

URED ZA LJUDSKA PRAVA I PRAVA NACIONALNIH MANJINA

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU NACIONALNE
STRATEGIJE ZA UKLJUČIVANJE ROMA, ZA RAZDOBLJE 2013.-2015.,
ZA 2015. GODINU**

ZAGREB, PROSINAC 2018.

SADRŽAJ

Popis kratica	2
Uvod	4
Sažetak	5
1. OBRAZOVANJE.....	21
2. ZAPOŠLJAVANJE I UKLJUČIVANJE U GOSPODARSKI ŽIVOT	46
3. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA.....	75
4. SOCIJALNA SKRB.....	94
5. PROSTORNO UREĐENJE, STANOVANJE I ZAŠTITA OKOLIŠA	109
5.1 PROSTORNO UREĐENJE	111
5.2 STANOVANJE	115
5.3 ZAŠTITA OKOLIŠA	118
6. UKLJUČIVANJE ROMSKE NACIONALNE MANJINE U KULTURNI I DRUŠTVENI ŽIVOT	121
7. STATUSNA RJEŠENJA, SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE I POMOĆ U OSTVARIVANJU PRAVA	141
7.1 STATUSNA RJEŠENJA	146
7.2 SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE	151
POMOĆ U OSTVARIVANJU PRAVA.....	167
8. UNAPRJEĐENJE PRIKUPLJANJA STATISTIČKIH PODATAKA	171
9. USKLAĐENOST PROGRAMA S MEĐUNARODNIM STANDARDIMA TE PRIHVAĆENIM UGOVORIMA NA PODRUČJU LJUDSKIH I MANJINSKIH PRAVA	182
Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje 2013.-2015.....	189
Zaključak.....	191

Popis kratica

AP – Akcijski plan
APN – Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama
ASOO – Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih
AZOO – Agencija za odgoj i obrazovanje
COHOM – Working party on Human Rights (Radna skupina za ljudska prava) Vijeća EU
CZSS – Centar za socijalnu skrb
DDD – Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija
DORH – Državno odvjetništvo Republike Hrvatske
DP – Državni proračun
DPU – Detaljni plan uređenja
DUUDI – Državni ured za upravljanje državnom imovinom (sada Ministarstvo državne imovine)
DZS – Državni zavod za statistiku
EFRR – Europski fond za regionalni razvoj
EK – Europska komisija
ERTF – European Roma and Travellers Forum (Europski forum Roma i Putnika)
ESF – Europski socijalni fond
ESIF - Europski strukturni i investicijski fondovi
EU – Europska unija
FZOEU – Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
HZJZ – Hrvatski zavod za javno zdravstvo
HGK – Hrvatska gospodarska komora
HOK – Hrvatska obrtnička komora
HTV – Hrvatska televizija
HUP – Hrvatska udruga poslodavaca
HZMO – Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZZ – Hrvatski zavod za zapošljavanje
HZZO – Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
IOM – International Organization for Migration (Međunarodna organizacija za migracije)
IPA – Instrument for Pre-Accession Assistance (Instrument prepristupne pomoći u procesu pristupanja EU)
JL/P(R)S – Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
JLS – Jedinice lokalne samouprave
KUD – Kulturno umjetničko društvo
MGIPU – Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja
MINGO – Ministarstvo gospodarstva (sada Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta)
MINPO – Ministarstvo poduzetništva i obrta (sada Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta)
MP – Ministarstvo pravosuđa
MRMS – Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava
MRRFEU – Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije
MSPM – Ministarstvo socijalne politike i mladih (sada Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku)
MUP – Ministarstvo unutarnjih poslova
MVEP – Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
MZ – Ministarstvo zdravstva (sada Ministarstvo zdravstva)
MZOIP – Ministarstvo zaštite okoliša i prirode (sada Ministarstvo zaštite okoliša i energetike)
MZOS – Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (sada Ministarstvo znanosti i obrazovanja)
NN – Narodne novine
NSUR – Nacionalna strategija za uključivanje Roma
NZPUSS – Nacionalna zaklada za potporu učeničkom i studentskom standardu
NZRCD – Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva
OESS -Organizacija za europsku sigurnost i suradnju
OP KK – Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.
REF – Roma Education Fund (Fond za obrazovanje Roma)

RH – Republika Hrvatska
SPRH – Stalno predstavništvo Republike Hrvatske pri Vijeću Europe
TDU – Tijela državne uprave
ULJPPNM – Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina
UN – Ujedinjeni narodi
UNDP – Program Ujedinjenih naroda za razvoj
UNHCR – Visoki predstavnik Ujedinjenih naroda za izbjeglice
UNICEF – Fond Ujedinjenih naroda za djecu
UPR – Univerzalni periodički pregled
UPU – Urbanistički plan uređenja
VE – Vijeće Europe

Uvod

Vlada Republike Hrvatske donijela je Nacionalnu strategiju za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine (u daljnjem tekstu: Strategija) na sjednici održanoj 29. studenoga 2012. godine. Strategija je utemeljena na odredbama međunarodnih dokumenata o ljudskim pravima i pravima nacionalnih manjina kojih je Republika Hrvatska stranka i usklađena s uočenim potrebama i izazovima povezanim sa socijalnim uključivanjem Roma na svim razinama: lokalnoj, područnoj, nacionalnoj i europskoj.

Strategijom je usklađeni temeljni strateški dokument Republike Hrvatske za integraciju pripadnika romske nacionalne manjine s *Priopćenjem Komisije Europskom Parlamentu, Vijeću, Europskom ekonomskom i socijalnom odboru i Odboru regija o Okviru EU za nacionalne strategije integracije Roma do 2020. godine*, nasljeđujući širok pristup *Nacionalnog programa za Rome* iz 2003. godine na koji se strategija nadograđuje. Stoga, pored „četiri ključna područja“ *Okvira Europske unije* (i Desetljeća za uključivanje Roma) – obrazovanja, zapošljavanja, zdravstvene zaštite i stanovanja, Strategija u zasebna područja izdvaja i i socijalnu skrb, uključivanje u društveni i kulturni život, kao i statusna rješenja, suzbijanje diskriminacije i pomoć u ostvarivanju prava. Pored navedenih sedam područja ili prioriteta politika, Strategija uključuje i poglavlje posvećeno unaprjeđenju prikupljanja statističkih podataka što se izdvaja kao pozitivna specifičnost hrvatskog strateškog okvira u odnosu na strategije relevantnih europskih zemalja, a Akcijski plan i poglavlje o usklađenosti programa s međunarodnim standardima te prihvaćenim ugovorima na području ljudskih i manjinskih prava.

Strategija sadrži opće i posebne ciljeve postavljene kao smjernice za kreiranje javnih politika usmjerenih na socio-ekonomsko uključivanje romskih zajednica do 2020. godine. S ciljem definiranja načina provedbe Strategije izrađen je Akcijski plan za provedbu Strategije koji je Vlada Republike Hrvatske donijela na sjednici održanoj 11. travnja 2013. godine (u daljnjem tekstu: Akcijski plan). Struktura Akcijskog plana u načelu slijedi strukturu Nacionalne strategije.

U izradi Izvješća o provođenju Akcijskog plana za provedbu Strategije za 2015. godinu sudjelovala su nadležna tijela – nositelji mjera, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, a dio informacija dostavile su i organizacije civilnog društva i agencije UN u RH (UNDP, UNHCR, UNICEF).

Izradu Izvješća o provedbi Akcijskog plana koordinirao je Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske.

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za provođenje Akcijskog plana za provedbu Strategije u 2015. godini na pozicijama nadležnih tijela i nositelja mjera utrošena su sredstva u ukupnom iznosu od 27.495.809,95 kn.

Navedene su i dostupne informacije o sredstvima koja su osigurale i jedinice regionalne i lokalne samouprave, organizacije civilnog društva te drugi izvori.

Izrazi koji se koriste u ovom Izvješću, ako imaju rodni izričaj, odnose se na jednak način i na ženski i na muški rod, bez obzira na to u kojem se rodu koristili.

Sažetak

U 2015. godini nastavljeno je provođenje mjera koje imaju za cilj poboljšanje položaja pripadnika romske zajednice u Republici Hrvatskoj i na većini područja zabilježen je daljnji napredak. Važno je napomenuti kako se, unatoč brojnim proračunskim ograničenjima, u posljednje četiri godine u Državnom proračunu povećavaju financijska sredstva za ostvarenje mjera Strategije.

Napori Republike Hrvatske prepoznati su i u Izvješću Europske komisije o provedbi *Okvira Europske unije za nacionalne strategije integracije Roma i preporuke Vijeća za uspješnu provedbu mjera integracije u zemljama članicama*. U dijelu Izvješća¹ koje se odnosi na Republiku Hrvatsku, pozitivnim je ocijenjeno poticanje većeg pristupa romske populacije predškolskom obrazovanju te dostupnost pomoći u učenju hrvatskog jezika. Također, u području stanovanja zabilježeni su pomaci u pristupu Europskim strukturnim i investicijskim fondovima (ESIF), čijim sredstvima se ostvaruje fizička, ekonomska i socijalna obnova urbanih i ruralnih područja niskog stupnja razvijenosti. U Izvješću je istaknut doprinos Nacionalne kontakt točke za Rome, odnosno Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske (ULJPPNM), koja je uključena u izradu, primjenu i praćenje politika namijenjenih unapređenju položaja romske nacionalne manjine; pruža potporu izgradnji kapaciteta dodjelom raznih darovnica te surađuje s vijećima romske nacionalne manjine, romskim i proromskim organizacijama, tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te sva četiri ureda Ombudsmana. Istaknut je i rad Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020., a koji čine predstavnici romske nacionalne manjine i nadležnih ministarstava, način praćenja i izvješćivanja, kao i provedba studija i istraživanja.

Ranije potvrđene trendove na području **obrazovanja**, povećanje broja djece u predškolskom odgoju i obrazovanju, u programu predškole te povećanje broja učenika u srednjoškolskom sustavu je i nadalje moguće dovesti u vezu s aktivnostima podržanim Akcijskim planom. U školskoj godini 2014./2015. u programima predškolskog odgoja/predškole ukupno je bilo 873 djece, dok je početkom 2015./2016. pedagoške godine u programima predškolskog odgoja uključeno 1.026 (513m, 513ž) djece. U osiguravanje produženog boravka bilo je uključeno početkom 2015./2016. 318 učenika. Uz produženi boravak ističemo kako se, temeljem čl. 43. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi i u 2015./2016. školskoj godini osigurava posebna pomoć u učenju hrvatskog jezika, koju je na početku 2015./2016. godine primilo 418 učenika. U okviru produženog boravka iz državnog proračuna je djeci omogućena pomoć 25 romskih pomagača koji zajedno s učiteljem pomažu djeci u pisanju domaćih zadaća te svladavanju školskog gradiva, a i neke jedinice lokalne samouprave (JLS) angažiraju dodatne pomagače.

---

¹ Procjena provedbe Okvira EU za nacionalne strategije integracije Roma 2015 i Preporuke Vijeća o učinkovitim mjerama integracije Roma u državama članicama, Bruxelles, COM (2016) 424, 27 June 2016 (Assessing the implementation of the EU Framework for National Roma Integration Strategies and the Council Recommendation on effective Roma integration measures in the Member States)
http://ec.europa.eu/justice/discrimination/files/roma-report-2016_en.pdf

Povećanje broja učenika uključenih u sustav srednjoškolskog obrazovanja vidljivo je i početkom 2015./2016. školske godine kada je evidentirano 746 (406m, 340ž) učenika, a ogleda se i u broju korisnika srednjoškolskih stipendija i broju učenika kojima se osigurava smještaj u učeničke domove.

Valja naglasiti da se u usporedbi s 2014. godinom u osnovnoškolskom sustavu broj učenika nije značajnije mijenjao. Tako je u školskoj godini 2014./2015. bilo 5.411 (2750m, 2661ž) učenika osnovnih škola, dok je u 2015./2016. ukupno 5.420 (2.740ž, 2.680m) učenika. Nacionalna zaklada za potporu učeničkom i studentskom standardu u 2015. godini osigurala je stipendije za 21 (12m, 9ž) studenta, od čega za 1 studenta poslijediplomskog studija. Iako je izvjestan broj stipendija osiguran i na razini regionalnih i lokalnih samouprava, razmjerno mali broj studenata očito zahtjeva dodatne aktivnosti dionika, kao i broj razreda u osnovnim školama u kojima su polaznici isključivo djeca romske nacionalne manjine, što je osobito izraženo u upisnim područjima u kojima romsko stanovništvo čini većinu stanovništva i upućuje na potrebu definiranja jasnih modaliteta desegregacije. Stoga su i u 2015. godini najveći izazov bili osiguravanje stjecanja potrebnih znanja i vještina za završavanje osnovnog obrazovanja s ciljem nastavka školovanja, razvijanje mreže škola i upisnih područja te uspostavljanje ravnoteže broja učenika Roma u odnosu na ostale učenike, uključujući cjelokupnu infrastrukturu koja se oslanja na obrazovanje te daljnje poticanje na uključivanje u srednjoškolsko obrazovanje, uz promicanje nastavka i završetka školovanja.

Uz redovite aktivnosti Agencije za odgoj i obrazovanje usmjerene na jačanje kapaciteta dionika, osnovne škole su u izvještajnoj godini bile uključene u različite programe i projekte kojima se potiče uključivanje romske djece te osnaživanje škole za podršku romskoj djeci i njihovim obiteljima pri uključivanju u osnovnu školu.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (MZOS) i nadalje provodi veći broj mjera od broja definiranog Akcijskim planom, a ističe se i povećanje sredstava koje je MZOS osiguralo: u 2014. iz DP-a za provedbu Strategije je utrošeno 9.441.252,53 kn, a u 2015. godini 9.899.779,30 kn, odnosno povećanje je 458.526,77 kn.

Iako Hrvatski zavod za **zapošljavanje** (HZZ) ne vodi nezaposlene osobe po nacionalnosti, procjenjuje se da su krajem prosinca 2015. godine bile evidentirane ukupno 5.043 osobe romske nacionalne manjine (1,8% od ukupno nezaposlenih u Hrvatskoj). U 2015. godini je ukupno 4.900 osoba (2.152 ž) uključeno u proces osnaživanja za uključivanje u tržište rada (aktivnosti informiranja/tribina, individualno savjetovanje, grupna savjetovanja za stjecanje vještina traženja posla). Individualnim savjetovanjem s ciljem definiranja radnog profila i individualnog plan traženja posla bila je obuhvaćena ukupno 4.061 osoba (1.800 ž).

HZZ provodi niz mjera i aktivnosti koje su usmjerene na poticanje mladih Roma na ostanak ili povratak u obrazovanje te na stjecanje potrebnih znanja i vještina kako bi bili konkurenti na tržištu rada. U 2015. godini ukupno je 195 učenika uključeno u profesionalno informiranje, a u aktivnost profesionalnog savjetovanja ukupno je uključen 157 učenika.

U cilju informiranja i osvještavanja poslodavaca i ostalih dionika na tržištu rada o mogućnostima uključivanja osoba romske nacionalne manjine u mjere aktivne politike zapošljavanja i samozapošljavanja područni uredi organiziraju promociju mjera za zapošljavanje i samozapošljavanje kroz okrugle stolove i sajmove poslova. Ukupan broj

zaposlenih Roma na otvorenom tržištu rada u 2015. godini (bez uključivanja u poticajne mjere zapošljavanja) iznosio je 231 (107 ž) osoba, a u okviru mjera za poticanje zapošljavanja u 2015. godini ukupno su zaposlene 720 (283 ž) osobe. Kroz mjeru *Sufinanciranje zapošljavanja* osoba romske nacionalne manjine sufinancirano je zapošljavanje za 21 (5 ž) osobu. Kroz mjeru *Javni radovi* zaposlene su 694 (276 ž), a kroz mjeru *Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa* uključena je 1 Romkinja. Kroz mjeru *Sufinanciranje samozapošljavanje* osoba romske nacionalne manjine dodijeljena je potpora za samozapošljavanje za 4 (1ž) osobe.

Prema podacima Ministarstva uprave na dan 31. prosinca 2015. godine u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno 50.375 službenika i namještenika, od čega 28.758 žena i 21.617 muškaraca, a od kojih su njih 1.713 ili 3,40 % bili pripadnici nacionalnih manjina. Iako su, zbog proračunskih ograničenja i gospodarske situacije u Republici Hrvatskoj u nekoliko prethodnih godina mogućnosti zapošljavanja u tijelima državne uprave pa tako i pripadnika nacionalnih manjina bitno smanjene, iskazani broj pripadnika nacionalnih manjina uključuje samo 8 pripadnika romske nacionalne manjine što upućuje na potrebu daljnjih aktivnosti za zapošljavanje pripadnika romske nacionalne manjine.

Ovo je sukladno i nalazima provedene vanjske evaluacije područja zapošljavanja te zajedničkom stavu dionika koji su sudjelovali u evaluaciji da pozitivna diskriminacija u području zapošljavanja i uključivanja u gospodarski život nije polučila očekivani uspjeh.

Izazov su i dalje poteškoće u prikupljanju točnih statističkih podataka, obzirom da HZZ ne prati nezaposlene osobe prema nacionalnosti, već broj nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine procjenjuje posredno, prema prebivalištu iz kojih se osobe prijavljuju u evidenciju nezaposlenih osoba, prema uvjerenjima koje traže za ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi te prema poznavanju romskog ili bajaškog rumunjskog jezika. Stoga za pojedine mjere nije bilo moguće utvrditi točan broj korisnika mjere, već samo procjene. Isto tako, za niz vrijednosti pokazatelja učinka na razini posebnih aktivnosti sustav trenutno ne omogućava popunjavanje pokazatelja podacima, budući da su oni nedostupni ili nisu ostvarene pretpostavke za njihovo prikupljanje.

I ovdje valja istaknuti kako HZZ značajno i kontinuirano povećava financijska sredstva za provedbu mjera za poticanje zapošljavanja nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine u okviru Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma. Ukupno utrošena financijska sredstva za 2013. godinu iznosila su 8.961.576,03 kn, za 2014. godinu iznosila su 9.995.520,80 kn, a za 2015. godinu iznosila su 10.816.203,94 kn.

Na području **zdravstvene zaštite** kontinuirano se provode mjere koje su usmjerene na cjelokupno stanovništvo Republike Hrvatske pa tako i na romsku nacionalnu manjinu. Zdravstvena zaštita u Republici Hrvatskoj ugovara se i provodi putem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za sve osobe koje imaju utvrđen status osigurane osobe u obaveznom zdravstvenom osiguranju, neovisno radi li se o pripadnicima (romske) nacionalne manjine. Zavod u svojim evidencijama ima podatke o svim osiguranim osobama u obveznom zdravstvenom osiguranju, kao i izabranim doktorima primarne zdravstvene zaštite opće (obiteljske) medicine, ginekologije, te dentalne medicine, no principi evidentiranja podataka u

bazama podataka Zavoda nikada ne kreću od nacionalne pripadnosti osigurane osobe, niti se ista evidentira te stoga nije moguće izdvojiti podatke za pripadnike romske nacionalne manjine. Kao najveća poteškoća u provedbi mjera definiranih Akcijskim planom ističe se praćenje provođenja definiranih mjera, s obzirom da praćenje provedbe nije moguće kroz sustav postojećih rutinskih zdravstveno-statističkih istraživanja nego kroz posebna epidemiološka istraživanja na terenu. I Evaluacijsko izvješće ističe kako je problem pristupa provedbi i prikupljanju podataka među svim strateškim područjima najveći na području zdravstvene skrbi. Stoga u ovom području (imajući u vidu nepostojanje polaznih vrijednosti, kao i nepostojanje pokazatelja rezultata mjere) i nadalje nije moguće ocijeniti napredak u ostvarivanju ciljeva.

Imajući u vidu izazove na području zdravstva, Ministarstvo zdravlja je u sklopu programa IPA FFRAC 2011 provelo u 2015. godini projekt "Izgradnja kapaciteta administracije hrvatskog zdravstva u pripremi za period nakon ulaska u EU". Cilj projekta je jačanje administrativnih kapaciteta u svrhu bolje iskoristivosti strukturnih i investicijskih fondova u sektoru zdravstva na lokalnoj i regionalnoj razini, u području razvoja ljudskih potencijala, točnije u području promocije zdravstva, prevencije bolesti i zaštite na radu. U sklopu ovog projekta razrađen je i projektni prijedlog "Razvoj zdravstvenih medijatora u romskom naselju Slavenskog Broda i Siska", čiji će Prijavitelj biti Zdravstveno veleučilište u Zagrebu. Provedba ovog projekta bit će financirana u sklopu Operativnog programa "Učinkoviti ljudski potencijali 2014-2020" i to putem Poziva na dostavu projektnih prijedloga koje će objaviti Ministarstvo zdravlja u svojstvu Posredničkog tijela razine 1. Sredstva su osigurana iz Državnog proračuna i EU u omjeru 10:90%. Ciljna skupina projekta je 1.500 stanovnika dva romska naselja u Slavanskom Brodu i Sisku. Domovi zdravlja u Slavanskom Brodu i Sisku glavni su dionici projekta i zajednički s medijatorima i romskim udrugama rješavaju probleme povezane s neadekvatnom zdravstvenom skrbi ili izostankom iste. Kroz projekt ostvarit će se suradnja i zajednički rad u romskoj zajednici - medijatori će upućivati svoje mještane na liječničke preglede, organizirati cijepljenje djece, dogovarati posjete patronažnih službi. Na ovaj način bit će, barem dijelom, omogućeno vođenje evidencije o Romima korisnicima zdravstvene zaštite. I ovdje treba uzeti u obzir zapažanje iz Evaluacije i prethodnog Izvješća o jasnoći samog koncepta medijatora, njihovoj edukaciji i pripremljenosti te institucijama koje bi bile odgovorne za njihov rad, pogotovo u kontekstu rada u zajednici.

Na području **socijalne skrbi** nastavljeno je jačanje kapaciteta u centrima za socijalnu skrb s najvećim udjelom romske populacije (primjerice, zapošljavanje stručnih radnika u CZSS Čakovec), a glavnim postignućem u provedbi smatra se predani i kontinuirani rad stručnih djelatnika centara za socijalnu skrb koji pružanjem različitih usluga i podrške rade na poboljšanju uvjeta života romske populacije, osvještavanju problema i kreiranju rješenja za različite vidove poteškoća s kojima se oni susreću. CZSS osobito korisnim ocjenjuju individualni rad i savjetovanje sa korisnicima te organiziranje radionica posvećenih unapređivanju kvalitete roditeljske skrbi te programe i aktivnosti posvećene unaprjeđenju socijalnih vještina djece.

Veći broj centara za socijalnu skrb navodi i kako se pripadnici zajednica marginaliziranih kao i pripadnici romske nacionalne manjine na njihovom području vrlo često izjašnjavaju kao pripadnici većinskog naroda te je u takvim slučajevima otežana primjena principa pozitivne diskriminacije i njihovo uključivanje u pojedine programe za ranjive skupine, kao i vođenje evidencije o njima kao pripadnicima nacionalne manjine.

Na temu provedbe mjera pružanja pomoći i podrške romskim obiteljima u rješavanju obiteljskih i/ili bračnih odnosa te rješavanju kriznih situacija u obitelji centri za socijalnu skrb izvještavaju o pružanju ukupno 395 usluga podrške uglavnom u vidu savjetovanja ili organiziranja radionica. Nadležni centri za socijalnu skrb nastavili su unapređivati suradnju s osnovnim školama, a vezano uz neredovito pohađanje nastave romske djece, pojačano se pozivaju roditelji zajedno s djecom na individualni razgovor, obavlja terenski očevid te donose odluke o mjerama koje treba poduzeti. Savjetodavnim radom s roditeljima upućuje ih se na odgovorno roditeljstvo te ih se upoznaje sa obvezom Centra da zaštiti prava djece. Korisnicima je pruženo i 496 različitih usluga koje obuhvaćaju savjetovanja, programe i radionice za osnaživanje i edukaciju djece i roditelja. Na razini Republike Hrvatske ukupno su 34 romske obitelji u 2015. godini prošle program odgovornog roditeljstva i osnaživanja obitelji. Promjene u kvaliteti ispunjavanja sadržaja roditeljske skrbi uočene su kod ukupno 79 obitelji. Navedene promjene očituju se u odgovornijem pristupu redovitom školovanju, zdravstvenoj njezi, osobnoj i stambenoj higijeni. Također, kod pojedinih obitelji došlo je do prestanka ili smanjenja nasilničkog ponašanja i općenito poboljšanja obiteljskih i bračnih odnosa. Nadalje, tijekom 2015. godine romskim obiteljima pružani su različiti oblici podrške, savjetovanja i nadzora u svrhu osnaživanja i prevencije izdvajanja djece iz obitelji. Ukupno 282 djece na razini RH je izdvojeno iz biološke obitelji te je izrađen ukupno 361 individualni plan koji sadrži procjenu i praćenje obiteljskih resursa. U 2015. godini u Republici Hrvatskoj udomljeno je ukupno 264 romske djece, a posvojeno njih 27. Ukupno 22 romske obitelji bile su uključene u edukacije i programe za udomitelje. Tijekom 2015. godine centri za socijalnu skrb su organizirali i različite programe i aktivnosti za unaprjeđenje socijalnih vještina u kojima je sudjelovalo ukupno 231 romsko dijete.

Znatne su **i aktivnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave**, iako je čest problem nedostatak etnički disagregiranih podataka. Ilustrativan je primjer Grada Rijeke, s podacima dostavljenim uz ogradu kako se ne može utvrditi točan broj korisnika pripadnika romske nacionalne manjine i napomenom da je iz rada s korisnicima evidentno kako su pripadnici romske nacionalne manjine zastupljeniji u gotovo svim segmentima Socijalnog programa Grada: pravo na pomoć u prehrani - pučka kuhinja (493 korisnika); pravo na pomoć za podmirenje troškova javnog prijevoza (4.375); novčana potpora za troškove ogrijeva (828); pravo na novčanu potporu (poklon-bon) za opremu novorođenčeta u iznosu od 1.000,00 kuna, (106); pravo na besplatnu prehranu dojenčadi (192); pravo na pomoć za podmirenje troškova marende (1.886) i produženog boravka učenika osnovnih škola (765); pravo na pomoć za podmirenje troškova boravka djece u jaslicama i vrtićima (1.258); pravo na pomoć za podmirenje pogrebnih troškova (10); pomoć prvašićima za kupnju školskog pribora; pravo na pomoć za podmirenje troškova električne energije kao dijela troškova stanovanja (240); pravo na pomoć za podmirenje troškova komunalnih usluga kao dijela troškova stanovanja - pomoć za podmirenje troškova vode i otpadnih voda (1.088); pomoć za podmirenje troškova odvoza kućnog smeća (1.087); pomoć za podmirenje troškova plina (234); pomoć za podmirenje troškova centralnog grijanja (191).

Procjenjuje se kako je i u narednom periodu potrebno intenzivirati preventivne aktivnosti s roditeljima u cilju sprečavanja izdvajanja iz biološke obitelji, kao i aktivnosti

vezano uz promociju udomiteljstva djece pripadnika romske nacionalne manjine i posvojenja za djecu pripadnike romske nacionalne manjine koja ostvaruju pretpostavke za posvojenje.

Na području **prostornog uređenja, stanovanja i zaštite okoliša** posebna pozornost i nadalje je bila posvećena ozakonjenju nezakonito izgrađenih zgrada. Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja je u svrhu pomoći romskoj populaciji i tijekom 2015. godine nastavilo sa (su)financiranjem izrade dokumentacije (geodetskih i arhitektonskih snimaka) potrebne za izdavanje rješenja o izvedenom stanju za nezakonito izgrađene zgrade u romskim naseljima. U 2015. provedeni su natječaji javne nabave, te realizirani poslovi izrade potrebne dokumentacije za sljedeća romska naselja: Josip Rimac (Grad Slavonski Brod), za 180 objekata, Gornje i Donje Vratno (općine Cestica i Vinica), za 94 objekta, Stiska (Grad Đurđevac), za 17 objekata, Gaj i Domčeva (Grad Nova Gradiška), za 23 objekta, Kuršanec (Grad Čakovec), za 140 objekata, Capraška Poljana (Grad Sisak), za 69 objekta, Vidrenjak (Grad Popovača), za 10 objekata, Rujevica (Grad Rijeka), za 84 objekta. Ministarstvo je u 2015. i dijelom 2016. financiralo izradu potrebne dokumentacije za legalizaciju bespravno sagrađenih zgrada u 8 romskih naselja, u kojima je snimljeno 617 zgrada. za provedbu tih aktivnosti u 2015.g. i tehničku dokumentaciju plaćeno je ukupno 772.190,00 kn. Sveukupno, od početka realizacije ovog projekta, u 11 romskih naselja izrađena je potrebna dokumentacija za 765 objekta, za što je iz proračuna Ministarstva plaćeno 1.360.846,25 kuna.

ULJPPNM je u 2015. godini, završio provedbu „Projekta potpore Romima – faza III“, financiranog sredstvima iz prepristupnog programa IPA 2008. Svrha projekta bila je poboljšanje stanja okoliša i općih uvjeta življenja u dva romska naselja u Međimurskoj županiji, Orehovici i Murskom Središću (Sitnice) izgradnjom komunalne infrastrukture (ceste, vodovodna i električna mreža). Ukupna vrijednost projekta iznosi 1.957.233,76 EUR, od čega je RH sufinancirala projekt nacionalnim sredstvima u iznosu od 25%, odnosno 489.308,43 EUR.

Osobito je važan razvoj integriranog pristupa, prvi put u kontekstu Republike Hrvatske, kroz Operativni program Konkurentnost i kohezija (OP KK) i to kroz:

- Prioritetnu os 8 (PO) Socijalno uključivanje i zdravlje;
- Investicijski prioritet (IP) 9b Pružanje podrške fizičkoj, gospodarskoj i socijalnoj obnovi ugroženih zajednica u urbanim i ruralnim područjima;
- Specifični cilj (SC) 9b1 Održiva fizička, socijalna i gospodarska regeneracija pet depriviranih pilot područja s ciljem smanjenja socijalnih nejednakosti, isključenosti i siromaštva, koji se financira iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

Navedeni Investicijski prioritet 9b također je identificiran i u zajedničkoj regulativi koja uređuje korištenje strukturnih i investicijskih fondova^[1] uzimajući u obzir da Republika Hrvatska ima jednu od najviših stopa rizika od siromaštva i socijalne isključenosti u Europskoj

---

^[1]Članak 9. Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. godine o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 od 11. srpnja 2006.

uniji koja je u 2012. iznosila 1.370.000 osoba ili 32,3 % ukupnog stanovništva. Kako bi se utjecalo na ovaj problem postavljen je cilj smanjenja tog broja za 150.000 do 2020. godine.^[2] U tom kontekstu Vlada Republike Hrvatske je u ožujku 2014. usvojila Strategiju borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti Republike Hrvatske (2014. - 2020.) te je u prosincu iste godine usvojila Program provedbe Strategije borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014. - 2020.) za razdoblje od 2014. do 2016. Specifični cilj 9b1 OPKK komplementaran je s ovim Programom provedbe u Mjeri 3 strateškog područja uravnoteženi regionalni razvoj pod nazivom: Priprema i provedba pilot projekata fizičke, ekonomske i socijalne regeneracije depriviranih zajednica u slabije razvijenim urbanim i ruralnim područjima.

Kako bi se ostvarili ciljevi definirani u strateškim dokumentima, unutar SC 9b1 predviđena su dva glavna očekivana rezultata korištenja sredstava Europskog fonda za regionalni razvoj (u daljnjem tekstu: EFRR):

- poboljšanje socioekonomskih i životnih uvjeta u najmanje pet odabranih malih pilot gradova s 10.000 do 35.000 stanovnika što će smanjiti daljnji gubitak stanovništva. Skupine intervencija rezultirati će regeneracijom degradiranih područja i doprinijeti smanjenju nejednakosti, socijalne isključenosti i siromaštva;
- izrada i testiranje novog modela teritorijalnog pristupa regeneraciji depriviranih područja kroz rješavanje problema socioekonomske deprivacije koncentrirane na nekom geografskom području.

Kako bi se ostvarili navedeni rezultati osmišljen je Program integrirane fizičke, gospodarske i socijalne regeneracije malih gradova na ratom pogođenim područjima (u daljnjem tekstu: Program regeneracije) kojim se predviđa komplementarno korištenje sredstava iz Europskog socijalnog fonda (u daljnjem tekstu: ESF), odnosno Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ za razdoblje 2014. – 2020.^[3] (u daljnjem tekstu: OPULJP), na način da se intervencije koje financira EFRR u okviru SC9b1 dopunjuju intervencijama ESF-a u okviru OPULJP SC 9.i.2. Jačanje aktivnog uključivanja kroz implementaciju integriranih putova prema regeneraciji 5 nerazvijenih pilot -područja (u daljnjem tekstu: SC 9.i.2), čime se stvara integrirani pristup za rješavanje pitanja siromaštva i depriviranosti u tim pilot područjima.

U skladu s OPKK u okviru SC9b1, Ministarstvo je provelo odabir pilot područja u kojima će se provoditi Program regeneracije na temelju sljedećih kriterija: indeks višestruke deprivacije, veličina grada iskazana brojem stanovnika (10.000 do 35.000) te stanje okupiranosti tijekom agresije na Republiku Hrvatsku. Pri tom je poštivana i obveza da jedno od pilot područja karakterizira značajan udio pripadnika romske manjine. Temeljem navedenih kriterija Ministarstvo je 18. veljače 2015. godine definiralo pilot područja Odlukom o pilot područjima za provedbu Programa integrirane fizičke, gospodarske i socijalne regeneracije malih gradova na ratom pogođenim područjima^[4] kako slijedi:

---

^[2]Podaci iz OPKK

^[3]<http://www.strukturnifondovi.hr/UserDocsImages/Documents/Strukturni%20fondovi%202014.%20-%202020/OPULJP%20hr%2020150709.pdf>

^[4]<https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages/O%20ministarstvu/Regionalni%20razvoj/Odluka%20o%20pilot%20područjima.pdf>

- Grad Beli Manastir (uključujući Općinu Darda zbog značajnog udjela romskog stanovništva),
- Grad Benkovac,
- Grad Knin,
- Grad Petrinja i
- Grad Vukovar.

Kako bi se kvalitetno i u skladu s realnim potrebama na terenu implementirao Investicijski prioritet 9b Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.“, tj. proveo Program regeneracije u odabranim pilot područjima, odabrani gradovi će izraditi intervencijske planove usmjerene na fizičku, socijalnu i gospodarsku regeneraciju pilot područja, kao strateške dokumente za provedbu svojih projekata u razdoblju do kraja 2023.

Integrirani pristup regeneraciji malih gradova uključuje investicije u razvoj socijalne i komunalne infrastrukture, obnovu gradova i gradskih prostora uključujući obnovu i gradnju objekata za stanovanje, pristup socijalnim, zdravstvenim i ostalim uslugama, stvaranje radnih mjesta i pokretanje poslovanja kroz integraciju aktivnosti ulaganja u radove i opremu (EFRR) i 'meke' (soft) aktivnosti usmjerene na socijalno uključivanje i izgradnju zajednice, programe obrazovanja, socijalno poduzetništvo i sl. (ESF). Integralni paket investicija bit će konstruiran tako da potpomaže fizičku, gospodarsku i socijalnu regeneraciju pilot područja i povezuje aktivnosti u svrhu promicanja jednakih mogućnosti, jednakih sudjelovanja, povećanja zaposlenosti građana i smanjenja trenutnih problema povezanih s nedostatkom razvojnih prilika, nezaposlenošću i depopulacijom. U ostvarivanju ovog cilja osobita pažnja i trud će se posvetiti potrebitim stanovnicima i ranjivim skupinama.

U tom kontekstu je i ULJPPNM svim zainteresiranim dionicima distribuirao *Priručnik za unaprjeđenje životnih uvjeta pripadnika romske nacionalne manjine* te dio Priručnika, *Modul za lokalne dionike*, na hrvatskom jeziku koje je priredila Svjetska banka u suradnji s Europskom komisijom. Cilj Priručnika je doprinijeti povećanju učinkovitosti fondova EU u rješavanju životnih uvjeta Roma. *Modul za lokalne dionike* daje praktične savjete lokalnim vlastima i organizacijama civilnog društva koje pripremaju i provode intervencije za poboljšanje uvjeta života Roma, koristeći europska, nacionalna ili lokalna sredstva. Priručnik predlaže praktične pristupe, tehnike i alate za provedbu intervencija i poboljšanje njihove kvalitete, pruža i ideje za proširivanje raspona razmatranih intervencija a namijenjen je i poticanju daljnjih inovacija. Alati i savjeti navedeni u Priručniku mogu se primijeniti u kontekstu integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU) i lokalnog razvoja vođenog zajednicom (CLLD), ali i šire².

I na ovom strateškom području nedostupni su brojni pokazatelji, a polazne vrijednosti dostupne za malen broj mjera.

---

² Cjelokupni tekst Priručnika (na engleskom jeziku) dostupan je na sljedećoj poveznici: <http://documents.worldbank.org/curated/en/2014/01/20356975/handbook-improving-living-conditions-roma>
 Modul za lokalne dionike (na hrvatskom jeziku) dostupan je na sljedećoj poveznici: [http://issuu.com/world.bank.europe.central.asia/docs/handbook - croatian](http://issuu.com/world.bank.europe.central.asia/docs/handbook_-_croatian) te na [mrežnoj stranici Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina](#)

Na području **uključivanja u društveni i kulturni život** nastavljen je trend unapređenja kvalitete programa koji doprinose očuvanju jezičnog i kulturnog identiteta u cjelini te kvalitetnije integracije u zajednicu u kojoj žive. Nastavljeno je i obilježavanje manifestacija značajnih za romsku zajednicu na državnoj razini: ovdje ističemo obilježavanja Svjetskog dana Roma, Svjetskog dana romskog jezika te Međunarodnog dana sjećanja na romske žrtve Porajmosa/Holokausta na romskom groblju Uštica u Spomen području Jasenovac.

Ministarstvo kulture u kontinuitetu prepoznaje i podržava projekte koje su predložile pravne i fizičke osobe pripadnika nacionalnih manjina RH te je izdvojilo u 2015. godini ukupno 314.030,00 kn, uključujući 200,000 kn u okviru programa izgradnje, održavanja i opremanja ustanova kulture, 13.000,00 kuna za dva programa u sklopu programa glazbeno-scenske umjetnosti i kulturno umjetničkog amaterizma; za potporu izdavanju knjiga izdvojeno je 44.000,00 kuna za tri programa; za otkup knjiga izdvojeno je 27.030,00 kuna (dva naslova), a unutar programa za međunarodnu kulturnu suradnju na programe za Rome utrošeno je 30.000,00 kuna.

Savjet za nacionalne manjine i dalje daje ključan obol aktivnostima na ovom području: Sufinancirano je 17 udruga romske nacionalne manjine koje su ostvarile 32 programa kulturne autonomije posvećenih očuvanju izvorne romske kulture, jeziku, tradicijskim običajima i umjetničkom stvaralaštvu, u ukupnom iznosu od 655.000,00 kn. Sredstva su dodijeljena u kategorijama: *Izdavaštvo, Informiranje, Kulturni amaterizam i Kulturne manifestacije*.

ULJPPNM je nastavio s dodjelama financijske potpore za provedbu programa koji doprinose očuvanju tradicijske kulture Roma te je nakon javnog poziva u 2015.g. financirano 6 udruga u ukupnom iznosu od 63.725,00 kn.

I jedinice regionalne i lokalne samouprave izvještavaju o potporama lokalnim programima očuvanja i promicanja jezičnog i kulturnog identiteta.

Dana 31. svibnja 2015. održani su izbori za **vijeća i predstavnike nacionalnih manjina** u županijama, gradovima i općinama. Na izborima za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne, područne (regionalne) samouprave izabrano je ukupno 285 vijeća i 169 predstavnika nacionalnih manjina, od čega ukupno 28 vijeća i 9 predstavnika romske nacionalne manjine. Uz povećanje broja vijeća i predstavnika te razmjerno veliku izlaznost, iznimno je važan povećan broj Romkinja u vijećima romske nacionalne manjine.

Nadalje, kako bi se ojačali kapaciteti vijeća nacionalnih manjina za praćenje i evaluaciju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, ali i savjetodavni kapaciteti vijeća i predstavnika nacionalnih manjina za aktivno sudjelovanje u razvoju vlastitih lokalnih zajednica, ULJPPNM je priredio aktivnosti u okviru prve komponente projekta *Potpore nacionalnim manjinama na lokalnoj razini*, a u 2015.g. je proveden natječaj za ovaj projekt u okviru programa IPA 2012. Nastavljeni su i redoviti programi jačanja kapaciteta vijeća kojeg provode Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i Savjet za nacionalne manjine, Ministarstvo uprave i Državna škola za javnu upravu.

U okviru druge komponente projekta IPA 2012, ULJPPNM je dodijelio vijećima nacionalnih manjina na lokalnoj razini 75 računala sukladno kriterijima za raspodjelu (javni

prostor, pristup internetu i indeks razvijenosti JLS), od kojih su dva vijeća romske nacionalne manjine (Orehovica i Pribislavec). Potporu, dakako, pružaju i jedinice lokalne i regionalne samouprave te je tako Zagrebačka županija za jačanje kapaciteta vijeća i predstavnika romske nacionalne manjine osigurala 96.428,0 kn u 2015. godini., Međimurska županija 57.500,00 kn., a. Grad Zagreb 587.495,26 kn.

Ostvarivanje prava nacionalnih manjina na **pristup javnim medijima** od presudnog je značaja za promicanje ravnopravnosti manjina, stvaranje tolerancije i promicanje suživota s većinskim narodom i očuvanja kulturnog identiteta. Vijeće za elektroničke medije pridonijelo je intenziviranju informiranja o romskoj nacionalnoj manjini kao i afirmaciji romske kulture u svim javnim medijima raspisavši tri javna natječaja za raspodjelu sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija. Sukladno zakonskim i podzakonskim aktima jedna od kategorija na koju nakladnici mogu prijavljivati programe je i Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj. Također, za pružanje tehničke usluge poticanja medijske pismenosti vezano uz teme propisane Zakonom o elektroničkim medijima te Fond za poticanje pluralizma i raznovrsnosti medija održano je u 2015. ukupno 5 radionica za nakladnike radija i televizije s temom vezanom uz kategoriju *Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj*.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je nastavio organizirati seminare o ostvarivanje prava nacionalnih manjina na pristup javnim medijima u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine. Tako je 16. lipnja 2015. godine održan seminar pod nazivom „Mediji i nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj - Zaštita manjina i uloga medija u demokratizaciji hrvatskog društva ". Očekuje se kako će unaprijeđenje sustava praćenja provedbe Akcijskog plana omogućiti i bolju dostupnost informacija o pristupu lokalnim medijima.

Razvoj civilnog sektora nastavlja se poticati i financiranjem sredstvima iz fondova EU, osobito ESF-a. Primjerice, Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske (UZUVRH) u svojstvu provedbenog tijela za sektor civilnoga društva, tijekom 2015. godine osiguravao je financiranje projekata i pratio ispunjavanje pokazatelja za 40 projekata u okviru Operativnog programa „Razvoj ljudskih potencijala“ 2007. – 2013., kroz darovnicu „Mikro projekti podrške inovativnim aktivnostima malih organizacija civilnoga društva za lokalni razvoj“. Nekoliko je projekata provedeno unutar natječaja "Podrška programima OCD-a u području zagovaranja i motivacije za društveno isključene skupine" IV. komponente programa IPA te „Podrška programima organizacija civilnog društva aktivnih u području volonterstva za jačanje gospodarske i socijalne kohezije“. U okviru natječaja programa IPA 2012 „Jačanje kapaciteta organizacija civilnoga društva za osiguravanja djelotvorne provedbe standarda EU u ostvarenju ljudskih prava“ financirana su 22 projekta usmjerena na osiguravanje učinkovite primjene standarda EU u osnaživanju ljudskih prava od kojih je 7 usmjereno na poboljšanje pristupa romske nacionalne manjine ljudskim pravima. Također, Ured za udruge VRH provodi program sufinanciranja prethodno odobrenih i financiranih EU projekata koje provode organizacije civilnoga društva, a 2015. ukupno su sufinancirana 4 projekta usmjerena ka poboljšanju života i zaštiti ljudskih prava romske nacionalne manjine, odnosno projekata u kojima su romske udruge partneri.

Dosadašnji programi jačanja kapaciteta romskih udruga doveli su i do uspješne provedbe projekata romskih organizacija civilnog društva, osobito na lokalnoj razini.

Primjerice, uz potporu programa fondova zemalja Europskog gospodarskog prostora i Kraljevine Norveške, udruga Uzor iz Orehovice provela je projekt snimanja i zagovaranja potreba mladih, uz uključenje mladih volontera u izradu socijalne slike romskog naselja Orehovica, provedbu radionica za osnaživanje mladih, te javno zagovaranje potreba. Udruga mladih Roma iz Sitnica (Mursko Središće) provela je projekt *Romski bežični internet*. Održane su radionice za mlade Rome kako bi sigurnije pretraživali internet, osiguran besplatan pristup internetu za cijelo romsko naselje i susjedne ulice, a prikazalo se i kako sigurno i na legalan način preuzimati filmove i glazbu preko internetskih servisa. Romsko kulturno umjetničko društvo iz Darde provelo je projekt *Romski otvoreni muzej*. Istaknuli bismo i projekt Grada Čakovca "*Romona - Inkubator za poduzetništvo Romkinja*" sufinanciranog u okviru programa Višekorisnička IPA 2011 (MB IPA 2011) kojeg provodi Vijeće Europe, a u kojemu je kao predstavnik RH sudjelovao Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Provedba projekta je započela u veljači 2015. g, a krajnje korisnice su većinom mlade Romkinje.

Tijekom 2015.g. provedeno je više aktivnosti kojima su ciljna skupina bili **mladi pripadnici romske nacionalne manjine**, kao i **Romkinje**. Konzorcij sastavljen od tri partnerske organizacije: Centra za mir, pravne savjete i psihosocijalnu pomoć - Vukovar, Volonterskog centra Osijek i Romske organizacije mladih – ROM, kao nacionalni partner Inicijative Povećanje iskorištenosti EU fondova za Rome (MtM) Fondacije Otvoreno Društvo (OSF), a u suradnji s ULJPPNM-om, pokrenuo je višemodulni program izgradnje kapaciteta te pružanja potrebne pomoći mladim Romima u preuzimanju aktivne uloge u izradi i provedbi projekata u njihovim zajednicama. Provedba je počela tijekom 2015.g. uz sudjelovanje 10 mladih Romkinja i Roma iz svih krajeva RH. U prosincu 2015.g. održan je i okrugli stol „Položaj Romkinja u Republici Hrvatskoj“ koji je organizirao Ured za ravnopravnost spolova u suradnji s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Cilj okruglog stola bio je raspraviti položaj žena Romkinja i njihovu uključenost u procese odlučivanja na nacionalnoj i međunarodnoj razini, kao i njihovu participaciju u budućim projektima i aktivnostima.

Zamjetan je i **angažman jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave**, uključujući i infrastrukturne investicije: primjerice, Grad Belišće je počeo izgradnju društvenog doma u naselju Bistrinci, a općina Mala Subotica je, uz potporu MRRFEU, priredila projektну dokumentaciju za društveni dom u naselju Piškorovec.

Područje statusnih rješenja, suzbijanja diskriminacije i pomoći u ostvarivanju prava je iznimno važno te se kontinuirano provode aktivnosti s ciljem rješavanja statusnih pitanja, izdavanje odobrena za privremeni odnosno stalni boravak te primitak u hrvatsko državljanstvo. U izvještajnom razdoblju usvojen je 181 od 232 zaprimljenih zahtjeva za rješavanjem statusnog pitanja. Zahtjev za primitak u hrvatsko državljanstvo usvojen je za 22 osobe pripadnika romske nacionalne manjine od primljenih 44, izdano je 6 zajamčenja o primitku u hrvatsko državljanstvo, odbijena su 4 te je u 1 slučaju donesen zaključak o odbacivanju zahtjeva. I dalje se potiču pripadnici romske nacionalne manjine na ispunjenje zakonskih pretpostavki u cilju reguliranja statusa stranca u Republici Hrvatskoj. Najveću poteškoću u reguliranju statusnih pitanja predstavlja činjenica da određeni broj osoba nema dokaz o utvrđenom državljanском statusu matične države, ne posjeduju valjanu putnu ispravu matične države, a neki ne posjeduju nikakve dokumente o identitetu. Treba napomenuti da u 2015. godini nije bilo zahtjeva za stjecanjem hrvatskog državljanstva podnesenih za djecu

pripadnika/ca romske zajednice. U ovim postupcima podnositelji zahtjeva isticali su da je procedura pribavljanja dokumenata u matičnim državama iznimno komplicirana, dugotrajna i iziskuje određeni iznos novčanih sredstava, što stranke nisu u mogućnosti snositi jer većina živi od zajamčene minimalne naknade i dječjeg doplatka. K tome, pripadnici/ce romske zajednice navode da u slučaju napuštanja Republike Hrvatske radi pribavljanja putne isprave osobe moraju prijaviti prebivalište u matičnoj državi, što ne mogu jer tamo nemaju nekretnina te da prebivalište za vrijeme njihova boravka u matičnoj državi radi pribavljanja putne isprave ne mogu prijaviti niti na adresu nekog od poznanika ili članova romske udruge te druge razloge. Na prijedlog g. Veljka Kajtazija, zastupnika u Hrvatskom saboru, donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskom državljanstvu („Narodne novine broj: 110 od 13. 10. 2015. godine), stupio na snagu 21.10.2015. godine. Ovom se novelom želio okončati problem sa izdanim domovnicama osobama koje su u periodu od 1. ožujka 1978. do 8. listopada 1991. godine upisane u knjigu državljana na području Republike Hrvatske te je utvrđeno priznanje hrvatskog državljanstva u svrhu zaštite stečenih prava osobama koje temeljem pogrešno izdane domovnice niz godina nastupaju u pravnom prometu kao hrvatski državljani.

Ministarstvo pravosuđa kontinuirano provodi aktivnosti informiranja javnosti o mogućnostima ostvarivanja **pravne pomoći**, te vodi statistiku vezanu uz zločin iz mržnje i diskriminaciju. Među oblike koji uključuju primarnu pravnu pomoć spadaju davanje opće pravne informacije, davanje pravnog savjeta, sastavljanje podnesaka pred javnopravnim tijelima, kao i zastupanje u postupcima pred javnopravnim tijelima te pravna pomoć u izvansudskom mirnom rješenju spora. Pri Ministarstvu pravosuđa je trenutno registrirano 36 udruga na području cijele Republike Hrvatske koje su ovlaštene pružati primarnu pravnu pomoć, od kojih je nekoliko usmjereno na pružanje pravne pomoći Romima. Povećan je broj okruglih stolova (4, dok ih je 2014. bilo 2) u vezi informiranja romske populacije o mogućnostima koje pruža Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći te je povećan broj sudionika (125, dok ih je 2014. bilo 80).

Na području **borbe protiv diskriminacije** nastavljene su brojne aktivnosti. ULJPPNM organiziranjem javnih tribina i seminara nastavlja s osvještavanjem javnosti u Republici Hrvatskoj o antidiskriminacijskom zakonodavstvu i aktivnostima koje se poduzimaju u sustavnom suzbijanju diskriminacije romske nacionalne manjine. ULJPPNM tradicionalno svake godine obilježava Međunarodni dan ljudskih prava, a 10. prosinca, 2015., u suradnji s Vijećem Europe i Human Rights Film Festivalom, organizirao je okrugli stol i projekciju filma kako bi se ukazalo na predrasude prema pripadnicima romske nacionalne manjine, te zanemarene aspekte povijesti Roma. Bilježe se i druge relevantne aktivnosti na području borbe protiv diskriminacije, osobito MUP-a i Pravosudne akademije.

Ministarstvo pravosuđa navodi kako je tijekom 2015. godine zaprimljeno 220 predmeta u kojem je postupak pokrenut temeljem povrede *Zakona o suzbijanju diskriminacije*, a riješeno je 157 predmeta. U odnosu na kaznena djela vezana za povredu *Zakona o suzbijanju diskriminacije*, u 2015. godini ukupno su zaprimljena 2 nova predmeta, što je manje nego 2014. kada su zaprimljena 3. Oba predmeta se odnose na diskriminaciju na temelju nacionalnog podrijetla. Za ukupno 3 predmeta donesena je pravomoćna presuda, što je više nego 2014. kada je na drugi način riješen samo jedan predmet i to zbog diskriminacije na osnovu spola, od kojih

se jedna presuda odnosi na diskriminaciju na osnovu jezika a dvije presude se odnose na diskriminaciju na osnovu nacionalnog podrijetla. U izvještajnom periodu, zaprimljeno je 8 predmeta temeljem kaznenog djela **zločina iz mržnje**. Nastavljena je i edukacija policijskih službenika o zločinu iz mržnje.

Kako bi se smanjila pojavnost nasilničkog ponašanja prema Romima, u okviru Akcijskog plana provode se mjere usmjerene na postizanje veće **djelotvornosti policije u otkrivanju i sprečavanju nasilja nad Romima i nasilja u romskim zajednicama**, implementacijom Strategije djelovanja „Policija u zajednici“, posebice projekata „Reforma operativnog-preventivnog rada policije u odori“ i „Kriminalističke prevencije“. Rome potiče na prijavljivanje svih oblika nasilja te je ideja poboljšanje evidentiranja i statističkog praćenja broja takvih incidenata. Prema Akcijskom planu, održavaju se stručna usavršavanja policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova. MUP kontinuirano provodi aktivnosti s ciljem zapošljavanja pripadnika romske nacionalne manjine, a izrađeni su i preventivni materijali na hrvatskom i bajaškom rumunjskom jeziku koje tematski obuhvaćaju zaštitu djece, zaštitu od nasilja u obitelji, trgovanje ljudima te oružje. I brojni drugi preventivni projekti i akcije uključili su pripadnike romske nacionalne manjine, kao npr. projekt „Imam izbor“ i nacionalna preventivna akcija „Zajedno“, usmjerena na borbu protiv trgovanja ljudima. Nastavlja se jačanje regionalne i međunarodne suradnje policijskih službenika i treninga koji pomažu otkrivanju slučajeva trgovanja djecom, što je vrlo važno područje interesa Republike Hrvatske.

Unaprjeđenje prikupljanja statističkih podataka je i dalje važno područje koje ima za cilj ukupno poboljšanje položaja pripadnika romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj. Većina nositelja mjera i nadalje ističe kako nisu u mogućnosti iznositi brojčane podatke jer ih ne prikupljaju po nacionalnom osnovu, drugi nositelji mjera ih prikupljaju posredno i iznose određene rezerve oko ukupnih brojki. Nedostatak baznih podataka još uvijek je značajna poteškoća u kontekstu procjene uspješnosti pojedinih mjera čak i u situacijama kada je napredak moguće pratiti na razini mjere za period u kojem se mjera provodi. Drugim riječima, čak i kada je na razini mjere vidljiv napredak (npr. vidljiv porast obuhvata djece uključene u osnovnoškolsko obrazovanje) ostaje pitanje čemu napredak u trendu pripisati (aktivnostima unutar mjere ili demografskom trendu). I na razini EU pitanje izvještavanja o napretku politika za uključivanje Roma zauzima važno mjesto te ULJPPNM sudjeluje u Radnoj skupini pri Agenciji Europske unije za temeljna prava (FRA) s ciljem izrade i uspostave zajedničkog sustava praćenja i skupa pokazatelja za zemlje članice kako bi se omogućila usporedna analiza provedbe politika za uključivanje Roma na razini Europske unije.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je krajem 2014. i početkom 2015. godine, u suradnji s Uredom UNDP-a u RH, proveo **vanjsku evaluaciju Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje 2013.—2020. i Akcijskog plana za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2015. godine**. Preliminarni rezultati evaluacije predstavljeni su na odgovarajućim mjestima u Izvješću o provedbi Akcijskog plana za provedbu NSUR u 2014.g.³

3

<https://ljudskaprava.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/Izvjesce%20o%20provedbi%20Akcijskog%20plana%20za%20provedbu%20NSUR%202014.pdf>

te u ovom izvješću. Evaluacija je javno predstavljena i dostupna na mrežnim stranicama Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH⁴.

Na temelju vanjske evaluacije u 2015.g. pripremljeni su projekti koji će rezultirati izradom novog provedbenog dokumenta. Osobito je značajan projekt Nacionalne platforme „Živjeti jednakost“ koji će se, uz financijsku potporu Europske komisije, provesti tijekom 2016.g. i u okviru kojega će se poticati aktivnosti umrežavanja nadležnih tijela, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, vijeća i predstavnika romske nacionalne manjine, te između ostalog poticati i usklađivanje nositelja mjera predviđenih Nacionalnom strategijom za uključivanje Roma i pripadajućim AP-om na nacionalnoj, lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini. Pored navedenog, kroz projekt se planiraju definirati područni (regionalni) i lokalni prioriteti što bi u konačnici trebalo dovesti i do vremenskog usklađivanja djelovanja nositelja mjera na razini strateškog dokumenta.

Izazov prikupljanju podataka predstavlja uspostava mehanizama za prikupljanje podataka o provedbi mjera i aktivnosti vezanih za uključivanje i poboljšanje položaja romske nacionalne manjine sa svih razina na kojima se aktivnosti odvijaju – nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj, što uključuje podatke i pokazatelje tijela javne i izvršne vlasti, ali i podatke i pokazatelje aktivnosti i inicijativa civilnog sektora. Prikupljanje baznih podataka, terenska istraživanja i druge aktivnosti potrebne za praćenje učinkovitosti provedbe Akcijskog plana Ured za ljudska prava i prava nacionalnih predvidio je u okviru projekta „Potpora nacionalnim manjinama na lokalnoj razini“ financiranog unutar pretprijetnog programa IPA 2012. Ured UNDP-a u RH je u okviru programa darovnica Europskog ekonomskog prostora i Kraljevine Norveške od travnja 2015. g. provodio projekt jačanja kapaciteta na lokalnoj razini, pri čemu se ažurirani **lokalni akcijski planovi** u 4 županije: Koprivničko-križevačkoj, Brodsko-posavskoj, Osječko-baranjskoj i Primorsko-goranskoj. Dodatne aktivnosti pružanju potpore i umrežavanju lokalnih dionika provedene su u Sisačko-moslavačkoj županiji. Tim sredstvima je osigurano prikupljanje podataka za Atlas romskih naselja u Koprivničko-križevačkoj, Brodsko-posavskoj, Osječko-baranjskoj, Sisačko-moslavačkoj i Primorsko-goranskoj županiji, koji sadržava podatke o društvenom i ekonomskom položaju Roma u 37 područja. Razvijanje takvog društveno-grafičkog kartiranja romskih naselja je [preporuka Europske komisije](#) da zemlje članice prošire svoje istraživanje o stanju romskih zajednica ili provedbom fokusiranih istraživanja ili redovnim istraživanjima s dodatnim uzorkom Roma

Dodatni obol izradi lokalnih akcijskih planova očekuje se kroz projekte usmjerene na poboljšanje položaja pripadnika romske nacionalne manjine koje udruge provode u okviru natječaja „Jačanje kapaciteta organizacija civilnoga društva za osiguravanja djelotvorne provedbe standarda EU u ostvarenju ljudskih prava“, kojeg provodi UZUVRH u okviru programa IPA 2012.

Na području **usklađenosti programa s međunarodnim standardima te prihvaćenim ugovorima na području ljudskih i manjinskih prava** Ministarstvo vanjskih i europskih poslova (MVEP), u skladu s vanjskopolitičkim djelovanjem na ovom području, nastavlja s aktivnim praćenjem i sudjelovanjem u razvoju i provedbi međunarodnih standarda na području

---

4

<https://pravamanjina.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/Evaluacija%20Nacionalne%20strategije%20za%20ukljucivanje%20Roma%20u%20RH.pdf>

ljudskih prava na svim međunarodnim forumima, uključujući i prava romske nacionalne manjine, te u radu onih regionalnih organizacija u čijem fokusu je njihova zaštita.

Tijekom 2015. godine, MVEP je nastavio s koordinacijskim aktivnostima glede međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska stranka i prema kojima ima obvezu nacionalnog izvješćivanja. U tom kontekstu posebice se ističe priprema, koordinacija, i predstavljanje Drugog nacionalnog izvješća prema Univerzalnog periodičkom pregledu te suradnja sa svim nadležnim tijelima pri formiranju konačnog stajališta glede prihvatanja preporuka u okviru UPR procesa. Stalno predstavništvo Republike Hrvatske pri VE (SPRH) nastavlja s praćenjem rada institucija koje u okviru VE kreiraju politike na području promicanja i zaštite prava romske nacionalne manjine te kontinuirano izvješćuje nadležne resore o dokumentima koji se donose i o tematskim događajima koji se tiču promicanja i zaštite prava romske nacionalne manjine. Također je povratno pružalo informacije o mjerama koje Hrvatska na nacionalnoj i međunarodnoj razini poduzima na ovom području.

Nastavlja se i s redovitim sudjelovanjem u godišnjim raspravama vezanim za Europski forum za Rome te konzultacije oko uspostave Europskog instituta za Rome. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova aktivno sudjeluje na godišnjem Provedbenom sastanku ljudske dimenzije u Varšavi (HIDIM) na kojima se zastupaju i nacionalna stajališta usklađena sa politikom EU na području ljudskih prava, uključujući i zaštitu ljudskih prava Roma. Tom se prilikom redovito izvješćuje o implementaciji ljudskih prava Roma kao i aktivnosti koje se provode na nacionalnoj razini. Također, nastavlja se s podupiranjem dokumenta "*Okvir Europske unije za nacionalne integracije Roma, do 2020*" kojim se traži snaženje mjera na području obrazovanja, zapošljavanja, zdravlja i stanovanja u kontekstu smanjivanja postojećeg jaza u odnosu na integraciju Roma te sudjelovanjem na sastancima Radne skupina za ljudska prava Vijeća EU (COHOM), na kojoj se raspravlja i o zaštiti ljudskih prava manjinskih pripadnika, uključujući i prava romske populacije.

Problematika prava nacionalnih manjina, uključujući i romsku, prati se i u forumima UN-a te Hrvatska podržava i glasa za sve inicijative koje pozitivno adresiraju provedbu svih aspekata zaštite i promicanja prava manjina kao i borbu protiv stigme, diskriminacije i zločina iz mržnje.

Na 10. sjednici Ad hoc odbora stručnjaka za romska pitanja Vijeća Europe (CAHROM) u studenom 2015., mr.sc. Branko Sočanac, ravnatelj Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina izabran je za predsjednika Odbora s jednogodišnjim mandatom. Ovim izborom odano je i priznanje naporima Vlade Republike Hrvatske u poboljšanju položaja pripadnika romske nacionalne manjine, uključujući uspješno predsjedanje Desetljećem za uključivanje Roma, donošenje Nacionalne strategije u širokom konzultativnom procesu te aktivnosti u okviru mreža institucija EU koja se bave položajem Roma. Ad hoc odbor stručnjaka za romska pitanja Vijeća Europe osnovan je 2011. g., a odgovoran je Odboru Ministara Vijeća Europe kojemu podnosi izvješća i preporuke, pri čemu se naglasak stavlja na analize i evaluacije politika, prepoznavanje dobrih praksi i promociju provedbe standarda Vijeća Europe. Članovi CAHROM-a su stručnjaci svih država članica Vijeća Europe, a promatrači su međunarodne organizacije i romske organizacije, primjerice Europski forum Roma i Putnika (ERTF).

Republika Hrvatska je uspješno završila sudjelovanje u međunarodnoj inicijativi Desetljeće za uključivanje Roma 2005.-2015. te je sudjelovala u izradi plana pomoći EU zemljama kandidatkinjama koji se realizira kroz višekorisnički program VK IPA 2014-2020. Predsjednica Povjerenstva je ujedno i Nacionalna koordinatorica Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015. te je u tom svojstvu sudjelovala i na završnom skupu Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015.g, održanom u rujnu 2015.g. u Sarajevu. Sastanku su nazočili i predstavnici romskog civilnog društva iz RH. Na sastanku je još jednom odano priznanje Republici Hrvatskoj na iznimno uspješnom predsjedanju Desetljećem 2012.-2013. te uvođenju novih inicijativa, osobito horizontalnog prioriteta usmjerenog na mlade.

Relevantne su i aktivnosti Agencije EU za temeljna prava (FRA) koja se u okviru posebne radne skupine, u kojoj sudjeluje i RH, bavi prikupljanjem i analizom podataka o socijalnoj uključenosti Roma na razini EU i država članica.

1. OBRAZOVANJE

Ocjena stanja

Tijekom 2015. godine u području odgoja i obrazovanja postignut je daljnji napredak uključivanjem djece i učenika pripadnika romske nacionalne manjine na svim razinama obrazovnog sustava. Mjere definirane Akcijskim planom relevantne su te će se provoditi i u budućnosti. U 2015. godini vidljivo je značajno povećanje broja djece kojoj se osigurava uključivanje u programe predškolskog odgoja/predškole kako bi se premostio jaz između njihove socio-ekonomske situacije i mogućnosti za uspješnu integraciju tijekom daljnjeg obrazovanja. Tako je u pedagoškoj godini 2014./2015. u programima predškolskog odgoja bilo uključeno ukupno 873 (442m, 431ž) djece, dok je početkom 2015./2016. pedagoške godine u programima predškolskog odgoja uključeno 1.026 (513m, 513ž) djece. Također, u osnovnoškolskom sustavu i dalje se osigurava produženi boravak te posebna pomoć u učenju hrvatskoga jezika za učenike koji ne poznaju ili nedovoljno poznaju hrvatski jezik. To je iznimno važno, budući da navedene aktivnosti predstavljaju preduvjet uspješnog završetka osnovnog obrazovanja. Osim navedenog valja istaknuti i povećanje broja učenika uključenih u sustav srednjoškolskog obrazovanja (746 (406m, 340ž)) učenika početkom 2015./2016. školske godine u odnosu na 682 (368m, 314ž) učenika u školskoj godini 2014./2015.) kao i povećanje broja odraslih Roma uključenih u programe opismenjavanja i osposobljavanja (327 u 2014. godini u odnosu na 440 polaznika programa u 2015. godini).

Aktivnosti koje su se provodile imaju za cilj poboljšanje pristupa kvalitetnom obrazovanju uključujući obrazovanje i skrb pruženu u ranom djetinjstvu, ali i tijekom osnovnog, srednjeg i sveučilišnog obrazovanja s posebnim naglaskom na uklanjanje moguće segregacije u školama, sprječavanje preuranjenog prekida školovanja i osiguravanja laganog prijelaza iz škole do zaposlenja. Od 2013. godine vidljivo je postizanje značajnih pozitivnih pomaka na području odgoja i obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine što je posebno vidljivo u predškolskom odgoju, ali i porastu broja učenika uključenih u srednjoškolski sustav obrazovanja. To upućuje na zaključak kako su mjere održive te je provedba daljnjih aktivnosti iznimno važna u sprečavanju preuranjenog napuštanja školovanja učenika pripadnika romske nacionalne manjine, ali i podizanja razine svijesti o važnosti obrazovanja.

Podatci iz izvješća jedinica lokalne i regionalne samouprave ukazuju na pozornost i potporu koje pojedine jedinice pružaju procesu obrazovanja. I drugi dionici na ovom području nastavljaju s važnim aktivnostima, osobito na lokalnoj razini u okviru IPA 2012 natječaja „Jačanje kapaciteta organizacija civilnoga društva za osiguravanja djelotvorne provedbe standarda EU u ostvarenju ljudskih prava“. Tako, na primjer, udruga žena

Romkinja „Romsko srce“ s partnerima Osnovnom školom Jagodnjak, Osnovnom školom Darda i udrugom romskih žena „Kašmir“ iz Belišća provodi projekt „Obrazovanjem do ljudskih prava“. Cilj projekta je promicati jednake mogućnosti u pristupu obrazovanju za djecu predškolske i školske dobi i razvijati suradnju između udruga, školskih ustanova i roditelja u integraciji romske djece u obrazovni sustav. Ured za udruge provodi program sufinanciranja prethodno odobrenog i financiranog EU projekta koji provodi organizacija civilnoga društva (u ovom slučaju udruga žena Romkinja „Romsko srce“).

Glavna postignuća i najveći problemi u provedbi:

U 2015. godini došlo je do značajnog povećanja broja djece u programima predškolskog odgoja/predškole te je nastavljeno organiziranje predškolskih odgojnih skupina za svu romsku djecu kao pripremu za uključivanje u odgojno-obrazovni sustav, a osobito u sredinama gdje nema kapaciteta za integrirani predškolski odgoj. Tako je u pedagoškoj godini 2015./2016. uključeno 1.026 (513m, 513ž) djece dok ih je u 2014./2015. u programe predškolskog odgoja/predškole bilo ukupno 873 (442m, 431ž). Iz Državnog proračuna za predškolski odgoj/predškolu utrošeno je ukupno 3.283.252,83 kn.

U osnovnoškolskom sustavu broj učenika se nije značajnije mijenjao. Tako je u školskoj godini 2014./2015. bilo 5.411 (2.750m, 2.661ž) učenika osnovnih škola, dok je u 2015./2016. ukupno 5.420 (2.680m, 2.740ž) učenika. Na početku školske godine 2014./2015. bilo je 343 učenika uključena u produženi boravak, dok je početkom 2015./2016. uključeno 318 učenika. Uz produženi boravak ističemo kako se, temeljem čl. 43. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi i u 2015./2016. školskoj godini osigurava posebna pomoć u učenju hrvatskog jezika. Tako je na početku 2015./2016. godine posebnu pomoć u učenju hrvatskog jezika primilo 418 učenika. Provođenje navedenih aktivnosti držimo iznimno važnima u sprečavanju preuranjenog napuštanja školovanja učenika pripadnika romske nacionalne manjine, ali i podizanja razine svijesti o važnosti obrazovanja. Nadalje, osim toga Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta financira rad romskih pomagača koji zajedno s učiteljem pomažu u pisanju domaćih zadaća tijekom produženog boravka te svladavanju školskog gradiva. Na produženi boravak, plaće romskih pomagača, materialna putovanja, školu u prirodi te smještaj u dom iz Državnog proračuna u 2015. godini ukupno je utrošeno 2.211.526,47 kn.

I u 2015. godini nastavljen je trend povećanja broja učenika uključenih u sustav srednjoškolskog obrazovanja. Tako je u 2015./2016. školskoj godini uključeno 746 (406m, 340ž) učenika, u odnosu na 682 (368m, 314ž) učenika u 2014./2015. godini tj. 588 (327m, 261ž) u školskoj godini 2013./2014. Vidljiv je porast broja učenika upisanih u prve razrede trogodišnjih srednjih škola te je veći broj učenika koji nastavljaju obrazovanje u trogodišnjim

srednjoškolskim programima u odnosu na broj učenika u četverogodišnjim programima. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta osiguralo je stipendije za 569 (321m, 248ž) učenika na što je iz Državnog proračuna u 2015. godini utrošeno ukupno 3.248.100,00 kn.

Osim srednjoškolskih stipendija putem Nacionalne zaklade za potporu učeničkom i studentskom standardu u 2015. godini osigurane su stipendije za 21 (12m, 9ž) studenta od čega za 1 studenta poslijediplomskog studija te je na visokoškolske stipendije utrošeno ukupno 217.000,00 kn.

K tomu, Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta i u 2015. godini sufinanciralo je obilježavanje Svjetskog dana romskog jezika kao i obilježavanje Međunarodnog dana sjećanja na romske žrtve holokausta u ukupnom iznosu od 14.000,00 kn.

I u 2015. godini najveći izazov predstavljaju osiguravanje stjecanja potrebnih znanja i vještina za završavanje osnovnog obrazovanja s ciljem nastavka školovanja, razvijanje mreže škola i upisnih područja te uspostavljanje ravnoteže broja učenika Roma u odnosu na ostale učenike, uključujući cjelokupnu infrastrukturu koja se oslanja na obrazovanje te daljnje poticanje na uključivanje u srednjoškolsko obrazovanje, uz promicanje nastavka i završetka školovanja. Važno je napomenuti kako u posljednje tri godine financijska sredstva za ostvarenje mjera Nacionalne strategije za uključivanje Roma 2013.-2020. trajno prate trend povećanja.

Ovdje bismo istaknuli i povećanje sredstava koje je osiguralo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, u 2014. iz državnog proračuna za provedbu NSUR-a je utrošeno 9.441.252,53 kn, a u 2015. godini 9.899.779,30 kn, odnosno sredstva su povećana za 458.526,77 kn.

Primjeri dobre prakse:

Osnovne škole i u 2015. godini bile su uključene u različite programe i projekte kojima se potiče uključivanje romske djece te osnaživanje škole za podršku romskoj djeci i njihovim obiteljima pri uključivanju u osnovnu školu.

Program „Krenimo zajedno“ je Pučko otvoreno učilište „Korak po korak“ provodilo u suradnji s Uredom UNICEF-a za Hrvatsku u dvije zajednice – Sisku i Slavanskom Brodu. Cilj programa je bio unaprijediti suradnju škole i roditelja romske nacionalne manjine na zajedničkom cilju pružanja podrške djeci u školovanju. U cilju poboljšanja te suradnje, roditelji su sa svojom djecom, budućim prvašićima, jednom tjedno dolazili u školu na radionice „Poticajno roditeljstvo“ na kojima se kroz jednostavne aktivnosti poticao razvoj predmatematičkih i predčitačkih vještina kod djece, a sve kroz blizak rad s roditeljima.

Prije početka radionica u ožujku 2015., obje su škole, skupa s predstavnicima lokalne vlasti, centra za socijalnu skrb i romske nacionalne manjine prošli edukaciju „Živjeti različitosti – obrazovanje za društvenu pravdu“, a tijekom programa su u školama održane još 3 edukacije za učitelje i stručne suradnike – „Suradnja obitelji i škole“, „Stvaranje multikulturalnog okruženja i poučavanje djece kojoj hrvatski nije prvi jezik“ i „Uloga računalne tehnologije u obrazovanju predškolske i školske djece“. Također, organizirana je studijska posjeta Međimurskoj županiji kako bi sudionici programa imali priliku vidjeti dobre prakse inkluzije Roma u osnovnoškolsko obrazovanje.

Radionice za roditelje „Poticajno roditeljstvo“ su počele u ožujku te završile u rujnu 2015. u Osnovnoj školi „Hugo Badalić“ u Slavanskom Brodu, odnosno u listopadu 2015. u Osnovnoj školi „Braća Bobetko“ u Sisku. Na svakoj je lokaciji održan ciklus od 25 radionica. U programu je sveukupno sudjelovalo 111 roditelja/članova obitelji iz romske nacionalne manjine i ukupno 52 romske djece. Svaka radionica je bila slično strukturirana – uvodni dio i refleksija na prošlu radionicu/rad kod kuće, odgojna tema i diskusija o istoj s roditeljima dok su djeca s drugim voditeljem radila nešto drugo te konačno vježbanje predmatematičkih i predčitačkih vještina kroz jednostavne aktivnosti koje su djeca i roditelji radili u paru. Škole iz obje zajednice odlučile su istupiti i u romsko naselje, tako da je u Slavanskom Brodu jedna od radionica održana u naselju, a u Sisku dvije radionice.

U okviru programa „KORAK prema INKLUZIJI“ kojeg je Pučko otvoreno učilište „Korak po korak“ provodilo u suradnji s Uredom UNICEF-a za Hrvatsku tijekom 2014. i 2015. godine u tri županije, Sisačko-moslavačkoj, Vukovarsko-srijemskoj i Šibensko-kninskoj, u ukupno 17 dječjih vrtića, s ciljem unapređenja kvalitete predškolskog odgoja i obrazovanja djece koja pripadaju ranjivim skupinama, neke od aktivnosti bile su usmjerene direktno na djecu romske nacionalne manjine koja žive na području Sisačko-moslavačke županije i Grada Vinkovaca. Uključenost u predškolski odgoj i obrazovanje je za romsku djecu posebno važna budući da kvaliteta i trajanje predškolskog programa značajno utječe na kasnije ishode obrazovanja.

Program „KORAK prema INKLUZIJI“ tome je doprinio jačanjem kompetencija odgajatelja i stručnih suradnika u području uvažavanja različitosti, multikulturalizma i inkluzivnog pristupa odgoju i obrazovanju, kroz gotovo 150 sati stručnog usavršavanja odgojno-obrazovnih djelatnika kojima je bila osigurana i mentorska podrška u primjeni stečenih znanja i vještina. Također, po dvoje odgajatelja iz svakog vrtića educirano je da u svojem vrtiću vodi zajednicu učenja za odgojno-obrazovne djelatnike kako bi kroz redovite, jednomjesečne sastanke pružali međusobnu podršku u unapređenju kvalitete rada i prevladavanju eventualnih izazova. Svaki vrtić opremljen je i didaktičkim materijalom u iznosu od približno 30.000 kn po vrtiću. Kroz Sastanke vijeća za praćenje programa ostvarena je i ojačana suradnje svih ključnih dionika u zajedničkoj brizi za svu djecu u lokalnim zajednicama u kojima se program provodi.

Za dječje vrtiće s područja Sisačko-moslavačke županije, gdje žive djeca romske nacionalne manjine (DV Radost iz Novske, DV Maslačak iz Kutine, DV Iskrice iz Lipovljana i DV Popovala iz Popovače) te za Dječji vrtić „Kosjenka“ iz Vinkovaca, koji u svoje programe ima integrirano 30-ak djece romske nacionalne manjine, tijekom edukacije „Stvaranje interkulturalnog okruženja u vrtiću i odgoj za različitost“ posebna je pažnja posvećena odgoju i obrazovanju djece kojima hrvatski nije materinji jezik, te su teme edukacije bile: razumijevanje mehanizama učenja drugog jezika, prepoznavanje faza usvajanja drugog jezika i planiranja poučavanja djece koja ne govore hrvatski kao prvi jezik.

Osim navedenog provodio se projekt Agencije za odgoj i obrazovanje „Razvoj kompetencija učitelja i nastavnika u poučavanju hrvatskoga jezika inojezičnih učenika – vrednovanje i samovrednovanje“ (AZOO, siječanj – prosinac 2015., siječanj – lipanj 2016). S obzirom na opći cilj projekta (ispitati kvalitetu rada s inojezičnim učenicima) te njegov prvi međucilj (ispitati stupanj razvijenosti kompetencija osobnih, profesionalnih, socijalnih i organizacijskih kompetencija sudionika projekta), provedbom projektnih aktivnosti tijekom 2015. ostvareni su planirani specifični ciljevi u cijelosti ili jednim dijelom (koliko to dopušta trenutačna faza projekta).

Provedba mjera

Opći cilj: Poboljšati pristup kvalitetnom obrazovanju uključujući obrazovanje i skrb pruženu u ranom djetinjstvu, ali i osnovnog, srednjeg i sveučilišnog obrazovanja s posebnim naglaskom na uklanjanje moguće segregacije u školama; spriječiti preuranjen prekid školovanja i osigurati lagan prijelaz iz škole do zaposlenja.

Posebni cilj 1: Podići kvalitetu i učinkovitost obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine, te osigurati stjecanje potrebnih znanja i vještina koje će omogućiti osobni razvoj učenika, kao i završavanje osnovnog obrazovanja s ciljem nastavka školovanja te smanjenja razlike između obrazovnih postignuća djece pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na prosječnu razinu obrazovnih postignuća svih učenika u osnovnoškolskom obrazovanju u RH.

Pokazatelj učinka:

- a) Doneseni akti na razini MZOS: S obzirom da je obrazovanje pripadnika romske nacionalne manjine dio sveobuhvatnog sustava odgoja i obrazovanja donošenje akata koji bi se odnosili samo na pripadnike romske nacionalne manjine nije utemeljeno na Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi.

Mjere

Mjera 1.1.1 Stručno usavršavanje učitelja i stručnih suradnika u osnovnim školama s ciljem podizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine	
Nositelj:	AZOO u suradnji s MZOS
Provedba mjere:	Prema izvješću Agencije za odgoj i obrazovanje u 2015. g. nastavljeno je stručno usavršavanje učitelja i nastavnika te je održano ukupno 11 stručnih skupova za učitelje, nastavnike i stručne suradnike te one koji rade u školama s većim brojem romskih učenika od čega dva stručna skupa za romske pomagače s temom <i>Uloga romskih pomagača u nastavi i školi</i> te jedan stručni skup s temom <i>Osposobljavanje romskih pomagača</i> : <ul style="list-style-type: none"> • Uloga romskih pomagača u nastavi i školi (prvi ciklus), 13. 02. 2015., Čakovec, 44 sudionika • Uloga romskih pomagača u nastavi i školi (drugi ciklus), 12. 03. 2015., Čakovec, 30 sudionika

	<ul style="list-style-type: none"> • Osposobljavanje romskih pomagača - Provedba Programa međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole, 27. 08. 2015., Čakovec, 21 sudionik <p>Provedeno je pet stručnih skupova za učitelje i nastavnike koji su imali su cilj stjecanje sljedećih ishoda: stjecanje temeljnih interkulturalnih kompetencija, uspostavljanje zadovoljavajuće interakcije i komunikacije s osobama druge kulture, usvajanje interkulturalnih stavova, znanja i vještina - bolje razumijevanje i poštivanje različite kulture, usvajanje djelotvornog ponašanja u drugim kulturama – interkulturalna osjetljivost, razvijanje i proširivanje osobnog znanja i komunikacijskih kompetencija u radu s kulturno drugačijim učenicima:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interkulturalni odgoj i obrazovanje kroz prizmu vjerskog odgoja-vjeroučenik i vjeroučitelj, 28. 04. 2015., Petrijanec, 40 sudionika; Ciljevi: sudionici će prepoznati značaj posebne brige za djecu romske populacije u školskom sustavu RH-a • Interkulturalnost, Osijek, 27. 04. 2015., 36 sudionika • Hrvatski jezik/Razredna nastava: Usvajanje nematerinskoga jezika kao oblik dvojezičnosti s posebnim osvrtom na hrvatski jezik, Rijeka, 26. 02. 2015., 79 sudionika • Podrška lokalne zajednice djeci rizičnih skupina: izbjeglice, imigranti, nestala djeca i razdvojene obitelji Osijek, 16. 10. 2015, 34 sudionika • Prevencija trgovanja ljudima, zaštita migranata, povezivanje i samozaštita ljudi u katastrofalnim situacijama – Provedba Programa međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole, Orehovica, 3. i 4. 09. 2015., 26 sudionika <p>Osim navedenog održani su stručni skupovi na temu Poučavanje o holokaustu i sprečavanju zločina protiv čovječnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poučavanje o holokaustu i sprečavanju zločina protiv čovječnosti, Varaždin, od 25. do 28. 01. 2015., 46 sudionika • Balkan, holokaust i Židovi, Zagreb i Jasenovac, od 13. do 16. 05. 2015., 15 sudionika • Šoa akademija; Holokaust, ljudska prava, obrazovanje, Zagreb , 27. 05. 2015., 20 sudionika <p>Također, u 2015. godini organizirana su 92 državna, međužupanijska i županijska stručna skupa - za ravnatelje, učitelje, nastavnike i stručne suradnike u osnovnim i srednjim školama, za provedbu programa Građanskog odgoja i obrazovanja.</p>
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj održanih stručnih skupova
Vrijednost za 2014. g.	27
Vrijednost za 2015. g.	11

Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Namjenski utrošena sredstva za provođenje mjera iz područja nacionalnih programa i građanskog odgoja i obrazovanja u 2015. godini, sredstva su iz redovitog programa rada Agencije za odgoj i obrazovanje (A733003 - Nacionalni programi).
---	--

Posebni cilj 2: Povećati obuhvat romske djece oba spola predškolskim odgojem i obrazovanjem te podići razinu kvalitete predškolskog odgoja i obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine kao dio cjeline ranog obrazovanja djeteta, koji pomaže smanjenju razlika u društvenom podrijetlu i sposobnostima učenja, i nastoji što je moguće bolje zadovoljiti djetetove razvojne potrebe, te ga uvesti u svijet svjesnog učenja.

Pokazatelj učinka:

- a) Neto omjer upisa romske djece⁵
- b) Stopa sudjelovanja romske djece oba spola u integriranim programima predškolskog odgoja i naobrazbe:
  - Redoviti, cjeloviti programi
  - Program predškole – za djecu u šestoj godini života koja nisu polaznici redovitog programa predškolskog odgoja
  - Praćenje ovih pokazatelja treba vršiti po programima
- c) Javni trošak predškolskog odgoja i obrazovanja kao udio u proračunu JL/P(R)S (%)
- d) Broj sati koje su učenici proveli po pojedinim programima
- e) Vrednovanje kvalitete predškolskog odgoja i naobrazbe – pedagoški standard, samovrednovanje
- f) Broj i kvaliteta provedenih seminara stručnog usavršavanja za rad u multikulturalnim sredinama
- g) Broj polaznika, trajanje edukacije osposobljavanja i uspješnost.

Podaci za neke pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima. No, dostupni su podaci o broju djece romske nacionalne manjine koja pohađaju navedene programe u odnosu na ukupan broj djece predškolske dobi koja pohađaju programe predškolskog odgoja i obrazovanja u RH.

⁵ Neto omjer upisa je omjer upisane djece službeno određene dobi za razinu odgoja i obrazovanja prema ukupnoj populaciji u toj dobi.

Pokazatelj učinka	Početna vrijednost/godina	Vrijednost pokazatelja/ broj
Stopa sudjelovanja romske djece oba spola u integriranim programima predškolskog odgoja i naobrazbe (preporuča se praćenje ovih pokazatelja po programima): a) redoviti, cjeloviti programi b) program predškole – za djecu u šestoj godini života koja nisu polaznici redovitog programa predškolskog odgoja	Ukupan broj djece RH predškolske dobi koja pohađaju predškolske programe je 150.124 (šk. g. 2013./2014.)	Broj djece Roma 769 (364m, 405ž) 390 (180m, 213ž) predškolski odgoj 379 (184m, 195ž) predškola
	Ukupan broj djece RH predškolske dobi koja pohađaju predškolske programe je 159.591 (šk. god. 2014./2015.)	Broj djece Roma 873 (442m, 431ž) 466 (235m, 231ž) predškolski odgoj 407 (207m, 200ž) predškola
	Ukupan broj djece RH predškolske dobi koja pohađaju predškolske programe je 163.940 (šk. god. 2015./2016.)	Broj djece Roma 1.026 (513m, 513ž) 549 (282m, 267ž) predškolski odgoj 477 (231m, 246ž) predškola

Mjere

Mjera 1.2.1 Sufinanciranje roditeljskog udjela za pripadnike romske nacionalne manjine u integriranim programima predškolskog odgoja	
Nositelj:	MZOS, uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport Grada Zagreba, predškolske ustanove
Provedba mjere:	<p>Za djecu pripadnike romske nacionalne manjine osigurava se uključivanje u programe predškolskog odgoja kako bi se premostio jaz između socijalno-ekonomske situacije u kojoj djeca pripadnici romske nacionalne manjine žive i mogućnosti za njihovu uspješnu integraciju tijekom obveznog osnovnog obrazovanja.</p> <p>MZOS sufinancira roditeljski udio u ekonomskoj cijeni predškolskog odgoja za djecu koja su integrirana tj. polaznici su redovitog programa dječjih vrtića. Također, sufinancira se program predškole za pripadnike romske nacionalne manjine.</p> <p>Mjera je održiva te će se nastaviti provoditi u budućnosti jer odgovara potrebi osiguravanja pristupa kvalitetnom i uključivom obrazovnom sustavu u ranoj dječjoj dobi te promicanju održivog socijalnog, psihološkog i fizičkog razvoja sve djece.</p>

	MZOS navodi potrebu izmjene Pokazatelja rezultata Mjere 1.2.1. koja glasi: <i>Broj programa u koje su uključena djeca kojima se osigurava sufinanciranje</i> u tekst koji glasi: <i>Broj ustanova u kojima se provode programi predškolskog odgoja u koje su uključena djeca kojima se osigurava sufinanciranje</i> u 2015..				
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj romske djece za koju je odobreno sufinanciranje	Broj ustanova u koje su uključena djeca kojima se osigurava sufinanciranje	Broj djece po spolu u programima predškolskog odgoja		Ukupan broj djece u programima predškolskog odgoja
			Žensko	Muško	
Vrijednost za 2014. g.	466	45	231	235	873
Vrijednost za 2015. g.	549	60	267	282	1026
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	<p>Za predškolski odgoj/predškolu u 2015. godini isplaćeno je ukupno 3.283.252,83 kn iz Državnog proračuna od čega 1.915.370,51 za predškolski odgoj.</p> <p>A 767015 – Poticaj predškolskog odgoja i predškole za Rome 1.393.101,11 kn A 767003 – Provedba nacionalnog programa za Rome 422.269,40 kn A 577137 – Posebni programi obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina 100.000,00 kn</p>				
Mjera 1.2.2 Sufinanciranje programa predškole za pripadnike romske nacionalne manjine					
Nositelj:	MZOS na osnovi izvješća ureda državne uprave u županijama i Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport Grada Zagreba, predškolske ustanove, osnovne škole				
Provedba mjere:	<p>MZOS sufinancira program predškole za pripadnike romske nacionalne manjine. U Državnom proračunu osiguravaju se sredstva za plaćanje odgajatelja, didaktike te prehranu djece. U slučaju da ne postoje prostorni uvjeti u predškolskoj ustanovi program predškole organizira se u osnovnim školama. Praćenje i vrednovanje ostvarivanja ciljeva i zadataka uključivanja romske djece u predškolu prati se suradnjom sa školama i vrtićima. Program predškole tj. program pripreme za osnovnu školu pokazao se prijeko potreban za romsku populaciju, daje dobre rezultate i upućuje na obvezu organiziranja predškolskih odgojnih skupina za svu romsku djecu. U odnosu na prethodne godine vidljivo je kako je došlo do značajnog povećanja broja djece u programima predškolskog odgoja/predškole.</p> <p>Mjera je održiva te će se nastaviti provoditi u budućnosti jer odgovara potrebi osiguravanja pristupa kvalitetnom i uključivom obrazovnom sustavu u ranoj dječjoj dobi te promicanju održivog socijalnog, psihološkog i fizičkog razvoja sve djece.</p>				

	MZOS navodi potrebu izmjene Pokazatelja rezultata Mjere 1.2.2. koja glasi: <i>Broj programa predškole u kojima su uključena djeca romske nacionalne manjine</i> u tekst koji glasi: <i>Broj ustanova u kojima se provode programi predškole u koje su uključena djeca romske nacionalne manjine</i> u 2015. te su dostavljeni podaci za izmijenjene pokazatelje rezultata.	
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj djece romske nacionalne manjine u programima predškole	Broj ustanova u kojima se provode programi predškole u kojima su uključena djeca romske nacionalne manjine
Vrijednost za 2014. g.	407 (207 m, 200 ž)	30
Vrijednost za 2015. g.	477 (213 m, 246 ž)	49
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Za predškolski odgoj/predškolu u 2015. godini isplaćeno je ukupno 3.283.252,83 kn iz Državnog proračuna od čega 1.367.882,32 kn za predškolu. A 767015 – Poticaj predškolskog odgoja i predškole za Rome 1.067.213,25 kn A 767003 – Provedba nacionalnog programa za Rome 300.669,07 kn	
Izvješća jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave	Općina Petlovac sufinancirala je troškove programa predškole trima pripadnicima romske nacionalne manjine ("Mala škola") u iznosu od 3.400,00 kuna.; Međimurska županija sufinancirala je programe predškole za 68 pripadnika romske nacionalne manjine u ukupnom iznosu od 194.543,64 kune te je za približno 200 korisnika programa predškole sufinancirala prijevoz u iznosu od 17.686,80 kn; Općina Podturen sufinancirala je program predškole za dva učenika romske nacionalne manjine (ukupan iznos od 3.595,20 kune), a za sufinanciranje ovog programa Općina Omišalj izdvojila je 43.000,00 kn iz godišnjeg proračuna.	

Posebni cilj 3: Izjednačiti obuhvaćenost osnovnoškolskim obrazovanjem pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na prosjek upisa osnovnoškolskog obrazovanja na razini RH (dosegnuti postotak obuhvaćenosti od 98%) te izjednačiti završnost osnovnoškolskog obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na prosjek završnosti osnovnoškolskog obrazovanja na razini RH (dosegnuti postotak završnosti od 95%)

Pokazatelji učinka:

- a) Stopa obuhvata romske populacije osnovnim obrazovanjem
- b) Stopa završnosti osnovnoškolskog obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine
- c) Omjer završetka školovanja - primarni omjer završetka osnovne škole je omjer ukupnog broja učenika koji uspješno završavaju posljednju godinu osnovne škole u jednom naraštaju prema ukupnom broju djece koja bi trebala završavati školu
- d) Stopa odustajanja i uzroci

- e) Obrazovna postignuća učenika romske nacionalne manjine, ili uspješnost završetka
- f) Broj godina provedenih u osnovnoškolskom obrazovanju (pitanje ponavljača)
- g) Broj romske djece u redovnom ili prilagođenom programu u odnosu na broj sve djece u redovnom ili prilagođenom programu

Podaci za neke pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po definiranim pokazateljima, a za 2015.g. MZOS navodi redefinirane pokazatelje: broj učenika romske nacionalne manjine u odnosu na ukupan broj učenika osnovnih škola; broj učenika romske nacionalne manjine upisanih u osnovnu školu u odnosu na broj učenika romske nacionalne manjine koji su prekinuli školovanje tijekom školske godine; broj učenika ponavljača u odnosu na ukupan broj upisanih učenika romske nacionalne manjine u školskoj godini.

Pokazatelj učinka	Početna vrijednost/godina	Vrijednost pokazatelja/ broj
Broj učenika romske nacionalne manjine u odnosu na ukupan broj učenika osnovnih škola	Ukupan broj učenika osnovnih škola u RH je 330.445 (šk. g. 2013./2014.)	Broj učenika Roma 5.470 (2.769m, 2.701ž)
	Ukupan broj učenika osnovnih škola u RH je 325.185 (šk. g. 2014./2015.)	Broj učenika Roma 5.411 (2.750m, 2.661ž)
	Ukupan broj učenika osnovnih škola u RH je 322.634 (šk. g. 2015./2016.)	Broj učenika Roma je 5.420 (2.740m, 2.680ž)
Broj učenika romske nacionalne manjine upisanih u osnovnu školu u odnosu na broj učenika romske nacionalne manjine koji su prekinuli školovanje tijekom školske godine	ukupno 2013. godina: 5.470 (2.769m, 2.701ž)	prekinuli školovanje: 140 (69m, 71ž)
	ukupno 2014. godina: 5.411 (2.750m, 2.661ž)	prekinuli školovanje: 167 (93m, 74ž)
	ukupno 2015. godina: 5.420 (2.740m, 2.680ž)	prekinuli školovanje: /
Broj učenika ponavljača u odnosu na ukupan broj upisanih učenika romske nacionalne manjine u školskoj godini	ukupno 2013. godina: 5.470 (2.769m, 2.701ž)	učenici ponavljači: 428 (255 m, 193ž)
	ukupno 2014. godina: 5.411 (2.750m, 2.661ž)	učenici ponavljači: 413 (245 m, 168ž)
	ukupno 2015. godina: 5.420 (2.740m, 2.680ž)	učenici ponavljači: 394 (240 m, 154ž)

Mjere

1.3.1 Upis djece romske nacionalne manjine oba spola u osnovne škole		
Nositelj:	MZOS, uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport Grada Zagreba, osnovne škole	
Provedba mjere:	Broj upisane djece romske nacionalne manjine u osnovne škole je 5.420 (2.740m, 2.680ž) na početku šk. godine 2015./2016., u odnosu na 5.411 (2.750m, 2.661ž) učenika na početku školske godine 2014./2015. MZOS osigurava učenje hrvatskoga jezika tj. osigurava učiteljima razredne nastave i hrvatskog jezika prekovremeni rad za pružanje posebne pomoći učenju hrvatskog jezika za učenike koji ne znaju ili nedovoljno poznaju hrvatski jezik, a koji rade s učenicima romske nacionalne manjine te se osigurava produženi boravak za učenike pripadnike romske nacionalne manjine.	
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj djece romske nacionalne manjine koja su uključena u osnovno obrazovanje na početku godine	Broj djece romske nacionalne manjine koja su uključena u osnovno obrazovanje na kraju školske godine
Vrijednost za 2014. g.	5.411 (2.750 m, 2.661 ž)	5.346 (2.709 m, 2.637 ž)
Vrijednost za 2015. g.	5.420 (2.740 m, 2.680 ž)	/
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Za odgojno obrazovne programe, maturalna putovanja, školu u prirodi, smještaj u dom, aktivnosti nakon nastave, produženi boravak, plaće romskih pomagača u 2015. godini isplaćeno je ukupno 2.211.526,47 kn, od čega na školu u prirodi i maturalna putovanja <u>113.711 kn</u> . A767003 - Provedba Nacionalnog programa za Rome, 113.711,00 kn	
Izvješća jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave	U 2015. godini Grad Varaždin financirao je prehranu za 12 učenika osnovne škole koji su pripadnici romske nacionalne manjine u iznosu od 8.176,50 kn.; Grad Valpovo je, također, financirao podmirenje troškova prehrane učenika u osnovnoj školi i jednokratne naknade, kao i Općina Petlovac za 13 učenika osnovne škole.	
1.3.2 Stvaranje preduvjeta za uključivanje učenika romske nacionalne manjine u produženi boravak		
Nositelj:	MZOS, uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport Grada Zagreba, osnovne škole	

Provedba mjere:	Osiguranje produženog boravka iznimno je važno kao preduvjet uspješnog završetka osnovnog obrazovanja učenika romske nacionalne manjine te je ostvaren znatan napredak djece na području učenja jezika, stjecanja higijenskih navika i socijalizacije djece. Na početku školske godine 2015./2016. ukupno je 318 (169m, 149ž) djece dok je na početku školske godine 2014./2015. bilo 343 (179m, 164ž) djece uključene u produženi boravak.	
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj djece romske nacionalne manjine obuhvaćene produženim boravkom po spolu	
	Žensko	Muško
Vrijednost za 2014. g.	164	179
Vrijednost za 2015. g.	149	169
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	<p>Za odgojno-obrazovne programe, naturalna putovanja, školu u prirodi, smještaj u dom, aktivnosti nakon nastave, produženi boravak, plaće romskih pomagača u 2015. godini isplaćeno je ukupno 2.211.526,47 kn, od čega na produženi boravak 329.465,41 kn.</p> <p>A767003 - Provedba Nacionalnog programa za Rome, 312.280,41 kn A767015 - Poticaj predškolskog odgoja i predškole za Rome, 17.185,00 kn</p>	
Izvrješća jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave	<p>Produženi boravak u šest riječkih škola pohađa 41 učenik romske nacionalne manjine, od toga 21 djevojčica i 20 dječaka. U OŠ Pehlin u prvom razredu djeca se uključuju u program cjelodnevne nastave s ciljem usvajanja osnovnih znanja i vještina s naglaskom na savladavanje jezika i pisma, a što će im omogućiti stjecanje i drugih potrebnih kompetencija. Za program produženog boravka i cjelodnevnog odgojno-obrazovnog rada od 1. do 4. razreda, Grad Rijeka osnovnim školama osigurava dio sredstava za rashode za zaposlene u produženom boravku i cjelodnevnoj nastavi (za jednog učitelja/icu razredne nastave po skupini učenika). Sukladno potrebama 25 osnovnih škola na području grada Rijeke u školskoj 2015./2016. godini organizirano je 77 skupina, odnosno razrednih odjeljenja produženog boravka/cjelodnevne nastave u koje je uključeno oko 2030 učenika (41 učenik romske nacionalne manjine). Od toga je uključeno 34 učenika romske nacionalne manjine u šest gradskih osnovnih škola u 15 skupina produženog boravka, odnosno razrednih odjeljenja cjelodnevne nastave. Cijena za roditelje-korisnike usluge uključuje troškove prehrane, troškove provođenja terenskih i izvanučioničkih aktivnosti te dio troškova za rad učitelja/ice. Tijekom 2015. godine za provođenje ovog Programa sveukupno je utrošeno 6.165.295,65 kn.</p>	
1.3.3 Osposobljavanje suradnika pomagača		
Nositelj:	MZOS, AZOO	
Provedba mjere:	Broj suradnika pomagača u osnovnim školama financiranih iz Državnog proračuna je 25 (13 m, 12 ž). Uz njih, i jedinice lokalne samouprave stalno ili povremeno angažiraju pomagače	

	<p>Stručno usavršavanje romskih pomagača i stručnih suradnika u osnovnim školama s ciljem podizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine nastavljeno je i u 2015. godini.</p> <p>Prema izvješću Agencije za odgoj i obrazovanje u 2015. godini održano je ukupno 11 stručnih skupova od čega 3 stručna skupa za romske pomagače:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uloga romskih pomagača u nastavi i školi (prvi ciklus), 13. 2. 2015., Čakovec, 44 sudionika • Uloga romskih pomagača u nastavi i školi (drugi ciklus), 12. 3. 2015., Čakovec, 30 sudionika • Osposobljavanje romskih pomagača - Provedba Programa međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole, 27. 8. 2015., Čakovec, 21 sudionik 	
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj suradnika pomagača u osnovnim školama	Broj seminara/radionica na kojima su educirani pomagači
Vrijednost za 2014. g.	25 (13 m, 12 ž)	3 stručna skupa
Vrijednost za 2015. g.	25 (13 m, 12 ž)	3 stručna skupa
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	<p>Za odgojno-obrazovne programe, maturalna putovanja, školu u prirodi, smještaj u dom, aktivnosti nakon nastave, produženi boravak, plaće romskih pomagača u 2015. godini isplaćeno je ukupno 2.211.526,47 kn, od čega za plaće romskih pomagača 1.628.000,00 kn.</p> <p>A579000 - Osnovnoškolsko obrazovanje, 1.628.000,00 kn</p>	

Posebni cilj 4: do 2020. godine ukinuti sve razredne odjele koje pohađaju samo učenici pripadnici romske nacionalne manjine.

Pokazatelji učinka:

- a) Broj razreda koji pohađaju samo učenici pripadnici romske nacionalne manjine
- b) Donesen pravilnik o prevenciji obrazovne segregacije i modalitetima desegregacije

Pokazatelj učinka	Početna vrijednost/godina	Vrijednost pokazatelja/ broj
Broj razreda koje pohađaju samo učenici pripadnici romske nacionalne manjine	Početna vrijednost	50
	2013. godina	56
	2014. godina	61
	2015. godina	61

Donesen pravilnik o prevenciji obrazovne segregacije i modalitetima desegregacije	Pravilnik nije donesen.
---	-------------------------

Mjere

1.4.1 Stvaranje preduvjeta za smanjivanje broja razrednih odjela koje pohađaju samo učenici romske nacionalne manjine	
Nositelj:	MZOS, JL/P(R)S, uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za opću upravu Grada Zagreba
Provedba mjere:	<p>Broj razrednih odjela u kojima su uključeni samo učenici romske nacionalne manjine početkom školske godine 2015./2016 je 61. Od ukupno 61 romskog odjela, 1 odjel je u Sisačko-moslavačkoj županiji, 6 u Varaždinskoj županiji, 3 u Koprivničko-križevačkoj županiji, 2 u Primorsko-goranskoj županiji, 2 u Osječko-baranjskoj županiji i 47 u Međimurskoj županiji. U Međimurskoj županiji su 254 razredna odjela u kojima se obrazuju pripadnici romske nacionalne manjine od kojih je 207 mješovitih i 47 razrednih odjela u kojima su samo pripadnici romske nacionalne manjine. Takvi odjeli postoje samo u osnovnim školama s visokim postotkom romske populacije i to u OŠ Kuršanec 71,6 %, OŠ Dr. Ivana Novaka Macinec 80,4%, OŠ Tomaša Goričanca Mala Subotica 42% (PŠ Držimurec Strelec - 100% učenika Romi), OŠ Vladimira Nazora Pribislavec 61,2%.</p> <p>Smanjenje broja razrednih odjela ovisi o mreži škola i upisnih područja gdje postoje razredni odjeli u kojima su samo Romi i to kako bi se uspostavila ravnoteža broja učenika Roma u odnosu na druge učenike. Kako bi se uspostavio optimalan omjer 30% Romi, 70% ostali učenici potreban je prostor, osiguran prijevoz i premještaj kadra, jednako kao i učenika, u druge škole što zahtjeva zajedničke napore u osiguravanju odgovarajuće infrastrukture.</p>
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj razrednih odjela u koje su uključeni samo učenici romske nacionalne manjine
Vrijednost za 2014. g.	61
Vrijednost za 2015. g.	61
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Za posebnu pomoć u učenju hrvatskoga jezika učiteljima osigurava prekovremeni rad, a povećanje sredstava Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ne prati izdvojeno..

Posebni cilj 5: Smanjiti razliku između prosječnog obuhvata i završnosti srednjeg obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na prosječni obuhvat i završnost srednjeg obrazovanja na razini RH u cilju izjednačavanja mogućnosti za stjecanje znanja i sposobnosti za rad i nastavak školovanja – Povećati broj pripadnika romske nacionalne manjine koji upisuju srednje obrazovanje do 2020. godine. Povećati broj pripadnik romske nacionalne manjine koji završavaju srednje obrazovanje do 2020. godine.

Pokazatelji učinka:

- a) Stopa porasta pripadnika romske nacionalne manjine koji upisuju srednje obrazovanje
- b) Sredstva izdvojena na nacionalnoj i lokalnoj razini za stipendije, smještaj, put (%)
- c) Broj korisnika stipendija i potpora
- d) Stopa upisa učenika romske nacionalne manjine u srednje škole u odnosu na postotak učenika pripadnika romske nacionalne manjine koji su završili osnovnu školu
- e) Broj/postotak učenika romske nacionalne manjine u gimnazijskim programima na u odnosu na ukupnog broja upisanih u srednjoškolske programe
- f) Stopa porasta pripadnika romske nacionalne manjine koji završavaju srednje obrazovanje
- g) Stopa odustajanja i uzroci
- h) Obrazovna postignuća učenika romske nacionalne manjine, ili uspješnost
- i) Broj godina provedenih u srednjoj školi (pitanje ponavljača)

Podaci za neke pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po definiranim pokazateljima.

Pokazatelj učinka	Početna vrijednost/godina	Vrijednost pokazatelja/ broj
Stopa porasta pripadnika romske nacionalne manjine koji upisuju srednje obrazovanje	Početna vrijednost	480 (286 m, 194 ž)
	2013. godina	588 (327 m, 261 ž)
	2014. godina	682 (368 m, 314 ž)
	2015. godina	746 (406 m, 340 ž)
Sredstva izdvojena na nacionalnoj i lokalnoj razini za stipendije, smještaj, put (%)	Početna vrijednost	2.125.000,00 kn
	2013. godina	2.429.656,96 kn
	2014. godina	3.398.224,19 kn

	2015. godina	3.248.100,00 kn
Broj korisnika stipendija i potpora	Početna vrijednost	425 (214 m, 211 ž)
	2013. godina	542 (247 m, 295 ž)
	2014. godina	584 (322 m, 262 ž)
	2015. godina	569 (321 m, 248 ž)
Broj/postotak učenika romske nacionalne manjine u gimnazijskim programima u odnosu na ukupan broj upisanih u srednjoškolske programe	ukupno po programima 480 (286 m, 194 ž)	gimnazijski programi: 15 (5 m, 10 ž)
	ukupno po programima 2013. godina: 588 (327 m, 261 ž)	gimnazijski programi: 23 (13 m, 10 ž)
	ukupno po programima 2014. godina: 682 (368 m, 314 ž)	gimnazijski programi: 10 (5 m, 5 ž)
	ukupno po programima 2015. godina: 746 (406 m, 340 ž)	gimnazijski programi: 8 (3 m, 5 ž)
Broj učenika koji su prekinuli školovanje; Stopa odustajanja u odnosu na ukupan broj učenika	ukupno 480 (286 m, 194 ž)	prekinuli školovanje: 63 (34 m, 29 ž)
	ukupno 2013. godine: 588 (327 m, 261 ž)	prekinuli školovanje: 88 (45 m, 43 ž)
	ukupno 2014. godine: 682 (368 m, 314 ž)	prekinuli školovanje: 88 (37m, 51ž)
	ukupno 2015: 746 (406 m, 340 ž)	prekinuli školovanje: /
Broj ponavljača u odnosu na ukupan broj učenika	ukupno: 480 (286 m, 194 ž)	učenici ponavljači: 53 (38 m, 15 ž)
	ukupno 2013. godina: 588 (327 m, 258 ž)	učenici ponavljači: 52 (35 m, 17 ž)
	ukupno 2014. godina: 682 (368 m, 314 ž)	učenici ponavljači: 67 (45 m, 22 ž)
	ukupno 2015. godina: 746 (406 m, 340 ž)	učenici ponavljači: 48 (29 m, 19 ž)

Mjere

1.5.1 Upis učenika romske nacionalne manjine oba spola u srednje škole

Nositelj:	MZOS, uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba, srednje škole				
Provedba mjere:	U sustav srednjoškolskog obrazovanja uključuje se sve veći broj učenika pripadnika romske nacionalne manjine. Broj učenika romske nacionalne manjine upisanih u srednjoškolske programe u školskoj godini 2015./2016. je 746 (406 m, 340 ž), u odnosu na 682 (368 m, 314 ž) u školskoj godini 2014./2015. i 588 (327 m, 261 ž) učenika u školskoj godini 2013./2014.				
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj učenika romske nacionalne manjine upisanih u prve razrede 3-godišnjih srednjih škola po spolu		Broj učenika romske nacionalne manjine upisanih u 4-godišnje škole po spolu		Ukupan broj učenika srednjih škola
	Žensko	Muško	Žensko	Muško	
Vrijednost za 2014. g.	87	109	32	20	682
Vrijednost za 2015. g.	101	149	26	11	746
1.5.2 Osiguravanje stipendija redovnim učenicima srednje škole pripadnicima romske nacionalne manjine					
Nositelj:	MZOS				
Provedba mjere:	U sustav srednjoškolskog obrazovanja uključuje se sve veći broj učenika pripadnika romske nacionalne manjine. MZOS stipendira sve redovite učenike srednjih škola koji su pripadnici romske nacionalne manjine i to u iznosu od 500 kn mjesečno tijekom nastavne godine odnosno 5.000,00 kn godišnje po učeniku. MZOS od školske godine 2014./2015. ne dodjeljuje stipendije učenicima ponavljajima. Za dobivanje stipendije pretpostavka je izjašnjavanje pripadnosti romskoj nacionalnoj manjini. Broj učenika kojima je osigurana stipendija u 2015. g. je 569 (321m, 248ž). Mjera je održiva te će se nastaviti provoditi u budućnosti jer odgovara potrebi smanjivanja razlike između prosječnog obuhvata i završnosti srednjeg obrazovanja u odnosu na isto na nacionalnoj razini kao i potrebi stjecanja znanja i sposobnosti za rad i nastavak školovanja.				
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj korisnika mjere				
	Žensko	Muško	Ukupno		
Vrijednost za 2014. g.	262	322	584		
Vrijednost za 2015. g.	248	321	569		
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	U 2015. godini iz Državnog proračuna za isplatu stipendija učenicima srednjih škola, pripadnicima romske nacionalne manjine utrošeno je 3.248.100,00 kn. A 767003- Provedba Nacionalnog programa za Rome. 3.248.100,00 kn.				

1.5.3 Stvaranje preduvjeta za povećanje broja učenika romske nacionalne manjine oba spola koji uspješno završavaju srednju školu po razredima														
Nositelj:	MZOS													
Provedba mjere:	<i>MZOS i jedinice regionalne i lokalne samouprave osiguravaju stipendije učenicima srednjih škola, pripadnicima romske nacionalne manjine. Za velik broj JLRS nije dostupan podatak o broju stipendiranih učenika, osobito ako su primatelji stipendije koja nije izrijekom namijenjena pripadnicima romske nacionalne manjine.</i>													
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj učenika Roma upisanih u 2. r. SŠ		Broj učenika Roma upisanih u 3. r. SŠ		Broj učenika Roma upisanih u 4. r. SŠ		Broj učenika Roma po programima							Ukupno učenika
	Ž	M	Ž	M	Ž	M	gimnazije	4-godišnji strukovni	3-godišnji strukovni	programi niže stručne spreme	programi za učenike s teškoćama	likovne umjetnosti i dizajna	glazbene i baletno plesne škole u sastavu škole	
Vrijednost za 2014. g.	98	110	59	95	22	13	10	128	446	21	72	3	2	682
Vrijednost za 2015. g.	100	117	72	89	17	11	8	123	501	22	88	3	1	746
Iz Izvješća jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave	Pravo korištenja stipendije u školskoj godini 2015./2016. ostvarila su ukupno 42 kandidata koji su zadovoljili opće uvjete natječaja Grada Zagreba (u školskoj godini 2014./2015. 32 učenika zagrebačkih srednjih škola). Utrošena financijska sredstva u 2015. iznosila su 494.131,20 kn.													
1.5.4 Osiguravanje smještaja u učeničke domove														
Nositelj:	MZOS													
Provedba mjere:	MZOS sufinancira smještaj učenika u učenički dom te se evidencija vodi o broju učenika zbirno tj. prema sufinanciranju. U 2015. godini ukupno je odobreno 16 zahtjeva za smještaj u učenički dom. vidljivo povećanje broja korisnika ove mjere.													
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj romskih učenika smještenih u učeničke domove													
	Žensko					Muško					Ukupno			

Vrijednost za 2014. g.	2	7	9
Vrijednost za 2015. g.	5	11	16
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Iz Državnog proračuna u 2015. godini utrošeno je 140.350,06 kn za osiguravanje smještaja u učeničke domove što je, uz srednjoškolske stipendije, jedan od preduvjeta za povećanje broja romskih učenika oba spola koji uspješno završavaju srednju školu. A767003- Provedba Nacionalnog programa za Rome, 140.350,06 kn.		

Posebni cilj 6: Smanjiti razliku između prosječnog obuhvata i završnosti visokog obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na prosječni obuhvat i završnost visokog obrazovanja na razini RH u cilju izjednačavanja mogućnosti za stjecanje znanja i sposobnosti za rad i nastavak školovanja – Do 2020. godine povećati broj pripadnika romske nacionalne manjine koji završavaju visoko obrazovanje te onih koji nastavljaju poslijediplomski studij.

Pokazatelj učinka:

- Stopa porasta pripadnika romske nacionalne manjine koji završavaju visoko obrazovanje
- Stopa porasta pripadnika romske nacionalne manjine koji nastavljaju postdiplomski studij
- Sredstva izdvojena na nacionalnoj i lokalnoj razini za stipendije, smještaj, put (%)
- Broj korisnika stipendija i potpora
- Broj godina provedenih u visokom školstvu
- Stopa odustajanja i razlozi

Podaci za neke pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po definiranim pokazateljima.

Pokazatelj učinka	Početna vrijednost/godina	Vrijednost pokazatelja/ broj
Sredstva izdvojena na nacionalnoj i lokalnoj razini za stipendije, smještaj, put (%)	Početna vrijednost	290.000,00 kn
	2013. godina	230.000,00 kn
	2014. godina	230.000,00 kn

	2015. godina	217.000,00 kn
Broj korisnika stipendija i potpora	Početna vrijednost	29
	2013. godina	23
	2014. godina	23
	2015. godina	21

Mjere

1.6.1 Upis studenata romske nacionalne manjine oba spola na visokoškolske institucije		
Nositelj:	MZOS	
Provedba mjere:	Broj studenata romske nacionalne manjine upisanih za stjecanje visokoškolskog obrazovanja po spolu: U akademskoj godini 2014./2015. bilo je 7 studenata upisanih za stjecanje visokoškolskog obrazovanj koji su se izjasnili kao pripadnici romske nacionalne manjine, odnosno ukupno 21 student u akademskoj godini 2015./2016. u odnosu na 23 studenta u akademskoj godini 2014./2015.	
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj studenata romske nacionalne manjine upisanih za stjecanje visokoškolskog obrazovanja	
	Žensko	Muško
Vrijednost za 2014. g.	13	10
Vrijednost za 2015. g.	9	12
1.6.2 Osiguravanje stipendiranja studentima romske nacionalne manjine (VŠS i VSS)		
Nositelj:	MZOS	
Provedba mjere:	MZOS putem Nacionalne zaklade za potporu učeničkom i studentskom standardu osigurava stipendije svim studentima pripadnicima romske nacionalne manjine koji je zatraže uz pretpostavku da se izjašnjavaju kao pripadnici romske nacionalne manjine. Stipendija iznosi 1.000,00 kn mjesečno tijekom deset mjeseci, odnosno 10.000,00 kn godišnje. Mjera je održiva te će se nastaviti provoditi i u budućnosti s ciljem osnaživanja stjecanja znanja i sposobnosti kao i pružanja potpore za uspješno školovanje pripadnicima romske nacionalne manjine.	

POKAZATELJ REZULTATA:	Broj korisnika mjere		Izdvojena sredstva
	Žensko	Muško	
Vrijednost za 2014. g.	13	10	230.000,00 kn
Vrijednost za 2015. g.	9	12	217.000,00 kn
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Za akademsku godinu 2014./2015. dodijeljena je 21 stipendija te je u tu svrhu iz Državnog proračuna u 2015. godini, putem Nacionalne zaklade za potporu učeničkom i studentskom standardu utrošeno 217.000,00 kn (1.000,00 kn mjesečno/10 mjeseci/student), 20 stipendija za studente te 1 stipendija za poslijediplomski studij. A679066 - Stipendije za studente Rome, 217.000,00 kn.		
Iz Izvješća jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave	U akademskoj godini 2014./2015. pravo na korištenje stipendije Grada Zagreba ostvarile su tri studentice pripadnice romske nacionalne manjine, a u 2015. godini utrošeno je 74.461,11 kn.		

Posebni cilj 7: Povećati obuhvat odraslih pripadnika romske nacionalne manjine programima opismenjavanja, obrazovanja i osposobljavanja kroz cijelo opće i strukovno obrazovanje, s ciljem razvijanja individualnih potencijala i jačanja kapaciteta i kompetencija za postizanje veće konkurentnosti na tržištu rada i trajne zapošljivosti te povećanje njihove društvene uključenosti i aktivnog sudjelovanja u svim područjima suvremenog života.

Pokazatelj učinka:

- a) Stopa obuhvata pripadnika romske nacionalne manjine koji se uključuju u programe obrazovanja odraslih, cjeloživotnog obrazovanja i strukovnog obrazovanja u odnosu na ukupnu romsku populaciju
- b) Stopa porasta pripadnika romske nacionalne manjine koji se uključuju u programe obrazovanja odraslih, cjeloživotnog obrazovanja i strukovnog obrazovanja
- c) Stopa porasta pripadnika romske nacionalne manjine koji nastavljaju nadogradnju svoje školske spreme u skladu sa zahtjevima tržišta rada
- d) Sredstva izdvojena na nacionalnoj i lokalnoj razini za stipendije, smještaj, put (%)
- e) Broj korisnika stipendija i potpora
- f) Broj i vrsta programa koje pohađaju pripadnici/ce romske nacionalne manjine

g) Stopa odustajanja i razlozi

Podaci za neke pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po definiranim pokazateljima.

Pokazatelj učinka	Početna vrijednost/godina	Vrijednost pokazatelja/ broj
Stopa porasta pripadnika romske nacionalne manjine koji se uključuju u programe obrazovanja odraslih, cjeloživotnog obrazovanja i strukovnog obrazovanja	Početna vrijednost	311 (156m, 155ž)
	2013. godina	495 (323m, 172ž)
	2014. godina	327 (242m, 85ž)
	2015. godina	440 (348m, 92ž)
Sredstva izdvojena na nacionalnoj i lokalnoj razini za stipendije, smještaj, put (%)	Početna vrijednost	700.000,00 kn
	2013. godina	984.700,00 kn
	2014. godina	631.500,00 kn
	2015. godina	925.900,00 kn
Broj i vrsta programa koje pohađaju pripadnici/ce romske nacionalne manjine	Početna vrijednost	opismenjavanje osposobljavanje za prvo zanimanje ukupno 311 (156 m, 155 ž)
	2013. godina	opismenjavanje 446 (297 m, 149 ž) osposobljavanje za prvo zanimanje 49 (26 m, 23 ž) ukupno 495 (323 m, 172 ž)
	2014. godina	opismenjavanje 320 osposobljavanje za prvo zanimanje 7 ukupno 327 (242 m, 85 ž)
	2015. godina	opismenjavanje 421 osposobljavanje za prvo zanimanje 19 ukupno 440 (348 m, 92 ž)

Mjera

1.7.1 Uključivanje odraslih Roma oba spola u program opismenjavanja i osposobljavanja				
Nositelj:	MZOS			
Provedba mjere:	U 2015. godini vidljivo je povećanje broja korisnika mjere. U 2014. godini bilo je 327 korisnika programa dok je u 2015. godini 440 odraslih Roma bilo uključeno u programe opismenjavanja i osposobljavanja za prvo zanimanje. Sveukupno je programe pohađalo 1.326 polaznika, a od 440 pripadnika romske nacionalne manjine 421 polaznik je bio u programima opismenjavanja te 19 polaznika osposobljavanja za prvo zanimanje. Za obrazovanje odraslih isključivo se financira završavanje osnovnog obrazovanja te osposobljavanje za prvo zanimanje. Mjera je održiva te će se nastaviti provoditi u budućnosti. Odgovara cilju povećavanja obuhvata odraslih pripadnika romske nacionalne manjine u programima opismenjavanja i obrazovanja s ciljem razvijanja kompetencija za postizanje konkurentnosti na tržištu rada.			
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj odraslih Roma uključen u program opismenjavanja i osposobljavanja			
	Dobne skupine	Žensko	Muško	Ukupno
Vrijednost za 2014. g.	/	85	242	327
Vrijednost za 2015. g.	/	92	348	440
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	U 2015. godini ukupan iznos sredstava iz Državnog proračuna za provedbu aktivnosti programa opismenjavanja i osposobljavanja za prvo zanimanje je 925.900,00 kn A580014 - Razvoj sustava obrazovanja odraslih, 925.900,00 kn.			

2. ZAPOŠLJAVANJE I UKLJUČIVANJE U GOSPODARSKI ŽIVOT

Ocjena stanja

Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ) ne vodi nezaposlene osobe po nacionalnosti, ali se procjenjuje da su krajem prosinca 2015. godine bile evidentirane ukupno 5.043 osobe pripadnici romske nacionalne manjine, što je činilo 1,8% od ukupne nezaposlenosti u Hrvatskoj. U 2015. godini ukupno je 4.900 osoba, od čega 2.152 žene uključeno u proces osnaživanja za uključivanje u tržište rada (aktivnosti informiranja/tribina, individualno savjetovanje, grupna savjetovanja za stjecanje vještina traženja posla). Aktivnostima grupnih informiranja o samozapošljavanju te savjetovanju o pokretanju posla bilo je obuhvaćeno ukupno 112 osoba od čega 13 žena.

Vodeći računa o specifičnim potrebama svojih korisnika, HZZ provodi niz mjera aktivne politike zapošljavanja usmjerenih nezaposlenim osobama u nepovoljnom položaju na tržištu rada te su u tu svrhu značajno i kontinuirano povećavana financijska sredstva za provedbu mjera za poticanje zapošljavanja nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine u okviru Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma. Ukupno utrošena financijska sredstva za 2013. godinu iznosila su 8.961.576,03 kn, za 2014. godinu 9.995.520,80 kn, a za 2015. godinu iznosila su 10.816.203,94 kn.

U okviru mjera za poticanje zapošljavanja u 2015. godini ukupno je zaposleno 720 osoba (283 ž). Kroz mjeru sufinanciranje zapošljavanja sufinancirano je zapošljavanje za 21 (5 ž) pripadnika romske nacionalne manjine. Kroz mjeru Javni radovi zaposlene su 694 osobe, od čega 276 žena. U mjeru Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa nezaposlenih mladih osoba romske nacionalne manjine koji su završili srednjoškolsko obrazovanje u četverogodišnjem trajanju i visokoškolsko obrazovanje ukupno je uključena 1 žena romske nacionalne manjine. Kroz mjeru Sufinanciranje samozapošljavanje osoba romske nacionalne manjine dodijeljena je potpora za samozapošljavanje za 4 (1ž) pripadnika romske nacionalne manjine.

Prema podacima Ministarstva uprave na dan 31. prosinca 2015. godine u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno 50.375 službenika i namještenika, od čega 28.758 žena i 21.617 muškaraca, a od kojih su njih 1.713 ili 3,40 % bili pripadnici nacionalnih manjina. Iskazani broj pripadnika nacionalnih manjina uključuje 8 pripadnika romske nacionalne manjine.

Glavna postignuća i najveći problemi u provedbi:

Ukupan broj oglašanih slobodnih radnim mjesta iz evidencije HZZ-a se povećao, što je omogućilo nove prilike za zapošljavanje nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine.. U 2014. godini ukupan broj zaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine na otvorenom tržištu rada (bez uključivanja u poticajne mjere zapošljavanja) iznosio je 231 osoba od toga 107 žena, dok je u 2015. godini ukupan broj zaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine na otvorenom tržištu rada (bez uključivanja u poticajne mjere zapošljavanja) iznosio 399 osoba od toga 151 žena.

Kako bi se unaprijedila zapošljivost te donijela ispravna odluka o daljnjem karijernom razvoju HZZ pruža uslugu profesionalnog usmjeravanja učenicima završnih razreda osnovne škole. Ona uključuje profesionalno informiranje i profesionalno savjetovanje, a provodi se u suradnji sa školama i roditeljima. Broj učenika romske nacionalne manjine uključenih u aktivnost profesionalnog informiranja u 2015. godini iznosio je ukupno 195 učenika te u aktivnost profesionalnog savjetovanja ukupno 157 učenika. Broj nezaposlenih osoba uključenih u aktivnost profesionalnog savjetovanja iznosio je ukupno 447 osoba.

HZZ provodi aktivnosti koje su usmjerene na stvaranje pozitivne klime kod poslodavaca, a u cilju boljeg zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine, što je dovelo do povećanja broj zaposlenih Roma na otvorenom tržištu rada (bez uključivanja u poticajne mjere zapošljavanja). Ukupan broj posjeta poslodavcima s ciljem utvrđivanja mogućnosti zapošljavanja pripadnika romske nacionalne manjine u 2015. godini iznosio je 190 posjeta. U cilju informiranja i osvještavanja poslodavaca i ostalih dionika na tržištu rada o mogućnostima uključivanja osoba romske nacionalne manjine u mjere aktivne politike zapošljavanja i samozapošljavanja područni uredi organiziraju promociju mjera za zapošljavanje i samozapošljavanje kroz okrugle stolove, sajmove poslova. U razdoblju od siječnja do prosinca 2015. godine izvršeno je 138 promocija o mjerama za zapošljavanje i samozapošljavanje pripadnika romske nacionalne manjine na kojima je sudjelovalo ukupno 260 romskih udruga i poslodavaca.

Izazov su bile poteškoće u prikupljanju točnih statističkih podataka, obzirom da HZZ ne prati nezaposlene osobe prema nacionalnosti, već broj nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine procjenjuje posredno, prema prebivalištu iz kojih se osobe prijavljuju u evidenciju nezaposlenih osoba, prema uvjerenjima koje traže za ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi te prema poznavanju romskog i/ili bajaškog rumunjskog jezika. Otežavajuća okolnost pri stvaranju baze nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine je i činjenica da se osobe romske nacionalne manjine često različito deklariraju. Stoga za pojedine mjere nije bilo moguće utvrditi točan broj korisnika mjere, već samo navesti procjene. Isto tako, za niz vrijednosti pokazatelja učinka na razini posebnih aktivnosti sustav trenutno ne omogućava popunjavanje pokazatelja podacima, budući da su oni nedostupni ili nisu ostvarene pretpostavke za njihovo prikupljanje.

MINPO je u 2015.g. donijelo i provodilo Program poticanja poduzetništva i obrta "Poduzetnički impuls" 2015. kao kombinaciju ciljanih mjera i instrumenata poticanja razvoja sektora malog i srednjeg poduzetništva, u kojem je navedeno da će prilikom ocjenjivanja projektnih prijedloga biti moguće ostvariti i do 20 dodatnih bodova putem preferencijalnog sustava dodatnih bodova za poduzetnike s otežanim društvenim uvjetima, koje uključuju i pripadnike romske nacionalne manjine (uz žene poduzetnice i poduzetnici početnici, tradicijski i umjetnički obrti, osobe s invaliditetom, subjekti registrirani na potpomognutom području jedinice lokalne samouprave), čime se povećava prolaznost projektnih prijedloga iz tih skupina i područja. Prema raspoloživim podacima Ministarstva, pripadnici romske nacionalne manjine nisu se uključivali u otvorene javne pozive Poduzetničkog impulsa za 2015.g. iako su mogli ostvariti preferencijalne bodove uz ostale ciljane skupine.

Ministarstvo uprave navodi kako je plan prijama u državnu službu u tijela državne uprave i stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2015. godinu donesen 11. ožujka 2015. („Narodne novine“, broj 31/15) te je kasnije dopunjen dopunom od 07. svibnja 2015. („Narodne novine“, broj 52/15). Navedenim je Planom planiran prijam u službu za ukupno 89 pripadnika nacionalnih manjina. Podaci o pripadnicima nacionalnih manjina, koji su se izjasnili kao pripadnici, kontinuirano se unose u Registar zaposlenih u javnom sektoru od strane državnih tijela, za zaposlene u tom tijelu.

Zbog proračunskih ograničenja i gospodarske situacije u Republici Hrvatskoj, u nekoliko prethodnih godina mogućnosti zapošljavanja u tijelima državne uprave pa tako i pripadnika nacionalnih manjina su bitno smanjene. Odlukom Vlade Republike Hrvatske o zabrani zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske od 25. rujna 2014. godine (Narodne novine, broj 114/14), zabranjeno je novo zapošljavanje, osim iznimno, ukoliko nije moguće osigurati redovito obavljanje poslova preraspodjelom između postojećih službenika, sukladno planu prijema i osiguranim financijskim sredstvima, i to samo na: radna mjesta službenika koja ostanu upražnjena zbog prestanka službe i radna mjesta službenika radi zamjene odsutnih službenika. Zabrana se nije odnosila na zapošljavanje državnih službenika neophodnih za izvršavanje preuzetih obveza prema Europskoj uniji, sukladno planu prijema i osiguranim financijskim sredstvima. Dodatno, novo zapošljavanje postroženo je primjenom klauzule 2 za 1 (za dva otišla jedan novi zaposleni). Sve navedeno odrazilo se i na mogućnosti zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina.

Ministarstvo unutarnjih poslova je tijekom 2015. godine objavilo javne natječaje i interne oglase za prijam u službu MUP-a, te javni poziv za stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa i u tekstu istih navelo da pripadnici nacionalnih manjina prema Ustavnom zakonu o pravima pripadnika nacionalnih manjina, imaju pravo prednosti pri upisu, pod jednakim uvjetima. Prije provedbe postupka odabira kandidata, članovi

Komisija za provedbu natječaja upoznati sa odredbom Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, u vezi prava na prednost pri upisu. MUP navodi i druge aktivnosti usmjerene promicanju školovanja i zapošljavanja pripadnika romske nacionalne manjine.

Primjeri dobre prakse:

HZZ je provodio niz aktivnosti koje se ne mogu izravno dovesti u vezu s definiranim mjerama iz Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma, a HZZ ih provodi putem projekata financiranih sredstvima Europske unije. Projekti nisu usmjereni specifično samo na romsku nacionalnu manjinu, već su im ciljane skupine osobe u nepovoljnijem položaju, ranjive i/ili ugrožene skupine, uključujući i Rome.

U okviru programa za cjeloživotno učenje (*Lifelong Learning* programa), HZZ, Područni ured Karlovac, sudjelovao je kao partner u provedbi Projekta „Transverzalni program“ - e-Roma Resource, kojeg je nositelj Razvojno izobrazbeni center Novo mesto. Cilj projekta je bio stvoriti mrežu aktera koji rade na potporama za Rome kako bi razmijenili iskustva i znanje u pristupu rada s Romima. Provedba projekta započela je u siječnju 2014. godine i trajala je do prosinca 2015. godine. Ukupna financijska vrijednost projekta iznosila je 398.639,00 eura, od toga je sufinanciranje HZZ-a 15.737,00 eura.

U okviru programa IPA IV - Poboljšanje pristupa tržištu rada ugroženih skupina, HZZ, Područni uredi Slavonski Brod i Požega sudjelovali su kao partneri u provedbi Projekta „Ljekoviti vrti“ kojeg je bio nositelj Poduzetnički centar Pakrac. Provedba projekta započela je u srpnju 2013. godine i trajala je do siječnja 2015. godine. Cilj projekta bio je poticanjem uzgoja i prerade ljekovitog bilja povećati stopu samozapošljavanja dugotrajno nezaposlenih osoba i etničkih manjina u Požeško-slavonskoj i Brodsko-posavskoj županiji. Jedan od posebnih ciljeva projekta bio je: osnivanjem zadruge i pružanjem usluga obrazovanja i savjetovanja osigurati preduvjete i potaknuti samozapošljavanje ciljanih skupina u nepovoljnom položaju (dugotrajno nezaposleni i etničke manjine). Ukupna financijska vrijednost projekta iznosila je 153.375,92 eura.

U okviru programa IPA IV - Poboljšanje pristupa tržištu rada ugroženih skupina, HZZ, Područni ured Zadar sudjelovao je kao partner u provedbi Projekta „Nove vještine za jednake mogućnosti“ kojeg je bila nositelj Ženska grupa Korak. Cilj projekta bio je doprinijeti integraciji nezaposlenih žena pripadnica nacionalnih manjina u ruralnim područjima Karlovačke županije na tržište rada kroz implementaciju po mjeri izrađenog pristupa. Provedba projekta započela je u rujnu 2013. godine i trajala je do ožujka 2015. godine. Ukupna financijska vrijednost projekta iznosila je 150.000,00 eura, od toga je sufinanciranje HZZ-a 3.127,00 eura.

U okviru programa IPA IV - Pобољшanje pristupa tržištu rada угрожених skupina, HZZ, Područni uredi Zadar, Gospić i Karlovac sudjelovali su kao partneri u provedbi Projekta „Prosperity in diversity“ kojeg je bio nositelj Sveučilište u Zadru. Provedba projekta započela je u listopadu 2013. godine i trajala je do lipnja 2015. godine. Cilj projekta bio je osigurati dugotrajno nezaposlenim osobama i nacionalnim manjinama Ličko-senjske, Zadarske i Karlovačke županije lakši ulazak na tržište rada kroz socijalnu potporu i radne aktivnosti u eko poljoprivredi i ruralnom turizmu. Ukupna financijska vrijednost projekta iznosila je 156.866,09 eura.

Ministarstvo unutarnjih poslova potiče pripadnika manjina pa tako i pripadnike romske nacionalne manjine na izjašnjavanje o nacionalnoj pripadnosti, te njihovo upućivanje da imaju pravo pozivanja na pripadnost nacionalnoj manjini kao prednost pri zapošljavanju. Također, vodi evidenciju o broju i strukturi zaposlenih državnih službenika i namještenika koji su pripadnici romske nacionalne manjine, uspoređuje stanje njihove zaposlenosti u odnosu na prethodno razdoblje, prati trend njihova zapošljavanja te obavlja druge poslove temeljem navedenog Ustavnog zakona. Isto tako, MUP postupa u skladu s člankom 42. stavkom 2. Zakona o državnim službenicima (Narodne novine, br. 92/2005, 107/2007, 27/2008, 49/2011, 150/2011, 34/2012 i 01/2015), te Planom prijma utvrđuje popunjenost radnih mjesta za pripadnike svih nacionalnih manjina, pa tako i romske nacionalne manjine, te planira zapošljavanje potrebnog broja državnih službenika pripadnika nacionalnih manjina.

Provedba mjera

Opći cilj: Smanjiti jaz između romske nacionalne manjine i većinskog stanovništva na tržištu rada.

Posebni cilj 1: Podići razinu socijalne uključenosti romske populacije kroz osnaživanje za uključivanje u tržište rada

Pokazatelji učinka:

- a) Stopa uključenosti romske populacije prema dobi i spolu u odnosu na ukupan broj radno sposobne romske populacije
- b) Stopa uključenosti romske populacije u tržište rada prema dobi i spolu u odnosu na stopu uključenosti ne-romske populacije u tržište rada

HZZ, kao glavni nositelj mjera u poglavlju Zapošljavanje i uključivanje u gospodarski život, ne raspolaže navedenim podacima za definirane pokazatelje učinka na razini posebnog cilja te je u narednom razdoblju potrebna prilagodba pokazatelja učinka. Također, HZZ ne prati nezaposlene osobe prema nacionalnosti, te se broj nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine procjenjuje prema prebivalištu iz kojih se osobe prijavljuju u evidenciju nezaposlenih osoba, prema uvjerenjima koje traže za ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi te poznavanju romskog jezika.

Otežavajući faktor pri stvaranju baze nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine je i činjenica da se osobe romske nacionalne manjine deklariraju različito.

Mjere

2.1.1 Osnaživati i motivirati radno sposobne Rome za uključivanje u tržište rada te kontinuirano ukazivati na potrebu stjecanja i održavanja radnih navika							
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> MSPM, centri za socijalnu skrb, JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge, područni uredi HZZ-a						
Provedba mjere:	Nezaposlene osobe romske nacionalne manjine uključuju se u proces osnaživanja za uključivanje u tržište rada kroz aktivnosti: informiranja/tribina, aktivnost individualnog savjetovanja s ciljem definiranja radnog profila i individualnog plana traženja posla, grupna savjetovanja. <i>Informiranje/tribine</i> - cilj tribina/ informiranja je informirati nezaposlene osobe o temama koje im mogu pomoći u traženju posla te svim aktivnostima u svrhu pripreme za zapošljavanje (npr. mjerama aktivne politike, obrazovanju i sl.). <i>Individualno savjetovanje</i> – individualnim savjetovanjem savjetnici za zapošljavanje utvrđuju radni, stručni i osobni potencijal nezaposlene osobe, pružaju stručnu pomoć u izradi Profesionalnog plana zapošljavanja, te pružaju podršku u izvršavanju aktivnosti iz profesionalnog plana te posreduju pri zapošljavanju. <i>Radionice (grupna savjetovanja)</i> - cilj radionica je stjecanje vještina aktivnog traženja posla. Kroz radionice polaznici stječu vještine pisanja životopisa, zamolbi, uspješnog predstavljanja poslodavcima.						
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj osoba romske nacionalne manjine koje su prošle kroz proces osnaživanja za uključivanje u tržište rada prema dobi i spolu		Vrsta usluga pruženih pripadnicima romske nacionalne manjine kroz programe	Broj izrađenih planova aktivnosti koji uključuju proces osnaživanja za uključivanje u tržište rada prema dobi i spolu		Broj pripadnika romske nacionalne manjine koji su se uključili u mjere iz Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja.	
	Ž / dob	M / dob		Ž / dob	M / dob	Ž	M
Vrijednost za 2014. g.	ukupno 4.172 i to:	ukupno 4.909 i to:	Informiranje/tribine, individualno savjetovanje, grupno savjetovanje	ukupno 2.860 i to:	ukupno 3.191 i to:	308	475
						ukupno 783	

	1.717 / 15-29 g 1.017 / 30-40 g 923 / 40-50 g 515 / 50 i više g	2.088 / 15-29 g 1.257 / 30-40 g 993 / 40-50 g 571 / 50 i više g		1.134 / 15-29 g 711 / 30-40 g 691 / 40-50 g 324 / 50 i više g	1.372 / 15-29 g 874 / 30-40 g 619 / 40-50 g 326 / 50 i više g	
Vrijednost za 2015. g.	ukupno 2.152 i to: 1.246 / 15-29 g 388 / 30-40 g 348 / 40-50 g 170 / 50 i više g	ukupno 2.748 i to: 1.541 / 15-29 g 616 / 30-40 g 382 / 40-50 g 209 / 50 i više	Informiranje /tribine, individualno savjetovanje, grupno savjetovanje/ radionice	ukupno 1.800 i to: 1.003 / 15-29 g 332 / 30-40 g 311 / 40-50 g 154 / 50 i više g	ukupno 2.261 i to: 1.281 / 15-29 g 498 / 30-40 g 314 / 40-50 g 168 / 50 i više g	283 437 ukupno 720
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Sredstva u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka redovite aktivnosti. Sredstva za provedbu mjera za poticanje zapošljavanja nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine u okviru Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma za 2015. godinu osigurana su u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka A689027.					
Iz Izvješća jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave	Temeljem Odluke o socijalnoj skrbi Grada Delnica, svi korisnici financijskih pomoći (jednokratnih novčanih pomoći i pomoći za troškove stanovanja) dužni su prije isplate pomoći odraditi je u komunalnom poduzeću na poslovima održavanja javnih površina Grada. Time se korisnicima (pa tako i pripadnicima romske nacionalne manjine) ukazuje na potrebu stjecanja i održavanja radnih navika. Prema Izvješću Međimurske županije u sklopu Roma info punkta zaposlen je jedan pripadnik romske nacionalne manjine, a utrošena financijska sredstva su 15.147,75 kn (razdoblje od 1.12.2015. do 31.12.2015.).					
2.1.2 Inicirati i predlagati promjenu zakonskih propisa vezanih uz samozapošljavanje i poduzetništvo te legalizaciju radnih aktivnosti kojima se tipično bave Romi						
Nositelj:	MRMS, MINPO <i>Sudionici u provedbi:</i> MSPM, CZSS, obiteljski centri, područni uredi HZZ-a, JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge					
Provedba mjere:	U izvještajnom razdoblju mjera nije provedena.					
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj prijedloga upućenih za promjenu • Broj prihvaćenih prijedloga za promjenu zakonskih propisa 					

	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađeni novi propisi kojima je omogućeno samozapošljavanje i poduzetništvo te legalizacija radnih aktivnosti kojima se tipično bave Romi • Postotak udjela pripadnika romske nacionalne manjine koja je samozaposlena, bavi se poduzetništvom ili je legalizirala radne aktivnosti je povećan na 10% 				
2.1.3 Uzajamna suradnja nadležnih tijela, civilnog sektora i lokalne zajednice s ciljem poticanja socijalnog uključivanja i zapošljivosti pripadnika romske nacionalne manjine					
Nositelj:	MRMS <i>Sudionici u provedbi:</i> MSPM, centri za socijalnu skrb, obiteljski centri, JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge, područni uredi HZZ-a				
Provedba mjere:	<p>HZZ je proveo sljedeće aktivnosti usmjerene na socijalno uključivanje i povećanje zapošljivosti pripadnika romske nacionalne manjine: aktivnost informiranja/tribina, aktivnost individualnog savjetovanja s ciljem definiranja radnog profila i individualnog plana traženja posla, grupna savjetovanja, aktivnost profesionalnog savjetovanja, aktivnost procjene radne sposobnosti radi definiranja poslova koje osoba može raditi.</p> <p><i>Informiranje/tribine</i> – cilj tribina/informiranja je informirati nezaposlene osobe o temama koje im mogu pomoći u traženju posla te svim aktivnostima u svrhu pripreme za zapošljavanje (npr. mjerama aktivne politike, obrazovanju i sl.).</p> <p><i>Individualno savjetovanje</i> – individualnim savjetovanjem savjetnici za zapošljavanje utvrđuju radni, stručni i osobni potencijal nezaposlene osobe, pružaju stručnu pomoć u izradi Profesionalnog plana zapošljavanja, te pružaju podršku u izvršavanju aktivnosti iz profesionalnog plana te posreduju pri zapošljavanju.</p> <p><i>Radionice (grupna savjetovanja)</i> - cilj radionica je stjecanje vještina aktivnog traženja posla. Kroz radionice polaznici stječu vještine pisanja životopisa, zamolbi, uspješnog predstavljanja poslodavcima.</p> <p><i>Profesionalno savjetovanje</i> - podrazumijeva proces koji polazi od situacije pojedinca – utvrđenih psihofizičkih sposobnosti, interesa, motivacije, radnih vrijednosti i dr. uzima u obzir zahtjeve tržišta rada, kao i mogućnosti obrazovanja koje mogu rezultirati kompetencijama potrebnim na tržištu rada. U procesu savjetovanja korisniku se pomaže sagledati vlastite mogućnosti u svrhu donošenja odluke o najprimjerenijim izborima obrazovanja i zapošljavanja.</p> <p><i>Procjena radne sposobnosti</i> - cilj je definiranje poslova koje osoba može raditi i to posebno starijih Roma.</p>				
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj i vrsta provedenih aktivnosti usmjerenih na socijalno uključivanje i povećanje zapošljivosti pripadnika romske nacionalne manjine	Broj dionika uključen u aktivnosti usmjerene na socijalno uključivanje i povećanje zapošljivosti	Broj pripadnika romske nacionalne manjine uključen u aktivnosti usmjerene na socijalno uključivanje i povećanje zapošljivosti	Broj pripadnika romske nacionalne manjine koji su se uključili u tržište rada nakon provedenih aktivnosti prema dobi, spolu i razini obrazovanja	Broj i vrsta sklopljenih sporazuma o suradnji

		pripadnika romske nacionalne manjine			
Vrijednost za 2014. g.	<p>U 2014. godini HZZ je proveo sljedeće aktivnosti usmjerene na socijalno uključivanje i povećanje zapošljivosti pripadnika romske nacionalne manjine:</p> <p>a. aktivnost informiranja/tribine b. aktivnost individualnog savjetovanja s ciljem definiranja radnog profila i individualnog plana traženja posla c. grupna savjetovanja d. aktivnost profesionalnog savjetovanja</p> <p>U 2014. godini ukupno je održano 6.565 aktivnosti</p>	<p>Dionici uključeni u aktivnosti bili su sljedeći: HZZ, pripadnici romske nacionalne manjine, udruge i poslodavci. Ukupno je bilo uključeno 129 dionika (49 udruga, 97 poslodavaca).</p>	<p>a. 2.649 (1.479 m, 1.152 ž), b. 6.051 (3.191 m, 2.860 ž) c. 380 (160 m, 160 ž) d. 338 (196 m, 142 ž)</p>	<p>Ukupan broj zaposlenih Roma na otvorenom tržištu rada (bez uključivanja u poticajne mjere zapošljavanja) u 2014. godini iznosio je 231 (124 m, 107 ž).</p> <p>U mjera za poticanje zapošljavanja u 2014. godini ukupno je uključeno 783 osobe (475 m i 308 ž)</p>	/
Vrijednost za 2015. g.	<p>U 2015. godini HZZ je proveo sljedeće aktivnosti usmjerene na socijalno uključivanje i povećanje zapošljivosti pripadnika romske nacionalne manjine:</p> <p>a. aktivnost informiranja/tribine b. aktivnost individualnog savjetovanja s ciljem definiranja radnog profila i individualnog plana traženja posla</p>	<p>Dionici uključeni u aktivnosti bili su sljedeći: HZZ, pripadnici romske nacionalne manjine, udruge i poslodavci. Ukupno je bilo uključeno 260 dionika (40 udruga, 220 poslodavaca).</p>	<p>a. 397 (239 m, 158 ž), b. 4.061 (2.261 m, 1.800 ž) c. 442 (248 m, 194 ž) d. 373 (152 m, 121 ž)</p>	<p>Ukupan broj zaposlenih Roma na otvorenom tržištu rada (bez uključivanja u poticajne mjere zapošljavanja) u 2015. godini iznosio je 399 (248 m, 151 ž).</p> <p>U mjera za poticanje zapošljavanja u</p>	/

	<p>c. grupna savjetovanja d. aktivnost profesionalnog savjetovanja</p> <p>U 2015. godini ukupno je održano 640 aktivnosti</p>			<p>2015. godini ukupno je uključeno 720 osoba (582 m i 368ž)</p>	
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	<p>Sredstva u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovite aktivnosti. Sredstva za provedbu mjera za poticanje zapošljavanja nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine u okviru Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma za 2015. godinu osigurana su u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka A689027.</p>				
Iz Izvješća jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave	<p>Grad Čakovec iz proračuna je izdvojio 15.200,00 kn za projekt "Romona" u sklopu programa "Promoting human rights and minority protection in South East Europe" za 100 korisnika. Uz to, dobivena su i sredstva programa kojeg provodi Vijeće Europe u iznosu od 18,000.00 EUR.</p> <p>Na temelju članka 39. Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine br. 157/13) Općina Omišalj svaki mjesec uključuje radno i djelomično radno sposobne korisnike zajamčene minimalne naknade (prema listi CZSS Krk) u rad za opće dobro bez naknade, koji su najvećim dijelom pripadnici romske nacionalne manjine.</p>				

Posebni cilj 2: Povećati konkurentnost i stopu zapošljivosti mladih pripadnika romske nacionalne manjine

Pokazatelj učinka:

- a) Stopa zapošljavanja mladih Roma u odnosu na stopu zapošljavanja mladih u RH za izvještajno razdoblje, razvrstano po rodnoj pripadnosti

HZZ ne raspolaže navedenim podacima i predlaže praćenje pokazatelja na sljedeći način: U 2015. godini iz evidencije HZZ-a ukupno je zaposleno 109.606 nezaposlenih mladih osoba u dobi od 15 do 29 godina. U istom razdoblju iz evidencije HZZ-a ukupno su zaposlene 233 nezaposlene mlade osobe romske nacionalne manjine u dobi od 15 do 29 godina ili 0,2% od ukupnog broja zaposlenih nezaposlenih mladih iz evidencije HZZ-a, dok je u 2014. godini iz evidencije nezaposlenih zaposleno 107.511 nezaposlenih mladih osoba u dobi od 15 do 29 godina. U istom razdoblju iz evidencije HZZ-a ukupno je zaposleno 106 nezaposlenih mladih osoba romske nacionalne manjine u dobi od 15 do 29 godina ili 0,1% od ukupnog broja zaposlenih nezaposlenih mladih iz evidencije HZZ-a.

Mjere

2.2.1 Uključiti u profesionalno informiranje i savjetovanje za izbor zanimanja i odabir srednjoškolskog programa za učenike završnih razreda osnovne škole te provoditi informiranje o potrebama tržišta rada među učeničkom populacijom Roma			
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> područni uredi HZZ-a, uredi državne uprave u županijama, osnovne i srednje škole		
Provedba mjere:	<p>Učenici s teškoćama upućuju se na psihodijagnostičku obradu koja uključuje psihologijsko testiranje, intervju i po potrebi pregled liječnika specijalista medicine rada. Nakon postupka profesionalnog usmjeravanja izdaje se mišljenje stručnog tima sa preporukama obrazovnih programa sukladna individualnim mogućnostima i potrebama učenika kao i potrebama tržišta rada i mogućnostima obrazovanja.</p> <p><i>Profesionalno informiranje</i> je proces kojim se pojedinim skupinama korisnika pružaju informacije relevantne za donošenje odluka o odabiru zvanja, zanimanja i područja rada. U skladu sa željama, potrebama i mogućnostima korisnika te zahtjevima tržišta rada, cilj je pružiti korisniku relevantne informacije koje će mu olakšati donošenje odluke o daljnjem profesionalnom razvoju, te tako pridonijeti stvaranju preduvjeta za smanjenje neusklađenosti ponude i potražnje na tržištu rada.</p> <p><i>Profesionalno savjetovanje</i> podrazumijeva proces koji polazi od situacije pojedinca – utvrđenih psihofizičkih sposobnosti, interesa, motivacije, radnih vrijednosti i dr., uzima u obzir zahtjeve tržišta rada, kao i mogućnosti obrazovanja koje mogu rezultirati kompetencijama potrebnim na tržištu rada. U procesu savjetovanja korisniku se pomaže sagledati vlastite mogućnosti u svrhu donošenja odluke o najprimjerenijim izborima obrazovanja, rehabilitacije i zapošljavanja.</p> <p>Pored redovitih aktivnosti koje provodi HZZ u svojim područnim i regionalnim uredima, aktivnosti se provode i u Centrima za informiranje i savjetovanje o karijeri (CISOK) koji trenutno djeluju u 10 županija na 11 lokacija RH. Kroz Centre učenici imaju mogućnost upoznati se s tržištem rada, različitim zanimanjima te dobiti informacije koje će im olakšati odabir zanimanja.</p> <p>U srpnju 2015. pokrenut je novi portal HZZ-a: E-usmjeravanje koji pruža mnoštvo informacija o tržištu rada, korisne informacije o mogućnostima obrazovanja i zanimanjima te različite alate za samoprocjenu korisnika.</p>		
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj učenika romske nacionalne manjine uključenih u postupke profesionalnog informiranja	Broj učenika romske nacionalne manjine u postupcima profesionalnog savjetovanja	Broj izdanih mišljenja službe za profesionalno usmjeravanje
Vrijednost za 2014. g.	198	151	108 stručnih mišljenja (temeljem utvrđenih teškoća u razvoju odnosno većih zdravstvenih teškoća) službe za profesionalno usmjeravanje

Vrijednost za 2015. g.	195	157	113 stručnih mišljenja (temeljem utvrđenih teškoća u razvoju odnosno većih zdravstvenih teškoća) službe za profesionalno usmjeravanje
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Sredstva u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka redovite aktivnosti.		
2.2.2 Istražiti profesionalne namjere učenika završnih razreda osnovne škole			
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> područni uredi HZZ-a, osnovne i srednje škole		
Provedba mjere:	Profesionalno usmjeravanje učenika započinje ispitivanjem profesionalnih namjera putem istraživanja primjenom Ankete o profesionalnim namjerama kojom su obuhvaćeni svi učenici završnih razreda osnovne i srednje škole. Anketom se identificiraju neodlučni učenici te učenici sa zdravstvenim i drugim razvojnim teškoćama kojima je najpotrebnija profesionalna pomoć u odabiru daljnjeg obrazovanja. Također, skupni rezultati ankete prosljeđuju se partnerima u području obrazovanja i zapošljavanja te ukazuju na trendove u profesionalnim namjerama učenika.		
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj anketiranih učenika romske nacionalne manjine	Izveštaj o rezultatima ankete o profesionalnim namjerama	
Vrijednost za 2014. g.	349	Svi učenici koji su dobili usluge profesionalnog usmjeravanja, a romske su nacionalne manjine (198 informiranih i 151 savjetovano) ispitano je i pitanjima iz Ankete, no Anketa se kao način prikupljanja podataka u 2014. godini nije primjenjivala zbog definiranja potrebnih podataka iz e-matice za uspostavu e-Ankete kao i definiranja i potpisivanja Sporazuma o poslovnoj suradnji s MZOS kojem je prethodilo odobrenje od Agencije za zaštitu osobnih podataka, te sigurnosnog testiranja e- Ankete. Kroz Anketu o profesionalnim namjerama ne mogu se identificirati učenici prema nacionalnoj razini jer ih se u Anketi ne identificira kao pripadnike manjina.	
Vrijednost za 2015. g.	352	Svi učenici koji su dobili usluge profesionalnog usmjeravanja, a romske su nacionalne manjine (195 informiranih i 157 savjetovano), ispitano je i pitanjima iz Ankete. Anketa u pisanom obliku kao način prikupljanja odgovora u 2015. godini nije provedena jer je u tijeku uspostava elektronskog načina anketiranja u suradnji s Ministarstvom znanosti	

		obrazovanja i sporta. E-anketa je u fazi testiranja, a očekuje se njena puna funkcionalnost tijekom 2016. godine. Po završetku rada, Anketa će biti online dostupna svim učenicima, pa tako i učenicima romske nacionalne manjine. Napominjemo da se kroz Anketu o profesionalnim namjerama ne mogu identificirati učenici prema nacionalnoj razini jer ih se u Anketi ne identificira kao pripadnike manjina.					
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Sredstva u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovite aktivnosti						
2.2.3 Mladim osobama koje napuštaju redovno školovanje osigurati profesionalno savjetovanje te definiranje plana aktivnosti s ciljem ponovnog uključivanja u obrazovanje							
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> područni uredi HZZ-a, osnovne i srednje škole						
Provedba mjere:	Profesionalno savjetovanje podrazumijeva proces koji polazi od situacije pojedinca – utvrđenih psihofizičkih sposobnosti, interesa, motivacije, radnih vrijednosti i dr. Uzima u obzir zahtjeve tržišta rada, kao i mogućnosti obrazovanja koje mogu rezultirati kompetencijama potrebnim na tržištu rada.						
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine obuhvaćenih profesionalnim savjetovanjem	Nezaposleni pripadnici romske nacionalne manjine		Pripadnici romske nacionalne manjine korisnici mjera		Pripadnici romske nacionalne manjine koji su nastavili obrazovanje	
		Broj	%	Broj	%	Broj	%
Vrijednost za 2014. g.	259	4511	/	259	5.7%	32	/
Vrijednost za 2015. g.	447	5043	/	447	8.8%	0	/
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Sredstva u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovite aktivnosti						

2.2.4 Osigurati dodatne aktivnosti profesionalnog usmjeravanja potrebama učenika romske nacionalne manjine (povrh redovnih aktivnosti koje provodi HZZ), poput posjeta potencijalnim poslodavcima, sajmovima posla itd. radi upoznavanja učenika romske nacionalne manjine sa različitosti zanimanja		
Nositelj:	Područni uredi HZZ-a <i>Sudionici u provedbi:</i> osnovne i srednje škole	
Provedba mjere:	Pored redovitih aktivnosti koje provodi Zavod u svojim područnim i regionalnim uredima, aktivnosti se provode i u Centrima za informiranje i savjetovanje o karijeri (CISOK) koji trenutno djeluju u 10 županija na 11 lokacija u Republici Hrvatskoj. Kroz Centre učenici imaju mogućnost upoznati se s tržištem rada, različitim zanimanjima te dobiti informacije koje će im olakšati odabir zanimanja.	
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj učenika romske nacionalne manjine uključenih u mjeru ⁶	Postotak (%) učenika koji imaju jasniju predodžbu o vrstama raspoloživih zanimanja
Vrijednost za 2014. g.	/	/
Vrijednost za 2015. g.	/	/
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Sredstva u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovite aktivnosti	
2.2.5 Senzibilizirati poslodavce na zapošljavanje pripadnika romske nacionalne manjine		
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> područni uredi HZZ-a, HUP, HGK, HOK	
Provedba mjere:	Kroz posjete savjetnici za zapošljavanje informiraju poslodavce o mogućnostima zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine. Hrvatski zavod za zapošljavanje provodi aktivnosti koje su usmjerene na stvaranje pozitivne klime kod poslodavaca, a u cilju boljeg zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine. Također savjetnici za zapošljavanje kroz posjete informiraju poslodavce i o mogućnostima korištenja mjera aktivne politike zapošljavanja za osobe romske nacionalne manjine.	
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj posjeta poslodavcima s ciljem utvrđivanja mogućnosti zapošljavanja pripadnika romske nacionalne manjine	
Vrijednost za 2014. g.	288	

⁶ Pripadnici romske manjine su uključeni u ove aktivnosti, no s obzirom da se navedene aktivnosti ne prate prema pripadnosti učenika romskoj nacionalnoj manjini ne može se definirati broj uključenih učenika romske manjine. U srpnju 2015. pokrenut je novi portal HZZ-a: E-usmjeravanje koji pruža mnoštvo informacija o tržištu rada, korisne informacije o mogućnostima obrazovanja i zanimanjima te različite alate za samoprocjenu korisnika.

Vrijednost za 2015. g.	190		
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Sredstva u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovite aktivnosti		
2.2.6 Osigurati programe stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa			
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> područni uredi HZZ-a		
Provedba mjere:	<i>Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa</i> nezaposlenih mladih osoba romske nacionalne manjine koji su završili srednjoškolsko obrazovanje u četverogodišnjem trajanju i visokoškolsko obrazovanje. Cilj mjere je omogućiti mladim nezaposlenim osoba bez radnog iskustva stjecanje radnog iskustva koje im je neophodno za trajnije zapošljavanje. Sufinanciranje zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine usmjerena je na poboljšanje zapošljivosti osoba romske nacionalne manjine, osobito mladih osoba i drugih osoba koje imaju stečeno zvanje ili prethodno radno iskustvo.		
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine uključenih u stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa	Korisnici mjere koji su po završetku mjere zasnovali radni odnos kod istog poslodavca ili u roku od 12 mjeseci po prestanku mjere pronašli zaposlenje	
		Broj	%
Vrijednost za 2014. g.	1 ž (osoba je uključena u mjeru u veljači 2013. na razdoblje od 12 mjeseci tj. do veljače 2014. godine).	0 osoba	/
Vrijednost za 2015. g.	1 ž (osoba je uključena u mjeru u lipnju 2015 na razdoblje od 12 mjeseci tj. do lipnja 2016. godine).	/	/
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Sredstva za provedbu mjera za poticanje zapošljavanja nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine u okviru Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma za 2015. godinu osigurana su u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka A689027. Za mjeru Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa u 2015. godini ukupno je utrošeno 6.672,12 kn.		
2.2.7 Sufinanciranje prvog zaposlenja nezaposlenih mladih pripadnika romske nacionalne manjine bez radnog staža ili iskustva			
Nositelj:	HZZ		

	<i>Sudionici u provedbi:</i> Područni uredi HZZ-a		
Provedba mjere:	Mjera sufinanciranje zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine usmjerena je na poboljšanje zapošljivosti osoba romske nacionalne manjine, osobito mladih osoba i drugih osoba koje imaju stečeno zvanje ili prethodno radno iskustvo.		
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj nezaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine uključenih u sufinancirano zapošljavanje	Korisnici mjere koji su nakon završetka mjere nastavili raditi	
		Broj	%
Vrijednost za 2014. g.	11 (5 ž, 6 m)	HZZ ne raspolaže navedenim podacima obzirom da ugovorne obveze iz navedene mjere još traju (trajanje ove mjere je 24 mjeseca).	/
Vrijednost za 2015. g.	15 (4 ž, 11 m)	HZZ ne raspolaže navedenim podacima obzirom da ugovorne obveze iz navedene mjere još traju.	/
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Sredstva za provedbu mjera za poticanje zapošljavanja nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine u okviru Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma za 2015. godinu osigurana su u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka A689027. Za mjeru Sufinancirano zapošljavanje osobe bez radnog iskustva u 2015. godini ukupno je utrošeno je 215.334,39 kn (vidjeti i mjeru 2.4.1.).		
2.2.8 Informiranje mogućih kandidata/pripadnika romske nacionalne manjine o postojanju odredbe o prednosti pod jednakim uvjetima pri zapošljavanju objavljivanjem, te upućivanje na Internet stranice svih tijela državne uprave, prilikom svakog raspisivanja natječaja za zapošljavanje			
Nositelj:	Ministarstvo uprave u suradnji s TDU		
Provedba mjere:	Ministarstvo uprave kontinuirano informira sve zainteresirane građane (odgovarajući na telefonske upite, putem web-stranice) o pravu pripadnika nacionalnih manjina na prednost pri zapošljavanju sukladno odredbi članka 2. stavka 2. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina („Narodne novine“, broj 155/02, 47/10, 80/10 i 93/11), bez obveze dostavljanja dokaza o nacionalnoj pripadnosti te ujedno upućuje državna tijela o obvezi navedenog postupanja prilikom provedbe postupaka zapošljavanja. MUP potiče na izjašnjavanje pripadnike romske nacionalne manjine o njihovoj nacionalnoj pripadnosti, odnosno da u prijavi na natječaj, u predviđenoj rubrici iskažu podatke o pripadnosti romskoj nacionalnoj manjini te da se pozivaju na prednost pri prijemu, sukladno odredbi članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.		

POKAZATELJ REZULTATA:	Broj osoba koje su se u prijavi na natječaj izjasnile kao pripadnici romske nacionalne manjine u odnosu na broj zaposlenih
Vrijednost za 2014. g.	Prema podacima, koje su tijela državna uprave dostavila Ministarstvu uprave na dan 24. veljače 2015. godine, 14 osoba se u prijavi na natječaj izjasnilo kao pripadnik romske nacionalne manjine, a zaposlene su 2 ⁷ osobe, koje su pripadnici romske nacionalne manjine.
Vrijednost za 2015. g.	Prema podacima, koje su tijela državna uprave dostavila Ministarstvu uprave na dan 4. travnja 2016. godine, 7 osoba se u prijavi na natječaj izjasnilo kao pripadnik romske nacionalne manjine, a zaposlene su 2 osobe, koje su pripadnici romske nacionalne manjine. Prema podacima MUP-a program srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac / policajka u školskoj godini 2014./2015. godini uspješno su završila 2 pripadnika romske nacionalne manjine, te su ista tijekom 2015. godine, raspoređeni u ustrojstvene jedinice MUP-a. Prijave na natječaj za upis u Programa srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac / policajka za 2015. godinu podnijelo je 5 pripadnika romske nacionalne manjine, međutim niti jedan od njih nije zadovoljio u postupku testiranja, koji se sastojao od provjere psihološke, tjelesne i zdravstvene sposobnosti.
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini planirana su u okviru redovitih rashoda za zaposlene u tijelima državne uprave.
2.2.9 Prilikom provođenja svakog natječajnog postupka, edukacija članova Komisije za provedbu javnog natječaja ili internog oglasa za odabir kandidata, o provedbi članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina	
Nositelj:	MUP
Provedba mjere:	Prilikom svakog pojedinog natječaja, internog oglasa i prilikom objave javnog poziva za stručno osposobljavanja u MUP-u, članovi Komisije educiraju se o pravima na prednost pri zapošljavanju pripadnika svih nacionalnih manjina, pa tako i pripadnika Romske nacionalne manjine.
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj osnovanih žalbi izjavljenih zbog neprimjene članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina
Vrijednost za 2014. g.	Nadležno ministarstvo nije u mogućnosti predočiti podatke za pokazatelje rezultata jer se podnositelji žalbi nisu pozivali na primjenu članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.
Vrijednost za 2015. g.	Nije bilo žalbi pripadnika romske nacionalne manjine.
Financijska sredstva utrošena za provedbu	Za provedbu navedene mjere u Ministarstvu unutarnjih poslova nisu potrebna financijska sredstva. Aktivnosti su se obavljale u okviru redovne djelatnosti i financirale iz aktivnosti A553131 Administracija i upravljanje

⁷ Pripadnici romske nacionalne manjine koji su primljeni u Program srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac/policajka u školskoj godini 2014./2015. (Ministarstvo unutarnjih poslova)

mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna		
2.2.10 Praćenje i analiza zastupljenosti i zapošljavanja pripadnika romske nacionalne manjine u tijelima državne uprave i u upravnim tijelima JL/P(R)S sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina		
Nositelj:	Ministarstvo uprave <i>Sudionici u provedbi:</i> Ministarstvo uprave u suradnji s uredima državne uprave u županijama, Gradskim uredom za opću upravu Grada Zagreba i JL/P(R)S	
Provedba mjere:	Prema podacima koje su tijela državna uprave dostavila Ministarstvu uprave na dan 31. prosinca 2015. godine, u tijelima državne uprave (ministarstva, državni uredi Vlade Republike Hrvatske, državne upravne organizacije i uredi državne uprave u županijama) bilo je zaposleno 7 pripadnika romske nacionalne manjine.	
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj zaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine u tijelima državne uprave	Broj zaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine u upravnim tijelima lokalnih jedinica
Vrijednost za 2014. g.	6	/
Vrijednost za 2015. g.	7	/

Posebni cilj 3: Povećati konkurentnost i stopu zapošljivosti Romkinja

Pokazatelji učinka:

- a) Stopa zapošljavanja Romkinja u odnosu na stopu zapošljavanja žena u RH za izvještajno razdoblje

HZZ ne raspolaže navedenim podacima i predlaže praćenje pokazatelja na sljedeći način: *Broj i udio zaposlenih Romkinja u odnosu na broj ukupno zaposlenih žena u RH iz evidencije HZZ-a za izvještajno razdoblje:* U 2015. godini iz evidencije HZZ-a ukupno je zaposleno 123.572 nezaposlene žene. U istom razdoblju iz evidencije HZZ-a ukupno je zaposleno 151 nezaposlena žena romske nacionalne manjine ili 0,1% od ukupnog broja zaposlenih žena iz evidencije HZZ-a, dok je u 2014. godini iz evidencije HZZ-a ukupno je zaposleno 117.750 nezaposlenih žena. U istom razdoblju iz evidencije HZZ-a ukupno je zaposleno 107 nezaposlenih žena romske nacionalne manjine ili 0,1% od ukupnog broja zaposlenih žena iz evidencije HZZ-a.

Mjere

--

2.3.1 Kreirati i provoditi radionice o aktivnom traženju posla namijenjene Romkinjama				
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> područni uredi HZZ-a, udruge			
Provedba mjere:	Radionice (grupna savjetovanja) imaju za cilj povećati kompetentnost, motivaciju, vještine aktivnog traženja posla, te značaj stavova i ponašanja nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine.			
POKAZATELJA REZULTATA	Broj provedenih radionica	Broj Romkinja koje su bile uključene u radionice	Broj i % korisnica mjere koje su pronašle zaposlenje i/ili nastavile obrazovanje u periodu od 12 mjeseci	
			Broj	%
Vrijednost za 2014. g.	44	160	19 polaznica radionica je u periodu od 12 mjeseci pronašlo zaposlenje ili su nastavile obrazovanje	
Vrijednost za 2015. g.	49	194	27 polaznica radionica je u periodu od 12 mjeseci pronašlo zaposlenje ili su nastavile obrazovanje	
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Sredstva za provedbu mjere osigurana u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovite aktivnosti.			
2.3.2 Poticati i educirati Romkinje za uključivanje u programe ženskog poduzetništva i ostale programe resornih tijela namijenjenih ženama				
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji sa resornim TDU (uključujući MRMS, MINPO, Ministarstvo gospodarstva i Ministarstvo poljoprivrede)			
Provedba mjere:	MINPO je u 2015.g. donijelo i provodilo Program poticanja poduzetništva i obrta "Poduzetnički impuls"2015. kao kombinaciju ciljanih mjera i instrumenata poticanja razvoja sektora malog i srednjeg poduzetništva, u kojem je navedeno da će prilikom			

	ocjenjivanja projektnih prijedloga biti moguće ostvariti i do 20 dodatnih bodova putem rpreferencijalnog sustava dodatnih bodova za poduzetnike s otežanim društvenim uvjetima, koje uključujuju i pripadnike romske nacionalne manjine (uz žene poduzetnice i poduzetnici početnici, tradicijski i umjetnički obrti, osobe s invaliditetom, subjekti registrirani na potpomognutom području jedinice lokalne samouprave), čime se povećava prolaznost projektnih prijedloga iz tih skupina i područja. Prema raspoloživim podacima Ministarstva, pripadnici romske nacionalne manjine nisu se uključivali u otvorene javne pozive Poduzetničkog impulsa za 2015.g. iako su mogli ostvariti preferencijalne bodove uz ostale ciljne skupine.
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj i vrsta radionica • Broj Romkinja, korisnica mjere • Broj korisnica mjere koje su se uključile u programe poduzetništva i/ili zaposlile

Posebni cilj 4: Povećati konkurentnost i stopu zapošljivosti dugotrajno nezaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine

Pokazatelj učinka:

- a) Stopa zapošljavanja dugotrajno nezaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na stopu zapošljavanja ukupnog broja dugotrajno nezaposlenih osoba razvrstano po rodnoj pripadnosti

HZZ ne raspolaže navedenim podacima i predlaže praćenje pokazatelja na sljedeći način: *Udio i broj zaposlenih dugotrajno nezaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na broj ukupno zaposlenih osoba iz evidencije HZZ-a, te u odnosu na broj ukupno nezaposlenih dugotrajno nezaposlenih osoba iz evidencije HZZ-a:*

U 2014. godini iz evidencije HZZ-a ukupno je zaposleno 225.462 nezaposlene osobe, te 40.252 dugotrajno nezaposlene osobe. U istom razdoblju iz evidencije HZZ-a ukupno je zaposleno 49 dugotrajno nezaposlene osobe romske nacionalne manjine ili 0,02% od ukupnog broja zaposlenih nezaposlenih osoba te 0,55% od ukupnog broja zaposlenih dugotrajno nezaposlenih osoba iz evidencije HZZ-a.

U 2015. godini iz evidencije HZZ-a ukupno je zaposleno 232.499 nezaposlene osobe, te 75.578 dugotrajno nezaposlene osobe. U istom razdoblju iz evidencije HZZ-a ukupno je zaposleno 103 dugotrajno nezaposlene osobe romske nacionalne manjine ili 0,04% od ukupnog broja zaposlenih nezaposlenih osoba te 0,13% od ukupnog broja zaposlenih dugotrajno nezaposlenih osoba iz evidencije HZZ-a.

Mjere

2.4.1 Identificirati i provoditi obrazovne programe osposobljavanja i usavršavanja dugotrajno nezaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine

Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> područni uredi HZZ-a u suradnji s ustanovama za obrazovanje odraslih	
Provedba mjere:	Mjera obrazovanja osoba romske nacionalne manjine usmjerena je na povećanje zapošljivosti osoba romske nacionalne manjine te usklađivanja njihovih kvalifikacija s potrebama na lokalnom tržištu rada.	
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj obrazovnih programa u koji su uključene osobe romske nacionalne manjine	Broj osoba uključenih u stručno osposobljavanje i usavršavanje dugotrajno zaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine
Vrijednost za 2014. g.	0	0
Vrijednost za 2015. g.	0	0
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Sredstva za provedbu mjera za poticanje zapošljavanja nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine u okviru Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma za 2015. godinu osigurana su u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka A689027.	
2.4.2 Osigurati financijski poticaj poslodavcima koji zapošljavaju nezaposlene pripadnike romske nacionalne manjine		
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> područni uredi HZZ-a	
Provedba mjere:	Mjera sufinanciranja zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine ima za cilj poticanje zapošljavanja odnosno poticanje ekonomske neovisnosti osoba romske nacionalne manjine te razvijanje pozitivnog stava prema poslovnom okruženju.	
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj osoba zaposlenih u okviru potpora sufinanciranja zapošljavanja	
Vrijednost za 2014. g.	19 (12 m i 7 ž)	
Vrijednost za 2015. g.	21 (16 m i 5 ž)	
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Sredstva za provedbu mjera za poticanje zapošljavanja nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine u okviru Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma za 2015. godinu osigurana su u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka A689027. Za mjeru Sufinancirano zapošljavanje u 2015. godini ukupno je utrošeno je 215.334,39 kn (vidjeti i mjeru 2.2.7).	
2.4.3 Organizirati programe javnih radova i uključiti dugotrajno nezaposlene osobe pripadnike romske nacionalne manjine		
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> područni uredi HZZ-a	

Provedba mjere:	Mjera Javni radovi ima za cilj društveno korisnim radom afirmirati socijalnu uključenost i ublažiti socijalne posljedice nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine uz potporu lokalne samouprave i institucija u njihovu vlasništvu, organizacije civilnog društva. Društveno koristan rad koji se odvija u ograničenom vremenskom periodu nudi sufinanciranje i financiranje zapošljavanja nezaposlenih osoba iz ciljanih skupina, a prvenstveno osoba u nepovoljnom položaju na tržištu rada koje bi mogle ući u dugotrajnu nezaposlenost. Na ovaj način pomaže se njihovoj aktivaciji te se smanjuje i sprečava dugotrajna nezaposlenost.		
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj pripadnika romske nacionalne manjine uključenih u programe javnih radova	Broj i % osoba uključenih u javne radove koji su povremeno ili stalno zaposleni u 12 mjeseci nakon isteka mjere	
		Broj	%
Vrijednost za 2014. g.	747, od toga 332 dugotrajno nezaposlene osobe	U 2014. godini 4 osobe su se zaposlile u periodu od 12 mjeseci nakon isteka mjere.	/
Vrijednost za 2015. g.	694, od toga 267 dugotrajno nezaposlene osobe	U 2015. godini 39 osoba se zaposlilo u periodu od 12 mjeseci nakon isteka mjere.	/
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Sredstva za provedbu mjera za poticanje zapošljavanja nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine u okviru Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma za 2015. godinu osigurana su u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka A689027. Za mjeru Javni radovi u 2015. godini ukupno je utrošeno je 10.494.197,43 kn.		
Iz Izvješća jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave	Osječko-baranjska županija kao dio mjera za zapošljavanje Roma izdvaja javne radove kao najčešći način zapošljavanja Roma. U 2015. godini u programima javnih radova zaposleno je 176 Roma (120 m, 74 ž), najviše na području ispostave Beli Manastir (137). Najveći broj Roma radi na uređenju romskih naselja, uređenju površina koje nisu u redovitom održavanju, uklanjanju divljih deponija, dok manji broj pomaže starijim i nemoćnim osobama.		

Posebni cilj 5: Povećati stopu formalnog samozapošljavanja pripadnika romske nacionalne manjine

Pokazatelj učinka:

- a) Stopa zapošljavanja nezaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine kroz samozapošljavanje u odnosu na stopu formalnog samozapošljavanja većinskog stanovništva, razvrstano po rodnoj pripadnosti.

HZZ ne raspolaže navedenim podacima i predlaže praćenje pokazatelja na sljedeći način: *Broj i udio samozaposlenih pripadnika romske nacionalne manjine iz evidencije HZZ-a u odnosu na broj ukupno samozaposlenih osoba iz evidencije HZZ-a u izvještajnom razdoblju, razvrstano po spolu.*

U 2014. godini ukupno je samozaposleno 7.077 nezaposlenih osoba iz evidencije HZZ-a. U istom razdoblju iz evidencije HZZ-a samozaposleno je 16 nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine, od toga 5 žena, ili 0,2 % od ukupnog broja samozaposlenih nezaposlenih osoba iz evidencije HZZ-a.

U 2015. godini ukupno je samozaposleno 4.885 nezaposlenih osoba iz evidencije HZZ-a. U istom razdoblju iz evidencije HZZ-a samozaposleno su 4 nezaposlene osobe romske nacionalne manjine, od toga 1 žena, ili 0,1 % od ukupnog broja samozaposlenih nezaposlenih osoba iz evidencije HZZ-a.

Mjere

2.5.1 Osigurati grupna informiranja o samozapošljavanju te savjetovanje o pokretanju posla				
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> područni uredi HZZ-a, lokalne razvojne agencije			
Provedba mjere:	<p><i>Informiranje/tribine</i> - kroz redovnu aktivnost grupnog informiranja savjetnik upoznaje sve nezaposlene osobe romske nacionalne manjine s aktivnostima Zavoda, informacijama o pravima i obavezama, o mjerama aktivne politike zapošljavanja s osvrtom na mjeru sufinanciranje samozapošljavanja kao i aktivnostima koje se provode s osobama koje iskažu interes za samozapošljavanjem, o kretanjima na tržištu rada i po potrebi drugim informacijama o otvorenom tržištu rada.</p> <p><i>Savjetnik za samozapošljavanje na individualnom savjetovanju</i> informira nezaposlenu osobu romske nacionalne manjine o samozapošljavanju, sufinanciranju samozapošljavanja i načinu pokretanja vlastitog posla. Savjetnik za samozapošljavanje informira o aktivnoj politici zapošljavanja i aktivnostima koje će se provoditi u cilju samozapošljavanja, postojanju edukacija i obrazovanja i u drugim ustanovama o regionalnim razvojnim agencijama, poduzetničkim centrima, poduzetničkim inkubatorima, tehnološkim parkovima, poduzetničkim i slobodnim zonama, EU programima i projektima, programu kreditiranja poduzetnika početnika, bespovratnim sredstvima te podrškama drugih institucija, zajednički prolaze kroz obrazac Poslovnog plana.</p>			
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj osoba na grupnom informiranju	Broj grupnih informiranja	Broj savjetovanja u samozapošljavanju	Broj nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine koje su izradile poslovni plan
Vrijednost za 2014. g.	41 (31 m, 10 ž)	17	52	27 (21 m, 6 ž)
Vrijednost za 2015. g.	112 (99 m, 13 ž)	16	21	10 (8 m, 2 ž)

Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Sredstva u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovite aktivnosti	
2.5.2 Sufinancirati bruto iznos minimalne plaće osobe koja se samozapošljavaju u prve dvije godine rada		
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> područni uredi HZZ-a	
Provedba mjere:	<p>Mjera „Tvoja inicijativa - tvoje radno mjesto“ ima za cilj pružiti stručnu i financijsku podršku realizaciji poduzetničkih ideja nezaposlenih osoba s ciljem pokretanja i registriranja poslovnog subjekta HZZ osigurava pomoć i podršku u procesu samozapošljavanja putem savjetovanja i pomoći u izradi poslovnog plana.</p> <p>Temeljem Uredbe EK br. 1407/2013 o potporama male vrijednosti HZZ od 2014. dodjeljuje potporu za samozapošljavanje kao potporu male vrijednosti u jednokratnom iznosu u visini 25.000,00 kn.</p> <p>Osim stručne pomoći pri izradi poslovnog plana koje pružaju savjetnici za samozapošljavanje i upućivanja na radionice/edukacije za poduzetništvo, te sufinanciranja plaće, Zavod ovom mjerom pruža podršku u prvoj godini poslovanja kako bi se preveniralo rano zatvaranje poduzeća. Potpora za samozapošljavanje namijenjena je svim osobama bez ograničenja staža osiguranja ili radnog iskustva, zanimanja ili kvalifikacije. Osobama koje iskazuju interes za samozapošljavanje osigurava se stručna pomoć savjetnika za samozapošljavanje te na jednom mjestu mogu dobiti sve relevantne informacije o samozapošljavanju, edukaciju i pomoć u razradi poduzetničke ideje i izradi Poslovnog plana, načinu registracije, besplatnim i drugim edukacijama, potporama i subvencijama drugih davatelja.</p>	
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj samozaposlenih osoba pripadnika romske nacionalne manjine temeljem mjere sufinanciranja zapošljavanja, razvrstano po rodnoj i dobnoj pripadnosti	
	Ž / dob	M / dob
Vrijednost za 2014. g.	ukupno 5 i to: 2 / 25-29 g 1 / 30-34 g 1 / 35-39 g 1 / 40-44 g	ukupno 11 i to: 2 / 15-19 g 2 / 20-24 g 2 / 25-29 g 2 / 30-34 g 1 / 35-39 g 1 / 40-44 g 1 / 45-49 g
Vrijednost za 2015. g.	ukupno 1 i to:	ukupno 3 i to:

	1 / 20-24 g	2 / 25-29 g 1 / 30-34 g
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Sredstva za provedbu mjera za poticanje zapošljavanja nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine u okviru Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma za 2015. godinu osigurana su u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka A689027. Za mjeru sufinanciranje zapošljavanja u 2015. godini ukupno je utrošeno je 100.000,00 kn.	

Posebni cilj 6: Podići razinu motivacije pripadnika romske nacionalne manjine za uključivanje na tržište rada

Pokazatelji učinka:

- Broj održanih radionica „Priprema za zapošljavanje za Rome/Romkinje“
- Broj održanih radionica kroz mobilne klubove za traženje posla organiziranih unutar romskih naselja ili u prostorima jedinica lokalne uprave
- Broj uključenih pripadnika/pripadnica romske nacionalne manjine u radionice

Pokazatelj učinka	Početna vrijednost/godina	Vrijednost pokazatelja/ broj
Broj održanih radionica „Priprema za zapošljavanje za Rome/Romkinje“	Početna vrijednost	/
	2013. godina	19
	2014. godina	44
	2015. godina	49
Broj održanih radionica kroz mobilne klubove za traženje posla organiziranih unutar romskih naselja ili u prostorima jedinica lokalne uprave	Početna vrijednost	2
	2013. godina	7
	2014. godina	2
	2015. godina	9
Broj uključenih pripadnika/pripadnica romske nacionalne manjine u radionice	Početna vrijednost	73 osobe (34 m, 39 ž)
	2013. godina	156 osoba (95 m, 61 ž)
	2014. godina	25 osoba (14 m, 11 ž)
	2015. godina	442 osobe (248 m, 194 ž)

Mjere

2.6.1 Provoditi radionice za stjecanje vještina aktivnog traženja posla pripadnika romske nacionalne manjine						
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> područni uredi HZZ-a					
Provedba mjere:	Radionice (grupna savjetovanja) - cilj radionica je stjecanje vještina aktivnog traženja posla. Kroz radionice polaznici stječu vještine pisanja životopisa, zamolbi, uspješnog predstavljanja poslodavcima.					
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj radionica	Broj nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine koje su bile uključene u radionice	Broj i % nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine koji su se zaposlili ili uključili u aktivnu politiku zapošljavanja nakon završetka radionica nakon 6 i 12 mjeseci			
			Broj nakon 6 mj	Broj nakon 12 mj	% nakon 6 mj	% nakon 12 mj
Vrijednost za 2014. g.	44	380 (220 m, 160 ž)	/	62 (43 m, 19 ž)	/	16,3%
Vrijednost za 2015. g.	49	442 (248 m, 194 ž)	/	89 (62 m, 27 ž)	/	20,1%
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Sredstva u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovite aktivnosti					
2.6.2 Organizirati aktivnosti promocije postojećih mjera za zapošljavanje i samozapošljavanje pripadnika romske nacionalne manjine (uključivanje romskih udruga u sajmove poslova, posjete poslodavcima, promociju mjera zapošljavanja i slično)						
Nositelj:	Područni uredi HZZ-a					
Provedba mjere:	U cilju informiranja i osvještavanja poslodavaca i ostalih dionika na tržištu rada o mogućnostima uključivanja osoba romske nacionalne manjine u mjere aktivne politike zapošljavanja i samozapošljavanja područni uredi organiziraju promociju mjera za zapošljavanje i samozapošljavanje kroz okrugle stolove, sajmove poslova te posjete poslodavcima.					
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj romskih udruga i poslodavaca koji su sudjelovali u aktivnostima promocije		Broj izvršenih promocija	Broj zaposlenih osoba romske nacionalne manjine kod poslodavaca koji su bili uključeni u aktivnosti promocije		
	Udruge	Poslodavci				

Vrijednost za 2014. g.	146		53	734 (443 m, 291 ž)
Vrijednost za 2015. g.	40	220	138	357 (247 m, 110 ž)
	ukupno: 260			
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Sredstva u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovite aktivnosti			

Posebni cilj 7: Jačati kapacitete Hrvatskog zavoda za zapošljavanje za rad s pripadnicima romske nacionalne manjine

Pokazatelj učinka:

a) Broj i vrsta usluga HZZ-a namijenjenih osobama romske nacionalne manjine

Pokazatelj učinka	Početna vrijednost/godina	Vrijednost pokazatelja/ broj
Broj i vrsta usluga HZZ-a namijenjenih osobama romske nacionalne manjine	2013. godina	<p style="text-align: center;">ukupno 8</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. grupno informiranje 2. individualno savjetovanje 3. individualno savjetovanje o samozapošljavanju 4. grupno savjetovanje- -radionice za stjecanje vještina traženja posla 5. radionice o aktivnom traženju posla kroz mobilne klubove organizirane unutar romskih naselja ili prostorijama jedinica lokalne uprave 6. obrazovanje za zapošljavanje 7. profesionalno informiranje 8. profesionalno savjetovanje
	2014. godina	<p style="text-align: center;">ukupno 7</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. informiranje/tribine 2. individualno savjetovanje 3. individualno savjetovanje o samozapošljavanju

		<ul style="list-style-type: none"> 4. grupno savjetovanje- -radionice za stjecanje vještina traženja posla 5. radionice o aktivnom traženju posla kroz mobilne klubove organizirane unutar romskih naselja ili prostorijama jedinica lokalne uprave 6. profesionalno informiranje 7. profesionalno savjetovanje
	2015. godina	<p style="text-align: center;">ukupno 7</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. informiranje/tribine 2. individualno savjetovanje 3. individualno savjetovanje o samozapošljavanju 4. grupno savjetovanje- -radionice za stjecanje vještina traženja posla 5. radionice o aktivnom traženju posla kroz mobilne klubove organizirane unutar romskih naselja ili prostorijama jedinica lokalne uprave 6. profesionalno informiranje 7. profesionalno savjetovanje

Mjere

2.7.1 Organizirati edukacije sa svrhom senzibiliziranja savjetnika za zapošljavanje za pitanja zapošljavanja pripadnika romske nacionalne manjine		
Nositelj:	HZZ <i>Sudionici u provedbi:</i> treneri HZZ-a, udruge	
Provedba mjere:	Svi savjetnici za zapošljavanje prolaze treninge za razvijanje savjetodavnih vještina kojim se unaprjeđuju znanja i razvijaju komunikacijske i savjetodavne vještine neophodne za vođenje stručnih i učinkovitih intervjua s nezaposlenim osobama posebno s teže zapošljivim skupinama nezaposlenih osoba. Također, savjetnici kroz treninge kontinuirano usvajaju znanja i pregovaračke vještine u radu s poslodavcima kako bi im mogli pružiti kvalitetnu podršku prilikom zapošljavanja teže zapošljivih skupina nezaposlenih osoba.	
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj edukacija savjetnika za zapošljavanje	Broj savjetnika za zapošljavanje uključenih u edukaciju
Vrijednost za 2014. g.	2	15
Vrijednost za 2015. g.	11	101
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i	Sredstva u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovite aktivnosti	

naziv aktivnosti proračuna		
2.7.2 Provesti istraživanje i analize o mogućnosti zapošljavanja pripadnika romske nacionalne manjine		
Nositelj:	HZZ	
Provedba mjere:	<p>Analiza o mogućnostima zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine – područni uredi u kojima je najveći broj evidentiranih nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine proveli su analizu o mogućnostima zapošljavanja i obrazovanja Roma s obzirom na njihovu obrazovnu strukturu.</p> <p>Prilagodba rada prema nezaposlenim osobama romske nacionalne manjine u skladu s rezultatima analiza i istraživanja - nova podjela savjetnika za zapošljavanje tj. specijalizacija napravljena je na način da su savjetnici specijalizirani ovisno o specifičnostima nezaposlenih osoba s kojima rade. Rad savjetnika usmjeren je na pružanje usluga pojedinim ciljanim skupinama ovisno o vrsti podrške koju nezaposlene osobe trebaju od Zavoda. Da bi se postigla kvalitetna razina individualizirane podrške svim nezaposlenim osobama, specijalizacija savjetnika je implementirana u svakom regionalnom/područnom uredu Zavoda. Savjetnici za aktivaciju angažirani su za rad s teže zapošljivim osobama koje trebaju veću podršku savjetnika za zapošljavanja i bolju pripremu kako bi bili konkurentni na tržištu rada. Za ovu skupinu nezaposlenih osoba potrebno je osim temeljitog individualnog savjetovanja usmjeriti se i na različite grupne aktivnosti – npr. radionice za aktivaciju i razvijanje motivacije za traženje posla kao i pružanje podrške prije i nakon zapošljavanja kako bi osoba ostala u statusu zaposlenost.</p>	
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj izvršenih istraživanja i analiza	Prilagodba rada prema nezaposlenim osobama romske nacionalne manjine u skladu s rezultatima analiza i istraživanja
Vrijednost za 2014. g.	13 analiza o mogućnostima zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine	/
Vrijednost za 2015. g.	13 analiza o mogućnostima zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine	Uspostavljena specijalizacija savjetnika za zapošljavanje
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Sredstva u okviru Državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovite aktivnosti	

3. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Ocjena stanja

Na području zdravstvene zaštite kontinuirano se provode mjere koje su usmjerene na cjelokupno stanovništvo Republike Hrvatske, pa tako i na romsku nacionalnu manjinu. Zdravstvena zaštita u Republici Hrvatskoj ugovara se i provodi putem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) za sve osobe koje imaju utvrđen status osigurane osobe u obaveznom zdravstvenom osiguranju, neovisno o pripadnosti nacionalnoj manjini. HZZO u svojim evidencijama ima podatke o svim osiguranim osobama u obaveznom zdravstvenom osiguranju, kao i izabranim doktorima primarne zdravstvene zaštite opće (obiteljske) medicine, ginekologije, te dentalne medicine. No, kako principi evidentiranja podataka u bazama podataka HZZO-a nikada ne kreću od nacionalne pripadnosti osigurane osobe, niti se ista evidentira, nije moguće izdvojiti podatke za pripadnike romske nacionalne manjine.

Međutim, pripadnici romske nacionalne manjine su sudjelovali u projektu „Izgradnja kapaciteta administracije hrvatskog zdravstva u pripremi za period nakon ulaska u EU“, koji se provodio u sklopu programa IPA FFRAC 2011 u 2015. godini. Cilj projekta je jačanje administrativnih kapaciteta u svrhu bolje iskoristivosti strukturnih i investicijskih fondova u sektoru zdravstva na lokalnoj i regionalnoj razini, u području razvoja ljudskih potencijala, točnije u području promocije zdravstva, prevencije bolesti i zaštite na radu. U sklopu ovog projekta razrađen je i projektni prijedlog „Razvoj zdravstvenih medijatora u romskom naselju Slavenskog Broda i Siska“, čiji će Prijavitelj biti Zdravstveno veleučilište u Zagrebu. Provedba ovog projekta bit će financirana u sklopu Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.“ i to putem Poziva na dostavu projektnih prijedloga koje će objaviti Ministarstvo zdravlja u svojstvu Posredničkog tijela razine 1. Sredstva su osigurana iz Državnog proračuna i sredstava EU u omjeru 10 : 90%. Ciljna skupina projekta je 1.500 stanovnika dva romska naselja u Slavenskom Brodu i Sisku. Domovi zdravlja u Slavenskom Brodu i Sisku glavni su dionici projekta i zajednički s medijatorima i romskim udrugama rješavaju probleme povezane s neadekvatnom zdravstvenom skrbi ili izostankom iste. Kroz projekt ostvarit će se suradnja i zajednički rad u romskoj zajednici - medijatori će upućivati svoje mještane na liječničke preglede, organizirati cijepljenje djece, dogovarati posjete patronažnih službi. Na ovaj način bit će, barem dijelom, omogućeno vođenje evidencije o Romima korisnicima zdravstvene zaštite.

Glavna postignuća i najveći problemi u provedbi

Najveći problemi u provedbi odnose se na praćenje provođenja zacrtanih mjera. Naime, u rutinskim istraživanjima se praćenja ne provode po nacionalnoj niti etničkoj pripadnosti pa praćenje provedbe nije moguće kroz sustav postojećih rutinskih zdravstveno-statističkih istraživanja nego kroz posebna epidemiološka istraživanja na terenu. Za većinu mjera u AP nisu navedeni pokazatelji prema kojima se može evaluirati učinak. S

obzirom na to da podaci za polaznu vrijednost nisu raspoloživi jer se ne prate razvrstani prema etničkoj pripadnosti, nije moguće izraziti vrijednost pokazatelja. Iz ovog razloga, uvođenje zdravstvenih medijatora putem EU projekta predstavlja veliki iskorak u ovom smislu.

Primjeri dobre prakse

Iznad opisan projekt „Izgradnja kapaciteta administracije hrvatskog zdravstva u pripremi za period nakon ulaska u EU“, koji se provodio u sklopu programa IPA FFRAC 2011 u 2015. godini i sastavni projektni prijedlog „Razvoj zdravstvenih medijatora u romskom naselju Slavenskog Broda i Siska“.

Provedba mjera

Opći cilj: Unaprijediti zdravlje romske populacije te kvalitetu i dostupnost zdravstvene skrbi

Posebni cilj 1: Povećati obuhvat romske populacije zdravstvenim osiguranjem

Pokazatelj učinka:

- a) Stopa obuhvata određene populacije obveznim zdravstvenim osiguranjem, po naseljima, dobi i spolu

Podaci za pokazatelj učinka definiran Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelj učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranom pokazatelju.

Mjere

3.1.1 Provoditi redovito informiranje Roma unutar postojećih tijela javne vlasti o ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu i povezana statusna pitanja	
Nositelj:	Ministarstvo zdravlja <i>Sudionici u provedbi:</i> centri za socijalnu skrb, HZZ, MUP/policija, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine
Provedba mjere:	Ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu HZZJ objavljuje na svojim web stranicama kao i putem besplatnih telefona. Ministarstvo zdravlja je u 2015. godini izradilo priručnik „Vodič kroz prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja“, na hrvatskom i romskom jeziku, u količini 9.000 komada i vrijednosti 60.000,00 kuna.
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj i vrsta tijela javne vlasti koja su uključena u redovito informiranje ▪ Broj pripadnika romske nacionalne manjine po spolu, koji su dobili informacije o ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu i povezana statusna pitanja ▪ Broj osoba koje su ostvarile pravo na zdravstvenu zaštitu prema dobi i spolu <p>Podaci za pokazatelje rezultata nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti praćenje postojećih</p>

Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Za izradu priručnika „Vodič kroz prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja“, na hrvatskom i romskom jeziku, utrošeno je 60.000,00 kuna iz proračuna Ministarstva zdravstva, Aktivnost A789006.
3.1.2 Izraditi program edukacije za medijatore Rome za pitanja zdravlja u romskim zajednicama te pružanje podrške u ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu	
Nositelj:	Ministarstvo zdravlja <i>Sudionici u provedbi:</i> HZZ, ULJPPNM, JL/P(R)S, druga državna tijela i uredi, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Provedba mjere:	Pripadnici romske nacionalne manjine su sudjelovali u projektu „Izgradnja kapaciteta administracije hrvatskog zdravstva u pripremi za period nakon ulaska u EU“, koji se provodio u sklopu programa IPA FFRAC 2011 u 2015. godini. Cilj projekta je jačanje administrativnih kapaciteta u svrhu bolje iskoristivosti strukturnih i investicijskih fondova u sektoru zdravstva na lokalnoj i regionalnoj razini, u području razvoja ljudskih potencijala, točnije u području promocije zdravstva, prevencije bolesti i zaštite na radu. Dorađeni su postojeći i izrađeni dodatni materijali za edukativne radionice. Dovođeno je 20 projektnih prijedloga u području učinkovitih ljudskih potencijala (ESF) u tiskanoj verziji i e-formi. Provedena je kontrola kvalitete izrađenih projektnih prijedloga. U sklopu ovog projekta razrađen je i projektni prijedlog „Razvoj zdravstvenih medijatora u romskom naselju Slavenskog Broda i Siska“, čiji će Prijavitelj biti Zdravstveno veleučilište u Zagrebu. Provedba ovog projekta bit će financirana u sklopu Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.“ i to putem Poziva na dostavu projektnih prijedloga koje će objaviti Ministarstvo zdravlja u svojstvu Posredničkog tijela razine 1. Sredstva su osigurana iz Državnog proračuna i sredstava EU u omjeru 10:90%. Ciljna skupina projekta je 1.500 stanovnika dva romska naselja u Slavenskom Brodu i Sisku. Domovi zdravlja u Slavenskom Brodu i Sisku glavni su dionici projekta i zajednički s medijatorima i romskim udrugama rješavaju probleme povezane s neadekvatnom zdravstvenom skrbi ili izostankom iste. Kroz projekt ostvarit će se suradnja i zajednički rad u romskoj zajednici - Romi medijatori će upućivati svoje mještane na liječničke preglede, organizirati cijepljenje djece, dogovarati posjete patronažnih službi..
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Izrađen program edukacije medijatora ▪ Broj provedenih edukacija ▪ Broj medijatora koji su završili edukaciju <p>Podaci za pokazatelje rezultata nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti praćenje postojećih.</p>

Posebni cilj 2: Povećati dostupnost zdravstvenih usluga romskoj populaciji s naglaskom na osobe treće dobi, osobe s invaliditetom, oštećenjima, posebnim potrebama i mobilne romske skupine

Pokazatelj učinka:

- a) Postignuta 100% dostupnost zdravstvenih usluga romskoj populaciji s naglaskom na osobe treće dobi, osobe s invaliditetom, oštećenjima, posebnim potrebama i mobilne romske skupine do 2020. godine
- b) Stopa dostupnosti zdravstvenih usluga romskoj populaciji prema dobi, invaliditetu, oštećenjima, posebnim potrebama, razvrstano po dobi, spolu i mobilnosti.

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

3.2.1 Kontinuirano provoditi posjete patronažnih službi u romskim naseljima te povećati standard patronažne službe	
Nositelj:	Ministarstvo zdravlja
Provedba mjere:	Patronažna služba u svom redovnom radu obilazi i romska naselja, no kako ne postoji zakonska obveza vođenja evidencija po nacionalnoj pripadnosti, tako nije moguće izdvojiti pokazatelje za pripadnike romske nacionalne manjine. Navedena situacija će se znatno promijeniti uvođenjem medijatora koji će zajedno s patronažnom službom prikupljati potrebne podatke. U 2015. godini, u skopu projekta IPA FFRAC 2011 „Izgradnja kapaciteta administracije hrvatskog zdravstva u pripremi za period nakon ulaska u EU“ razrađen je i projektni prijedlog „Razvoj zdravstvenih medijatora u romskom naselju Slavenskog Broda i Siska“. Provedba ovog programa bit će financirana u sklopu Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.“.
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj posjeta patronažnih službi ▪ Broj osoba koje su koristile usluge patronažnih službi ▪ Broj i vrsta usluga koje su pružile patronažne službe <p>Podaci za pokazatelje rezultata nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti praćenje postojećih.</p>

3.2.2 Povećati dostupnost zdravstvenih usluga romskoj populaciji te poticati veće uključivanje Roma u preventivne programe zdravstvene zaštite djelovanjem medijatora Roma u romskim zajednicama	
Nositelj:	Ministarstvo zdravlja <i>Sudionici u provedbi:</i> HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo, Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Provedba mjere:	Prema izvješću Ministarstva zdravstva Patronažna služba u svom redovnom radu obilazi i romska naselja, no kako ne postoji zakonska obveza vođenja evidencija po nacionalnoj pripadnosti, tako nije moguće izdvojiti pokazatelje za pripadnike romske nacionalne manjine. Navedena situacija će se znatno promijeniti uvođenjem medijatora koji će zajedno s patronažnom službom prikupljati potrebne podatke. U 2015. godini, u skupu projekta IPA FFRAC 2011 „Izgradnja kapaciteta administracije hrvatskog zdravstva u pripremi za period nakon ulaska u EU“ razrađen je i projektni prijedlog „Razvoj zdravstvenih medijatora u romskom naselju Slavenskog Broda i Siska“. Provedba ovog programa bit će financirana u sklopu Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.“.
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj medijatora koji su završili dodatnu edukaciju ▪ Broj i vrsta pruženih usluga ▪ Broj osoba uključenih u preventivne programe, razvrstano prema dobi i spolu ▪ Broj Roma koji su obavili redovan sistematski liječnički pregled <p>Podaci za pokazatelje rezultata nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti praćenje postojećih.</p>
Iz Izvješća jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave	Sisačko-moslavačka županije iz proračuna je izdvojila 5.000,00 kuna za protuepidemijske mjere, patronažnu zdravstvenu skrb i zdravstvenu edukaciju (oko 200 korisnika).
3.2.3 Provoditi programe koji omogućavaju marginaliziranim romskim zajednicama pristup zdravstvenim uslugama (prijevoz, gerontodomaćice, mobilni timovi, dostupnost lijekova i slično)	
Nositelj:	Ministarstvo zdravlja <i>Sudionici u provedbi:</i> MSPM, HZJZ, JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Provedba mjere:	U izvještajnom razdoblju mjera nije provedena.

Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj i vrsta provedenih programa ▪ Broj osoba koje su koristile programe, razvrstano prema dobi i spolu ▪ Broj osoba i udruga koje su pružale usluge <p>Podaci za pokazatelje rezultata nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti praćenje postojećih.</p>
Iz Izvješća jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave	U Izvješću Općine Kneževi Vinogradi navodi se da je Općina sufinancirala udrugu Izvor u iznosu od 25.000,00 kuna za petoro korisnika.

Posebni cilj 3: Podići razinu svijesti romske populacije o odgovornosti za vlastito zdravlje

Pokazatelj učinka:

- a) Stopa pobola od bolesti uvjetovanih nezdravim načinima života i/ili nastalih uslijed nepravovremenog korištenja zdravstvenih usluga

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

3.3.1 Osmisliti i provoditi edukativne programe i kampanje (medijske emisije, brošure, tiskane materijale, tribine, predavanja, radionice, igraonice) usmjerene na podizanje svijesti romske populacije o odgovornosti za vlastito zdravlje					
Nositelj:	Ministarstvo zdravlja <i>Sudionici u provedbi:</i> Županijski zavodi za javno zdravstvo, uredi za zdravstvo, rad i socijalnu skrb u županijama, Gradski ured za zdravstvo i branitelje Grada Zagreba, patronaža u redovnom radu, sve djelatnosti primarne zdravstvene zaštite u radu, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge				
Provedba mjere:	Ministarstvo zdravlja je u provedbi mjera Nacionalne strategije za uključivanje Roma u 2015. godini osiguralo sredstva za provođenje edukativnih radionica za romsku nacionalnu manjinu u iznosu od 44.500,00 kuna, te izradilo priručnik „Vodič kroz prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja“ na hrvatskom i romskom jeziku u količini 9.000 komada i vrijednosti 60.000,00 kuna.				
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj organiziranih edukativnih programa, kampanja	Broj i vrsta aktivnosti		Broj uključenih područja i obuhvaćene ciljane populacije	
		Broj aktivnosti	Vrsta aktivnosti	Broj područja	Obuhvaćene ciljane populacije
Vrijednost za 2014. g.	4	4	radionice	4 lokacije romskih naselja: Kuršanec (Međimurska županija), Sisak (naselje Capraške Poljane), Slavonski Brod (naselje Josip Rimac), Beli Manastir (naselje Rupe)	Stanovnici naselja svih dobnih skupina, u svakoj radionici 25-30 polaznika
Vrijednost za 2015. g.	Nedostupno	nedostupno	nedostupno	nedostupno	Nedostupno
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Ministarstvo zdravlja je u provedbi mjera Nacionalne strategije za uključivanje Roma u 2015. godini osiguralo sredstva za provođenje edukativnih radionica za romsku nacionalnu manjinu te izradilo priručnik „Vodič kroz prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja“ na hrvatskom i romskom jeziku (9.000 primjeraka) ukupne vrijednosti 60.000,00 kuna, (aktivnost A 789006).				

<p>Iz Izvješća jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave</p>	<p>Grad Zagreb navodi sljedeće aktivnosti koje su se provodile tijekom 2015. godine: <i>Radionica „Reproduktivno i spolno zdravlje djevojaka i žena“</i>. 15. prosinca 2015. godine javnozdravstveni tim u sastavu Voditeljica Centra za reproduktivno zdravlje Službe za javno zdravstvo Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ i bacc. med.tech. održale su radionicu i pozivno predavanje u Mjesnoj zajednici Kozari Bok. Predavanje je održano u sklopu tribine Vijeća romske nacionalne manjine grada Zagreba i u organizaciji Informativno pravnog centara iz Slavonskog Broda. Ciljna skupina su bile pripadnice romske nacionalne manjine u dobi od 13 do 76 godina, a tema predavanja Reproduktivno i spolno zdravlje djevojaka i žena. Prisustvovalo je oko 40 sudionica. Sudionice su upoznate s preventivnim nacionalnim programom ranog otkrivanja raka vrata maternice i mogućnošću sudjelovanja. Zaprimile su i popise ginekologa PZZ grada Zagreba koji su u mogućnosti prihvatiti nove pacijentice. Također, upoznate su i s određenim pravima iz osnovnog zdravstvenog osiguranja u području zdravstvene zaštite žena za koja do tada nisu imale informacije. Majkama djevojčica u dobi od 13 godina preporučeno je cijepljenje protiv HPV-a u sklopu Službe za školsku medicinu NZJZ Andrija Štampar.</p> <p><i>Javnozdravstvena akcija „Prevenција bolesti dišnog sustava kod pušača romske populacije“</i>. Tijekom 2015. godine u prostorijama Udruge Roma „Ne boj se- Madara“ Avenija Dubrava 222, u suradnji s Poliklinikom za bolesti dišnog sustava održane su 4 radionice o štetnosti pušenja nakon kojih je prisutnima napravljena spirometrija (60) te mjerenja ugljičnog monoksida u izdahnutom zraku i mjerenja kisika u perifernoj krvi. Također je provjerena plućna funkcija i CO u izdahnutom zraku te pomoću aparata COPD 6 utvrđena starost pluća. Kod 4 osobe starije od 50 godina nađena je patološka spirometrija i preporučena dopunska obrada.</p>
<p>3.3.2 Provoditi edukacije stanovništva u romskim naseljima o prevenciji bolesti i zdravim načinima života</p>	
<p>Nositelj:</p>	<p>Ministarstvo zdravlja <i>Sudionici u provedbi:</i> ULJPPNM, HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, druga državna tijela i uredi, JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge</p>
<p>Provedba mjere:</p>	<p>Ministarstvo zdravlja je u provedbi mjera Nacionalne strategije za uključivanje Roma u 2015. godini osiguralo sredstva za provođenje edukativnih radionica za romsku nacionalnu manjinu u iznosu od 44.500,00 kuna.</p>
<p>Pokazatelj rezultata:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Broj i vrsta provedenih edukacija • Broj osoba, razvrstan prema dobi i spolu, uključenih u edukacije • Broj Roma koji su obavili redovan sistematski liječnički pregled <p>Podaci za pokazatelje rezultata nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti praćenje postojećih.</p>
<p>Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i</p>	<p>Ministarstvo zdravlja je u provedbi mjera Nacionalne strategije za uključivanje Roma u 2015. godini osiguralo sredstva za provođenje edukativnih radionica za romsku nacionalnu manjinu u iznosu od 44.500,00 kuna.</p>

naziv aktivnosti proračuna	
3.3.3 Podupirati projekte udruga usmjerene na podizanje svijesti o prevenciji bolesti, zdravim načinima života i zaštiti mentalnog zdravlja	
Nositelj:	Ministarstvo zdravlja <i>Sudionici u provedbi:</i> JL/P(R)S, MSPM, ULJPPNM, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Provedba mjere:	U izvještajnom razdoblju mjera nije provedena, no relevantna je i provedba mjera 3.3.1. i 3.3.2.
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj financiranih projekata ▪ Broj provedenih i evaluiranih projekata ▪ Utjecaj koji su projekti organizacija civilnog društva imali na ciljanu populaciju izmjeren po okončanju provedbe projekata

Posebni cilj 4: Poboljšati zaštitu reproduktivnog zdravlja žena, zdravlja trudnica i djece te smanjiti broj maloljetničkih trudnoća

Pokazatelji učinka:

- a) Stopa pobola Romkinja od bolesti reproduktivnog sustava i komplikacija povezanih s trudnoćom i porodom
- b) Stopa smrtnosti (prenatalne, neonatalne i postnatalne) djece razvrstana po etničkoj pripadnosti (broj smrti djece na 1.000 rođenih)

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

3.4.1 Organizirati programe koji uključuju edukacije i kampanje, edukativne i preventivne programe u romskim naseljima usmjerene na zaštitu reproduktivnog zdravlja žena, zdravlja trudnica i djece	
Nositelj:	Ministarstvo zdravlja <i>Sudionici u provedbi:</i> HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, domovi zdravlja i zdravstvene ustanove, ULJPPNM, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Provedba mjere:	U izvještajnom razdoblju mjera nije provedena.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj i vrsta organiziranih edukacija, kampanja i preventivnih programa

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj žena, trudnica i djece uključenih u programe ▪ Stopa smrtnosti dojenčadi prema dobi majke i prema glavnom uzroku smrti ▪ Broj nehospitaliziranih poroda kao udio ukupnog broja razvrstan prema etničkoj pripadnosti ▪ Broj obitelji/majki unutar romske populacije koje su odbile primarnu zdravstvenu skrb za svoju djecu ▪ Postotak djece starosti do osnovnoškolske dobi koja su obuhvaćena zdravstvenom skrbi razvrstan prema etničkoj pripadnosti
3.4.2 Provoditi edukacije o planiranju obitelji, spolnim bolestima i rizicima maloljetničkih trudnoća	
Nositelj:	Ministarstvo zdravlja <i>Sudionici u provedbi:</i> HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, domovi zdravlja i zdravstvene ustanove, ULJPPNM, JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Provedba mjere:	U izvještajnom razdoblju mjera nije provedena, no vidjeti i provedbu mjere 3.3.2.
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj i vrsta edukacija ▪ Broj osoba uključenih u edukacije po dobi
3.4.3 Provoditi programe i projekte usmjerene na organiziranje specijalističkih liječničkih pregleda za Romkinje, što uključuje i osiguranje prijevoza za te svrhe	
Nositelj:	Ministarstvo zdravlja <i>Sudionici u provedbi:</i> HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, druga državna tijela i uredi, domovi zdravlja i zdravstvene ustanove, JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge, medijatori
Provedba mjere:	Ministarstvo zdravlja redovno provodi program prevencije ranog otkrivanja raka dojke, preventivni program ranog otkrivanja raka vrata maternice i program ranog otkrivanja raka debelog crijeva. Programi se provode za sve osobe bez obzira na status u zdravstvenom osiguranju, odnosno i za pripadnice romske nacionalne manjine koje nisu obuhvaćene zdravstvenim osiguranjem.
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj i vrsta provedenih programa ▪ Broj izvršenih pregleda ▪ Broj osoba obuhvaćenih programima <p>Podaci za pokazatelje rezultata nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti praćenje postojećih.</p>

Posebni cilj 5: Povećati senzibilizaciju radnika u sustavu zdravstva za rad s romskom populacijom te poboljšati komunikaciju romske populacije s liječnicima obiteljske medicine

Pokazatelji učinka:

- a) Postotak pripadnika romske zajednice koji su zadovoljni pristupom i odnosom zdravstvenih radnika
- b) Zadovoljstvo pripadnika romske populacije odnosom zdravstvenih radnika prema njima
- c) Postotak pripadnika romske populacije koji su odabrali obiteljskog liječnika, prema dobi i spolu

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

3.5.1 Provoditi specifične edukacije zdravstvenih radnika posebice u područjima prebivanja većeg broja romske populacije te poticati zdravstvene radnike na intenzivniju suradnju sa socijalnom službom posebice u slučajevima sumnje na zlostavljanje i zanemarivanje zdravlja djece	
Nositelj:	Ministarstvo zdravlja <i>Sudionici u provedbi:</i> Domovi zdravlja i zdravstvene ustanove, MSPM, centri za socijalnu skrb, ULJPPNM
Provedba mjere:	U izvještajnom razdoblju mjera nije provedena.
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj i vrsta provedenih edukacija ▪ Broj zdravstvenih radnika obuhvaćenih edukacijom ▪ Broj prijavljenih slučajeva zlostavljanja i zanemarivanja zdravlja djece socijalnoj službi i nadležnim tijelima
3.5.2 Provoditi analize statusa osoba koje su izvršile odabir liječnika obiteljske medicine u romskoj zajednici	
Nositelj:	Ministastvo zdravlja <i>Sudionici u provedbi:</i> HZJZ, HZZO, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, domovi zdravlja i zdravstvene ustanove, JL/P(R)S, ULJPPNM, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge, medijatori
Provedba mjere:	U izvještajnom razdoblju mjera nije provedena.
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj i vrsta provedenih analiza ▪ Broj izvješća o provedenim analizama

	<ul style="list-style-type: none"> • Broj zdravstveno osiguranih osoba koje imaju utvrđen status osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju u HZMO iskazan po mjestu prebivališta, odnosno naseljima
3.5.3 Putem medijatora i patronažne službe poticati Rome na odabiranje liječnika obiteljske medicine i ostvarivanje prava na primarnu zdravstvenu zaštitu	
Nositelj:	Ministarstvo zdravlja <i>Sudionici u provedbi:</i> Patronažna služba, domovi zdravlja i zdravstvene ustanove, medijatori
Provedba mjere:	Pripadnici romske nacionalne manjine su sudjelovali u projektu „Izgradnja kapaciteta administracije hrvatskog zdravstva u pripremi za period nakon ulaska u EU“, koji se provodio u sklopu programa IPA FFRAC 2011 u 2015. godini. Cilj projekta je jačanje administrativnih kapaciteta u svrhu bolje iskoristivosti strukturnih i investicijskih fondova u sektoru zdravstva na lokalnoj i regionalnoj razini, u području razvoja ljudskih potencijala, točnije u području promocije zdravstva, prevencije bolesti i zaštite na radu. Dorađeni su postojeći i izrađeni dodatni materijali za edukativne radionice. Dovršeno je 20 projektnih prijedloga u području učinkovitih ljudskih potencijala (ESF) u tiskanoj verziji i e-formi. Provedena je kontrola kvalitete izrađenih projektnih prijedloga. U sklopu ovog projekta razrađen je i projektni prijedlog „Razvoj zdravstvenih medijatora u romskom naselju Slavenskog Broda i Siska“, čiji će Prijavitelj biti Zdravstveno veleučilište u Zagrebu. Provedba ovog projekta bit će financirana u sklopu Operativnog progama „Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.“ i to putem Poziva na dostavu projektnih prijedloga koje će objaviti Ministarstvo zdravlja u svojstvu Posredničkog tijela razine 1. Sredstva su osigurana iz Državnog proračuna i sredstava EU u omjeru 10:90%. Ciljna skupina projekta je 1.500 stanovnika dva romska naselja u Slavanskom Brodu i Sisku. Domovi zdravlja u Slavanskom Brodu i Sisku glavni su dionici projekta i zajednički s medijatorima i romskim udrugama rješavaju probleme povezane s neadekvatnom zdravstvenom skrbi ili izostankom iste. Kroz projekt ostvarit će se suradnja i zajednički rad u romskoj zajednici - Romi medijatori će upućivati svoje mještane na liječničke preglede, organizirati cijepljenje djece, dogovarati posjete patronažnih službi.
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj medijatora koji su uključeni u provedbu aktivnosti • Broj osoba koje su odabrale liječnika obiteljske medicine na poticaj medijatora i patronažne službe, prema dobi i spolu • Broj zdravstveno osiguranih osoba u HZZO-u koje su izvršile slobodan izbor doktora opće/obiteljske medicine, pedijatra, ginekologa i doktora dentalne medicine <p>Podaci za pokazatelje rezultata nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti praćenje postojećih.</p>

Posebni cilj 6: Smanjiti pobol od bolesti povezanih s niskim higijenskim standardom i bolesti protiv kojih se cijepi

Pokazatelj učinka:

a) Stopa pobola od bolesti povezanih s niskim higijenskim standardima i bolesti protiv kojih se cijepi

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

3.6.1 Kontrolirati zdravstvenu ispravnost vode za piće u romskim naseljima	
Nositelj:	JL/P(R)S, županijski zavodi za javno zdravstvo <i>Sudionici u provedbi:</i> Ministarstvo zdravlja, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, JL/P(R)S
Provedba mjere:	Iz proračuna Općine Petlovac izdvojeno je 1.987,50 kn za ugradnju filtera za pročišćavanje vode (za oko 100 korisnika).
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj provedenih kontrola • Broj naselja u kojima su provedene kontrole <p>Podaci za pokazatelje rezultata nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti praćenje postojećih.</p>
3.6.2 Provoditi i povećati obuhvate cijepljenja prema programu obveze cijepljenja, uključujući i mobilne romske skupine	
Nositelj:	Ministarstvo zdravlja <i>Sudionici u provedbi:</i> HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge, medijatori
Provedba mjere:	Cjepni obuhvati romske populacije se ne prikupljaju sustavno na razini Republike Hrvatske prema nacionalnoj pripadnosti. Podaci o cjepnom statusu dijelova romske populacije se povremeno prikupe ciljanim istraživanjima na terenu, prema potrebi i prema mogućnostima županijskih zavoda za javno zdravstvo.
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Cjepni obuhvat romske djece <p>Podaci za pokazatelje rezultata nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti praćenje postojećih.</p>
3.6.3 Provoditi preventivne mjere DDD (dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija)	

Nositelj:	Ministarstvo zdravlja <i>Sudionici u provedbi:</i> Ovlaštene DDD ustanove, HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, JLS
Provedba mjere:	Međimurska županija je za zbrinjavanje napuštenih pasa u razdoblju od 1.12.2015. do 31.12.2015. izdvojila 103.936,54 kn.
Pokazatelj rezultata:	• Broj provedenih deratizacija, depedikulacija, dezinsekcija u romskim naseljima
3.6.4 Provoditi edukacije i informiranje o higijenskim navikama	
Nositelj:	Ministarstvo zdravlja <i>Sudionici u provedbi:</i> HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, domovi zdravlja, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge, medijatori
Provedba mjere:	U izvještajnom razdoblju mjera nije provedena.
Pokazatelj rezultata:	• Broj i vrsta edukacija i usluga informiranja • Broj osoba koje su prošle edukaciju prema dobi, spolu i etničkoj pripadnosti

Posebni cilj 7: Smanjiti raširenost konzumiranja svih sredstava ovisnosti među romskom populacijom, s naglaskom na djecu i mlade te podići razinu svijesti o štetnosti sredstava ovisnosti

Pokazatelj učinka:

- a) Stopa konzumiranja sredstava ovisnosti među romskom populacijom, među djecom i mladeži
- b) Podignuta razina svijesti romske populacije, posebice djece i mladeži o štetnosti konzumiranja sredstava ovisnosti

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

3.7.1 Provoditi istraživanja o raširenosti konzumiranja sredstava ovisnosti u romskoj populaciji s naglaskom na djecu i mlade

Nositelj:	Ministarstvo zdravlja <i>Sudionici u provedbi:</i> MSPM, HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, Ured za suzbijanje zlouporabe droga, druga državna tijela i uredi, JL/P(R)S, udruge
Provedba mjere:	Nedostatak financijskih sredstava za provedbu istraživanja rezultirali su nemogućnosti da se ova mjera izvrši tijekom perioda od 2013. do 2015. od strane Ureda za suzbijanje zlouporabe droga. Ured za suzbijanje zlouporabe droga napominje kako je potrebno preciznije definirati mjere koje su provedive s obzirom na financijska sredstva i državni proračun..
POlazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj i vrsta istraživanja o raširenosti sredstava ovisnosti u romskoj populaciji ▪ Broj osoba koje su uključene u istraživanja prema dobi i spolu
3.7.2 U nacionalne kampanje usmjerene na podizanje svijesti o štetnosti sredstava ovisnosti uključiti i pripadnike romske nacionalne manjine	
Nositelj:	Ministarstvo zdravlja <i>Sudionici u provedbi:</i> Ured za suzbijanje zlouporabe droga u suradnji s nadležnim TDU, HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, druga državna tijela i uredi, JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge, odgojno obrazovne ustanove, županijska povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga i prevenciju ovisnosti, službe za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti
Provedba mjere:	<p>Ured za suzbijanje zlouporabe droga surađivao je u provedbi mjera 3.7.2. i 3.7.3. U svrhu prevencije i edukacije vezane za zlouporabu droga, a u cilju informiranja građana o utjecaju i štetnosti istih osmišljava, koordinira i provodi medijsku i edukativnu kampanju. U 2015. godini, realizirane su brojne aktivnosti unutar medijske kampanje povodom Međunarodnog dana borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama, uključujući promotivne i edukativne aktivnosti u suradnji s nacionalnim, regionalnim i lokalnim dionicima, medijima i organizacijama civilnog društva. Ured za suzbijanje zlouporabe droga Vlade Republike Hrvatske tiskao je 2300 primjeraka letaka namijenjenih roditeljima, djeci i mladima („Letak za roditelje“; „Znamo li dovoljno-mitovi & činjenice o drogama“, te informativni Letak o Projektu resocijalizacije) kojima je bio cilj upozoriti javnost na štetnosti zlouporabe droga i socijalno-zdravstvene posljedice ovisnosti te je isti distribuirao u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje i Ministarstvom unutarnjih poslova, županijskim povjerenstvima za suzbijanje zlouporabe droga, službama za mentalno zdravlje, izvanbolničko liječenje i prevenciju ovisnosti i organizacijama civilnog društva.</p> <p>Ured nije provodio posebne aktivnosti medijske kampanje i edukacije usmjerene isključivo na romsku populaciju, već se aktivnost provodila s ciljem podizanja razine svijesti o štetnosti i utjecaju droga i ostalih sredstava ovisnosti u općoj populaciji djece, mladih i njihovih roditelja te stručnjaka i općenito šire javnosti, a imala je i zadaću dodatno upozoriti i potaknuti sve subjekte u društvu na suradnju pri rješavanju problema ovisnosti u okviru koje je dio mjera bio usmjeren i na romsku populaciju. Stoga nije bilo moguće navesti precizne pokazatelje za ovu aktivnost.</p>
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj provedenih kampanja

	<ul style="list-style-type: none"> Broj i vrsta tiskanih materijala, broj i vrsta edukativnih i promidžbenih materijala, broj i vrsta edukacija, broj i vrsta radijskih i televizijskih emisija, broj i vrsta javnih manifestacija i drugih promotivnih aktivnosti usmjerenih romskoj populaciji Stopa pojavnosti ovisnosti unutar romske populacije u romskih zajednicama, razvrstana prema dobi, spolu i vrsti ovisnosti 					
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	A 530 001 Provedba Nacionalne strategije i Akcijskog plana 20.253,85 kn. A 530 020 Nacionalna informacijska jedinica za droge 30.034,68 kn.					
3.7.3 Provoditi edukacije djece, mladih i roditelja o štetnosti sredstava ovisnosti i štetnim socijalno-zdravstvenim posljedicama pojave ovisnosti						
Nositelj:	Ministarstvo zdravlja <i>Sudionici u provedbi:</i> Ured za suzbijanje zlouporabe droga u suradnji s nadležnim TDU, HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, druga državna tijela i uredi, JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge, vijeća za prevenciju					
Provedba mjere:	Ured za suzbijanje zlouporabe droga surađivao je u provedbi mjera 3.7.2. i 3.7.3. U svrhu prevencije i edukacije vezane za zlouporabu droga, a u cilju informiranja građana o utjecaju i štetnosti istih osmišljava, koordinira i provodi medijsku i edukativnu kampanju. U 2015. godini, realizirane su brojne edukativno –promotivne aktivnosti unutar medijske kampanje povodom Međunarodnog dana borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama, Mjeseca borbe protiv ovisnosti i slično, uključujući promotivne i edukativne aktivnosti u suradnji s nacionalnim, regionalnim i lokalnim dionicima, medijima i organizacijama civilnog društva. Na inicijativu Ureda za suzbijanje zlouporabe droga te u suradnji s Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo, Ministarstvom zdravlja, Ministarstvom socijalne politike i mladih te Ministarstvom unutarnjih poslova (gost predavač), nastavljena je organizacija edukacija za preventivni program savjetodavnog rada s mladima rizičnog ponašanja - „MOVE“ (Kratka motivacijska intervencija). Edukacije su bile namijenjene stručnjacima koji se u svom svakodnevnom radu susreću s mladima rizičnog ponašanja i to djelatnicima: iz sustava socijalne skrbi (centara za socijalnu skrb i domova); iz organizacija civilnog društva te iz zdravstvenih ustanova (službi za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti i službi školske medicine). .					
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj i vrsta provedenih edukacija		Broj osoba koje su uključene u edukaciju prema dobi i spolu ⁸		Stopa korištenja sredstava ovisnosti u romskim zajednicama prema vrsti, dobi i spolu	
	Broj edukacija	Vrsta edukacija	Ž / dob	M / dob	Ž / dob / vrsta ovisnosti	M / dob / vrsta ovisnosti

⁸ Budući da aktivnosti nisu bile usmjerene na romsku populaciju već primarno na stručnjake koji se bave prevencijom i tretmanom ovisnosti, nije moguće navesti tražene pokazatelje prema spolu. (Ured za suzbijanje zlouporabe droga)

Vrijednost za 2014. g.	19	Edukativno-promotivne aktivnosti - MOVE	/	/	/	/
Vrijednost za 2015. g.	20	Edukativno-promotivne aktivnosti	/	/	/	/
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	<p>Ukupno utrošena sredstva za provedbu mjera u 2015. iznosila su 50.288,53 kn. Sredstva su izdvojena iz sljedećih aktivnosti: A 530 001 Provedba Nacionalne strategije i Akcijskog plana u iznosu 20.253,85 kn. A 530 020 Nacionalna informacijska jedinica za droge 30.034,68 kn.</p>					
3.7.4 Poticati i podržavati projekte udruga koje se bave prevencijom ovisnosti						
Nositelj:	Ministarstvo zdravlja <i>Sudionici u provedbi:</i> Ured za suzbijanje zlouporabe droga u suradnji s nadležnim TDU, HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo i Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, druga državna tijela i uredi, JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge, vijeća za prevenciju					
Provedba mjere:	<p>Suradnja s nevladinim organizacijama na provođenju programa smanjenja potražnje i smanjenja ponude droga i razvijanja oblika institucionalnog i izvaninstitucionalnog komuniciranja i povezivanja na svim razinama, jedna je od osnovnih zadaća Ureda za suzbijanje zlouporabe droga</p> <p>Osim navedenog Ured, redovito prati i evaluira provedbu financiranih projekata/programa te namjensko trošenje dodijeljenih sredstava udrugama. Ured je u 2014. proveo prvi put objedinjeni Natječaj za udruge i zdravstvene organizacije koje djeluju u području prevencije ovisnosti i suzbijanja zlouporabe droga, a u kojem su sredstva objedinili Ured, Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo socijalne politike i mladih. Natječaj se proveo po decentraliziranom modelu u suradnji s Regionalnim zakladama za razvoj civilnog društva. Ukupna planirana vrijednost Natječaja bila je 13.000.000,00 kuna, od čega bi se za projekte udruga dodijelilo 6.000.000,00 kuna, a za projekte zdravstvenih organizacija koji se provode u suradnji udruga 7.000.000,00 kuna. Isplaćeno je ukupno 12.326.344,00 kn. Temeljem Odluke Ured je za 13 projekata udruga tijekom 2014. i 2015. isplatio ukupno: 1.394.479,00 kuna i to: 997.412,00 za 9 najkvalitetnijih projekata prevencije ovisnosti sukladno EDDRA kriterijima, dok su s pozicije Ureda za 4 projekta resocijalizacije ovisnika isplaćena sredstva od 397.067,00 kuna. Sukladno Uredbi o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za 2015., u 2015. Ured nije sudjelovao u raspodjeli dijela prihoda od igara. S obzirom na navedeno, te na činjenicu da Ured zbog ušteda proračunskih sredstava više ne raspolaže vlastitim sredstvima za financiranje projekata udruga, Ured u 2015. nije sudjelovao u provedbi javnog natječaja za financiranje projekata udruga. Međutim, u drugoj polovici 2015. djelatnice Ureda su izvršile evaluaciju 13 projekata (putem terenskih posjeta i analize završnih izvješća) kojima su sredstva dodijeljena s pozicije Ureda, a rezultati evaluacije s ključnim</p>					

	preporukama dostavljeni su svakoj pojedinoj udruzi i objedinjeni u skupnom izvješću koje će biti predstavljeno udrugama u sklopu posebne edukacije.				
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj podržanih projekata	Broj provedenih i evaluiranih projekata		Stopa smanjenja ovisnosti u zajednicama ciljanim projektima udruga ⁹	Utjecaj koji su projekti organizacija civilnog društva imali na ciljanu populaciju izmjeren po okončanju provedbe projekta
		Broj provedenih	Broj evaluiranih		
Vrijednost za 2014. g.	13	13	13	/	/
Vrijednost za 2015. g.	0	0	13	/	/

⁹ U vezi mjere 3.3.3. Ured je tijekom 2013. i 2014. proveo Natječaje za udruge i zdravstvene organizacije koje djeluju u području prevencije ovisnosti i suzbijanja zlouporabe droga, dok za 2015. nije raspolagao financijskim sredstvima za financiranje udruga. Niti jedan od financiranih projekata nije bio isključivo usmjeren na romsku populaciju te nije bilo moguće pratiti stopu smanjenja ovisnosti i utjecaj koji su projekti imali na Rome kao ciljanu populaciju. (Ured za suzbijanje zlouporabe droga)

4. SOCIJALNA SKRB

Ocjena stanja

U 2015. godini u centrima za socijalnu skrb s najvećim udjelom romske populacije bila su 3 nova zapošljavanja stručnih radnika i to u CZSS Čakovec.

Na temu provedbe mjera pružanja pomoći i podrške romskim obiteljima u rješavanju obiteljskih i/ili bračnih odnosa, te rješavanju kriznih situacija u obitelji centri za socijalnu skrb izvještavaju o pružanju ukupno 395 usluga podrške uglavnom u vidu savjetovanja ili organiziranja radionica. Također je korisnicima koji su pripadnici romske populacije pruženo 496 različitih usluga koje obuhvaćaju savjetovanja, programe i radionice za osnaživanje i edukaciju djece i roditelja.

Na razini Republike Hrvatske ukupno je 34 romskih obitelji koje su u 2015. godini prošle program odgovornog roditeljstva i osnaživanja obitelji. Promjene u kvaliteti ispunjavanja sadržaja roditeljske skrbi uočene su kod ukupno 79 romske obitelji. Navedene promjene očituju se u odgovornijem pristupu redovitom školovanju, zdravstvenoj njezi, osobnoj i stambenoj higijeni. Također, kod pojedinih obitelji došlo je do prestanka ili smanjenja nasilničkog ponašanja i općenito poboljšanja obiteljskih i bračnih odnosa.

Nadalje, tijekom 2015. godine romskim obiteljima pružani su različiti oblici podrške, savjetovanja i nadzora u svrhu osnaživanja i prevencije izdvajanja djece iz obitelji. Ukupno 282 djece na razini RH je izdvojeno iz biološke obitelji te je izrađen ukupno 361 individualni plan koji sadrži procjenu i praćenje obiteljskih resursa. U 2015. godini u Republici Hrvatskoj udomljeno je ukupno 264 romske djece, a posvojeno njih 27. Ukupno 22 romske obitelji bile su uključene u edukacije i programe za udomitelje.

Također, tijekom 2015. godine centri za socijalnu skrb su organizirali različite programe i aktivnosti za unaprjeđenje socijalnih vještina u kojima je sudjelovalo ukupno 231 romsko dijete.

Glavna postignuća i najveći problemi u provedbi

Glavnim postignućem u provedbi smatra se predani i kontinuirani rad stručnih djelatnika centara za socijalnu skrb koji pružanjem različitih usluga i podrške rade na poboljšanju uvjeta života romske populacije, osvještavanju problema i kreiranju rješenja za različite vidove poteškoća s kojima se oni susreću. Osobito korisnim ocjenjujemo individualni rad i savjetovanje sa korisnicima te organiziranje radionica posvećenih unapređivanju kvalitete roditeljske skrbi i općenito osnaživanju obitelji. Također ističemo programe i aktivnosti posvećene unaprjeđenju socijalnih vještina djece.

Nadalje, veći broj centara za socijalnu skrb ističe kako se pripadnici romske nacionalne manjine na njihovom području vrlo često izjašnjavaju kao pripadnici većinskog naroda te je u takvim slučajevima otežano primjenjivati principe pozitivne diskriminacije i uključivati ih u pojedine programe za ranjive skupine, kao i voditi evidenciju o njima kao pripadnicima nacionalne manjine. Također, problemi u provedbi događaju se zbog povremene nespremnosti pojedinih pripadnika romske populacije na suradnju sa stručnim radnicima centara za socijalnu skrb što može rezultirati otežanim pružanjem stručne pomoći i pravovremene skrbi. Pojedini centri navode kako im je povremeno otežan kontinuitet stručnog rada što je uvjetovano nomadskim navikama pojedinih romskih obitelji.

Primjeri dobre prakse

Kao primjer dobre prakse ističemo kontinuirane napore stručnih radnika centara za socijalnu skrb koji na individualnoj, ali i grupnoj osnovi provode informiranja, savjetovanja, pružaju podršku i održavaju brojne radionice za djecu i roditelje romske nacionalne manjine. Svakako treba istaknuti rad Centra za socijalnu skrb Čakovec koji ujedno ima najveći broj pripadnika romske populacije, a čiji stručni radnici osmišljavaju i provode različite programe za unaprjeđenje socijalnih vještina, osnaživanje obitelji i općenito integraciju u život zajednice.

Znatne su i aktivnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, iako je čest problem nedostatak etnički disagregiranih podataka. Tako, na primjer, Grad Rijeka ističe kako vodi evidenciju samo prema oblicima pomoći i uvjetima za njihovo ostvarivanje, te se stoga ne može utvrditi točan broj korisnika romske populacije. Međutim, iz rada s korisnicima evidentno je kako su pripadnici romske nacionalne manjine zastupljeni u svim segmentima Socijalnog programa Grada, odnosno jednako kao i ostali građani Grada Rijeke, koriste mnogobrojne oblike socijalne pomoći, pri čemu u znatno većem broju od ostalih građana koristi gotovo sve oblike pomoći: pravo na pomoć u prehrani - pučka kuhinja (493 korisnika); pravo na pomoć za podmirenje troškova javnog prijevoza (4375); novčana potpora za troškove ogrijeva (828); pravo na novčanu potporu (poklonbon) za opremu novorođenčeta u iznosu od 1.000,00 kuna, (106); pravo na besplatnu prehranu dojenčadi (192); pravo na pomoć za podmirenje troškova marende i produženog boravka učenika osnovnih škola, 1886/765; pravo na pomoć za podmirenje troškova boravka djece u jaslicama i vrtićima (1258); pravo na pomoć za podmirenje pogrebnih troškova (10); pomoć prvašićima za kupnju školskog pribora; pravo na pomoć za podmirenje troškova električne energije, kao dijela troškova stanovanja (240); pravo na pomoć za podmirenje troškova komunalnih usluga kao dijela troškova stanovanja - pomoć za podmirenje troškova vode i otpadnih voda (1088); pomoć za podmirenje troškova odvoza kućnog smeća (1087); pomoć za podmirenje troškova plina (234); pomoć za podmirenje troškova centralnog grijanja (191).

Međimurska županija je za opskrbu drvima iz proračuna izdvojila 1.409.800,00 kn za 1484 korisnika.

Provedba mjera

Opći cilj: Smanjiti siromaštvo romske populacije i unaprijediti kvalitetu socijalnih usluga i usluga u zajednici.

Posebni cilj 1: Podići kvalitetu, dostupnost i pravovremenost socijalnih usluga i usluga u zajednici s posebnim naglaskom na žene, djecu, mladež, osobe starije životne dobi i osobe s invaliditetom

Pokazatelji učinka:

- a) Udio ispitanika koji su izrazili zadovoljstvo pruženim uslugama
- b) Udio stanovništva romskih zajednica kojima je socijalna skrb dostupna i pravovremena
- c) Broj pritužbi koje su podnijeli pripadnici romske nacionalne manjine pravobraniteljima ili timovima za pravnu pomoć

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

4.1.1 Povećati broj stručnih radnika u centrima za socijalnu skrb i/ili obiteljskim centrima u područjima s većim brojem romske populacije													
Nositelj:	MSPM												
Provedba mjere:	U 2015. godini, uz suglasnost MSPM-a u Centru za socijalnu skrb Čakovec zaposlena su tri nova stručna radnika.												
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj novozaposlenih radniku						Broj korisnika dodijeljenih na skrb jednom stručnom radniku						
	CZSS Čako- vec	CZSS Rijeka	CZSS Beli Mana- stir	CZSS naziv Đurđe- vac	CZSS Sisak	CZSS Slavon- ski Brod	CZSS Čakovec	CZSS Rijeka	CZSS Beli Mana- stir	CZSS Đurđe- vac	CZSS Sisak	CZSS Slavon- ski Brod	
Vrijednost za 2014. g.	3	0	0	0	0	0	458	284	756	298	160	296	

Vrijednost za 2015. g.	3	0	0	0	0	0	423	284	756	298	160	296
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Provedba mjere se financirala iz sredstava Državnog proračuna u okviru redovne djelatnosti: razdjel 102, glava 05, Ministarstvo socijalne politike i mladih Program 4002 Skrb za socijalno osjetljive skupine, Aktivnost A 734161, račun 31 Rashodi za zaposlene.											
4.1.2 Senzibilizirati i educirati socijalne radnike za pružanje kvalitetnijih usluga i socijalno mentorstvo												
Nositelj:	MSPM <i>Sudionici u provedbi:</i> centri za socijalnu skrb											
Provedba mjere:	Provedene aktivnosti tijekom 2015. godine odnose se uglavnom na uključivanje socijalno ugroženih skupina na tržište rada. Educirano je ukupno 9 socijalnih radnika te su mentorirane 22 osobe. Podaci o vrsti edukacija: CZSS Daruvar Socijalno mentorstvo za uključivanje socijalno ugroženih skupina na tržište rada; CZSS Samobor: Uspostava podrške u socijalnom uključivanju i zapošljavanju socijalno ugroženih i marginaliziranih skupina I modul: Socijalno mentorstvo kao dodatni alat za djelatnice CZSS, II modul: Edukacija edukatora, vještine i alati za širenje modela, III modul: organizacija socijalnog mentorstva u zajednici, Akcijski plan za održivost projekta - predstavljanje, Praktični alati za korištenje i metode razvoj vještina vođenja slučaja, Žene na tržištu rada; CZSS Valpovo: Uspostava podrške u socijalnom uključivanju i zapošljavanju socijalno ugroženih i marginaliziranih skupina.											
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj educiranih soc. radnika	Broj i vrsta edukacija	Broj mentoriranih	Broj mentoriranih Roma po spolu		Broj mentoriranih Roma po dobi (dobna skupina/broj)	Broj objavljenih publikacija	Vrsta objavljenih publikacija				
				Žena	Muškaraca							
Vrijednost za 2014. g.	20	15	18	5	13	/	/	/				
Vrijednost za 2015. g.	9	9	22	10	12	19-45 g / 7 ž 46 i više g / 3 ž 19-45 g / 12 m	0	0				
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Provedba mjere se financirala iz sredstava Državnog proračuna u okviru redovne djelatnosti: razdjel 102, glava 05, Ministarstvo socijalne politike i mladih Program 4002 Skrb za socijalno osjetljive skupine, Aktivnost A 734161 , račun 31 Rashodi za zaposlene.											
4.1.3 Educirati medijatore Rome za podršku povećanju dostupnosti socijalnih usluga romskoj populaciji te drugih aktivnosti kojima će se osigurati												

bolja koordinacija između službe socijalne skrbi i Roma	
Nositelj:	MSPM <i>Sudionici u provedbi:</i> JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Provedba mjere:	Na temelju stručne procjene MSPM-a u vezi s navedenom mjerom i zaključka kako mjera nije relevantna zbog loše recepcije romskih mentora od strane pripadnika romske nacionalne manjine, mjera se u izvještajnom razdoblju nije provodila
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj medijatora (po spolu) koji su završili dodatnu edukaciju • Broj i vrsta pruženih usluga • Broj Roma koji su koristili usluge medijatora prema dobi, spolu i etničkoj pripadnosti • Udio Roma uključenih u socijalne programe putem medijatora prema dobi i spolu u odnosu na ukupan broj Roma korisnika socijalnih programa

Posebni cilj 2: Podići razinu kvalitete života unutar romskih obitelji s posebnim naglaskom na prava i dobrobit djece i mladih

Pokazatelj učinka:

- a) Udio romskih obitelji u kojima je povećana razina kvalitete života

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

4.2.1 Pružati pomoć i podršku romskim obiteljima u rješavanju obiteljskih i/ili bračnih odnosa, te rješavanju kriznih situacija u obitelji s naglaskom na suzbijanje i prevenciju nasilja u obitelji	
Nositelj:	MSPM <i>Sudionici u provedbi:</i> centri za socijalnu skrb, MUP/policija, obiteljski centri, udruge
Provedba mjere:	Tijekom 2015. godine prema podacima dobivenim od centara za socijalnu skrb pruženo je ukupno 395 usluga i podrške romskim obiteljima i to na području: CZSS Čakovec – individualno savjetovanje; savjetovanje za roditelje; savjetovanje roditelj-dijete; pravni savjet; dvije radionice za učenike na temu „Donošenje odluka“; radionica za učenike na temu „Moja obitelj“; interaktivno predavanje za roditelje na temu „Imaš

	li stvari pod kontrolom?“, roditeljski sastanak-upoznavanje s programom „Promjene za sretnu obitelj“, dva predavanja za roditelje na temu „Roditeljska skrb-prava djece“, interaktivno predavanje za roditelje na temu „Roditeljski odgojni stil“, dva predavanja za roditelje na temu „Moja obitelj“, radionica za učenike na temu „Poštivanje autoriteta-komunikacija“, radionica za učenike na temu „Od poslušnosti do odgovornosti“, interaktivno predavanje za roditelje „Kako naši odnosi utječu na našu obitelj?“, predavanje za roditelje i djecu na temu „Priprema za školu“, predavanje za roditelje na temu „Dužnosti roditelja u odgoju i obrazovanju djeteta“, predavanje za roditelje učenika na temu „Što umjesto batina“, predavanje za roditelje na temu „Sudjelovanje roditelja u obrazovanju djeteta“, škola za roditelje „PROMJENE ZA SRETNU OBITELJ“ – ciklus od 8 radionica, program za učenike srednjih škola „PLJUGA, CUGA, DROGA – DOSTA JE TOGA!“ – dva ciklusa od 4 radionice, program za učenike nižih razreda OŠ „ABECEDA LIJEPOG PONAŠANJA“ – dva ciklusa od 10 radionica, program za učenike viših razreda OŠ „KAKO BITI COOL“ – tri ciklusa od 6 radionica, volonterski program pomoći u učenju „Prijatelj +“; CZSS Daruvar – savjetovanja; CZSS Gospić – savjetovanja i pomaganje; CZSS Novska – savjetovanje, upozorenje, nadzor, skrbništvo; CZSS Slavonski Broj – savjetodavni razgovori, smještaj, poludnevni boravci, informiranje; CZSS Varaždin – savjetovanje u slučaju nasilja u obitelji, intervencije na zahtjev MUP-a, škole, roditelja; CZSS Vukovar – savjetovanje i pomaganje.					
POKAZATELJ REZULTATA:	Vrsta pružene usluge po broju					Broj romskih obitelji kojima je pružena podrška
	Prva socijalna usluga (informiranje, prepoznavanje i početna procjena potreba)	Savjetovanje i pomaganje	Pomoć u kući	Psihosocijalna podrška	Rana intervencija	
Vrijednost za 2014. g.	483	/	/	/	/	552
Vrijednost za 2015. g.	395	/	/	/	/	560
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Provedba mjere financirala se iz sredstava Državnog proračuna u okviru redovne djelatnosti: razdjel 102, glava 05, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Program 4002 Skrb za socijalno osjetljive skupine, Aktivnost A 734161, račun 31 Rashodi za zaposlene.					

¹⁰ Vrsta socijalnih usluga definirana je člankom 74. Zakona o socijalnoj skrbi (pročišćeni tekst zakona, NN 157/13, 152/14, 99/15 i 52/16)

4.2.2 Osnaživanje romskih obitelji za kvalitetno i odgovorno roditeljstvo, uključujući podizanje svijesti romske populacije o problemima vezanim uz sklapanje maloljetničkih brakova te raspolaganje financijskim sredstvima	
Nositelj:	MSPM <i>Sudionici u provedbi:</i> centri za socijalnu skrb, obiteljski centri, udruge, domovi zdravlja i zdravstvene usluge, obrazovne ustanove, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine
Provedba mjere:	<p>Tijekom 2015. godine centri za socijalnu skrb pružali su različite usluge usmjerene osnaživanju romskih obitelji za odgovorno roditeljstvo, poglavito informiranje, savjetovanje i pomaganje na individualnoj osnovi ili u okviru radionica. Također, provedene su mjere obiteljsko pravne zaštite koje su u određenom broju slučajeva rezultirale kvalitativnim pomacima u vidu bolje suradnje sa školom, poboljšanjem higijenskih uvjeta i odgovornijem pristupu roditeljstvu.</p> <p>U svojim izvješćima za 2015. godinu centri za socijalnu skrb navode sljedeće podatke: CZSS Čakovec: dvije radionice za učenike na temu „Donošenje odluka“, Radionica za učenike na temu „Moja obitelj“, interaktivno predavanje za roditelje na temu „Imaš li stvari pod kontrolom?“, roditeljski sastanak – upoznavanje s programom „Promjene za sretnu obitelj“, dva predavanja za roditelje na temu „Roditeljska skrb – prava djece“, interaktivno predavanje za roditelje na temu „Roditeljski odgojni stil“, dva predavanja za roditelje na temu „Moja obitelj“, radionica za učenike na temu „Poštivanje autoriteta – komunikacija“, radionica za učenike na temu „Od poslušnosti do odgovornosti“, interaktivno predavanje za roditelje „Kako naši odnosi utječu na našu obitelj?“, predavanje za roditelje i djecu „Priprema za školu“, predavanje za roditelje na temu „Dužnosti roditelja u odgoju i obrazovanju djeteta“, predavanje za roditelje učenika na temu „Što umjesto batina“, predavanje za roditelje na temu „Sudjelovanje roditelja u obrazovanju djeteta“, škola za roditelje „PROMJENE ZA SRETNU OBITELJ“ – ciklus od 8 radionica, program za učenike srednjih škola „PLJUGA, CUGA, DROGA – DOSTA JE TOGA!“ – dva ciklusa od 4 radionice, program za učenike nižih razreda OŠ „ABECEDA LIJEPOG PONAŠANJA“ – dva ciklusa od 10 radionica, program za učenike viših razreda OŠ „KAKO BITI COOL“ – tri ciklusa od 6 radionica, volonterski program pomoći u učenju „Prijatelj +“;</p> <p>Ukupno na razini RH: 34 obitelji bile su uključene u različite programe/radionice za programe usmjerene osnaživanju obitelji.</p> <p>Ukupan broj evidentiranih promjena u obiteljima koje su prošle programe osnaživanja: 29 na razini RH; CZSS Sisak i SZSS Zagreb navode sljedeće: podizanje roditeljskih kapaciteta, uključivanje djece u odgovarajuće programe, bolja suradnja roditelja sa školom, medicinskom skrbi, poboljšanje higijenskih uvjeta; CZSS Čakovec navodi kako nije vođena evidencija promjena u ponašanju obitelji, iako postoje određene obitelji koje su nakon savjetovanja i pomaganja, nakon provođenja mjera obiteljsko-pravne zaštite polučile evidentne pomake u kvalitetnijoj roditeljskoj skrbi o djeci.</p> <p>Broj obitelji u kojima je uočena promjena u kvaliteti ispunjavanja sadržaja roditeljske skrbi - ukupno 79 obitelji i to kako slijedi: CZSS Sisak 25, CZSS Čakovec 25 (tijekom 2015. godine bilo je izrečenih 121 mjera nadzora nad izvršenjem roditeljske skrbi kao i</p>

	31 upozorenje roditeljima na propuste o skrbi, od čega se polovica odnosi na romske obitelji), CZSS Slavonski Broj 15 i CZSS Zagreb 14.				
POKAZATELJI REZULTATA:	Vrsta i broj pruženih usluga	Naziv programa / broj obitelji koje su prošle program	Broj romskih maloljetničkih brakova	Evidentirane promjene u ponašanju romskih obitelji	Broj romskih obitelji u kojima su uočene promjene
Vrijednost za 2014. g.	377	37	19	83	
Vrijednost za 2015. g.	496 ¹¹ različitih usluga koje se odnose na informiranje, savjetovanje, pomaganje, radionice za osnaživanje djece i roditelja, pomoć u kući i smještaj	CZSS Čakovec: dvije radionice za učenike na temu „Donošenje odluka“, Radionica za učenike na temu „Moja obitelj“, interaktivno predavanje za roditelje na temu „Imaš li stvari pod kontrolom?“, roditeljski sastanak – upoznavanje s programom „Promjene za sretnu obitelj“, dva predavanja za roditelje na temu „Roditeljska skrb – prava djece“, interaktivno predavanje za roditelje na temu „Roditeljski odgojni stil“, dva predavanja za roditelje na temu „Moja obitelj“, radionica za učenike na temu „Poštivanje autoriteta – komunikacija“, radionica za učenike na temu „Od poslušnosti do odgovornosti“, interaktivno predavanje za roditelje „Kako naši odnosi utječu na našu obitelj?“, predavanje za	8 ¹²	29	79

¹¹ MSPM ističe kako CZSS-i u svojim izvješćima uglavnom navode skupne podatke o pruženim uslugama i podršci, ne izdvajajući brojčano zasebne usluge.

¹² I to u evidenciji CZSS Durđevac 3, CZSS Koprivnica 2, CZSS Sisak 1 te CZSS Slavonski Brod 2.

		<p>roditelje i djecu „Priprema za školu“, predavanje za roditelje na temu „Dužnosti roditelja u odgoju i obrazovanju djeteta“, predavanje za roditelje učenika na temu „Što umjesto batina“, predavanje za roditelje na temu „Sudjelovanje roditelja u obrazovanju djeteta“, škola za roditelje „PROMJENE ZA SRETNU OBITELJ“ – ciklus od 8 radionica, program za učenike srednjih škola „PLJUGA, CUGA, DROGA – DOSTA JE TOGA!“ – dva ciklusa od 4 radionice, program za učenike nižih razreda OŠ „ABECEDA LIJEPOG PONAŠANJA“ – dva ciklusa od 10 radionica, program za učenike viših razreda OŠ „KAKO BITI COOL“ – tri ciklusa od 6 radionica, volonterski program pomoći u učenju „Prijatelj +“;</p> <p>Ukupno na razini RH: 34 obitelji bile su uključene u različite programe/radionice za programe usmjerene osnaživanju obitelji.</p>			
Financijska sredstva utrošena na provedbu	Provedba mjere se financirala iz sredstava Državnog proračuna u okviru redovne djelatnosti: razdjel 102, glava 05, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Program 4002 Skrb za socijalno osjetljive skupine, Aktivnost A 734161, račun 31 Rashodi za zaposlene.				

mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna					
4.2.3 Osnaživanje i podrška biološkoj obitelji u cilju prevencije izdvajanja djeteta iz obitelji					
Nositelj:	Centri za socijalnu skrb, domovi za djecu <i>Sudionici u provedbi:</i> obiteljski centri, udruge				
Provedba mjere:	Tijekom 2015. godine romskim obiteljima pružani su različiti oblici podrške, savjetovanja i nadzora u svrhu osnaživanja i prevencije izdvajanja djece iz obitelji. Ukupno 282 djece na razini RH izdvojeno je iz biološke obitelji te je izrađen 361 individualni plan koji sadrži procjenu i praćenje obiteljskih resursa.				
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj i vrsta pružene podrške	Broj romskih obitelji	Broj izdvojene romske djece - dobna skupina / broj i spol	Broj individualnih planova koji sadrže procjenu i praćenje	Zadovoljstvo korisnika stručnim radnikom (ocjena koju je stručni radnik dobio (kvalitativno ili kvantitativno)) ¹³
Vrijednost za 2014. g.	/	/	/	348	/
Vrijednost za 2015. g.	808 ¹⁴	386 ¹⁵	Ukupno 282 djece (140 ž, 142 m) 0-7 g / 51 ž, 41 m 8-14 g / 57 ž, 68 m 15-18 g / 32 ž, 33 m	361 ¹⁶	/
Financijska sredstva utrošena na provedbu	Provedba mjere se financirala iz sredstava Državnog proračuna u okviru redovne djelatnosti: razdjel 102, glava 05, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Program 4002 Skrb za socijalno osjetljive skupine, Aktivnost A 734161, račun 31 Rashodi za zaposlene.				

¹³ MSPM ističe kako CZSS-i nisu u svojim izvješćima naveli podatke o zadovoljstvu korisnika stručnim radnicima.

¹⁴ Ukupno 808 podrški i to: CZSS Čakovec: 609 (savjetovanje i pomaganje, mjere obiteljsko pravne zaštite); CZSS Đurđevac: 20 (savjetovanje, praćenje, informiranje, edukativna podrška, motiviranje, suradnja); CZSS Koprivnica: 84 (savjetovanje); CZSS Slavonski Brod: 55 (savjetovanje, informiranje); CZSS Vukovar: 9 (savjetovanje i pomaganje, nadzor nad izvršenjem roditeljske skrbi, smještaj maloljetne majke i djeteta u dobi do godine dana); CZSS Zagreb: 31 (savjetovanje, pomaganje). MSPM ističe kako CZSS-i u svojim izvješćima uglavnom navode skupne podatke o pruženim uslugama i podršci, ne izdvajajući brojčano zasebne usluge.

¹⁵ Ukupno 386 obitelji na razini RH i to: CZSS Čakovec: 120, CZSS Đurđevac: 9, CZSS Koprivnica: 72, CZSS Sisak: 130, CZSS Vukovar: 9, CZSS Zagreb: 28.

¹⁶ Ukupno 361 individualni plan i to: CZSS Crikvenica: 2, CZSS Čakovec: 182, CZSS Daruvar: 7, CZSS Novska: 18, CZSS Rijeka: 80, CZSS Sisak: 10, CZSS Varaždin: 33, CZSS Zagreb: 29.

mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna										
4.2.4 Poticati razvoj udomiteljske skrbi i posvojenje romske djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi, prvenstveno u romskim obiteljima										
Nositelj:	MSPM, centri za socijalnu skrb <i>Sudionici u provedbi:</i> obiteljski centri									
Provedba mjere:	Tijekom 2015. godine udomljeno je ukupno 264 djece, a posvojeno njih 27. Ukupno 22 romske obitelji bile su uključene u edukacije i programe za udomitelje. Centar za socijalnu skrb Čakovec bio je uključen u projekt UNICEF-a za razvoj i unaprjeđenje udomiteljstva „Različito ih vidimo, jednako ih volimo“. Cilj projekta bio je razbiti predrasude prema udomljavanju romske djece te poticanje pripadnika romske nacionalne manjine da postanu udomitelji.									
POKAZATELJ REZULTATA:	Udomitelji (broj)		Posvojitelji (broj)		Broj udomljene djece (dob / spol)		Broj posvojene djece (dob / spol)		Broj romskih obitelji uključenih u edukaciju i program	Broj projekata namijenjenih poticanju razvoja udomiteljstva
	Romi	Ostali	Romi	Ostali	dob/ž	dob/m	dob/ž	dob/m		
Vrijednost za 2014. g.	19	110	0	19	/	/	/	/	17	9
Vrijednost za 2015. g.	19	84	0	22	0-7 g / 47 8-14 g / 49 15-18 g / 44	0-7 g / 36 8-14 g / 59 15-18 g / 29	0-7 g / 8 8-14 g / 3 15-18 g / 1	0-7 g / 13 8-14 g / 1 15-18 g / 1	22 ¹⁷	3 ¹⁸
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Provedba mjere se financirala iz sredstava Državnog proračuna u okviru redovne djelatnosti: razdjel 102, glava 05, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Program 4002 Skrb za socijalno osjetljive skupine, Aktivnost A 734161, račun 31 Rashodi za zaposlene.									
4.2.5 Provoditi programe i aktivnosti za unaprjeđenje socijalnih vještina djece i mladih s ciljem prevencija problema u ponašanju										
Nositelj:	MSPM <i>Sudionici u provedbi:</i> MUP, obiteljski centri, centri za socijalnu skrb, obrazovne ustanove, vijeća za prevenciju, udruge									

¹⁷ 22 obitelji i to: CZSS Čakovec 17, CZSS Daruvar 1 i CZSS Rijeka 4

¹⁸ 3 projekta i to: CZSS Čakovec 1, CZSS Varaždin 1 i CZSS Zaprešić 1

Provedba mjere:	Prema izvješćima centara za socijalnu skrb na razini RH je ukupno 5.743 djece korisnika pomoći ili mjera iz Zakona o socijalnoj skrbi, kako slijedi: CZSS Čakovec 2.954 djece, CZSS Daruvar 2 djece, CZSS Donji Miholjac 34 djece, CZSS Koprivnica 442 djece, CZSS Krapina 2 djece, CZSS Križevci 3 djece, CZSS Kutina 478 djece, CZSS Ludbreg 89 djece, CZSS Nova Gradiška 61 dijete, CZSS Novska 80 djece, CZSS Senj 83 djece, CZSS Sisak 312 djece, CZSS Slavonski Brod 325 djece, CZSS Zelina 9 djece, CZSS Varaždin 47 djece, CZSS Velika Gorica 100 djece, CZSS Vinkovci 46 djece, CZSS Vukovar 2 djece, CZSS Zaprešić 12 djece i CZSS Zagreb 662 djece.. Ukupno 231 dijete prošlo je kroz programe i aktivnosti za unaprjeđenje socijalnih vještina u centrima za socijalnu skrb Čakovec, Zagreb, Zaprešić i Vukovar.				
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj romske djece – korisnika pomoći ili mjera iz ZOS-a		Broj romske djece i mladih koji su prošli programe/aktivnosti		Vrsta programa/aktivnosti (naziv programa ili aktivnosti/broj korisnika)
	dob / ž	dob / m	dob / ž	dob / m	
Vrijednost za 2014. g	/	/	/	/	/
Vrijednost za 2015. g	0-7 g / 1.052 8-14 g / 1.194 15-18 g / 623	0-7 g / 1.022 8-14 g / 1.242 15-18 g / 609	0-7 g / 130 8-14 g / 88 15-18 g / 12	0-7 g / 23 8-14 g / 63 15-18 g / 15	CZSS Čakovec: Program „Male kreativne socijalizacijske skupine“ u osnovnim školama na području Međimurske županije kojim su obuhvaćena i romska djeca. CZSS Vukovar: „Male kreativne socijalizacijske skupine“, preventivni programi udruge Breza, udruga Igra, centra za socijalnu skrb i konjičkog kluba. CZSS Zaprešić: Modifikacija ponašanja putem igre. CZSS Zagreb: Socijalizacijski program u Udruzi Djeca prva, vrtiću EN ten tini, Udruga Iskra.
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Provedba mjere se financirala iz sredstava Državnog proračuna u okviru redovne djelatnosti: razdjel 102, glava 05, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Program 4002 Skrb za socijalno osjetljive skupine, Aktivnost A 734161, račun 31 Rashodi za zaposlene.				

Posebni cilj 3: Osnažiti lokalnu romsku zajednicu za prepoznavanje opasnosti od rizika izloženosti pojavama trgovanja ljudima, seksualnog iskorištavanja i drugih oblika nasilja s naglaskom na žene i djecu

Pokazatelj učinka:

- a) Udio romskog stanovništva, žene i djece, koje je upoznato s pojavama trgovanja ljudima, seksualnog iskorištavanja i drugih oblika nasilja i poznaje mehanizme zaštite u odnosu na početne vrijednosti

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

4.3.1 Provedba ankete u romskim zajednicama koja bi se koristila kao izvor podataka	
Nositelj:	Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova <i>Sudionici u provedbi:</i> udruge
Provedba mjere:	Mjera je provedena u 2014.g. te je u Izvješću o radu za 2014.g. (str.114) izvješteno o provedbi ankete u vidu pilot-istraživanja na uzorku od 30 ispitanica na području Grada Zagreba. S obzirom na poteškoće, dogovaranje detalja provedbe ankete po kućanstvima s romskim udrugama i problema s povjerenjem ispitanica s obzirom na vrlo osjetljivu tematiku istraživanja o oblicima nasilja prema njima, a s obzirom na ograničene resurse s kojima Pravobraniteljica raspolaže, nije se moglo pristupiti daljnjoj provedbi istraživanja u 2015.g.
Pokazatelj rezultata:	• Provedba istraživanja Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova i uvrštavanje njegovih rezultata u Izvješće o radu za 2015. godinu
4.3.2 Osmisliti i provoditi programe za edukaciju i informiranje romske populacije, s posebnim naglaskom na žene, o opasnostima povezanim s trgovanjem ljudima i seksualnim iskorištavanjem te načinima zaštite	
Nositelj:	ULJPPNM <i>Sudionici u provedbi:</i> CZSS, MUP, obrazovne ustanove, zdravstvene ustanove, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Provedba mjere:	U prosincu 2015. održan je okrugli stol „Položaj žena Romkinja u Republici Hrvatskoj“ koji je organizirao Ured za ravnopravnost spolova u suradnji s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Cilj okruglog stola bio je raspraviti položaj žena

	<p>Romkinja i njihova uključenost u procese odlučivanja na nacionalnoj i međunarodnoj razini, kao i njihova participacija u budućim projektima i aktivnostima, pri čemu se diskutiralo i o problemu trgovanja ljudima u kontekstu romskih zajednica u RH.</p> <p>Policijska uprava međimurska, sukladno odrednicama Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013.-2020., Akcijskog plana za provedbu nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje 2013. do 2015. te Akcijskog plana za uključivanje Roma Međimurske županije od 2013. do 2015. godine, donijela je 2013. godine Provedbeni program preventivnih mjera usmjerenih na povećanje sigurnosti te jačanje socijalne uključenosti Roma na području Policijske uprave međimurske. U tom okviru su, u suradnji s pripadnicima romske nacionalne manjine i Gradom Čakovcem, izrađeni promotivno-preventivni materijali na hrvatskom i bajaškom rumunjskom jeziku a tematski obuhvaćaju zaštitu djece, zaštitu od nasilja u obitelji, trgovanje ljudima te oružje. Objavljeni su na mrežnim stranicama Policijske uprave međimurske pod kategorijom "savjeti", potkategorija „prevencija“. http://www.medjimurska.policija.hr/MainPu.aspx?id=209036</p> <p>Pod mjerom 1.1.1. AZOO navodi i stručni skup Prevencija trgovanja ljudima, zaštita migranata, povezivanje i samozaštita ljudi u katastrofalnim situacijama – Provedba Programa međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole, održan u Orehovici, 3. i 4. 09. 2015. s 26 sudionika</p>
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj i vrsta programa i edukacija • Broj osoba koje su uključene u programe i edukaciju
<p>4.3.3 Osmisliti i provoditi programe za edukaciju i informiranje romske populacije, s posebnim naglaskom na žene, o problemima vezanim uz različite oblike diskriminacije i nasilja nad ženama</p>	
Nositelj:	<p>ULJPPNM</p> <p><u>Sudionici u provedbi:</u> Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, obiteljski centri, centri za socijalnu skrb, MUP, obrazovne ustanove, zdravstvene ustanove, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge</p>
Provedba mjere:	<p>MUP u svom izvješću navodi kako se nacionalni preventivni projekt „Živim život bez nasilja“ provodi od 2010. godine. Navedeni projekt provodi MUP u partnerstvu s MZOS-om te u suradnji s organizacijama civilnog društva (Udrugom mladih „Status M“ i udrugom „Riječi/Prave/Predstave“) i uz aktivno uključivanje društveno odgovornih javnih osoba. Projekt se sastoji od ukupno 3 komponente (1. Komponenta: „Interaktivna radionica“, 2. Komponenta: „Umjetničko-edukativni program“ i 3. komponenta: „Interaktivna parlaonica“) od kojih se sve tri provode tijekom iste školske godine u odgojno obrazovnim ustanovama diljem Republike Hrvatske, ali dijelom i u prostorima kulturnih ustanova. <u>Projekt je ciljano usmjeren</u> na prevenciju nasilja u obitelji, nasilja nad ženama i nasilja među mladima uz nezaobilazno osnaživanje <u>ciljane skupine</u>, učenika 7. i 8. razreda, u smislu odabira pozitivnih društvenih vrijednosti među kojima se posebno ističu nediskriminacija i tolerancija. Tijekom školske godine 2014./2015. projektom je obuhvaćeno ukupno 35 osnovnih škola iz svih županija, a u sklopu njega upriličena je i svečana projekcija namjensko-edukativnog filma „Živim život bez nasilja“ također u svim županijama.</p>

	Projektom je aktivnostima i promocijom namjensko-edukativnog filma obuhvaćeno oko 10.000 djece, a dio kojih su i učenici romske nacionalne manjine.	
POKAZATELJ REZULTATA:	Vrsta programa ili edukacije / broj	Broj osoba uključenih u edukaciju/programe
Vrijednost za 2014. g.	/	/
Vrijednost za 2015. g.	Nacionalni preventivni projekt „Živim život bez nasilja“	10.000 ¹⁹

---

¹⁹ Brojka od 10.000 osoba uključenih u program odnosi se na cjelokupnu populaciju djece 7. i 8. razreda OŠ obuhvaćenih projektom aktivnostima, a ne samo na djecu romske nacionalne manjine.

5. PROSTORNO UREĐENJE, STANOVANJE I ZAŠTITA OKOLIŠA

Ocjena stanja

Glavnina napora Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja u 2015. godini bila je vezana uz aktivnosti financiranja izrade arhitektonskih i geodetskih snimaka izvedenog stanja nezakonito izgrađenih zgrada u romskim naseljima, kao preduvjetu za postupke legalizacije i zadržavanje bespravnih zgrada u prostoru. Navedene aktivnosti Ministarstvo je financiralo u 100-postotnom iznosu, uz uvjet da su zgrade manje od 400 m².

U 2015. provedeni su natječaji javne nabave te realizirani poslovi izrade potrebne dokumentacije za sljedeća romska naselja: Josip Rimac (Grad Slavonski Brod), za 180 objekata, Gornje i Donje Vratno (općine Cestica i Vinica), za 94 objekta, Stiska (Grad Đurđevac), za 17 objekata, Gaj i Domčeva (Grad Nova Gradiška), za 23 objekta, Kuršanec (Grad Čakovec), za 140 objekata, Capraška Poljana (Grad Sisak), za 69 objekta, Vidrenjak (Grad Popovača), za 10 objekata, Rujevica (Grad Rijeka), za 84 objekta.

Ministarstvo je u 2015. i dijelom 2016. financiralo izradu potrebne dokumentacije za legalizaciju bespravno sagrađenih zgrada u 8 romskih naselja, u kojima je snimljeno 617 zgrada. za provedbu tih aktivnosti u 2015.g. i tehničku dokumentaciju plaćeno je ukupno 772.190,00 kn. Sveukupno, od početka realizacije ovog projekta, u 11 romskih naselja izrađena je potrebna dokumentacija za 765 objekta, za što je iz proračuna Ministarstva plaćeno 1.360.846,25 kuna. Za procjenu uspješnosti provedbe ozakonjenja potrebno je u predstojećem razdoblju pratiti okončanje postupaka ozakonjenja zgrada za koje je MGIPU financiralo izradu potrebne dokumentacije za legalizaciju. uspješno okončani postupci ozakonjenja pokrenuti prema prema odredbama Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama mogu biti jedan od preduvjeta za izradu i eventualne izmjene i dopune postojećih prostornih planiova JLS za lokacije naseljene Romima te mogućnosti ukupnog komunalnog i drugog opremanja postojećih romskih naselja (mreža javnog prijevoza i sl.), a sve navedeno protokom vremena, pospješuje integraciju romskih građevina/naselja u prostorne i funkcionalne sustave postojećeg naselja.

ULJPPNM je tijekom 2015. godine, kao korisnik projekta dovršio provedbu „Projekta potpore Romima – faza III“, financiranog sredstvima iz pretpristupnog programa IPA 2008. Svrha projekta je poboljšanje stanja okoliša i općih uvjeta življenja u dva romska naselja u Međimurskoj županiji, Orehovici i Murskom Središću (Sitnice) izgradnjom komunalne infrastrukture (ceste, vodovodna i električna mreža). Ukupna vrijednost projekta iznosi 1.957.233,76 EUR, od čega RH sufinancira projekt nacionalnim sredstvima u iznosu od 25%, odnosno s 489.308,43 EUR.

Osobito je važan razvoj integriranog pristupa regeneraciji depriviranih područja, prvi puta u kontekstu Republike Hrvatske. Novi pristup predviđen je komplementarnim aktivnostima u okviru Programa integrirane fizičke, gospodarske i socijalne regeneracije malih gradova na ratom pogođenim područjima (u nastavku teksta: Program) koji se financira iz operativnih programa „Konkurentnost i kohezija“ 2014.-2020. te „Učinkoviti ljudski potencijali“ 2014.-2020. čija je ukupna vrijednost 120 milijuna eura (100 mil. eura iz EFRR-a i 20 mil. eura iz ESF-a).

Programom su gradovi Beli Manastir, Benkovac, Knin, Petrinja i Vukovar te općina Darda dobili priliku poboljšati svoju cjelokupnu gospodarsku sliku te povećati atraktivnost življenja svoga stanovništva. Navedeni gradovi i općina kao pilot područja odabrani su Odlukom o pilot područjima za provedbu Programa integrirane fizičke, gospodarske i socijalne regeneracije malih gradova na ratom pogođenim područjima, koju je Ministarstvo kao upravljačko tijelo za pripremu i provedbu Programa, donijelo 18. veljače 2015. godine. Kriteriji postupka odabira pilot područja su: indeks višestruke deprivacije, veličina grada prema broju stanovnika (10.000 do 35.000 stanovnika) te stanje okupiranosti u tijeku agresije na Republiku Hrvatsku. Pri tome je poštivana i obveza da jedno od pilot područja karakterizira značajan udio pripadnika romske nacionalne manjine i stoga je pilot područje grada Belog Manastira prošireno na općinu Darda zbog značajnog udjela romskog stanovništva, gotovo 10 posto ukupnog stanovništva općine, prema Popisu stanovništva iz 2011. godine.

U svrhu pripreme Programa, Ministarstvo je u studenom 2015. godine sklopilo ugovor za projekt Tehnička pomoć Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u pripremi Programa integrirane fizičke, gospodarske i socijalne regeneracije malih gradova na ratom pogođenim područjima u okviru kojeg će se, među ostalim, u 2016. godini izraditi analize područja kao svojevrsne podloge za izradu intervencijskih planova za četiri grada: Beli Manastir i općinu Darda, Benkovac, Petrinju i Vukovar, doraditi Analiza stanja za grad Knin te izraditi Intervencijski plan Grada Knina koji će poslužiti kao 'pilot' ostalim pilot područjima.

Zamjetni su i prvi lokalno financirani projekti romskih udruga kao što su uvođenje besplatne bežične internet veze u naselju Sitnice (Grad Mursko Središće) i gradnja nogometnog terena u naselju Goričan.

ULJPPNM je svim zainteresiranim dionicima distribuirao Priručnik za unaprjeđenje životnih uvjeta pripadnika romske nacionalne manjine te dio Priručnika, modul za lokalne dionike, na hrvatskom jeziku koje je priredila Svjetska banka u suradnji s Europskom komisijom. Cilj Priručnika je doprinijeti povećanju učinkovitosti fondova EU u rješavanju životnih uvjeta Roma. Modul za lokalne dionike daje praktične savjete lokalnim vlastima i organizacijama civilnog društva koje pripremaju i provode intervencije za poboljšanje uvjeta života Roma, koristeći europska, nacionalna ili lokalna sredstva. Priručnik predlaže praktične pristupe, tehnike i alate za provedbu intervencija i poboljšanje njihove kvalitete. Pruža i ideje za proširivanje raspona razmatranih intervencija a namijenjen je i poticanju daljnjih inovacija. Alati i savjeti navedeni u Priručniku mogu se primijeniti u kontekstu integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU) i lokalnog razvoja vođenog zajednicom (CLLD). Ipak, ovi alati i savjeti namijenjeni

su širokoj primjeni na intervencijama na lokalnoj razini općenito, uključujući i one koji ne moraju nužno uključivati integrirana teritorijalna ulaganja (ITU) i lokalni razvoj vođen zajednicom²⁰

Provedba mjera

Opći cilj: Poboljšanje uvjeta stanovanja romske populacije.

5.1 PROSTORNO UREĐENJE

Posebni cilj 1: Osigurati prostorno-plansku dokumentaciju za romska naselja kako bi se stvorili uvjeti za poboljšanje stanovanja romske populacije

Pokazatelji učinka:

- a) Broj naselja legaliziranih u smislu uklapanja u prostorne planove

Stupanjem na snagu Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama („Narodne novine“, broj 86/12 i 143/13), za ozakonjenje bespravno izgrađenih zgrada na lokacijama naseljenim Romima, nije prethodno trebalo osigurati nedostajuću prostorno plansku dokumentaciju. Naime, samo za zgrade na površinama, koridorima ili područjima navedenim u odredbama čl.6 istog Zakona, isključena je mogućnost njihovog ozakonjenja.

Na temelju Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13), koji propisuje urbanu sanaciju, JLS su dužne u okviru izrade prostornih planova izraditi i planove sanacije površina devastiranih nezakonitim građenjem, koji se odnose i na nezakonito izgrađene lokacije naseljene Romima. Prostornim planovima i planovima sanacije stvorit će se preduvjeti za poboljšanje karaktera izgrađenog dijela građevinskog područja i urbane mreže javnih površina devastiranih nezakonitim građenjem, integraciju istih u prostorne i funkcionalne sustave postojećih naselja, te uređenje i opremanje tih područja nedostajućom infrastrukturom i površinama javne namjene, te građevinama javne i društvene namjene.

Mjere

5.1.1.1 Izrada, ažuriranje i provedba županijskih programa aktivnosti i mjera za unapređenje stanja prostora i okoliša na lokacijama naseljenim Romima. Zacrane ciljeve postići korištenjem postojeće dokumentacije, koju treba ažurirati/prilagoditi prema potrebi

²⁰ Cjelokupni tekst Priručnika (na engleskom jeziku) dostupan je na sljedećoj poveznici: <http://documents.worldbank.org/curated/en/2014/01/20356975/handbook-improving-living-conditions-roma>

Modul za lokalne dionike na hrvatskom jeziku dostupan je na sljedećoj poveznici: http://issuu.com/world.bank.europe.central.asia/docs/handbook_-_croatian te na [mrežnoj stranici Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina](#)

Nositelj:	Županijski zavodi – županije (program donosi županija, a izrađuju ga županijski zavodi za prostorno uređenje) <i>Sudionici u provedbi:</i> JLS, županijska vijeća, predstavnici romskih vijeća i udruga
Provedba mjere:	Za 2015.g. nisu dostupni podatci o provedbi ove mjere.
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Provedba programa jedinica

Posebni cilj 2: Urediti i opremiti te poboljšati kvalitetu stanovanja u legaliziranim romskim naseljima

Pokazatelj učinka:

- a) Broj zahtjeva za izdavanje dozvola za gradnju ili legalizaciju objekata Roma odbijenih zbog nemogućnosti uklapanja u važeće prostorne planove

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

5.1.2.1 Izrada i eventualne izmjene i dopune postojećih prostornih planova JLS za lokacije naseljene Romima, kao prostorno planskog preduvjeta za integraciju njihovih građevina u prostorne i funkcionalne sustave postojećih naselja	
Nositelj:	JLS <i>Sudionici u provedbi:</i> MGIPU (sufinanciranje izrade prostornih planova)
Provedba mjere:	U izvještajnom razdoblju mjera nije provedena.
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj prostornih planova za lokacije naseljene Romima • Postojanje plana i njegova provedivost, odnosno mogućnost izdavanja akata za građenje
5.1.2.2 Osigurati priključke na javni vodovod u romskim naseljima tamo gdje ih nema	

Nositelj:	JL/P(R)S	
Provedba mjere:	Tijekom 2015. godine Grad Valpovo financirao je spajanje na vodovodni priključak stambene zgrade u mjestu Šag u iznosu od 4.863,20 kuna. Grad Delnice izvještava kako su četiri romske obitelji u naselju Dedin priključene na javni vodovod.	
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj romskih naselja u kojima je omogućen priključak na javni vodovod	Broj kućanstava priključenih na javni vodovod
Vrijednost za 2014. g.	/	/
Vrijednost za 2015. g.	/	4

Posebni cilj 3: Riješiti imovinsko-pravne odnose u romskim naseljima

Pokazatelj učinka:

- a) Udio naselja/parcela/kuća s riješenim imovinsko-pravnim odnosima

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

5.1.3.1 Suradnjom nadležnih institucija poticati rješavanje imovinsko-pravnih odnosa u romskim naseljima	
Nositelj:	JLS, županijski upravni odjeli, Grad Zagreb, veliki gradovi (upravni odjeli koji obavljaju poslove izdavanja lokacijskih dozvola, rješenja o uvjetima građenja, potvrda glavnog projekta i rješenja za građenje, rješenja o izvedenom stanju) <i>Sudionici u provedbi: AUDIO</i>
Provedba mjere:	MGIPU navodi sljedeće aktivnosti u 2015. godini s ciljem izrade dokumentacije (arhitektonskih i geodetskih snimaka izvedenog stanja) za ozakonjenje bespravno izgrađenih zgrada - provedeni natječaji javne nabave te realizirani poslovi izrade potrebne dokumentacije za sljedeća naselja: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Josip Rimac (Slavonski Brod) za 180 zgrada, u vrijednosti od 311.625,00 kn ▪ Kuršanec (Grad Čakovec) za 140 zgrada, ▪ Gornje i Donje Vratno (općine Cestica i Vinica) za 94 zgrade u vrijednosti od 159.447,50 kn ▪ Rujevica (Grad Rijeka) za 84 zgrade

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Capraška Poljana (Grad Sisak) za 69 zgrada ▪ Gaj i Domčeva (Grad Nova Gradiška) za 23 zgrade u vrijednosti od 39.991,25 kn ▪ Stiska (Grad Đurđevac) za 17 zgrada u vrijednosti od 43.732,50 kn ▪ Vidrenjak (Grad Popovača) za 10 zgrada. <p>Za četiri od navedena naselja provedena je objedinjena javna nabava, dio realizacije i plaćanja obavljen je početkom 2016. godine.</p> <p>Općina Kneževi Vinogradi financirala je izradu arhitektonskih snimaka izvedenog stanja u ukupnom iznosu od 25.000,00 kuna za 5 romskih obitelji.</p> <p>Krajem lipnja 2015. ishodaena je građevinska dozvola za izgradnju doma romske nacionalne manjine u Bistrincima te je u drugoj polovici 2015. godine započela izgradnja.</p>
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj rješenja o izvedenom stanju (akata za legalizaciju) ▪ Broj izdanih akata za građenje ▪ Smanjenje broja slučajeva u kojima nije moguće izdavanje akata za građenje zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa ▪ Bro podnijetih zahtjeva <p>Podaci za pokazatelje rezultata nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti praćenje postojećih.</p> <p>Za procjenu uspješnosti provedbe ozakonjenja potrebno je u predstojećem razdoblju pratiti okončanje postupaka ozakonjenja zgrada za koje je MGIPU financiralo izradu potrebne dokumentacije za legalizaciju. uspješno okončani postupci ozakonjenja pokrenuti prema prema odredbama Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama mogu biti jedan od preduvjeta za izradu i eventualne izmjene i dopune postojećih prostornih planiova JLS za lokacije naseljene Romima te mogućnosti ukupnog komunalnog i drugog opremanja postojećih romskih naselja (mreža javnog prijevoza i sl.), a sve navedeno protokom vremena, pospješuje integraciju romskih građevina/naselja u prostorne i funkcionalne sustave postojećeg naselja.</p>
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	<p>U 2015. i dijelu 2016. godine MGIPU je financiralo izradu potrebne dokumentacije za legalizaciju bespravno sagrađenih zgrada u 8 romskih naselja.</p> <p>U 2015.g. je izvršeno plaćanje za 4 naselja u gore navedenim iznosima, odnosno ukupno 554.796,25 kn. K tomu, sredstva su utrošena i za izradu tehničke dokumentacije ukupne vrijednosti 217.393,75 kn.</p> <p>Ukupno je utrošeno sa pozicije MGIPU DP RH Aktivnost A 538050, zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada, 772.190,00 kn.</p>
5.1.3.2 Osmisliti i provesti kampanju o Zakonu o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (NN 86/12) i postupcima legalizacije u romskim naseljima	
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s MGIPU

Provedba mjere:	Budući da je rok za podnošenje zahtjeva za donošenje rješenja o izvedenom stanju preko Zakonu o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (NN 86/12) bio 30. lipnja 2013. godine, nije bilo potrebno provoditi kampanju u 2015. godini.
-----------------	---

5.2 STANOVANJE

Posebni cilj 1: Unaprijediti stambenu integraciju Roma u zajednici

Pokazatelji učinka:

- a) Poboljšani uvjeti života u romskim naseljima (higijena naselja, odlaganje otpada)

Podaci za pokazatelj učinka definiran Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelj učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranom pokazatelju.

Mjere

5.2.1.1 Osmisliti i provoditi edukacije o načinu korištenja stambenih objekata i okoliša	
Nositelj:	ULJPPNM, JL/P(R)S, udruge
Provedba mjere:	U izvještajnom razdoblju mjera nije provedena.
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj provedenih edukativnih aktivnosti • Broj Roma obuhvaćenih edukacijom
5.2.1.2 Promicati antidiskriminacijske mjere pri najmu i/ili dodjeli stanova	
Nositelj:	ULJPPNM, JL/P(R)S, udruge
Provedba mjere:	ULJPPNM je, u sklopu izrade Strategije borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti, u sklopu mjera predložio osiguranje dosljedne primjene načela nediskriminacije pri osiguravanju stambenih uvjeta za sve građane, posebno za ranjive skupine (beskućnike, osobe s invaliditetom, Rome, povratnike i raseljene osobe, azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom, žrtve obiteljskog nasilja i žrtve trgovanja ljudima i dr.) te promicati uklanjanje prostorne segregacije. Aktivnosti mjere uključuju osnivanje radne skupine i izradu smjernica za osiguranje jednakog pristupa pri dodjeli stanova s naglaskom na ranjive skupine i promicanje uklanjanja prostorne segregacije. S obzirom da je početkom 2015. osnovana Radna skupina za izradu prijedloga Zakona o

	<p>stambenom zbrinjavanju, ULJPPNM je u okviru te Radne skupine predložio i izradu smjernica za osiguranje jednakog pristupa pri dodjeli stanova.</p> <p>Osnivanje zasebne Radne skupine za izradu smjernica za osiguranje jednakog pristupa pri dodjeli stanova s naglaskom na ranjive skupine i promicanje uklanjanja segregacije se planira provesti u 2017.-2018. g. u okviru OP ULJP 2014.-2020., Tematski cilj Promicanje socijalne uključenosti, borba protiv siromaštva i svake diskriminacije, Prioritetna os 2: Socijalno uključivanje, Investicijski prioritet 9i – Aktivna uključenost, uključujući s ciljem promicanja jednakih mogućnosti te aktivnog sudjelovanja i poboljšanja zapošljivosti, Specifični cilj SC 9.i.1 – Borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti kroz promociju integracije na tržište rada i socijalne integracije ranjivih skupina i borba protiv svih oblika diskriminacije. Operacija Borba protiv diskriminacije - preduvjet za socijalno uključivanje najranjivijih skupina.</p>
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj Roma koji su poslali pritužbe državnim tijelima i udrugama zbog diskriminacije pri najmu i/ili dodjeli stanova • Broj edukativnih akcija za javne službenike o antidiskriminacijskim mjerama prema Romima

Posebni cilj 2: Osigurati stanovanje u primjerenim uvjetima

Pokazatelji učinka:

- a) Povećanje standarda i kvalitete življenja u romskim naseljima
- b) Obuhvat romske populacije mjerama usmjerenim na osiguranje stanovanja u primjerenim uvjetima

Mjere

5.2.2.1 Primjena socijalnih programa stambenog zbrinjavanja na romske obitelji i pojedince	
Nositelj:	JLS
Provedba mjere:	Nisu dostupni podatci za izvještajno razdoblje. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti praćenje postojećih. .
5.2.2.2 Osigurati alternativni smještaj za pripadnike romske nacionalne manjine koji stanuju u stambenim jedinicama za koje je izdano rješenje o rušenju ili koje nije moguće legalizirati iz prostornih razloga	
Nositelj:	Nadležna TDU u suradnji s JL/P(R)S i APN-om.

Provedba mjere:	Nisu dostupni podatci za izvještajno razdoblje. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti praćenje postojećih.
5.2.2.3 Sanacija i izgradnja kuća za romske obitelji na područjima posebne državne skrbi sukladno Zakonu o područjima posebne državne skrbi („Narodne novine“, 86/08 i 57/11) prema planu JL/P(R)S	
Nositelj:	JL/P(R)S u suradnji s Državnim uredom za obnovu i stambeno zbrinjavanje
Provedba mjere:	Prema pojedinačnim podnesenim zahtjevima u 2015. godini, iz Proračuna Općine Magadenovac isplaćeno je 8.000,00 kuna za troškove adaptacija kuća u kojima žive Romi.
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj zbrinutih romskih obitelji <p>Podaci za pokazatelje rezultata nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti praćenje postojećih.</p>
5.2.2.4 Sufinanciranje projekata infrastrukture za romska naselja u suradnji i prema zahtjevu JL/P(R)S	
Nositelj:	JL/P(R)S u suradnji s MRRFEU
Provedba mjere:	<p>Izrada projektne dokumentacije za rekonstrukciju prometnih površina u centru naselja Vardarac koja obuhvaća i izgradnju autobusnih ugibališta i pješačkih staza, uz napomenu da je predmetno autobusno ugibalište najbliže romskom naselju. Ukupno utrošena sredstva su 43.750,00 kuna, sufinancirano od strane Općine Bilje i Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja.</p> <p>Izgradnja dječjeg igrališta u romskom naselju u Torjancima iz proračuna Općine Petlovac u iznosu od 20.668,75 kuna (oko 100 korisnika).</p> <p>Grad Čakovec je tijekom 2015. godine sufinancirao postavljanje kanalizacijske cijevi, proširivanje i asfaltiranje prilazne ceste u romsko naselje Kuršanečki lug u iznosu od 600.000,00 kuna (čime je obuhvaćeno oko 1.200 korisnika).</p> <p>Izrađena je projektna dokumentacija za ishođenje građevinske dozvole za „Društveni centar Piškorovec“ površine 720,90 m². Vrijednost dokumentacije iznosi 180.000,00 kn, a financirana je od strane MRRFEU u iznosu od 135.000,00 kn i 45.000,00 kn od strane Općine Mala Subotica. Obuhvaćeno je 800 korisnika.</p> <p>Grad Našice je utrošio ukupno 11.276,40 kuna u izmjeni Glavnog projekta i uplatu vodnih doprinosa (pješački most preko potoka Lapovac na k.č.br. 1416/2 k.o. Vukojevci).</p> <p>Općina Bilje, u iznosu od 28.750,00 kuna, financirala je romsko naselje Vardarac (građevinsko područje). Broj korisnika koji su obuhvaćeni mjerom je 25-30.</p> <p>Međimurska županija uložila je 68.149,37 kuna za trošak energenata, interneta i održavanja romskog obiteljskog centra u Kuršancu. Uređenje zdenca pitke vode u općini Podturen (3.156,25 kuna financirala Općina).</p>

	<p>U 2015. godini realiziran je projekt rekonstrukcije ceste u Jagodnjaku i za taj zahvat utrošeno je 90.000,00 kuna pomoći Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja te 30.000,00 kuna sredstava Općine Jagodnjak. Savjet za nacionalne manjine odvojio je 60.000,00 kn, a Općina Jagodnjak 6.000,00 za nogostup.</p> <p>ULJPPNM je tijekom 2015. godine, kao korisnik projekta dovršio provedbu „Projekta potpore Romima – faza III“, financiranog sredstvima iz prepristupnog programa IPA 2008. Svrha projekta je poboljšanje stanja okoliša i općih uvjeta življenja u dva romska naselja u Međimurskoj županiji, Orehovici i Murskom Središću (Sitnice) izgradnjom komunalne infrastrukture (ceste, vodovodna i električna mreža). Ukupna vrijednost projekta iznosi 1.957.233,76 EUR, od čega RH sufinancira projekt nacionalnim sredstvima u iznosu od 25%, odnosno s 489.308,43 EUR.</p> <p>U 2015.g. utrošena sredstva su A 513 023 IPA 2008 Program potpore Romima: Intelektualne usluge - 285 122,21 kn; Kapitalne pomoći unutar općeg proračuna 251 630,50 kn i Kapitalni prijenosi EU sredstava subjektima izvan općeg proračuna 754 891,41 kn.</p>	
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj sufinanciranih projekata. Potpuni podaci za pokazatelje rezultata nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti praćenje postojećih	Iznos sufinanciranja. Potpuni podaci za pokazatelje rezultata nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti praćenje postojećih

5.3 ZAŠTITA OKOLIŠA

Posebni cilj 1: Unaprijediti stanje okoliša romskih naselja

Pokazatelj učinka:

- a) Udio romskih naselja u kojima se gospodari otpadom na propisani način
- b) Smanjenje negativnog utjecaja otpadana okoliš

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

5.3.1.1 Uklanjanje postojećih divljih odlagališta otpada u svim romskim naseljima

Nositelj:	JLS i komunalno društvo koje na njezinom prostoru obavlja komunalnu uslugu održavanja čistoće <i>Sudionici u provedbi:</i> Komunalne tvrtke u vlasništvu JLS-a, FZOEU (sufinanciranje sukladno Pravilniku)
Provedba mjere:	Potpuni podaci za pokazatelje rezultata nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti praćenje postojećih, a za pojedinačne primjere vidjeti i provedbu mjere 5.3.2.2.
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj uklonjenih divljih odlagališta u romskim naseljima ▪ Smanjenje/nestanak divljih odlagališta otpada u romskim naseljima
5.3.1.2 Jačanje suradnje regionalne i lokalne samouprave i romske nacionalne manjine radi koordinacije i unapređenja aktivnosti zaštite okoliša	
Nositelj:	Nadležno upravno tijelo županije i Grada Zagreba u suradnji s nadležnim upravnim odjelom grada, odnosno općine <i>Sudionici u provedbi:</i> JLS, županijska vijeća, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Provedba mjere:	Podatci za pokazatelje rezultata nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti praćenje postojećih a za pojedinačne primjere vidjeti i provedbu mjere 5.3.2.2.
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj realiziranih aktivnosti zaštite okoliša u koordinaciji romske nacionalne manjine, pravne osobe kojoj je dodijeljena koncesija za zbrinjavanje komunalnog otpada na području JLS i JLS

Posebni cilj 2: Podići razinu informiranosti romske nacionalne manjine o zaštiti okoliša i o načinima njezine provedbe

Pokazatelj učinka:

- a) Povećanje razine informiranosti o zaštiti okoliša i sposobnosti za samostalno planiranje i provođenje projekata

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

5.3.2.1 Provoditi edukaciju pripadnika romske nacionalne manjine o sustavu zbrinjavanja komunalnog otpada	
Nositelj:	JL/P(R)S u suradnji s MZOIP

	<i>Sudionici u provedbi:</i> JL/P(R)S, županijska vijeća, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Provedba mjere:	Potpuni podaci za pokazatelje rezultata nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti praćenje postojećih
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj lokacija (naselja) obuhvaćenih edukacijom ▪ Broj održanih radionica i/ili predavanja
5.3.2.2 Uključivanje vijeća i pripadnika romske nacionalne manjine te pravne osobe kojoj je dodijeljena koncesija za zbrinjavanje komunalnog otpada na području JLS u akcije i ciljane programe zaštite okoliša JL/R(P)S	
Nositelj:	JL/P(R)S <i>Sudionici u provedbi:</i> JL/P(R)S, županijska vijeća, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Provedba mjere:	Grad Čakovec osigurao je 150.570,00 kuna za odvoz komunalnog otpada iz domaćinstava romskog naselja Kuršanečki lug. Uklanjanje i zbrinjavanje otpada na lokaciji romskog naselja Parag u Općini Nedelišće obuhvaćalo je 1.187 stanovnika. Sveukupno je utrošeno 567.977,91 kuna (340.719,45 Fond za zaštitu okoliša, 227.258,46 kuna proračun Općine Nedelišće). Općina Podturen financirala je skupljanje otpada i odvoz na deponiju (1.062,00 kuna), a za objekte u naselju Lončarevo ne plaća se komunalna naknada.
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj pripadnika romske nacionalne manjine ▪ Broj realiziranih akcija i ciljanih programa <p>Potpuni podatci za pokazatelje rezultata nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti praćenje postojećih.</p>

6. UKLJUČIVANJE ROMSKE NACIONALNE MANJINE U KULTURNI I DRUŠTVENI ŽIVOT

Ocjena stanja

Veći dio mjera Akcijskog plana u području Uključivanja romske nacionalne manjine u kulturni i društveni život proveo se i u 2015. godini što je od iznimne važnosti u pogledu suzbijanja predrasuda, posljedično i diskriminacije a time i jedan od važnih koraka prema uspješnoj integraciji.

Potporna je i nadalje osigurana za obilježavanje značajnijih manifestacija u 2015. godini, primjerice Svjetski dan Roma, Svjetski dan romskog jezika te Međunarodni dan sjećanja na romske žrtve Porajmosa/Holokaust na romskom groblju Uštica u Spomen području Jasenovac.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u suradnji s jedinicama lokalne i regionalne samoprave poticao je stvaranje uvjeta za aktivno djelovanje romskih kulturnih i društvenih aktivnosti u područjima gdje je romska nacionalna manjina značajno zastupljena.

ULJPPNM sufinancira programe očuvanja tradicijske kulture Roma putem udruga i KUD-ova romske nacionalne manjine. Također, kako bi se očuvala izvorna romska kultura, jezik, tradicijski običaji i umjetničko stvaralaštvo, Savjet za nacionalne manjine nastavlja sufinanciranje kulturnog amaterizma, kulturnih manifestacija te izdavaštva nacionalnih manjina, pa tako i romske nacionalne manjine. Sufinancirano je 17 udruga romske nacionalne manjine koje su ostvarile 32 programa kulturne autonomije posvećenih očuvanju izvorne romske kulture, jeziku, tradicijskim običajima i umjetničkom stvaralaštvu, u ukupnom iznosu od 655.000,00 kn. Sredstva su dodijeljena u kategorijama: *Izdavaštvo*, *Informiranje*, *Kulturni amaterizam* i *Kulturne manifestacije*.

U financiranju programa posvećenih izvornoj romskoj kulturi, jeziku, tradicijskim običajima i umjetničkom stvaralaštvu te sakupljanju i objavljivanju romske povijesne, književne i kulturne građe sudjelovale su, osim Savjeta, Ministarstvo kulture i jedinice lokalne samouprave te su na taj način pridonijele i radu organizacija civilnog društva. Pokazatelj je to sveprisutnije međusektorske suradnje, a i sve većeg razumijevanja potreba romske nacionalne manjine na lokalnoj i regionalnoj razini. Ministarstvo kulture je izdvojilo u 2015. godini ukupno 314,030,00 kn, uključujući 200,000 kn u okviru programa izgradnje, održavanja i opremanja ustanova kulture, 13.000,00 kuna za dva programa u sklopu programa glazbeno-scenske umjetnosti i kulturno umjetničkog amaterizma; za potporu izdavanju knjiga izdvojeno je 44.000,00 kuna za tri programa; za otkup knjiga izdvojeno je 27.030,00 kuna (dva naslova), a unutar programa za međunarodnu kulturnu suradnju na programe za Rome utrošeno je 30.000,00 kuna.

Provedbom mjera dodatno su osnaženi i ojačani kapaciteti udruga romske nacionalne manjine te je povećana uključenost pripadnika romske nacionalne manjine uz postizanje pozitivnije percepcije romske kulture unutar većinske populacije.

Nadalje, kako bi se ojačali kapaciteti vijeća nacionalnih manjina za praćenje i evaluaciju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, ali i ojačali savjetodavni kapaciteti vijeća i predstavnika nacionalnih manjina za aktivno sudjelovanje u razvoju vlastitih lokalnih zajednica, na temelju objavljenog natječaja u okviru programa IPA 2012, ULJPPNM je u 2015.g. priredio projektnu dokumentaciju, a SAFU proveo natječaj za aktivnosti koje će se provoditi tijekom 2016. i 2017.g. u okviru prve komponente projekta *Potporna nacionalnim manjinama na lokalnoj razini.*

2015. godine Vijeće za elektroničke medije pridonijelo je intenziviranju informiranja o romskoj nacionalnoj manjini kao i afirmaciji romske kulture u svim javnim medijima raspisavši tri javna natječaja za raspodjelu sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija. Sukladno zakonskim i podzakonskim aktima jedna od kategorija na koju nakladnici mogu prijavljivati programe je i *Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj*. Za dva javna natječaja, Fond 01/15 i 02/15 sredstva su dodijeljena u 2015. godini, a sredstva Fonda 03/15 dodijeljena su u 2016. godini te će on biti uključen u izvješće za 2016. godinu. Sredstva Fonda 01/15 i 02/15 dodijeljena su za dvije godine, za 2015. i 2016. Povrh toga, održano je ukupno 5 radionica medijske pismenosti za nakladnike radija i televizije s temom vezanom uz kategoriju *Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj*.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je nastavio organizirati seminare o ostvarivanju prava nacionalnih manjina na pristup javnim medijima u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine. Tako je 16. lipnja 2015. godine održan seminar pod nazivom „Mediji i nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj - Zaštita manjina i uloga medija u demokratizaciji hrvatskog društva ". Ostvarivanje prava nacionalnih manjina na pristup javnim medijima od presudnog je značaja za promicanje ravnopravnosti manjina, stvaranje tolerancije i promicanje suživota s većinskim narodom i očuvanja kulturnog identiteta. Mediji su dužni doprinosti promicanju i poštivanju temeljnih ljudskih prava i sloboda, razumijevanju, poštivanju različitosti, demokratskim dosezima i razvijanju kulture dijaloga kako bi nacionalne manjine postale prihvaćene u društvu kao ravnopravni članovi i subjekti društvenih događanja, a glavni naglasci su stavljeni na važnost suzbijanja stereotipa i govora mržnje na društvenim mrežama i u elektroničkim medijima te ulozi medija u jačanju svijesti o poštivanju i razumijevanju drugog i drugačijeg, razvijanju tolerancije, osjetljivosti na pojave diskriminacije i nepoštivanja ustavnih i zakonskih prava pripadnika nacionalnih manjina u hrvatskom društvu.

Glavna postignuća i najveći problemi u provedbi

Broj podnesenih prijava programa kulturne autonomije čiji su nosioci udruge i ustanove pripadnika romske nacionalne manjine na Javni poziv Savjeta za nacionalne manjine za sufinanciranje programa kulturne autonomije ostao je isti, no primjetan je sve veći broj osnivanja udruga koje aktivno djeluju na očuvanju kulturnog identiteta.

U okviru provedbe strateških programa Vlade RH, tijekom 2015. g. provedeno je više aktivnosti kojima su ciljna skupina bili mladi pripadnici romske nacionalne manjine, a tri partnerske organizacije - Centar za mir, pravne savjete i psihosocijalnu pomoć - Vukovar, Volonterski centar Osijek i Romska organizacija mladih – ROM, kao nacionalni partner Inicijative Povećanje iskorištenosti EU fondova za Rome (MtM) Fondacije Otvoreno Društvo (OSF) u suradnji s ULJPPNM-om, pokrenule su višemodulni program izgradnje kapaciteta te pružanja potrebne pomoći mladim Romima u preuzimanju aktivne uloge u izradi i provedbi projekata u njihovim zajednicama.

Razvoj civilnog sektora nastavlja se poticati i financiranjem sredstvima institucija EU, a Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske u svojstvu provedbenog tijela za sektor civilnoga društva, tijekom 2015. godine osiguravao je financiranje projekata i pratio ispunjavanje pokazatelja za 40 projekata u okviru Operativnog programa „Razvoj ljudskih potencijala“ 2007. – 2013., kroz darovnicu „Mikro projekti podrške inovativnim aktivnostima malih organizacija civilnoga društva za lokalni razvoj“. Nadalje, nekoliko je projekata provedeno unutar natječaja "Podrška programima OCD-a u području zagovaranja i motivacije za društveno isključene skupine" IV. komponente IPA Operativnoga programa Razvoj ljudskih potencijala te „Podrška programima organizacija civilnog društva aktivnih u području volonterstva za jačanje gospodarske i socijalne kohezije“. U okviru IPA 2012 natječaja „Jačanje kapaciteta organizacija civilnoga društva za osiguravanja djelotvorne provedbe standarda EU u ostvarenju ljudskih prava“ financirana su 22 projekta usmjerena na osiguravanje učinkovite primjene standarda EU u osnaživanju ljudskih prava od kojih je 7 usmjereno na poboljšanje pristupa romske nacionalne manjine ljudskim pravima. Također, Ured za udruge provodi program sufinanciranja prethodno odobrenih i financiranih EU projekata koje provode organizacije civilnoga društva, a 2015. ukupno su sufinancirali 4 projekta usmjerenih ka poboljšanju života i zaštiti ljudskih prava romske nacionalne manjine, odnosno projekata u kojima su romske udruge partneri.

Dosadašnji programi jačanja kapaciteta romskih udruga doveli su i do uspješne provedbe projekata organizacija civilnog društva, osobito na lokalnoj razini. Primjerice, uz potporu programa fondova zemalja Europskog gospodarskog prostora i Kraljevine Norveške, udruga Uzor iz Orehovice provela je projekt snimanja i zagovaranja potreba mladih, uz uključenje mladih volontera u izradu socijalne slike romskog naselja Orehovica, provedbu radionica za osnaživanje mladih te javno zagovaranje potreba mladih iz romskog naselja Orehovica prema široj zajednici

(donositeljima odluka na razini općine i županije). Ukupna vrijednost potpore je 26,300.00 HRK. Udruga mladih Roma iz Sitnica (Mursko Središće) provela je projekt *Romski wireless internet*. Održane su radionice za mlade Rome kako bi sigurnije pretraživali internet, osiguran besplatan pristup internetu za cijelo romsko naselje i susjedne ulice, a prikazalo se i kako sigurno i na legalan način preuzimati filmove i glazbu preko internetskih servisa. Provedbom ove akcije ojačana je i suradnja s lokalnim /regionalnim institucijama. Ukupna vrijednost potpore je 25,630.00 HRK. Romsko kulturno umjetničko društvo iz Darde provelo je projekt *Romski otvoreni muzej*, uz potporu od 22.110,00 HRK. Ističe se i projekt "Romona - Inkubator za poduzetništvo Romkinja" vođen od strane Grada Čakovca u okviru projekta programa MB IPA 2011 kojeg provodi Vijeće Europe, a u kojemu sudjeluje Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Ured UNDP-a u RH je podržao stručno usavršavanje o socijalnom poduzetništvu. Provedba projekta je započela u veljači 2015. g, a krajnje korisnice su većinom mlade Romkinje iz naselja Kuršanec.

Kao poteškoća i nadalje se ističe slab odaziv romskih udruga na informativne radionice vezano uz mogućnosti financiranja ili druge aktivnosti informirajućeg ili predstavljajućeg karaktera.

Provedba mjera

Opći cilj: Osnažiti pripadnike romske nacionalne manjine za sudjelovanje u društvenom, kulturnom i javnom životu, radi smanjivanja jaza između pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na ostalo stanovništvo.

Posebni cilj 1: Postići pozitivnu percepciju romske kulture i identiteta unutar romske nacionalne manjine, unutar većinske populacije te društva u cjelini

Pokazatelji učinka:

- a) Promjena percepcije pripadnika romske nacionalne manjine o vlastitoj grupi
- b) Socijalna distanca između pripadnika romske nacionalne manjine i većinskog stanovništva

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

6.1.1 Stvaranje uvjeta za aktivno djelovanje romskih kulturnih i društvenih aktivnosti u svim područjima gdje je romska nacionalna manjina značajno zastupljena	
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s Udrugom gradova <i>Sudionici u provedbi:</i> Udruga općina, JL/(P)RS i Ministarstvo kulture
Provedba mjere:	Ministarstvo kulture u 2015. godini za izgradnju, održavanje i opremanje ustanova kulture (K565018) izdvojilo je 200.000,00 kn za pripadnike romske nacionalne manjine. Grad Zagreb je u 2015. doprinio stvaranju uvjeta za aktivno djelovanje romskih kulturnih i društvenih aktivnosti u svim područjima gdje je romska nacionalna manjina značajno zastupljena i to davanjem na korištenje prostora za rad romskim udrugama te davanjem financijskim potpora za njihov rad (šest udruga je sklopilo ugovor na četiri godine, a petoro ih je povremeno koristilo prostore na području gradskih četvrti u određenim tjednim terminima). Općina Nedelišće financirala je u sklopu ove mjere postavu i priključak poslovnih kontejnera (2 komada), kojim je obuhvaćeno 1.187 stanovnika romskog naselja, u ukupnom iznosu od 133.083,91 kn.

	Krajem lipnja 2015. ishođena je građevinska dozvola za izgradnju doma romske nacionalne manjine u Bistrincima, u Ulici Marka Oreškovića te je u drugoj polovici 2015. godine započela izgradnja.
Pokatatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj lokacija u kojima romske udruge/KUD-ovi imaju na raspolaganju prostor/financijsku podršku • Broj romskih udruga/KUD-ova koji koriste dodijeljeni prostor i/ili financijsku podršku JL/P(R)S • Broj i vrsta aktivnosti koje su romske udruge/KUD-ovi provode u dodijeljenom prostoru i/ili uz financijsku podršku JL/P(R)S <p>Podaci za pokazatelje rezultata nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti praćenje postojećih.</p>
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Ministarstvo kulture u 2015. godini za izgradnju, održavanje i opremanje ustanova kulture (Aktivnost K565018) izdvojilo je 200.000,00 kn
6.1.2 Uspostava višenamjenskih centara u područjima gdje je romska nacionalna manjina značajno zastupljena	
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s Udrugom gradova, Udrugom općina i JL/P(R)S
Provedba mjere:	Nisu dostupni podaci o provedbi mjere u 2015.g.
Pokatatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj manifestacija • Broj romskih udruga/KUD-ova koji koriste centar • Broj pripadnika romske nacionalne manjine
6.1.3 Financiranje programa posvećenih izvornoj romskoj kulturi, jeziku, tradicijskim običajima i umjetničkom stvaralaštvu te sakupljanju i objavljivanju romske povijesne, književne i kulturne građe (na romskim jezicima i na hrvatskom jeziku)	
Nositelj:	Savjet za nacionalne manjine u suradnji s ULJPPNM i Ministarstvom kulture
Provedba mjere:	<p>Savjet za nacionalne manjine sufinancirao je 17 udruga romske nacionalne manjine koje su ostvarile 32 programa kulturne autonomije, posvećenih očuvanju izvorne romske kulture, jeziku, tradicijskim običajima i umjetničkom stvaralaštvu. Sredstva su dodijeljena prema kategorijama: Izdavaštvo, Informiranje, Kulturni amaterizam, Kulturne manifestacije.</p> <p>Ministarstvo kulture izdvojilo je u 2015. godini 13.000,00 kuna za dva (2) programa za Rome u sklopu programa glazbeno-scenske umjetnosti i kulturno umjetničkog amaterizma (proračunska aktivnost A565030). Također, za potporu izdavanju knjiga s proračunske aktivnosti Književno izdavaštvo (A 781002) izdvojeno je 44.000,00 kuna za 3 programa romske nacionalne manjine. Za otkup knjiga</p>

	<p>(proračunska aktivnost A781002, Književno izdavaštvo) izdvojeno je 27.030,00 kuna (2 naslova). Unutar programa za međunarodnu kulturnu suradnju (proračunska aktivnost A565034) na programe za Rome utrošeno je 30.000,00 kuna.</p> <p>Ministarstvo znanosti i obrazovanja je pružilo potporu Međunarodnom danu sjećanja na romske žrtve holokausta i sufinanciralo organizaciju Svjetskog dana romskog jezika u ukupnom iznosu od 14.000,00 kn. (Aktivnost A577137 Posebni programi obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina, 14.000,00 kn).</p> <p>Općina Petlovac sufinancirala je rad Udruge baranjskih Roma u iznosu od 1.000,00 kn te manifestacije: Poklade-Torjanci u iznosu od 2.000,00 kn i "Kermenc-Mala Gospa" u iznosu od 1.022,45 kn.</p> <p>Grad Zagreb je u 2015. dao romskim udrugama financijske potpore za provođenje programa/projekata posvećenih izvornoj romskoj kulturi, jeziku, tradicijskim običajima i umjetničkom stvaralaštvu te potpore za institucionalni razvoj udruga (12 financiranih programa/projekata u 2015; 109.000,00 kuna izdvojenih za financiranje programa/projekata u 2015.).</p> <p>U 2015. godini iz Proračuna Grada Rijeke financirane su četiri udruge za različite aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Udruga mladih Roma „Romska budućnost“ - 3.000,00 kn – Obilježavanje Svjetskog dana Roma 2. Udruga mladih Roma „Romska budućnost“ - 1.077,00 kn – Jedna kino predstava za djecu 3. Zajednica Roma "Romsko jedinstvo PGŽ" – 2.000,00 kn – Obilježavanje Svjetskog dana Roma 4. Zajednica Roma "Romsko jedinstvo PGŽ" - 2.000,00 kn - XV. Susrete Roma <p>Također, Grad Rijeka je u 2015. godini odobrio korištenje Gradske vijećnice udrugama bez naknade:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Udruga mladih Roma „Romska budućnost – 8.4. 2015. godine - Obilježavanje Svjetskog dana Roma 2. Udruga Roma Rijeka – 9.5. 2015. godine – Redovni program udruge (Redovna i izborna skupština) 3. Udruga mladih Roma „Romska budućnost“ – 28.5.2015 – Presentacija rada udruge i planovi za izbore predstavnika u Vijeće romske nacionalne manjine Grada Rijeke. <p>Međimurska županija je za rad udruga civilnog društva iz proračuna izdvojila 170.200,00 kn.</p>	
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj realiziranih (financiranih) programa	Ukupan iznos izdvojenih sredstava za financiranje programa
Vrijednost za 2014. g.	32	666.000,00 kn
Vrijednost za 2015. g.	32	655.000,00 kn
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Sredstva utrošena za provedbu mjere osigurana su u Državnom proračunu RH za 2015. godinu, u razdjelu 020 Vlada Republike Hrvatske, Glava 21 Savjet za nacionalne manjine, Aktivnost A 732003 potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina, pozicija 381 Tekuće donacije u novcu, u iznosu od 655.000,00 kn.	

	<p>Ministarstvo kulture izdvojilo je u 2015. godini 13.000,00 kn za dva (2) programa za Rome u sklopu programa glazbeno-scenske umjetnosti i kulturno umjetničkog amaterizma (aktivnosti Programi kazališne i glazbeno-scenske djelatnosti - A565030). Za potporu izdavanju knjiga s proračunske aktivnosti Književno izdavaštvo (A 781002) izdvojeno je 44.000,00 kn za Rome (za 3 programa Romske manjine). Za otkup knjiga izdvojeno 27.030,00 kn (2 naslova) s proračunske aktivnosti Književno izdavaštvo - A781002. Unutar programa za međunarodnu kulturnu suradnju (proračunska aktivnost A565034) na programe za Rome utrošeno je 30.000,00 kn. Ministarstvo znanosti i obrazovanja je pružilo potporu Međunarodnom danu sjećanja na romske žrtve holokausta i sufinanciralo organizaciju Svjetskog dana romskog jezika u ukupnom iznosu od 14.000,00 kn. (Aktivnost A577137 Posebni programi obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina, 14.000,00 kn).</p>	
6.1.4 Raspisivanje natječaja za financiranje programa očuvanja tradicijske kulture Roma		
Nositelj:	ULJPPNM	
Provedba mjere:	<p>ULJPPNM je uputio 1. listopada 2015. godine Javni poziv za dodjelu financijske potpore za provedbu programa koji doprinose očuvanju tradicijske kulture Roma za 2015. godinu. Osam (8) udruga i kulturno umjetničkih društva prijavilo se na Javni poziv, a Komisija za odabir prijedloga i raspodjelu financijske potpore za provedbu programa koji doprinose očuvanju tradicijske kulture Roma za 2015. godinu rasporedila je sredstva u ukupnom iznosu od 63.725,00 kuna kako slijedi: Humanitarna organizacija Svjetska organizacija Roma u Hrvatskoj, Zagreb - 10.725,00 kn; Udruga Roma "Korak po korak", Koprivnica - 8.000,00 kn; Udruga Roma Istre - Pula, Pula - 15.000,00 kn; Romski kulturni centar, Sisak -15.000,00 kn; Romsko kulturno umjetničko društvo Darda, Darda - 15.000,00 kn.</p>	
POKAZATELJ REZULTATA	Broj financiranih programa	Odnos prijavljenih/odobrenih programa
Vrijednost za 2014. g.	8	13/8
Vrijednost za 2015. g.	5	8/5
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	<p>Za provedbu mjere osigurano je 63.725,00 kn iz Državnog proračuna RH za 2015. godinu, na Razdjelu 020, Glava 87 Ured za ljudska prava i prava nacionalni manjina Vlade Republike Hrvatske, A 513 030 Programi za Rome, konto 3811 Tekuće donacije u novcu.</p>	
6.1.5 Intenziviranje informiranja o romskoj nacionalnoj manjini kao i afirmaciji romske kulture u svim javnim medijima (HTV, posebice lokalne radio postaje u područjima gdje je romska nacionalna manjina značajno zastupljena), te provedba istraživanja nezavisnih stručnjaka o navedenom		
Nositelj:	Vijeće za elektroničke medije u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine	

<p>Provedba mjere:</p>	<p>Sukladno članku 63. Zakona o elektroničkim medijima („Narodne novine“ broj 153/09, 84/11, 94/13, 136/13) Fond za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija (dalje: Fond) je Fond Agencije za elektroničke medije. Izvor financijskih sredstava Fonda su sredstva osigurana odredbama Zakona o elektroničkim medijima i Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji (3% mjesečno ukupno prikupljenih sredstava na ime pristojbe koje uplaćuje Hrvatska radiotelevizija).</p> <p>Vijeće za elektroničke medije u 2015. godini raspisalo je tri javna natječaja za raspodjelu sredstava Fonda. Za dva javna natječaja, Fond 01/15 i 02/15 sredstva su dodijeljena u 2015. godini, a sredstva Fonda 03/15 dodijeljena su u 2016. godini te će on biti uključen u izvješće za 2016. godinu. Također, sredstva Fonda 01/15 i 02/15 dodijeljena su za dvije godine, za 2015. i 2016.</p> <p>Sukladno zakonskim i podzakonskim aktima jedna od kategorija na koju nakladnici mogu prijavljivati programe je i <i>Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj</i>.</p> <p>Ukratko, u 2015. je nakladnicima televizije i radija, neprofitnim pružateljima medijskih usluga iz članka 19. i 79. ZEM-a, neprofitnim pružateljima elektroničkih publikacija te neprofitnim proizvođačima audio i/ili audiovizualnog programa dodijeljeno ukupno 62.394.004,29 kuna za dvije godine (2015. i 2016.), od čega ukupno 4.370.861,06 kuna u kategoriji <i>Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj</i>.</p> <p>Od toga, ukupno dodijeljena sredstva Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija za temu Nacionalne manjine u RH za 2015. godinu iznosila su 2.038.807,06 kuna.</p> <p>Pri tome nisu dostupni podatci razvrstani po nacionalnim manjinama.</p> <p>Također, sukladno provedenom postupku bagatelne nabave za pružanje tehničke usluge poticanja medijske pismenosti vezano uz teme propisane Zakonom o elektroničkim medijima te natječajem Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti medija održano je u 2015. ukupno 5 radionica za nakladnike radija i televizije s temom vezanom uz kategoriju <i>Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj</i>.</p> <p>Navedene aktivnosti vezane uz Fond i poticanje medijske pismenosti, Agencija će nastaviti provoditi i u 2016. godini.</p>
<p>Pokazatelj rezultata:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gledanost programa/promjena vidljivosti romske kulture u javnosti <p>Trenutno stanje na medijskom tržištu u Hrvatskoj ne omogućava dodatno financijsko ulaganje u mehanizme koji bi omogućili praćenje gledanosti/slušanosti pojedinih kategorija programa</p>
<p>Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i</p>	<p>Ukupno dodijeljena sredstva Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija za temu Nacionalne manjine u RH za 2015. godinu iznosila su 2.038.807,06 kn. od kojih se dio odnosi i na romsku nacionalnu manjinu.</p>

naziv aktivnosti proračuna	
6.1.6 Organiziranje seminara s predstavnicima medija i pripadnicima romske nacionalne manjine o afirmaciji Roma putem medija, te o načinu promocije pozitivnih aspekata i izjednačenog izvješćivanja o Romima, te pravima i obvezama na području suzbijanja diskriminacije s posebnim naglaskom na položaj Romkinja	
Nositelj:	Savjet za nacionalne manjine u suradnji s ULJPPNM
Provedba mjere:	<p>Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je nastavio organizirati seminare o ostvarivanju prava nacionalnih manjina na pristup javnim medijima u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine. Tako je 16. lipnja 2015. godine održan seminar pod nazivom „Mediji i nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj - Zaštita manjina i uloga medija u demokratizaciji hrvatskog društva ”. Ostvarivanje prava nacionalnih manjina na pristup javnim medijima od presudnog je značaja za promicanje ravnopravnosti manjina, stvaranje tolerancije i promicanje suživota s većinskim narodom i očuvanja kulturnog identiteta. Mediji su dužni doprinosti promicanju i poštivanju temeljnih ljudskih prava i sloboda, razumijevanju, poštivanju različitosti, demokratskim dosezima i razvijanju kulture dijaloga kako bi nacionalne manjine postale prihvaćene u društvu kao ravnopravni članovi i subjekti društvenih događanja, a glavni naglasci su stavljeni na važnost suzbijanja stereotipa i govora mržnje na društvenim mrežama i u elektroničkim medijima te ulozi medija u jačanju svijesti o poštivanju i razumijevanju drugog i drugačijeg, razvijanju tolerancije, osjetljivosti na pojave diskriminacije i nepoštivanja ustavnih i zakonskih prava pripadnika nacionalnih manjina u hrvatskom društvu. Seminar je financiran sredstvima Državnog proračuna, ULJPPNM, A 513002, Programi za nacionalne manjine, 10.338,23 kn.</p> <p>Općina Petlovac je za stotinjak korisnika organizirala javnu tribinu romske zajednice uz potporu organizaciji u iznosu od 8.000,00 kn.</p>
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj održanih seminara • Broj educiranih novinara • Broj educiranih pripadnika romske nacionalne manjine <p>Podaci za pokazatelje rezultata nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti praćenje postojećih.</p>
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Seminar je financiran sredstvima Državnog proračuna, ULJPPNM, A 513002, Programi za nacionalne manjine, 10.338,23 kn..

Posebni cilj 2: Podići razinu uključenosti romske nacionalne manjine, s posebnim naglaskom na žene, u javni i politički život lokalne zajednice

Pokazatelji učinka:

- a) Broj pripadnika romske nacionalne manjine uključenih u radna, savjetodavna i druga tijela JL/P(R)S, razvrstanih po rodnoj pripadnosti
- b) Broj lokalnih inicijativa koje teže uključivanju romske zajednice u procese odlučivanja na lokalnoj razini o pitanjima koja su relevantna za njihov svakodnevni život
- c) Broj romskih inicijativa prema JL/P(R)S i njihova uspješnost u postizanju definiranih ciljeva

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

6.2.1 Organizacija seminara za novoizabrane članove vijeća i predstavnike romske nacionalne manjine i JL/P(R)S o njihovim funkcijama, pravima i obvezama	
Nositelj:	Ministarstvo uprave u suradnji sa Udrugom gradova, Udrugom općina, Državnom školom za javnu upravu, ULJPPNM i Savjetom za nacionalne manjine <i>Sudionici u provedbi:</i> Ministarstvo uprave i Državna škola za javnu upravu
Provedba mjere:	U suradnji sa Državnom školom za javnu upravu u Osijeku je organizirana i provedena radionica „Ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina“ za Osječko-baranjsku i Vukovarsko-srijemsku županiju. Mjera se provodi u skladu s financijskim mogućnostima državnih tijela i redovnog financiranja u okviru proračunskih sredstava. Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je tijekom 2015. godine objavio natječaj za projekt IPA 2012, prva komponenta, a edukativne aktivnosti za članove vijeća i predstavnike romske nacionalne manjine se očekuju od siječnja 2017. godine. Riječ je o projektu usmjerenom jačanju kapaciteta vijeća nacionalnih manjina za praćenje i evaluaciju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, ali i jačanju savjetodavnih kapaciteta vijeća i predstavnika nacionalnih manjina za aktivno sudjelovanje u razvoju vlastitih lokalnih zajednica (za minimalno 200 polaznika) koji će obuhvatiti i vijeća i predstavnike romske nacionalne manjine. U okviru druge komponente projekta IPA 2012, ULJPPNM je dodijelio vijećima nacionalnih manjina na lokalnoj razini 75 računala sukladno kriterijima za raspodjelu (javni prostor, pristup internetu i indeks razvijenosti JLS), od kojih su dva vijeća romske nacionalne manjine (Orehovica i Pribislavec). Nabavna cijena jednog računala je 7,016.47 kuna.

	Zagrebačka je županija za jačanje kapaciteta vijeća i predstavnika romske nacionalne manjine osigurala 96.428,0 kn u 2015. godini. Međimurska županija je za jačanje kapaciteta vijeća romske nacionalne manjine izdvojila 57.500,00 kn. Ukupno utrošena sredstva za Vijeće romske nacionalne manjine u 2015. Grada Zagreba su 587.495,26 kn.			
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj organiziranih seminara	Broj educiranih članova vijeća, predstavnika romske nacionalne manjine i JL/P(R)S		
		Članovi vijeća	Predstavnici romske nacionalne manjine	JL/P(R)S
Vrijednost za 2014. g.				
Vrijednost za 2015. g.				
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Za provedbu radionice „Ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina“ utrošeno je 3.117,00 kn iz proračuna Državne škole za javnu upravu, Aktivnost 67701, Administracija i upravljanje.			
6.2.2 Organiziranje savjetovanja predstavnika JL/P(R)S s članovima vijeća i predstavnicima romske nacionalne manjine				
Nositelj:	Ministarstvo uprave u suradnji sa Udrugom gradova, Udrugom općina i Državnom školom za javnu upravu <i>Sudionici u provedbi:</i> Ministarstvo uprave i Državna škola za javnu upravu			
Provedba mjere:	U suradnji sa Državnom školom za javnu upravu u Osijeku je organizirana i provedena radionica „Ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina“ za Osječko-baranjsku i Vukovarsko-srijemsku županiju. Mjera se provodi u skladu s financijskim mogućnostima državnih tijela i redovnog financiranja u okviru proračunskih sredstava. Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je tijekom 2015. godine objavio natječaj za projekt IPA 2012, prva komponenta, a edukativne aktivnosti za članove vijeća i predstavnike romske nacionalne manjine se očekuju od siječnja 2017. godine. Riječ je o projektu usmjerenom jačanju kapaciteta vijeća nacionalnih manjina za praćenje i evaluaciju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, ali i jačanju savjetodavnih kapaciteta vijeća i predstavnika nacionalnih manjina za aktivno sudjelovanje u razvoju vlastitih lokalnih zajednica (za minimalno 200 polaznika) koji će obuhvatiti i vijeća i predstavnike romske nacionalne manjine, kao i jedinice regionalne i lokalne samouprave i druge dionike.			
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj održanih sastanaka	Broj sudionika na sastancima	Broj i vrsta utvrđenih i riješenih problema lokalne zajednice kroz suradnju između JL/P(R)S i romske nacionalne manjine	
			Utvrđeni	Riješeni

Vrijednost za 2014. g.				
Vrijednost za 2015. g.				
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Za provedbu radionice „Ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina“ utrošeno je 3.117,00 kn iz proračuna Državne škole za javnu upravu (navedeno i pod 6.2.2.).			
6.2.3 Edukacija pripadnika romske nacionalne manjine o aktivnostima vezanim uz donošenje, provedbu i/ili praćenje politika na nacionalnoj i EU razini, s naglaskom na Desetljeće za uključivanje Roma 2005.-2015., s ciljem osnaživanja njihove veće participacije na konferencijama i seminarima bitnima za pitanja romske nacionalne manjine kako na nacionalnoj tako i međunarodnoj razini				
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s vijećima i predstavnicima romske nacionalne manjine i udrugama			
Provedba mjere:	Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je tijekom 2015. godine objavio natječaj za projekt IPA 2012, prva komponenta, a edukativne aktivnosti za članove vijeća i predstavnike romske nacionalne manjine se očekuju početkom 2017. godine. Riječ je o projektu usmjerenom jačanju kapaciteta vijeća nacionalnih manjina za praćenje i evaluaciju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, ali i jačanju savjetodavnih kapaciteta vijeća i predstavnika nacionalnih manjina za aktivno sudjelovanje u razvoju vlastitih lokalnih zajednica (za minimalno 200 polaznika).			
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj održanih radionica/edukacija o donošenju, provedbi i/ili praćenju politika • Broj sudionika radionica/edukacija pripadnika romske nacionalne manjine <p>Podaci za pokazatelje rezultata nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje rezultata ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti praćenje postojećih.</p>			
6.2.4 Uključivanje pripadnika romske nacionalne manjine u sudjelovanje na domaćim i međunarodnim seminarima te drugim skupovima posvećenim bitnim pitanjima za romsku nacionalnu manjinu, te u suradnju s predstavnicima Roma iz drugih zemalja i s međunarodnim institucijama i asocijacijama				
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s vijećima i predstavnicima romske nacionalne manjine i udrugama			
Provedba mjere:	Iz sredstava Državnog proračuna osigurano je 2.998.000,00 kuna udruzi Romsko nacionalno vijeće, a dio sredstava je namijenjen potpori romskim udrugama i aktivistima za sudjelovanje na skupovima u RH i inozemstvu te suradnju s predstavnicima Roma iz drugih zemalja.			

POKAZATELJ REZULTATA:	Broj seminara i drugih skupova na kojima su sudjelovali pripadnici romske nacionalne manjine	Broj pripadnika romske nacionalne manjine koji su aktivno sudjelovali na nacionalnim i međunarodnim konferencijama bitnima za pitanja romske nacionalne manjine	
Vrijednost za 2014. g.	Nije dostupno	Nije dostupno	
Vrijednost za 2015. g.	Nije dostupno	Nije dostupno	
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	ULJPPNM, proračunska aktivnost A513 035 Romsko nacionalno vijeće Zagreb 2.998.000,00 kn, od toga 1.498.000,00 kn za uređenje prostora i 1.500.000,00 kn za rad udruge.		
6.2.5 Edukacija romske nacionalne manjine, posebice žena i mladih, za sudjelovanje u procesu odlučivanja, ostvarivanju prava i većoj uključenosti u društveni život, uključujući savjete mladih			
Nositelj:	ULJPPNM <i>Sudionici u provedbi:</i> Ostala TDU		
Provedba mjere:	<p>U okviru provedbe strateških programa Vlade RH, tijekom 2015. g. provedeno je više aktivnosti kojima su ciljna skupina bili mladi pripadnici romske nacionalne manjine. U okviru provedbe Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma konzorcij sastavljen od tri partnerske organizacije: Centra za mir, pravne savjete i psihosocijalnu pomoć - Vukovar, Volonterskog centra Osijek i Romske organizacije mladih – ROM, kao nacionalni partner Inicijative Povećanje iskorištenosti EU fondova za Rome (MtM) Fondacije Otvoreno Društvo (OSF), a u suradnji s ULJPPNM-om, pokrenuo je višemodulni program izgradnje kapaciteta te pružanja potrebne pomoći mladim Romima u preuzimanju aktivne uloge u izradi i provedbi projekata u njihovim zajednicama. Provedba je počela tijekom 2015. g. uz sudjelovanje 10 mladih Romkinja i Roma iz svih krajeva RH.</p> <p>Također, u prosincu 2015. održan je okrugli stol „Položaj žena Romkinja u Republici Hrvatskoj“ koji je organizirao Ured za ravnopravnost spolova u suradnji s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Cilj okruglog stola bio je raspraviti položaj žena Romkinja i njihova uključenost u procese odlučivanja na nacionalnoj i međunarodnoj razini, kao i njihova participacija u budućim projektima i aktivnostima.</p> <p>Ured za ravnopravnost spolova financirao je projekt „Žene Romkinje“ Udruge žena Romkinja „Bolja budućnost“ u iznosu od 5.000,00 kn.</p>		
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj i teme održanih seminara	Broj sudionika, razvrstanih po spolu	
		Žene	Muškarci

Vrijednost za 2014. g.	1		
Vrijednost za 2015. g.	2	35	5
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Ured za ravnopravnost spolova financirao je projekt „Žene Romkinje“ Udruge žena Romkinja „Bolja budućnost“ u iznosu od 5.000,00 kn, proračunska aktivnost A 532013 Provedba drugih nacionalnih politika i strategija		

Posebni cilj 3: Ojačati kapacitete udruga i ostalih oblika udruživanja pripadnika romske nacionalne manjine, s posebnim naglaskom na osnaživanje udruga i ostalih oblika udruživanja koje vode Romkinje, za zagovaranje i rješavanje problema u romskoj i široj zajednici

Pokazatelj učinka:

- a) Broj, postotak i vrsta romskih udruga koje uspješno provode projekte zagovaranja i rješavanja problema u romskoj i široj zajednici

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

6.3.1 Provedba istraživanja „Romi u Hrvatskoj – asimilacija ili integracija“ (studija s ciljem prikupljanja podataka)	
Nositelj:	ULJPPNM
Provedba mjere:	Istraživanje je planirano sredstvima Europskog socijalnog fonda. Objavu natječaja za provođenje navedenog istraživanja ULJPPNM planira tijekom 2017. godine.
Pokazatelj rezultata:	• Provedeno istraživanje
6.3.2 Uključivanje romskih udruga u Program regionalnog razvoja i jačanja sposobnosti organizacija civilnoga društva na lokalnoj i regionalnoj razini u području izobrazbe i savjetovanja o boljem upravljanju udrugom, međusektorskoj suradnji te pripremi projektnih prijedloga	
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s Nacionalnom zakladom za razvoj civilnoga društva

Provedba mjere:	Zbog nedostatka financijskih sredstava mjera nije provedena te se provedba planira sredstvima Europskog socijalnog fonda.
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj predstavnika romskih udruga koji su koristili neku od usluga Programa regionalnog razvoja • % odobrenih projekata udruga koje su pohađale izobrazbu kroz Program
6.3.3 Edukacija predstavnika romskih udruga o mogućnostima financiranja njihovih projekata i aktivnosti kroz fondove EU i mogućnosti partnerstva i umrežavanja s drugim sličnim organizacijama u i izvan Republike Hrvatske kroz međunarodne projekte	
Nositelj:	Ured za udruge u suradnji s udrugama, MRMS, odnosno HZZ te MSPM <i>Sudionici u provedbi:</i> Agencija za mobilnost i programe EU
Provedba mjere:	<p>Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske, kao korisnička institucija EU sredstava, u svojstvu provedbenog tijela za sektor civilnoga društva, tijekom 2015. godine osiguravao je financiranje projekata i pratio ispunjavanje pokazatelja za 40 projekata u okviru Operativnog programa „Razvoj ljudskih potencijala“ 2007. – 2013., kroz darovnicu „Mikro projekti podrške inovativnim aktivnostima malih organizacija civilnoga društva za lokalni razvoj“. U okviru spomenutog natječaja jedan od partnera na projektu „Jačanje kapaciteta i sposobnosti pružatelja socijalnih usluga za starije osobe u područjima posebne državne skrbi kroz zapošljavanje, obrazovanje, socijalno uključivanje i dobro upravljanje organizacija civilnog društva na lokalnom nivou“ je romska organizacija Udruga Roma Sisačko-moslavačke županije. Projekt se provodio od 29.12.2014. do 28.12.2015. Nositelj projekta je Udruga za razvoj lokalne zajednice „Iskra“, a ukupna vrijednost darovnice je 194.225,00 kn.</p> <p>U okviru natječaja "Podrška programima OCD-a u području zagovaranja i motivacije za društveno isključene skupine" IV. Komponente IPA-a Operativnoga programa Razvoj ljudskih potencijala provodio se „Projekt za zagovaranje uključivanja Roma“ čiji je nositelj Centar za mir, pravne savjete i psihosocijalnu pomoć, a partneri: Institut Saveza za tranzicijska istraživanja i nacionalnu edukaciju – Institut STINE i Udruga romskog prijateljstva LUNA. Vrijednost projekta je 97.904,42 EUR. Ključne aktivnosti su izgradnja kapaciteta vijeća i predstavnika romske nacionalne manjine i romskih organizacija civilnoga društva za suradnju s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave; razvoj i/ili jačanje suradnje između lokalnih i regionalnih romskih dionika i dionika iz javnog sektora te zagovaranje i razvoj međusektorske suradnje u provedbi <i>Nacionalne strategije za uključivanje Roma na lokalnoj (regionalnoj) i nacionalnoj razini</i>. Prva publikacija je priručnik <i>Alternativno praćenje i zagovaranje provođenja Nacionalne strategije za uključivanje Roma 2013.-2020. – Smjernice za lokalne romske aktiviste i predstavnike</i>, namijenjen predstavnicima romskih organizacija civilnoga društva i zajednice, ali i drugim akterima aktivnim u području provedbe mjera za uključivanje Roma u Republici Hrvatskoj. Druga publikacija, <i>Razvoj medijske odgovornosti u funkciji jačanja socijalne integracije Roma</i> priručnik je za trajno osposobljavanje novinara u lokalnim medijima za kvalitetnije medijsko praćenje romskih tema te romskih aktivista za kvalitetnije nastupe i rad u medijima.</p>

U okviru istog natječaja provodio se i projekt „Mreža podrške romskoj djeci REYN-Hrvatska“ koji Pučko otvoreno učilište Korak po korak provodi u partnerstvu s International Step by Step Association i Udruge za obrazovanje Roma UZOR. Kroz projekt je uspostavljena Hrvatska REYN mreža koja se sastoji od 257 odgajatelja, učitelja, pomagača, institucija, nevladinih udruga i pojedinaca koji rade s romskom djecom, osobito u području odgoja i obrazovanja. Članovi i članice Mreže educirani su kroz nekoliko modula za Obrazovanje za društvenu pravdu koja ih je osnažila u pogledu prepoznavanja stereotipa i predrasuda te izgradnji savezništva i borbe protiv različitih oblika opresije i diskriminacije u sustavu odgoja i obrazovanja i drugim sustavima. Također, educirani su u području javnog zagovaranja i provedbe zagovaračkih kampanja. Izrađena je i Strategija Mreže za razdoblje 2014. - 2017. i Zagovaračka strategija u razdoblju trajanja projekta te su izrađene sljedeće brošure namijenjene odgajateljima, učiteljima i drugim stručnjacima u području odgoja i obrazovanja. Ukupna vrijednost projekta je 119.372,75 EUR.

U sklopu IPA IV natječaja „Podrška programima organizacija civilnog društva aktivnih u području volonterstva za jačanje gospodarske i socijalne kohezije“, Udruga Zvono i partneri Udruga umirovljenika Grada Belišća; Grad Belišće; Centar za socijalnu skrb Valpovo i Vijeće romske nacionalne manjine Osječko-baranjske županije, provodili su projekt „New deal za volonterizam“ (ukupna vrijednost 120,371.38 EUR). Kroz projekt se na inovativan način željela pružiti podrška ranjivim skupinama u njihovom procesu integracije u društvo, kako bi povećali svoju konkurentnost na tržištu rada, a sve to kroz volontiranje za opću dobrobit. Potpisana je Platforma o suradnji za promicanje volonterizma, održane su edukacije „Biti volonter“, uvod u management volontera, edukacije za poslove u inkluzivnom volontiranju te timski rad, organizirano je 88 volonterskih aktivnosti ranjivih skupina uz podršku stručnog tima u kojima je sudjelovalo 25 volontera, a obuhvaćeno 20 primatelja usluga. Paralelno s volonterskim aktivnostima, organizirane su 23 interaktivne radionice kroz koje su se razmjenjivala iskustva, stjecala nova znanja i vještine te radilo za dobrobit lokalne zajednice.

U okviru IPA 2012 natječaja „Jačanje kapaciteta organizacija civilnoga društva za osiguravanja djelotvorne provedbe standarda EU u ostvarenju ljudskih prava“ financirana su 22 projekta usmjerena na osiguravanje učinkovite primjene standarda EU u osnaživanju ljudskih prava. Svrha natječaja je osnažiti doprinos civilnoga društva dosljednom provođenju europskih standarda zaštite ljudskih prava i prava nacionalnih manjina, unaprijediti sudjelovanje građana u zaštiti ljudskih prava te poboljšati položaj i ostvarivanje prava Roma u Hrvatskoj. Od ukupnog broja odobrenih projekata, 7 ih je usmjereno na poboljšanje pristupa romske nacionalne manjine ljudskim pravima. Ukupna vrijednost 7 projekata je 861.824,79 EUR a projekti su u provedbi od studenog 2015. godine:

- GTF inicijativa za održivi rast provodi projekt „ROMA LI: Jačanje kapaciteta lokalne uprave i osnivanje udruge mladih Roma u Ličko senjskoj županiji za bolje ostvarivanje ljudskih prava“ u partnerstvu udruge „Gačanka“ i udruge žena Romkinja u Hrvatskoj „Bolja budućnost“. Cilj projekta je osnažiti i bolje predstaviti interese romske nacionalne manjine kroz jačanje

	<p>kapacitete mladih Roma u Ličko-senjskoj županiji i povećanje svijesti o zbližavanju romskih OCD-ova i (većinske) zajednice i institucija.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informativno pravni centar u partnerstvu s Hrvatskim institutom za lokalnu samoupravu, Brodsko-posavskom županijom i Mrežom romskih udruga Hrvatske provodi projekt „Pravno uključivanje i održiva integracija Roma u Hrvatskoj“ čiji je cilj olakšati pristup romske populacije u 6 županija besplatnoj pravnoj pomoći; jačati romske organizacije civilnoga društva i Vijeća romske nacionalne manjine u Brodsko-posavskoj županiji; izraditi nacrt i promicati nove mehanizme praćenja i nadzora provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i lokalnih akcijskih planova. • Nansen dijalog centar u partnerstvu s udrugom Romski nacionalni forum provodi projekt „Izgradnja prekretnica u zaštiti ljudskih prava romske zajednice – postupno jačanje kapaciteta organizacija civilnoga društva i javnih ustanova u pristupu ljudskim pravima“ s ciljem jačanja Romskog nacionalnog foruma kao mreže 32 romske organizacije i romskih nacionalnih vijeća za zaštitu ljudskih prava na lokalnoj i nacionalnoj razini, poticanja međusektorskih partnerstva između romskih organizacija i javnih institucija s naglaskom na postojeće strategije i akcijske planove za romsku zajednicu, povećanje svijesti i pružanje pomoći pripadnicima romske zajednice u zaštiti od kršenja ljudskih prava i omogućavanja razmjene dobre prakse i znanja između romskih organizacija i javnih institucija u Hrvatskoj i Europi. • Projekt „Gelem, Gelem – World4Them“ provodi Otvorena medijska grupacija u partnerstvu Udruge Roma Zagreba i Zagrebačke županije, Osnovna škole Augusta Cesarca Zagreb, Centra za kulturne djelatnosti i Ekonomske i trgovačke škola Čakovec. Ciljevi projekta su uspostaviti suradnju i koordinaciju aktivnosti partnerskih organizacija usmjerenu na poticanje učinkovite primjene zaštite ljudskih prava, uspostaviti suradnju između organizacija civilnoga društva koji se bave ljudskim pravima i obrazovnih institucija i time poticati bolji pristup ranjivih skupina ljudskim pravima. • Projekt građanskih prava Sisak provodi projekt „Važno je biti Rom“ s ciljem pružanja besplatne pravne pomoći pripadnicima romske nacionalne manjine, uspostave redovne veze između javnog i civilnog sektora i romske nacionalne manjine i podržavanja lokalne vlasti i institucije za bolju provjeru socioekonomskih životnih uvjeta Roma i lakši pristup korisnicima. Projekt se provodi u partnerstvu Romskog kulturnog centra, Romska prava i udruge Novi svijet Luščani. • Romsko nacionalno vijeće provodi projekt „Poticanje provedbe nacionalne strategije za uključivanje Roma na lokalnoj i regionalnoj razini“ zajedno s partnerima Centar za mir, pravne savjete i psihosocijalnu pomoć. Ciljevi projekta su poboljšanje kapaciteta lokalnih i regionalnih vijeća romske nacionalne manjine i pojedinačnih predstavnika romske nacionalne manjine i romskih organizacija civilnoga društva za njihovo aktivno sudjelovanje u provedbi Nacionalne strategije za uključivanje Roma na regionalnoj razini; poticanje dijaloga i suradnje između lokalnih i regionalnih romskih dionika i lokalnih i regionalnih vlasti i relevantnih javnih institucija o uključenosti Roma. • Udruga žena Romkinja „Romsko srce“ s partnerima Osnovnom školom Jagodnjak, Osnovnom školom Darda i udrugom romskih žena Kašmir iz Belišća provodi projekt „Obrazovanjem do ljudskih prava“. Cilj projekta je promicati jednake
--	---

	<p>možnosti u pristupu obrazovanju za djecu predškolske i školske dobi i razvijati suradnju između udruga, školskih ustanova i roditelja u integraciji romske djece u obrazovni sustav.</p> <p>Ured za udruge provodi program sufinanciranja prethodno odobrenih i financiranih EU projekata koje provode organizacije civilnoga društva. Tijekom 2015. ukupno su sufinancirana 4 projekta usmjerenih ka poboljšanju života i zaštiti ljudskih prava romske nacionalne manjine, odnosno projekata u kojima su romske udruge partneri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udruga GTF – Inicijativa za održivi rast (IPA 2012. I. komponenta), „ROMA-LI: Jačanje kapaciteta lokalne uprave i osnivanje udruge mladih Roma u Ličko-senjskoj županiji za bolje ostvarivanje ljudskih prava“, sufinanciran u iznosu 26.365,70 kn. • Udruga Nansen Dijalog Centar (IPA 2012. I. komponenta), „Izgradnja prekretnica zaštiti ljudskih prava romske zajednice - postupno jačanje kapaciteta OCD-a i javnih ustanova u pristupu ljudskim pravima“, sufinanciran u iznosu od 42.853,40 kn. • Udruga Projekt građanskih prava Sisak (IPA 2012. I. komponenta), „Važno je zvati se Rom“, sufinanciran u iznosu od 55.202,12 kn. Udruga Informativni pravni centar (IPA I. komponenta), „Pravna inkluzija i održiva integracija Roma u Hrvatskoj“, sufinanciran u iznosu od 21.478,65 kn. 			
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj predstavnika romskih udruga koji su prošli edukaciju (razvrstano po spolu)		Broj udruga čiji su predstavnici prošli edukaciju	Broj projekata financiranih sredstvima EU koji uključuju romske udruge kao nositelja ili partnera
	Žene	Muškarci		
Vrijednost za 2014. g.	1	2	2	4
Vrijednost za 2015. g.	1	0	15 ²¹	11
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	<p>1 projekt u sklopu „Mikro projekti podrške inovativnim aktivnostima malih organizacija civilnoga društva za lokalni razvoj“ – nacionalno sufinanciranje 29.113,75 kn.</p> <p>Nacionalno sufinanciranje za 3 projekta u okviru IPA IV iznosi 42.722,59 EUR (324.691,68 kn).</p> <p>IPA 2012 nacionalno sufinanciranje za 7 projekata iznosi 86.182,48 EUR (654.986,85 kn).</p> <p>Za sufinanciranje 4 projekta udruga iz EU fondova, odnosno projekata u kojima su romske udruge nositelji ili partneri utrošeno je 145.899,87 kn.</p> <p>Ukupno - nacionalna sredstva: 1.154.692,15 kn.</p>			
Navesti druge izvore financiranja (fondovi)	<p>Projekt u sklopu „Mikro projekti podrške inovativnim aktivnostima malih organizacija civilnoga društva za lokalni razvoj“ financiran je EU sredstvima u iznosu od 165.111,25 kn.</p> <p>U okviru natječaja IV. Komponente IPA-a 3 projekta financirana su u iznosu od 242.461,32 EUR (1.842.706,03 kn).</p>			

²¹ Podatak broja udruga čiji su predstavnici prošli edukaciju (15) dobiven je iz izvješća o provedbi projekata u kojima predstavnici nisu razvrstani po spolu te stoga nije moguće precizno razvrstati predstavnike romskih udruga po spolu.

EU, ostali donatori) ukoliko ih je bilo	7 projekata u sklopu IPA 2012 „Jačanje kapaciteta organizacija civilnoga društva za osiguravanja djelotvorne provedbe standarda EU u ostvarenju ljudskih prava“ financirano je u iznosu od 775.642,31 EUR (5.894.881,56 kn). Ukupno – Fondovi EU: 7.902.698,84 kn.
--	---

7. STATUSNA RJEŠENJA, SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE I POMOĆ U OSTVARIVANJU PRAVA

Ocjena stanja

Područje statusnih rješenja, suzbijanja diskriminacije i pomoći u ostvarivanju prava je iznimno važno te se kontinuirano provode aktivnosti s ciljem rješavanja statusnih pitanja, izdavanje odobrena za privremeni odnosno stalni boravak te primitak u hrvatsko državljanstvo. Ministarstvo unutarnjih poslova kontinuirano radi na ispunjenju posebnih ciljeva kojima je svrha utvrditi, detektiranjem putem mobilnih timova, broj osoba koje imaju značajne poteškoće pri reguliranju statusa u Republici Hrvatskoj, podizanje razine informiranosti i poticanje pripadnika romske zajednice na suradnju u postupcima rješavanja njihova statusa te uspostava mehanizama za brže i učinkovitije rješavanje statusnih pitanja Roma u Republici Hrvatskoj. Romska populacija u Republici Hrvatskoj suočava se s problemima vezanima uz reguliranje statusa, posebno u slučajevima kada se radi o osobama neutvrđenog državljanškog statusa. Nadalje, Ministarstvo unutarnjih poslova, kao jedan od nositelja mjera u ovom tematskom području, ističe kako se u propisanim obrascima zahtjeva za odobrenje stalnog ili privremenog boravka ne navodi podatak o nacionalnoj pripadnosti, odnosno navedeni podatak je poznat samo ukoliko osobe to izričito navedu tijekom postupka. Relevantan podatak na temelju kojeg se provodi postupak jest podatak o državljanškom statusu stranog državljanina. Mobilni timovi sastavljeni od predstavnika policijskih uprava, policijskih postaja, ureda državne uprave, predstavnika koordinacija, vijeća i predstavnika romske nacionalne manjine/udruga romske nacionalne manjine te centara za socijalnu skrb izvještavaju o aktivnostima usmjerenim na podizanje razine informiranosti i poticanje romske zajednice na punu suradnju u postupcima rješavanja njihova statusa.

U izvještajnom razdoblju zaprimljena su 232 zahtjeva za rješavanje statusnih pitanja, od čega je usvojen 181 zahtjev. Isto tako, zaprimljeno je 188 zahtjeva za odobrenje privremenog odnosno stalnog boravka, od čega je odobreno privremenih boravaka u 119 slučajeva, a stalnih boravaka u 34 slučaja. Odbijeno je 11 zahtjeva za privremeni odnosno stalni boravak, a u postupku je rješavanje 24 zahtjeva. Zahtjeva za stjecanjem hrvatskog državljanstva ukupno je 44, od čega je usvojeno 22 zahtjeva, izdano je 6 zajamčenja o primitku u hrvatsko državljanstvo, odbijena su 4 te je u 1 slučaju donesen zaključak o odbacivanju zahtjeva. Treba napomenuti da u 2015. godini nije bilo zahtjeva za stjecanjem hrvatskog državljanstva podnesenih za djecu pripadnika/ca romske zajednice. U ovim postupcima podnositelji zahtjeva isticali su da je procedura pribavljanja dokumenata u matičnim državama iznimno komplicirana, dugotrajna i iziskuje određeni iznos novčanih sredstava, što stranke nisu u mogućnosti snositi jer većina živi od zajamčene minimalne naknade i dječjeg doplatka. Pripadnici romske zajednice navode da u slučaju napuštanja Republike Hrvatske radi pribavljanja putne isprave osobe moraju prijaviti prebivalište u matičnoj državi, što ne mogu jer tamo nemaju nekretnina te da prebivalište za vrijeme njihova boravka u matičnoj državi radi pribavljanja putne isprave ne mogu prijaviti niti na adresu nekog od poznanika ili članova romske udruge.

Navode se i drugi razlozi nemogućnosti putovanja u inozemstvo radi pribavljanja putne isprave, kao što su primjerice osoba ne želi otići po putnu ispravu u matičnu državu ili navodi da tamo nema nikoga tko bi joj mogao pomoći u pribavljanju putne isprave, ili pak navodi da za to vrijeme nema tko brinuti o njihovoj maloljetnoj djeci.

Na prijedlog g. Veljka Kajtazija, zastupnika u Hrvatskom saboru, donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskom državljanstvu („Narodne novine broj: 110 od 13. 10. 2015. godine), stupio na snagu 21.10.2015. godine. Ovom se novelom želio okončati problem sa izdanim domovnicama osobama koje su u periodu od 1. ožujka 1978. do 8. listopada 1991. godine upisane u knjigu državljana na području Republike Hrvatske te je utvrđeno priznanje hrvatskog državljanstva u svrhu zaštite stečenih prava osobama koje temeljem pogrešno izdane domovnice niz godina nastupaju u pravnom prometu kao hrvatski državljani.

Ministarstvo pravosuđa kontinuirano provodi aktivnosti informiranja javnosti o mogućnostima ostvarivanja pravne pomoći, te vodi statistiku vezanu uz zločin iz mržnje i diskriminaciju. Među oblike koji uključuju primarnu pravnu pomoć spadaju davanje opće pravne informacije, davanje pravnog savjeta, sastavljanje podnesaka pred javnopravnim tijelima, kao i zastupanje u postupcima pred javnopravnim tijelima te pravna pomoć u izvansudskom mirnom rješenju spora. Pri Ministarstvu pravosuđa je trenutno registrirano 36 udruga na području cijele Republike Hrvatske koje su ovlaštene pružati primarnu pravnu pomoć, od kojih je nekoliko usmjereno na pružanje pravne pomoći Romima. Povećan je broj okruglih stolova (4, dok ih je 2014. bilo 2) u vezi informiranja romske populacije o mogućnostima koje pruža Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći te je povećan broj sudionika (125, dok ih je 2014. bilo 80).

Na području borbe protiv diskriminacije nastavljene su brojne aktivnosti. ULJPPNM organiziranjem javnih tribina i seminara nastavlja s osvještavanjem javnosti u Republici Hrvatskoj o antidiskriminacijskom zakonodavstvu i aktivnostima koje se poduzimaju u sustavnom suzbijanju diskriminacije romske nacionalne manjine. ULJPPNM tradicionalno svake godine obilježava Međunarodni dan ljudskih prava, a 10. prosinca, 2015., u suradnji s Vijećem Europe i Human Rights Film Festivalom, organizirao je okrugli stol i projekciju filma kako bi se ukazalo na predrasude prema pripadnicima romske nacionalne manjine, te zanemarene aspekte povijesti Roma.

Ministarstvo pravosuđa navodi kako je tijekom 2015. godine zaprimljeno 220 predmeta u kojem je postupak pokrenut temeljem povrede *Zakona o suzbijanju diskriminacije*, a riješeno je 157 predmeta. U odnosu na kaznena djela vezana za povredu *Zakona o suzbijanju diskriminacije*, u 2015. godini ukupno su zaprimljena 2 nova predmeta, što je manje nego 2014. kada su zaprimljena 3. Oba predmeta se odnose na diskriminaciju na temelju nacionalnog podrijetla. Za ukupno 3 predmeta donesena je pravomoćna presuda, što je više nego 2014. kada je na drugi način riješen samo jedan predmet i to zbog diskriminacije na osnovu spola, od kojih se jedna presuda odnosi na diskriminaciju na osnovu jezika a dvije presude se odnose na diskriminaciju na osnovu nacionalnog podrijetla. U izvještajnom periodu, zaprimljeno je 8 predmeta temeljem kaznenog djela zločina iz mržnje. Nastavljena je i edukacija policijskih službenika o zločinu iz mržnje.

Bilježe se i druge relevantne aktivnosti na području borbe protiv diskriminacije, osobito MUP-a i Pravosudne akademije.

Kako bi se smanjila pojavnost nasilničkog ponašanja prema Romima, u okviru Akcijskog plana provode se mjere usmjerene na postizanje veće djelotvornosti policije u otkrivanju i sprečavanju nasilja nad Romima i nasilja u romskim zajednicama, implementacijom Strategije djelovanja „Policija u zajednici“, posebice projekata „Reforma operativnog-preventivnog rada policije u odori“ i „Kriminalističke prevencije“. Rome se potiče na prijavljivanje svih oblika nasilja te je ideja poboljšanje evidentiranja i statističkog praćenja broja takvih incidenata. Prema Akcijskom planu, održavaju se stručna usavršavanja policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova. MUP kontinuirano provodi aktivnosti s ciljem zapošljavanja pripadnika romske nacionalne manjine, a izrađeni su i preventivni materijali na hrvatskom i bajaškom rumunjskom jeziku koje tematski obuhvaćaju zaštitu djece, zaštitu od nasilja u obitelji, trgovanje ljudima te oružje. I brojni drugi preventivni projekti i akcije uključile su pripadnike romske nacionalne manjine, kao npr. projekt „Imam izbor“ i nacionalna preventivna akcija „Zajedno“, usmjerena na borbu protiv trgovanja ljudima. Nastavlja se jačanje regionalne i međunarodne suradnje policijskih službenika i treninga koji pomažu otkrivanju slučajeva trgovanja djecom, što je vrlo važno područje interesa Republike Hrvatske.

Glavna postignuća i najveći problemi u provedbi

Broj riješenih slučajeva u izvještajnom razdoblju manji je u odnosu na 2014. godinu iz razloga što je kroz višegodišnji rad mobilnih timova uglavnom reguliran status pripadnika romske zajednice koji imaju čvrstu poveznicu s Republikom Hrvatskom.

Najveće poteškoće u reguliranju statusa pripadnika romske zajednice predstavlja njihov neutvrđeni državlanski status odnosno otežan postupak utvrđivanja državlanskog statusa te otežano pribavljanje putnih isprava zbog propisane procedure sukladno propisima matične države. Budući da za određene mjere pokazatelji učinka nisu bili dostupni, prijedlog je da se u narednom razdoblju redefiniraju pokazatelji učinka ili uspostave mehanizmi koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Kada je riječ o suzbijanju diskriminacije i podizanja razine javne svijesti o potrebi suzbijanja diskriminacije u odnosu na romsku nacionalnu manjinu, Ministarstvo pravosuđa nastavlja s vođenjem statistike o zločinima iz mržnje. Ministarstvo godišnje prosljeđuje izvješće vezano za slučajeve diskriminacije Uredu pučke pravobraniteljice. Praćenje statistike slučajeva diskriminacije izrađeno je u suradnji s Uredom pučke pravobraniteljice, a statistički podaci objedinjuju pojedinačna izvješća koja svaki sud posebno podnosi Ministarstvu. Ministarstvo pravosuđa je

izvijestilo da je u 2015. godini zaprimljeno ukupno 8 predmeta vezanih za kazneno djelo zločina iz mržnje sukladno čl. 87. toč. 21. Kaznenog zakona, te je ostalo 9 slučajeva iz prethodnog razdoblja.

Vidljivost sve većeg broja sudionika na edukacijama tumačimo kao jedno od postignuća, konkretnije edukacije unapređenja djelotvornosti rada nadležnih tijela u identificiranju, sprečavanje i suzbijanje pojava oblika diskriminacije romske nacionalne manjine jačanjem administrativnih kapaciteta nadležnih službi na način da se obrazuju odgovarajući kadrovi o svim oblicima diskriminacije i mehanizmima njihovog suzbijanja.

Jedna od mjera Akcijskog plana za provedbu Strategije odnosi se na vođenje baze podataka o sudskim postupcima vođenima temeljem Zakona o suzbijanju diskriminacije. U tom kontekstu, za kaznena djela vezana za povredu Zakona o suzbijanju diskriminacije, u 2015. zaprimljeno je manje predmeta, dok je za građanske predmete vezane za povredu Zakona o suzbijanju diskriminacije, u 2015. godini primljeno 93 predmeta, što je više nego 2014. (i 2013.) kada ih je bilo 31, odnosno 52. U prekršajnim predmetima vezanim za povredu Zakona o suzbijanju diskriminacije, zaprimljeno je 125 predmeta, manje nego u 2014. kada ih je zaprimljeno 137. Tijekom izvještajne godine donesena je ukupno 81 pravomoćna presuda, što je manje nego u 2014. kada ih je doneseno 94.

Kako bi se smanjila pojavnost nasilničkog ponašanja prema Romima, u okviru Akcijskog plana provode se mjere usmjerene na postizanje veće djelotvornosti policije u otkrivanju i sprečavanju nasilja nad Romima i nasilja u romskim zajednicama, implementacijom Strategije djelovanja „Policija u zajednici“, posebice projekata „Reforma operativnog-preventivnog rada policije u odori“ i „Kriminalističke prevencije“. Rome se potiče na prijavljivanje svih oblika nasilja te je ideja poboljšanje evidentiranja i statističkog praćenja broja takvih incidenata. Prema Akcijskom planu, održavaju se stručna usavršavanja policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova u provođenju mjera za suzbijanje pojavnosti nasilničkog ponašanja prema Romima. Stoga je u 2015. godini Ministarstvo unutarnjih poslova evidentiralo ukupno 63 prijavljena kaznena djela na štetu Roma, 141 kazneno djelo unutar romske zajednice i 1.062 kaznena djela počinjena od strane Roma, a to u odnosu na 2014. godinu predstavlja smanjenje prijavljenih kaznenih djela na štetu Roma (97-2014. godine), smanjenje kaznenih djela unutar romskih zajednica (189-2014. godine) i smanjenje kaznenih djela počinjenih od strane Roma (1.124-2014. godine). U izvještajnom razdoblju evidentirano je ukupno 59 prijavljenih prekršaja na štetu Roma, 434 prekršaja unutar romskih zajednica i 1.348 prekršaja počinjenih od strane Roma, a u odnosu na 2014. godinu predstavlja povećanje ukupno prijavljenih prekršaja na štetu Roma (47-2014. godine), povećanje prekršaja unutar romskih zajednica (429-2014. godine), ali i povećanje prekršaja počinjenih od strane Roma (1.199-2014. godine). Što se tiče promocije prijavljivanja svih oblika nasilja, Ravnateljstvo policije Ministarstva unutarnjih poslova od 2010. godine provodi nacionalni preventivni projekt „Živim život bez nasilja“. Tijekom školske godine 2014./2015. projektom je obuhvaćeno ukupno 35 osnovnih škola iz svih županija, a projektnim je aktivnostima i promocijom namjensko-edukativnog filma obuhvaćeno oko 10.000 djece, od kojih su i učenici romske nacionalne manjine.

Povećan je broj okruglih stolova (4, dok ih je 2014. bilo 2) u vezi informiranja romske populacije o mogućnostima koje pruža Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći te broj sudionika (125, dok ih je 2014. bilo 80).

Primjeri dobre prakse

Na prijedlog g. Veljka Kajtazija, zastupnika u Hrvatskom saboru, donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskom državljanstvu („Narodne novine broj: 110 od 13. 10. 2015. godine), stupio na snagu 21.10.2015. godine. Ovom se novelom želio okončati problem sa izdanim domovnicama osobama koje su u periodu od 1. ožujka 1978. do 8. listopada 1991. godine upisane u knjigu državljana na području Republike Hrvatske te je utvrđeno priznanje hrvatskog državljanstva u svrhu zaštite stečenih prava osobama koje temeljem pogrešno izdane domovnice niz godina nastupaju u pravnom prometu kao hrvatski državljani.

Značajan je i okrugli stol, održan 30. lipnja 2015. g. u organizaciji UNHCR-a i IPC-a radi prezentacija najbolje prakse država članica EU, s primjerima Italije i Mađarske, u rješavanju apatridnosti, na kojem su uz pripadnike romske zajednice sudjelovali predstavnici Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske te predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva uprave.

Provedba mjera

7.1 STATUSNA RJEŠENJA

Opći cilj: Potpuno (100%) reguliran status u skladu sa zakonskim okvirom (državljanstvo ili stalni boravak) Roma koji imaju čvrstu poveznicu s Republikom Hrvatskom (ili bivšom Saveznom Republikom Hrvatskom) do 2020. godine, uz značajnu potporu nadležnih tijela.

Posebni cilj 1: Utvrditi, detektiranjem putem mobilnih timova, broj osoba koje imaju značajne poteškoće pri reguliranju statusa u Republici Hrvatskoj

Pokazatelji učinka:

- a) Broj pokrenutih i riješenih slučajeva (zahtjevi za odobrenje stalnog ili privremenog boravka, zahtjevi za stjecanje državljanstva), po dobi i po spolu.

Pokazatelj učinka	Početna vrijednost/godina	Broj zaprimljenih zahtjeva	Broj usvojenih zahtjeva
Broj pokrenutih i riješenih slučajeva	2014. godina	420	353
	2015. godina	232	181

- b) Udio osoba s riješenim/neriješenim statusom unutar ukupne romske populacije, razvrstan po etničkoj pripadnosti, spolu i dobi

U izvještajnom razdoblju zaprimljena su 232 zahtjeva za rješavanje statusnih pitanja, od čega je usvojen 181 zahtjev. U izvještajnom razdoblju zaprimljeno je 188 zahtjeva za odobrenje privremenog odnosno stalnog boravka, od čega je odobreno privremenih boravaka u 119 slučajeva, a stalnih boravaka u 34 slučaja. Odbijeno je 11 zahtjeva za privremeni odnosno stalni boravak, a u postupku je rješavanje o 24 zahtjeva²².

U izvještajnom razdoblju zaprimljeno je 44 zahtjeva za stjecanje hrvatskog državljanstva, od čega je usvojeno 22 zahtjeva, izdano je 6 zajamčenja o primitku u hrvatsko državljanstvo, odbijena su 4 zahtjeva za primitak u hrvatsko državljanstvo te je u 1 slučaju donesen zaključak o odbacivanju zahtjeva. U postupku je rješavanje o 11 zahtjeva.

²² MUP ističe kako u propisanim obrascima zahtjeva za odobrenje stalnog ili privremenog boravka ne postoji podatak o nacionalnoj pripadnosti, pa ga osobe koje podnose zahtjev niti ne upisuju, odnosno navedeni podatak je poznat samo ukoliko osobe to izričito navedu tijekom postupka. Relevantan podatak na temelju kojeg se provodi postupak jest podatak o državljanstvu stranog državljanina/ke.

U 2015. godini nije bilo zahtjeva za stjecanje hrvatskog državljanstva podnesenih za djecu pripadnika romske zajednice.

Prema izvješću Ministarstva unutarnjih poslova nije moguće pratiti ove pokazatelje učinka, te je u narednom periodu navedene pokazatelje potrebno redefinirati. Nisu dostupni ni pokazatelji rezultata.

Mjere

7.1.1.1 Ojačati i proširiti rad mobilnih timova za pomoć pri rješavanju statusnih pitanja, odnosno formirati mobilne timove za rješavanje statusa Roma na svim područjima gdje postoje saznanja da pripadnici romske nacionalnosti imaju neriješen status. Mobilni timovi sastavljeni su od predstavnika policijskih uprava, policijskih postaja, ureda državne uprave, predstavnika koordinacija, vijeća i predstavnika romske nacionalne manjine/udruga romske nacionalne manjine te centara za socijalnu skrb radi rješavanja statusnih pitanja	
Nositelj:	MUP, Ministarstvo uprave, MSPM <i>Sudionici u provedbi:</i> Policijske uprave, policijske postaje, uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za opću upravu Grada Zagreba, centri za socijalnu skrb, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, predstavnici tijela JLS
Provedba mjere:	Mobilni tim Grada Zagreba i Zagrebačke županije: članica mobilnog tima, predstavnica Policijske uprave zagrebačke sudjelovala je na sastanku s predstavnicima Vijeća romske nacionalne manjine te predstavnicima romskih udruga i predstavnicima gradskih ureda, na temu unaprjeđenja suradnje između predstavnika romske populacije i nadležnih TDU. Mobilni tim Brodsko-posavske županije: U izvještajnom razdoblju nije bilo potrebe za obilaskom romskog naselja i održavanjem sastanaka sa predstavnicima romskih udruga jer su konkretni slučajevi rješavani temeljem angažmana svih članova mobilnog tima. Napominje se kako je Informativno pravni centar u Slavonskom Brodu snosio troškove postupaka radi pribavljanja putnih isprava matične države za jedan dio romske populacije na području Županije. Mobilni tim Međimurske županije: U izvještajnom razdoblju nije bilo evidentiranih podataka o podnijetim odnosno riješenim zahtjevima vezano uz statusna pitanja romske populacije. Napominje se da su pripadnici romske populacije u pojedinačnim slučajevima bili obuhvaćeni postupanjem vezanim uz odredbe Zakona o prebivalištu, dakle kao hrvatski državljani.
POKAZATELJ REZULTATA	Broj zaprimljenih zahtjeva za rješavanje statusnih pitanja a
Vrijednost za 2014. g.	420

Vrijednost za 2015. g.	232
------------------------	-----

Posebni cilj 2: Podići razinu informiranosti i potaknuti pripadnike romske zajednice na punu suradnju u postupcima rješavanja njihova statusa

a) Intenzitet rješavanja statusa/povećanje broja zahtjeva za rješavanjem statusa tijekom i nakon aktivnosti

Pokazatelj učinka	Početna vrijednost/godina	Broj zaprimljenih zahtjeva	Broj usvojenih zahtjeva
Broj pokrenutih i riješenih slučajeva	2014. godina	420	353
	2015. godina	232	181

b) Broj riješenih statusa u odnosu na broj podnesenih zahtjeva, razvrstan po etničkoj pripadnosti, spolu i dobi

DOBNA SKUPINA	Odobren privremeni boravak		Odobren stalni boravak		Odbijeni zahtjevi za privremeni i stalni boravak		Zahtjevi za privremeni i stalni boravak u postupku	
	ŽENE	MUŠKARCI	ŽENE	MUŠKARCI	ŽENE	MUŠKARCI	ŽENE	MUŠKARCI
DJECA								
-1	7		0		0		0	
1-5	11		0		0		0	
5-10	2		0		0		0	
10-18	4		0		0		0	
Ukupno	24		0		0		0	
20-30	26	18	15	9	0	2	5	3
30-40	7	7	5	0	4	2	2	3
40-50	13	6	2	1	1	1	2	3
50-60	12	2	0	0	0	1	2	1
60 i više	3	1	1	1	0	0	1	2
Ukupno	61	34	23	11	5	6	12	12

DOBNA SKUPINA	Usvojen zahtjev za primitak u hrvatsko državljanstvo		Odbijen zahtjev za primitak u hrvatsko državljanstvo		Izdana zajamčenja o primitku u hrvatsko državljanstvo		U postupku zahtjevi za primitak u hrvatsko državljanstvo	
DJECA								
-1	0		0		0		0	
1-5	0		0		0		0	
5-10	0		0		0		0	
10-18	0		0		0		3	
Ukupno	0		0		0		3	
	ŽENE	MUŠKARCI	ŽENE	MUŠKARCI	ŽENE	MUŠKARCI	ŽENE	MUŠKARCI
20-30	3	3	0	1	0	1	2	1
30-40	7	1	1	1	0	0	1	0
40-50	4	0	0	0	0	2	3	1
50-60	1	1	1	0	1	0	0	0
60 i više	2	0	0	0	1	1	0	0
Ukupno	17	5	2	2	2	4	6	2

Mjere

7.1.2.1 Formiranje multidisciplinarnih info-pultova u svim sredinama gdje žive Romi gdje bi im se pružila podrška i relevantne informacije o rješavanju statusnih pitanja, suzbijanju diskriminacije, suzbijanju kriminaliteta, pitanjima zdravstvene zaštite i ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu, obrazovanja, socijalne skrbi te odgovornosti u području obiteljskih odnosa i mehanizmima za zaštitu prava iz područja obiteljskih odnosa

Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s nadležnim TDU, JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Provedba mjere:	Zbog proračunskih ograničenja, tijekom 2015. godine mjera nije provedena. Provođenje mjere planira se u narednom razdoblju iz sredstava Europskog socijalnog fonda. Prema Izvješću Međimurske županije u sklopu Roma info punkta zaposlen je jedan pripadnik romske nacionalne manjine, a utrošena financijska sredstva su 15.147,75 kn (razdoblje od 1.12.2015. do 31.12.2015.).

Posebni cilj 3: Uspostaviti mehanizme za brže i učinkovitije rješavanje statusnih pitanja Roma u Republici Hrvatskoj

Pokazatelji učinka:

- a) Bolja i izravnija međusektorska vertikalna i horizontalna komunikacija
- b) Vremensko trajanje rješavanja pojedinačnih slučajeva
- c) Uklonjene poteškoće u komunikaciji i suradnji

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima

Mjere

7.1.3.1 Uspostava mehanizama za bolju koordinaciju postupanja između nadležnih tijela u svrhu rješavanja statusnog pitanja osoba (posebno vezano uz postupke pokrenute povodom izdavanja domovnica na temelju nezakonite pravne osnove) te pomoć osobama koje nakon postupka ispravka pogrešno upisanog podatka o državljanstvu u državnim maticama pokreću novi postupak primitka u hrvatsko državljanstvo te oslobođenje od plaćanja upravnih pristojbi u tom postupku i postupcima pribavljanja novih hrvatskih isprava			
Nositelj:	Ministarstvo uprave, uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za opću upravu Grada Zagreba <i>Sudionici u provedbi:</i> Uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za opću upravu Grada Zagreba, MUP, policijske uprave, policijske postaje		
Provedba mjere:	Ministarstvo uprave izvještava da se upravni postupci ne vode po osnovi nacionalne pripadnosti tako da nije moguće prikazati brojčane pokazatelje. Također, niti domovnice se ne izdaju po osnovi nacionalne pripadnosti pa nema niti pokazatelja o broju izdanih domovnica.		
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj upravnih akata donesenih u vezi domovnica izdanih na temelju nezakonite pravne osnove	Broj novih postupaka pokrenutih nakon donošenja upravnog akta	Broj izdanih domovnica
Vrijednost za 2014. g.	16	16	13
Vrijednost za 2015. g.	/	/	/
7.1.3.2. Razvijati suradnju s nadležnim institucijama u regiji radi prevladavanja problema vezanih za utvrđivanje identiteta			
Nositelj:	MUP, Ministarstvo uprave, MVEP <i>Sudionici u provedbi:</i> Policijske postaje, policijske uprave, uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za opću upravu Grada Zagreba		

Provedba mjere:	MUP u pojedinačnim slučajevima, putem MVEP-a službenim putem provjerava državljanski status pripadnika romske zajednice koji imaju čvrstu poveznicu s Republikom Hrvatskom i imaju poteškoće u rješavanju statusa. Ističe se i organizacija okruglog stola, održan 30. lipnja 2015. g. u organizaciji UNHCR-a i IPC-a radi prezentacija najbolje prakse država članica EU, s primjerima Italije i Mađarske, u rješavanju apatridnosti, na kojem su uz pripadnike romske zajednice sudjelovali predstavnici Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske te predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva uprave.
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj osoba za koje treba utvrditi identitet/broj osoba za koje je utvrđen identitet
Vrijednost za 2014. g.	2
Vrijednost za 2015. g.	1
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Aktivnosti MUP-a su se obavljale u okviru redovne djelatnosti i financirale iz aktivnosti A553131 Administracija i upravljanje.

7.2 SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE

Opći cilj: Smanjiti diskriminaciju romske nacionalne manjine

Posebni cilj 1: Podići razinu javne svijesti o potrebi suzbijanja diskriminacije u odnosu na romsku nacionalnu manjinu

Pokazatelji učinka:

- a) Smanjenje pojave diskriminacije Roma u svim područjima
- b) Učinkovitije rješavanje predmeta na području antidiskriminacijskog zakonodavstva
- c) Senzibiliziranje izvještavanje medija o položaju romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj;
- d) Postotak/broj osoba koje su čule za kampanju „Dosta!“

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

7.2.1.1 Provedba istraživanja o percepciji diskriminacije romske nacionalne manjine	
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s pripadnicima romske nacionalne manjine
Provedba mjere:	Mjera nije provedena u izvještajnom razdoblju zbog nedostatnih proračunskih i drugih kapaciteta. Provedba mjere planirana je za 2017. - 2018. godinu sredstvima Europskog socijalnog fonda.

7.2.1.2 Kontinuirana izobrazba državnih službenika o antidiskriminacijskom zakonodavstvu i njegovoj primjeni u praksi	
Nositelj:	TDU u suradnji s udrugama
Provedba mjere:	<p>Pripremljen je Plan za borbu protiv diskriminacije te su prikupljena mišljenja relevantnih tijela, a Plan treba odobriti Vlada RH što se očekuje u 2016. godini. Antidiskriminacijski koordinatori imenovani su u svim tijelima SUK-a OPKK-a, te je u planu osnivanje mreže antidiskriminacijskih koordinatora gdje će biti definirani njihovi zadaci. Uspostava mreže očekuje se u prvom tromjesečju 2016. godine.</p> <p>Radi provođenja mjera za osposobljavanje osoba uključene u upravljanje i kontrolu ESI fondova na području zakonodavstva Europske unije koje se odnosi na antidiskriminaciju, ravnopravnost spolova i prava osoba s invaliditetom, Radna skupina (Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina-antidiskriminacija, Ured za ravnopravnost spolova, MSPM, MRMS i MRRFEU); je osmislila edukaciju pod nazivom Antidiskriminacija, ravnopravnost spolova i primjena Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom u ESI fondovima koja obuhvaća osnovne principe ovih triju općih ex-ante uvjeta, kao i praktične primjere kako prepoznati i boriti se protiv diskriminacije. U provedbi edukacije sudjeluju predstavnici Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Ureda pučke pravobraniteljice, Ureda za ravnopravnost spolova Vlade RH i Ministarstva socijalne politike i mladih (MSPM), dok su uvod i poveznicu s ESI fondovima izradili i predaju predstavnici upravljačkih tijela OPKK-a i OPULJP-a. Planiranje i provedba edukacija organizirani su u suradnji s Državnom školom za javnu upravu (DŠJU), s kojom je Sporazum o suradnji sklopljen 11. prosinca 2015. godine.</p> <p>U prosincu 2015. godine održane su prve dvije edukacije na kojima je educirano ukupno 87 osoba iz triju upravljačkih struktura, a nastavak edukacija planiran je u 2016. godini po potpisivanju Dodatka Sporazumu s DŠJU-om koje se očekuje u veljači 2016. godine.</p>

	<p>Edukacijom su obuhvaćene sve osobe koje rade na sustavima upravljanja i kontrole OPKK-a, OPULJP-a i PRR-a te Koordinacijsko tijelo.</p> <p>Hrvatski pravosudni dužnosnici u službenici sudjelovali su na seriji seminara o suzbijanju diskriminacije u organizaciji Akademije za europsko pravo (ERA), a posredstvom Pravosudne akademije. Riječ je o 3 dvodnevna seminara koja su održana u travnju, listopadu i studenom 2015. Na njima je sudjelovalo troje sudaca, jedna zamjenica ODO-a, jedna sudska savjetnica i jedan viši sudski savjetnik (ukupno 6 osoba). Seminari su posvećeni edukaciji pravnih praktičara o antidiskriminacijskim direktivama EU-a i ne targetiraju posebno Rome kao vulnerabilnu skupinu. Seminare financira u cijelosti ERA, bez nacionalnog sufinanciranja.</p> <p>U listopadu 2015. u Pravosudnoj akademiji održan je međunarodni seminar „Povelja o temeljnim pravima Europske unije u praksi“. Suradnja je to Pravosudne akademije i ERA-e kroz projekt koji se financirao iz programa EU-a „Temeljna prava“. Pravosudna akademija ima status korisnika (co-beneficiary) u tom projektu i za sudjelovanje je izdvojila 1.800 EUR iz svog proračuna za prošlu godinu. Na seminaru je sudjelovalo 25 polaznika, od kojih 12 pravosudnih dužnosnika iz Hrvatske.</p>		
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj održanih predavanja i radionica	Broj sudionika	Broj objavljenih informativnih materijala
Vrijednost za 2014. g.	2	/	3
Vrijednost za 2015. g.	4	31	
<p>7.2.1.3 Podizanje svijesti šire javnosti u Republici Hrvatskoj o antidiskriminacijskom zakonodavstvu u Republici Hrvatskoj i aktivnostima koje se poduzimaju u sustavnom suzbijanju diskriminacije romske nacionalne manjine organiziranjem javnih tribina i seminara, te provedbom daljnjih aktivnosti u provedbi kampanje Vijeća Europe „Dosta!“</p>			
Nositelj:	<p>ULJPPNM u suradnji s TDU, Savjetom za nacionalne manjine i udrugama; Za kampanju „Dosta!“: ULJPPNM u suradnji s Vijećem Europe</p>		
Provedba mjere:	<p>Povodom Međunarodnog dana ljudskih prava 10. prosinca 2015. godine ULJPPNM u suradnji s Vijećem Europe i <i>Human Rights Film Festivalom</i>, organizirao je okrugli stol i projekciju filma s ciljem uklanjanja predrasuda prema pripadnicima romske nacionalne manjine i otvaranja prostora šireg dijaloga, osobito o zanemarenim aspektima povijesti Roma. U kinu Europa prikazan je dokumentarni film <i>Štitarski Romi</i>, autora Šime Dominkovića i Antuna Smajića. Film govori o sudbini pripadnika romske zajednice koji su živjeli u Štitaru oko 150 godina, te zločinima koji su nad njima počinjeni. U okviru kampanje Vijeća Europe <i>Dosta! – Oslobodimo se predrasuda, upoznajmo Rome</i>, posvećene borbi protiv diskriminacije i društvenih predrasuda prema pripadnicima romske nacionalne manjine, ove je godine predstavnica Vijeća Europe Clementine Trollo-Bailey predstavila mrežnu stranicu posvećenu genocidu nad Romima i Sintima. Povijesno zanemarivanje progona Roma u 2. svjetskom ratu odražava diskriminaciju i isključenost s kojom se pripadnici romske nacionalne manjine i danas suočavaju.</p>		

POKAZATELJ REZULTATA:	Broj održanih javnih tribina, seminara i radionica	Broj sudionika na javnim tribinama, seminarima i radionicama
Vrijednost za 2014. g.	2	
Vrijednost za 2015. g.	1	50
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	A 513041 Provedba nacionalne strategije za uključivanje Roma, 10.309,63 kn.	
Navesti druge izvore financiranja (fondovi EU, ostali donatori) ukoliko ih je bilo	A 513041 Provedba nacionalne strategije za uključivanje Roma, Izvor 52, 30.443,50 kn.	
7.2.1.4 Poticati i pružati podršku programima i projektima organizacija civilnog društva koje djeluju na području zaštite ljudskih prava romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, s posebnim naglaskom na programe i projekte usmjerene afirmaciji i osvješćivanju Romkinja o ljudskim pravima i ravnopravnosti spolova		
Nositelj:	ULJPPNM <i>Sudionici u provedbi:</i> Savjet za nacionalne manjine, Povjerenstvo za praćenje provedbe NSUR, nadležna TDU	
Pokazatelj rezultata:	• Broj provedenih projekata	
Provedba mjere:	<p>U prosincu 2015.g. održan je okrugli stol „Položaj žena Romkinja u Republici Hrvatskoj“ koji je organizirao Ured za ravnopravnost spolova u suradnji s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Cilj okruglog stola bio je raspraviti položaj žena Romkinja i njihovu uključenost u procese odlučivanja na nacionalnoj i međunarodnoj razini, kao i njihovu participaciju u budućim projektima i aktivnostima.</p> <p>Ured za ravnopravnost spolova financirao je projekt „Žene Romkinje“ Udruge žena Romkinja „Bolja budućnost“ u iznosu od 5.000,00 kn.</p> <p>Nadalje, u okviru IPA 2012 natječaja „Jačanje kapaciteta organizacija civilnoga društva za osiguravanje djelotvorne provedbe standarda EU u ostvarenju ljudskih prava“ financiranasa 22 projekta usmjerena na osiguravanje učinkovite primjene standarda EU u osnaživanju ljudskih prava. Svrha natječaja je osnažiti doprinos civilnoga društva dosljednom provođenju europskih standarda zaštite ljudskih prava i prava nacionalnih manjina, unaprijediti sudjelovanje građana u zaštiti ljudskih prava te poboljšati položaj i ostvarivanje prava Roma u Hrvatskoj. Od ukupnog broja odobrenih projekata, 7 ih je usmjereno na poboljšanje pristupa romske nacionalne manjine ljudskim pravima. Ukupna vrijednost 7 projekata je 861.824,79 EUR a projekti su u provedbi od studenog 2015. godine: Dio projekata uključuje aktivnosti usmjerene afirmaciji i osvješćivanju Romkinja o ljudskim pravima i ravnopravnosti spolova. Za detalje molimo vidjeti Mjeru 6.3.3.</p>	

POKAZATELJI REZULTATA	Broj provedenih projekata
Vrijednost za 2013. g.	2
Vrijednost za 2014. g.	2
Vrijednost za 2015. g.	2

Posebni cilj 2: Unaprijediti međuresornu suradnju nadležnih tijela s reprezentativnim predstavnicima (npr. članovi vijeća romske nacionalne manjine i predstavnici) romske nacionalne manjine u suzbijanju diskriminacije pripadnika romske nacionalne manjine

Pokazatelj učinka:

- a) Učinkovitije praćenje položaja romske nacionalne manjine na terenu, učinkovitije rješavanje problema s kojima se susreće romska nacionalna manjina vezano za sve pojavne oblike diskriminacije

Podaci za pokazatelj učinka definiran Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelj učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranom pokazatelju.

Mjere

7.2.2.1. Uspostaviti i osigurati sustavnu komunikaciju i prenošenje informacija o stanju ljudskih prava pripadnika romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj između nadležnih tijela na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te predstavnika romske nacionalne manjine	
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s nadležnim TDU, JL/P(R)S, vijećima i predstavnicima romske nacionalne manjine i udrugama koje djeluju na području zaštite ljudskih prava romske nacionalne manjine
Provedba mjere:	Tijekom 2015.g. ULJPPNM je, u suradnji s Uredom pučkog pravobranitelja, nastavio terenske posjete lokacijama u kojima živi veći broj pripadnika romske nacionalne manjine (Bjelovarsko-bilogorska županija: Grubišno Polje, Veliki Grđevac, Brodsko-posavska županija: Nova Gradiška (dvije lokacije), Slavonski Brod; Koprivničko-križevačka županija: Koprivnica (dva naselja), Peteranec, Drnje, Virje i Novigrad Podravski; Međimurska županija (Goričan, Kuršanec-Čakovec, Mursko Središće, Orehovica; Osječko-baranjska županija: Beli Manastir, Belišće (Bistrinci), Bilje, Darda (tri lokacije), Jagodnjak (Bolman), Našice (Vukojevci), Petlovac (Torjanci); Sisačko-moslavačka županija (Kutina, Sisak); varaždinska županija (Cestica, Peteranec, Ludbreg, Sveti Đurđ). Tijekom

	<p>posjeta održani su sastanci s predstavnicima regionalne i lokalne samouprave, vijećima, predstavnicima i udrugama romske nacionalne manjine.</p> <p>U okviru IPA 2012 natječaja „Jačanje kapaciteta organizacija civilnoga društva za osiguravanje djelotvorne provedbe standarda EU u ostvarenju ljudskih prava“ financirana 22 projekta usmjerena na osiguravanje učinkovite primjene standarda EU u osnaživanju ljudskih prava. Od ukupnog broja odobrenih projekata, 7 ih je usmjereno na poboljšanje pristupa romske nacionalne manjine ljudskim pravima i aktivnosti uglavnom uključuju i sustavnu komunikaciju na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini svih relevantnih dionika. Ukupna vrijednost 7 projekata je 861.824,79 EUR a projekti su u provedbi od studenog 2015. godine Za detalje molimo vidjeti Mjeru 6.3.3.)</p>		
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj održanih sastanaka	Broj predstavnika TDU koji su prisustvovali sastancima	Broj pripadnika romske nacionalne manjine
Vrijednost za 2014. g.	4	8	8
Vrijednost za 2015. g.	20	40 (uključujući JLRS)	120

Posebni cilj 3: Osigurati i unaprijediti provedbu antidiskriminacijskog zakonodavstva od strane nadležnih tijela na svim razinama (nacionalna/regionalna/lokalna) i provedba svih ostalih propisa i zakona uz primjenu antidiskriminacijskih načela (obrazovanje, stanovanje, zdravstvo, zapošljavanje)

Pokazatelj učinka:

- a) Povećanje stope rješavanja predmeta vezanih uz diskriminaciju Roma
- b) Skraćenje vremena trajanja postupaka vezanih uz diskriminaciju Roma pred sudom

Podaci za pokazatelje učinka definiran Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelj učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

7.2.3.1 Unapređenje djelotvornosti rada nadležnih tijela u identificiranju, sprečavanju i suzbijanju pojavnih oblika diskriminacije romske nacionalne manjine putem jačanja administrativnih kapaciteta nadležnih službi kroz obrazovanje odgovarajućih kadrova o svim oblicima

diskriminacije i mehanizmima njihovog suzbijanja te jačanje nadzora nad provedbom antidiskriminacijskog zakonodavstva vezano za romsku nacionalnu manjinu		
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s nadležnim TDU	
Provedba mjere:	<p>Unapređenje djelotvornosti rada nadležnih tijela u identificiranju, sprečavanju i suzbijanju pojava oblika diskriminacije romske nacionalne manjine putem jačanja administrativnih kapaciteta nadležnih službi kroz obrazovanje odgovarajućih kadrova o svim oblicima diskriminacije i mehanizmima njihovog suzbijanja te jačanje nadzora nad provedbom antidiskriminacijskog zakonodavstva vezano za romsku nacionalnu manjinu ističemo sljedeće.</p> <p>Prilikom raspisivanja Natječaja za upis polaznika/polaznica u Program srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac/policajka u 2015./2016. godini, Policijska akademija uputila je dopis Hrvatskom Saboru, Klubu zastupnika nacionalnih manjina kojim se zatražilo poticanje pripadnika nacionalnih manjina na prijavu za navedeni natječaj (što je uključivalo i romsku nacionalnu manjinu).</p> <p>Nadalje, o suzbijanju diskriminacije prema romskoj nacionalnoj manjini u Programu srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac/policajka, polaznici se educiraju kroz sadržaje u okviru nastavnih predmeta Etika policijskog zvanja, Psihologija, Ustav Republike Hrvatske, pravo Europske unije i ljudska prava.</p>	
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj provedenih edukacija	Broj sudionika na edukacijama
Vrijednost za 2014. g.	9	239
Vrijednost za 2015. g.	1	321
7.2.3.2. Vođenje baze podataka o sudskim postupcima vođenima temeljem Zakona o suzbijanju diskriminacije		
Nositelj:	Ministarstvo pravosuđa <i>Sudionici u provedbi:</i> Sudovi	
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Omjer pristiglih i riješenih predmeta unutar jednog razdoblja (godina dana): primljeno je 93 predmeta iz građanske grane sudovanja, a riješeno 73 predmeta ▪ Broj neriješenih predmeta diskriminacije na kraju svakog razdoblja (godina dana): 146 građanskih predmeta ▪ Trajanje svakog postupka vezanog uz diskriminaciju pred sudom (do 12 mjeseci/preko 12 mjeseci): do 12 mjeseci: 4 predmeta, preko 12 mjeseci 69 predmeta 	
Provedba mjere:	U odnosu na kaznena djela vezana za povredu Zakona o suzbijanju diskriminacije, u 2015. godini ukupno su zaprimljena 2 nova predmeta, što je manje nego 2014. godine kada ih je zaprimljeno 3. Oba predmeta se odnose na diskriminaciju na temelju nacionalnog podrijetla (2014. godine zaprimljen je između ostalih 1 predmet koji se odnosi na diskriminaciju na temelju etničkog podrijetla te 2 predmeta koja se odnose na diskriminaciju na osnovu nacionalnog podrijetla). Za ukupno 3 predmeta donesena je pravomoćna presuda	

	<p>(više nego 2014. kada je na drugi način riješen samo jedan predmet i to zbog diskriminacije na osnovu spola) od kojih se jedna presuda odnosi na diskriminaciju na osnovu jezika a dvije presude se odnose na diskriminaciju na osnovu nacionalnog podrijetla.</p> <p>U odnosu na građanske predmete vezane za povredu Zakona o suzbijanju diskriminacije, u 2015. godini primljeno je 93 predmeta, što je više nego 2014. (i 2013.) kada ih je bilo 31, odnosno 52. U 2015. godini 6 predmeta se odnosi na diskriminaciju na temelju etničke pripadnosti, što je više nego 2014. godine kada nije zabilježen niti jedan takav predmet. Čak 45 predmeta se odnosi na diskriminaciju na temelju nacionalnog podrijetla, što je znatno više nego 2014. kada je zaprimljen samo jedan takav predmet. Donesene su 73 pravomoćne presude, od čega se 2 odnose na diskriminaciju na temelju etničke pripadnosti, što je više nego 2014. godine kada nije donesena ni jedna, a čak 41 presuda se odnosi na diskriminaciju na temelju nacionalnog podrijetla na način da je u 2 predmeta odbijen tužbeni zahtjev, a 39 predmeta je riješeno na drugi način. To je više nego 2014. godine kada su donesene dvije presude na temelju nacionalnog podrijetla, na način da je u obje odbijen tužbeni zahtjev.</p> <p>U prekršajnim predmetima vezanim za povredu Zakona o suzbijanju diskriminacije, u 2015. godini zaprimljeno je 125 predmeta, što je neznatno manje nego u 2014.g. kada ih je zaprimljeno 137. Od toga, 27 predmeta se odnosi na diskriminaciju na temelju etničke pripadnosti, što je gotovo jednako kao i prošle godine kada ih je zaprimljeno 28. Zaprimljeno je 56 predmeta koji se odnose na diskriminaciju na temelju nacionalnog podrijetla, što je više nego 2014. godine kada ih je zaprimljeno 39.</p> <p>U 2015. donesena je ukupno 81 pravomoćna presuda, što je nešto manje nego u 2014. kada ih je doneseno 94. Od toga, 24 presude se odnose na diskriminaciju na osnovi etničke pripadnosti (17 osuđujućih i 7 oslobađajućih) što je više nego 2014. godine kada ih je doneseno 18 (8 osuđujućih, 5 oslobađajućih i 5 predmeta je riješeno na drugi način). Doneseno je 29 presuda u predmetima zbog diskriminacije na osnovi nacionalnog podrijetla (11 osuđujućih, 9 oslobađajućih i 9 predmeta je riješeno na drugi način) što je nešto više od 2014. godine kada ih je doneseno 20 (15 osuđujućih, jedna oslobađajuća i 4 predmeta su riješena na drugi način).</p>			
POKAZATELJA REZULTATA:	Omjer pristiglih i riješenih predmeta unutar jednog razdoblja (godina dana)	Broj neriješenih predmeta diskriminacije na kraju svakog razdoblja (godina dana)	Trajanje svakog postupka vezanog uz diskriminaciju pred sudom	
			Do 12 mjeseci	Preko 12 mjeseci
Vrijednost za 2014. g.	primljeno 171 / riješeno 117	257	84	33
Vrijednost za 2015. g.	primljeno 220 / riješeno 157	282	67	90
7.2.3.3. Praćenje statistike o zločinima iz mržnje				
Nositelj:	ULJPPNM <i>Sudionici u provedbi:</i> MUP, DORH, Ministarstvo pravosuđa, sudovi			
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Omjer pristiglih i riješenih predmeta unutar jednog razdoblja (godina dana) • Broj neriješenih predmeta zločina iz mržnje na kraju svakog razdoblja (godina dana) • Trajanje svakog postupka vezanog uz zločin iz mržnje pred sudom (do 12 mjeseci/preko 12 mjeseci) 			

Provedba mjere:	<p>Tijekom 2015. godine policija je evidentirala ukupno 22 kaznena djela za koja je kriminalističkim istraživanjem utvrđeno da su motivirana mržnjom. Od navedenog broja uspješno je razriješeno ukupno 20 kaznenih djela ili 90,9%. U odnosu na 2014. godinu kada je zabilježeno 14 kaznenih djela zločina iz mržnje, tijekom 2015. godine je zabilježen porast broja kaznenih djela za 63%, što je izravna posljedica provedbe brojnih preventivnih mjera usmjerenih na jačanje svijesti građana o važnosti zločina iz mržnje te potrebi njihovog prijavljivanja, a osobito identifikacije skupina najčešće ugroženih zločinima iz mržnje te provedbe ciljanih mjera u suradnji s takvim skupinama.</p> <p>Ministarstvo pravosuđa nastavlja s vođenjem statistike o zločinima iz mržnje. Ministarstvo godišnje (u veljači) prosljeđuje izvješće vezano za slučajeve diskriminacije Uredu pravobraniteljice. Praćenje statistike slučajeva diskriminacije izrađeno je u suradnji s Uredom pravobraniteljice. Statistički podaci objedinjuju pojedinačna izvješća koja svaki sud posebno podnosi Ministarstvu. Ministarstvo pravosuđa je izvijestilo da je u 2015. godini zaprimljeno ukupno 8 predmeta vezanih za kazneno djelo zločina iz mržnje sukladno čl. 87. toč. 21. Kaznenog zakona, te je ostalo 9 slučajeva iz prethodnog razdoblja. Od navedenih predmeta, 1 predmet odnosi se na zločin iz mržnje zbog boje kože ili rase, 3 predmeta zločina iz mržnje zbog etničke pripadnosti, 3 predmeta zbog religijske pripadnosti, 9 predmeta zbog nacionalne pripadnosti i 1 predmet iz ostalih područja. Vezano uz prekršajna djela posebno označena uz motiv mržnje, ukupno ih je bilo 12 u 2015. godini; doneseno je 7 pravomoćnih presuda, od toga 3 odbijajućih ili oslobađajućih presuda, a izrečeno je 6 sankcija.</p>			
POKAZATELJA REZULTATA:	Omjer pristiglih i riješenih predmeta unutar jednog razdoblja (godina dana)	Broj neriješenih predmeta zločina iz mržnje na kraju svakog razdoblja (godina dana)	Trajanje svakog postupka vezanog uz zločin iz mržnje pred sudom	
			Do 12 mjeseci	Preko 12 mjeseci
Vrijednost za 2014. g.	primljeno 10/ riješeno 12 (kaznenih djela)	9	12	0
Vrijednost za 2015. g.	primljeno 8/ riješeno 8 (kaznenih djela)	9	3	5

Posebni cilj 4: Smanjiti pojavnost nasilničkog ponašanja prema Romima djelovanjem policije

U provedbi navedenog cilja policija kontinuirano prati događaje i pojave s elementima nasilja u vezi romske zajednice u Republici Hrvatskoj, te poduzima odgovarajuće aktivnosti u cilju sprječavanja nasilničkog ponašanja prema Romima, nasilja unutar romskih zajednica, te suzbijanja diskriminacije Roma.

Pokazatelji učinka:

- Smanjenje stope nasilničkog ponašanja i raso motiviranog nasilja – zločina iz mržnje
- Smanjenje pojavnosti nasilja nad Romima unutar romskih zajednica
- Smanjenje stope pojavnosti kaznenih djela i prekršaja počinjenih od strane Roma

U 2015. godini MUP je evidentirao ukupno 63 prijavljena kaznena djela na štetu Roma, 141 kazneno djelo unutar romske zajednice i 1.062 kaznena djela počinjena od strane Roma, što u odnosu na 2014. godinu predstavlja smanjenje prijavljenih kaznenih djela na štetu Roma (97 - 2014. godine), smanjenje kaznenih djela unutar romskih zajednica (189 - 2014. godine) i smanjenje kaznenih djela počinjenih od strane Roma (1.124 - 2014. godine). U istom razdoblju evidentirano je ukupno 59 prijavljenih prekršaja na štetu Roma, 434 prekršaja unutar romskih zajednica i 1.348 prekršaja počinjenih od strane Roma, što u odnosu na 2014. godinu predstavlja povećanje ukupno prijavljenih prekršaja na štetu Roma (47 - 2014. godine), povećanje prekršaja unutar romskih zajednica (429 - 2014. godine), te povećanje prekršaja počinjenih od strane Roma (1.199 - 2014. godine).

Pokazatelj učinka	Početna vrijednost/godina	Vrijednost pokazatelja/ broj
Smanjenje stope nasilničkog ponašanja i rasno motiviranog nasilja – zločina iz mržnje	Početna vrijednost	
	2013. godina	Od ukupnog broja evidentiranih događaja tijekom 2013. godine koji su motivirani mržnjom, u 35 slučajeva su utvrđeni elementi kaznenog djela motiviranog mržnjom, od čega se u 3 slučaja radilo se o kaznenim djelima motiviranim mržnjom prema pripadnicima romske nacionalne manjine.
	2014. godina	Od ukupnog broja evidentiranih događaja tijekom 2014. godine koji su motivirani mržnjom, u 14 slučajeva su utvrđeni elementi kaznenog djela motiviranog mržnjom, no niti u jednom od njih nije evidentirano počinjenje djela motiviranog mržnjom prema pripadnicima romske nacionalne manjine.
	2015. godina	Od ukupnog broja evidentiranih događaja tijekom 2015. godine koji su motivirani mržnjom, u 22 slučaja su utvrđeni elementi kaznenog djela motiviranog mržnjom, no samo u jednom slučaju radilo se o kaznenom djelu motiviranom mržnjom prema pripadnicima romske nacionalne manjine.
Smanjenje pojavnosti nasilja nad Romima unutar romskih zajednica	Početna vrijednost	
	2013. godina	462
	2014. godina	618

	2015. godina	575
Smanjenje stope pojavnosti kaznenih djela i prekršaja počinjenih od strane Roma	Početna vrijednost	
	2013. godina	2074
	2014. godina	2323
	2015. godina	2410

Mjere

7.2.4.1. Postizanje veće djelotvornosti policije u otkrivanju i sprečavanju nasilja nad Romima i nasilja u romskim zajednicama implementacijom Strategije djelovanja „Policija u zajednici“, odnosno izgradnjom sustava prevencije kriminaliteta	
Nositelj:	MUP u suradnji s pripadnicima romske zajednice, udruge <i>Sudionici u provedbi:</i> Ravnateljstvo policije, policijske uprave
Provedba mjere:	<p>Policijska uprava međimurska, sukladno odrednicama Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013.-2020., Akcijskog plana za provedbu nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje 2013. do 2015. te Akcijskog plana za uključivanje Roma Međimurske županije od 2013. do 2015. godine, donijela je 2013. godine Provedbeni program preventivnih mjera usmjerenih na povećanje sigurnosti te jačanje socijalne uključenosti Roma na području Policijske uprave međimurske.</p> <p>Aktivnosti provedene u skladu s Provedbenim programom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • donacijom Ministarstva unutarnjih poslova Savezne Republike Njemačke, Savezne pokrajine Baden-Württemberg donirano je i kompletno opremljeno kombi vozilo „Mobilni preventivni centar policije“. Njime je, u suradnji s raznim drugim institucijama, realizirano ukupno 88 preventivnih aktivnosti koje su ciljano usmjerene na prevenciju svih oblika protupravnog ponašanja putem informiranja i senzibilizacije građana. Tim aktivnostima obuhvaćeno je oko 5.000 građana od kojih je veliki broj pripadnika romske zajednice. • vezano uz aktivnosti koje se odnose na suradnju s društvenim institucijama u cilju stjecanja odgovarajućeg obrazovanja i proširivanja mogućnosti zapošljavanja pripadnika romske nacionalne manjine posebice u policiji, tijekom 2014. i tijekom 2015. godine Zavodu za zapošljavanje, Područnoj službi Čakovec prosljeđena je obavijest o raspisanom natječaju Policijske akademije, za zanimanje policajac/policajka, te su u suradnji sa Zavodom za zapošljavanje, Područnom službom Čakovec, pripadnici romske nacionalne manjine potaknuti na stjecanje odgovarajućeg obrazovanja kako bi se proširile mogućnosti njihova zapošljavanja pa tako i zapošljavanja u policiji. Naime, svake godine u vrijeme kada Policijska akademija objavljuje natječaj za upis u Program srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac, Zavodu za zapošljavanje takva se obavijest prosljeđuje kako bi o tome mogli obavijestiti svoje korisnike.

	<ul style="list-style-type: none"> vezano na izradu i distribuciju promotivnih preventivnih materijala (plakata, brošura) na romskom/hrvatskom jeziku, u suradnji i kontaktu s pripadnicima romske nacionalne manjine i u suradnji s Gradom Čakovcem izrađeni su promotivno-preventivni materijali koji su objavljeni na web stranicama Policijske uprave međimurske pod kategorijom „savjeti“, potkategorija „prevencija“. Preventivni materijali na hrvatskom i bajaškom rumunjskom jeziku tematski obuhvaćaju zaštitu djece, zaštitu od nasilja u obitelji, trgovanje ljudima te oružje, a objavljeni su na internetskoj stranici (http://www.medjimurska.policija.hr/MainPu.aspx?id=209036). 																
POKAZATELJ REZULTATA:	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Broj i vrsta razriješenih kaznenih djela</th> <th colspan="2">Broj i vrsta prekršaja</th> </tr> <tr> <th>Broj</th> <th>Vrsta</th> <th>Broj</th> <th>Vrsta</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Vrijednost za 2014. g.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Vrijednost za 2015. g.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Broj i vrsta razriješenih kaznenih djela		Broj i vrsta prekršaja		Broj	Vrsta	Broj	Vrsta	Vrijednost za 2014. g.				Vrijednost za 2015. g.			
Broj i vrsta razriješenih kaznenih djela		Broj i vrsta prekršaja															
Broj	Vrsta	Broj	Vrsta														
Vrijednost za 2014. g.																	
Vrijednost za 2015. g.																	
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	42.000 kn utrošeno u okviru aktivnosti MUP-a A553131 Administracija i upravljanje																
7.2.4.2. Poticanje Roma na prijavljivanje rasnog i drugih oblika nasilja prema Romima te evidentiranje i statističko praćenje broja takvih incidenata, s ciljem sprečavanja i smanjivanja kažnjivih radnji i rasno motiviranog nasilja – zločina iz mržnje																	
Nositelj:	MUP i ULJPPNM u suradnji s pripadnicima romske zajednice <i>Sudionici u provedbi:</i> Ravnateljstvo policije, policijske uprave u suradnji s pripadnicima romske zajednice																
Provedba mjere:	Nacionalni preventivni projekt „Živim život bez nasilja“ Ravnateljstvo policije Ministarstva unutarnjih poslova provodi od 2010. godine. Nacionalni preventivni projekt „Živim život bez nasilja“ Ministarstvo unutarnjih poslova, unazad dvije školske godine, provodi u partnerstvu s Ministarstvom znanost, obrazovanja i sporta te u suradnji s organizacijama civilnog društva (Udrugom mladih „Status M“ i udrugom „Riječi/Prave/Predstave“) uz aktivno uključivanje društveno odgovornih javnih osoba. Projekt se sastoji od ukupno 3 komponente (1. Komponenta: „Interaktivna radionica“, 2. Komponenta: „Umjetničko-edukativni program“ i 3. komponenta: „Interaktivna parlaonica“) od kojih se sve tri provode tijekom iste školske godine u odgojno obrazovnim ustanovama diljem Hrvatske ali dijelom i u prostorima kulturnih ustanova. Projekt je ciljano usmjeren na prevenciju nasilja u obitelji, nasilja nad ženama i nasilja među mladima uz nezaobilazno osnaživanje ciljane skupine, učenika 7. i 8. razreda, u smislu odabira pozitivnih društvenih vrijednosti među kojima se posebno ističe i poticanje na prijavljivanje takvih kaznenih djela, nediskriminacija. Tijekom školske godine 2014./2015. projektom je obuhvaćeno ukupno 35 osnovnih škola iz svih županija, a u sklopu njega upriličena je i svečana projekcija namjensko-edukativnog filma „Živim život bez nasilja“ također u svih županijama. Projektom je aktivnostima i promocijom namjensko-edukativnog filma obuhvaćeno oko 10000 djece, a dio kojih su i učenici romske nacionalne manjine.																
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj razriješenih kaznenih djela – zločina iz mržnje na štetu pripadnika romske zajednice																

Vrijednost za 2014. g.	Nije bilo kaznenih djela
Vrijednost za 2015. g.	1 od ukupno 1
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Dijelom iz sredstava Državnog proračuna i dijelom iz namjenskih sredstava Projekta. Aktivnosti su se obavljale u okviru redovne djelatnosti i financirale iz aktivnosti A553131 Administracija i upravljanje
7.2.4.3. Stručno usavršavanje policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova u provođenju mjera iz “Protokola o postupanju u slučaju zločina iz mržnje“, njihova senzibilizacija u pogledu rada s manjinskim skupinama, posebice pripadnicima romske zajednice, u cilju boljeg međusobnog razumijevanja i uvažavanja te sprječavanja svih oblika diskriminacije.	
Nositelj:	MUP s ostalim TDU i organizacijama te pripadnicima romske zajednice <i>Sudionici u provedbi:</i> Ravnateljstvo policije, policijske uprave
Provedba mjere:	<p>U 2015. godini, edukacija policijskih službenika vezano za zločine iz mržnje provodila se kontinuirano kao i do sada, u okviru Programa srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac/ka te za policijske službenike kroz programe specijalizacije i stručnog usavršavanja u Policijskoj akademiji. Na Tečaju granične policije (1), Tečaju prometne policije (2) i Specijalističkom tečaju za maloljetničku delinkvenciju na štetu obitelji i mladeži (1), održan je kolegij na temu zločina iz mržnje (u trajanju od tri sata), za ukupno 131 policijskog službenika/cu. Također, 50 polaznika/ca Programa srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac/ka 2014/2015., Policijske škole "Josip Jović", prisustvovalo je predavanju "Simboli mržnje" koje je u sklopu programa "Edukacijska jutra" 9. Festivala tolerancije, 18. travnja 2015. godine, u kinu "Europa", održao slavni grafički dizajner i ilustrator Mirko Ilić. Policijska službenica, nastavnica stručnih predmeta na Policijskoj školi, sudjelovala je u TAHCLE (Training Against Hate Crimes for Law Enforcement) treningu za trenere, organiziranom od strane OSCE/ODIHR-a u Varšavi, 22. – 24. 7. 2015. Pomoćnica načelnika Policijske akademije i članica Radne skupine za praćenje zločina iz mržnje, sudjelovala je na Seminaru o zločinu iz mržnje prema osobama s invaliditetom koji je u organizaciji Ureda pravobraniteljice za osobe s invaliditetom i Ureda za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) pri Organizaciju za europsku sigurnost i suradnju (OSCE) održan 9. 6. 2015. u Zagrebu. Također, sudjelovala je i na Međunarodnoj konferenciji „Effective Approaches in Addressing Hate Crimes and Hate Speech“ održanoj 22. 10. 2015. godine u Rigi, Latvija, u organizaciji latvijskog Centra za ljudska prava (u sklopu projekta „NGO Capacity Building to Combat Online Hate“). Jedan policijski službenik i jedan nastavnik Policijske škole, sudjelovali su 9. 12. 2015. na konferenciji organiziranoj od strane ODIHR/OSCE-a u Kijevu, Ukrajina na temu Izgradnje partnerstva između službi sigurnosti i manjinskih zajednica uz prezentaciju hrvatskih iskustva i prakse.</p> <p>Policijska akademija je na zamolbu ukrajinskog IOM-a pripremila i organizirala program studijskog posjeta deseteročlane delegacije Ministarstva unutarnjih poslova Ukrajine, u travnju 2015., vezano za problematiku suzbijanja zločina iz mržnje. Članovi delegacije bili su predstavnici znanstvenih i obrazovnih policijskih institucija i Uprave za ljudske potencijale Ministarstva unutarnjih poslova. U</p>

	lipnju 2015. godine, u organizaciji Misije OEES-a Makedonije, Policijsku akademiju posjetila je i 13-člana makedonska delegacija s ciljem upoznavanja s programom edukacije policijskih službenika u suzbijanju zločina iz mržnje, načinom prikupljanja podataka, suradnjom s civilnim društvom, zakonodavnim okvirom i aktivnostima Radne skupine za praćenje zločina iz mržnje.	
POKAZATELJA REZULTATA:	Broj policijskih službenika stručno usavršavanih u provođenju mjera iz Protokola o postupanju u slučaju zločina iz mržnje	Broj održanih edukacija
Vrijednost za 2014. g.	247	3
Vrijednost za 2015. g.	181	4
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Aktivnosti su se obavljale u okviru redovne djelatnosti i financirale iz aktivnosti A553131 Administracija i upravljanje.	
7.2.4.4 . Jačanje proaktivnog rada policijskih službenika pri otkrivanju slučajeva trgovanja djecom unutar romske populacije		
Nositelj:	MUP <i>Sudionici u provedbi:</i> Ravnateljstvo policije, policijske uprave	
Provedba mjere:	<p>S obzirom na to da sudjelovanje hrvatskih predstavnika u međunarodnim projektima na tematske okosnice suzbijanja trgovanja ljudima, te samim tim i jačanje proaktivnog rada pri otkrivanju slučajeva trgovanja djecom unutar romske populacije, kojima je cilj jačanje regionalne suradnje i dalje predstavlja vrlo važno područje interesa Republike Hrvatske, nastavit će se ulagati naponi u cilju aktivnog sudjelovanja predstavnika policije na međunarodnoj razini kako bi se omogućilo kontinuirano praćenje najnovijih trendova u svezi s trgovanjem ljudima.</p> <p>U organizaciji Srednjoeuropske policijske akademije – MEPA u Budimpešti, Mađarska, u vremenskom razdoblju od 13. do 17.4.2015. godine održan je Međunarodni seminar na temu „Trgovanje ljudima – prostitucija“ na kojem su sudjelovala 3 policijska službenika.</p> <p>U organizaciji UNODC-a u sklopu „UNODC Regional Programme for SouthEastern Europe (2016-2019)“ u Zagrebu (RACVIAC – Rakitje) u vremenskom razdoblju od 11. do 12.5.2015. godine održan je Međunarodni Expert Working Group Meeting on the Development of the Sub-Programme 1 “Countering Illicit Drug Trafficking and Transnational Organized Crime” u sklopu kojeg je održana i rasprava o Trgovanju ljudima na kojem su sudjelovala 3 policijska službenika.</p> <p>CEPOL (European Police College) - Stockholm, Švedska, od 2. do 4.6.2015. godine održan je CEPOL tečaj na temu „Trgovanje ljudima – radna eksploatacija“ sa osnovnim ciljem razmjene iskustava i prakse policijskih službenika na daljnjem radu u suzbijanju trgovanja ljudima na kojem je sudjelovao i 1 policijski službenik.</p>	

U okviru programa regionalne policijske suradnje „Partnership for education“, 4. modul, pod nazivom „Rukovođenje složenim međunarodnim istragama“ održan je u vremenskom razdoblju od 14. do 18. 9. 2015., u prostorijama Policijske akademije u Zagrebu, u sklopu kojeg je održana i edukacija o Trgovanju ljudima. U programu je sudjelovalo 28 policijskih službenika i državnih odvjetnika iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Kosova, Makedonije i Srbije, dok su predavači bili eksperti iz Sjedinjenih Američkih Država i Hrvatske.

Projektom pod nazivom „Uvođenje preduvjeta za uspostavu zajedničkih istražnih timova za borbu protiv trgovanja ljudima u Jugoistočnoj Europi (JIT THB)“ usmjerenim na strateške aktivnosti primarno će se osigurati logistička platforma koja je potrebna za buduće operativne aktivnosti kroz zajedničke istražne timove. S tim u vezi je u suradnji s nositeljem projekta Uredom nacionalnog koordinatora Republike Slovenije i Ministarstvom unutarnjih poslova Republike Slovenije u razdoblju od 15. do 17.9.2015. godine u Sarajevu, održana radionica na temu JIT THB „Uspostava zajedničkih istražnih timova za borbu protiv trgovanja ljudima za zemlje Jugoistočne Europe na lokalnoj razini“ na kojoj su sudjelovala 3 policijska službenika.

U sklopu projekta „PROTECT“ Hrvatskog crvenog križa i Crvenog križa Velike Britanije u vezi kapaciteta za identificiranje i pružanje pomoći žrtvama trgovanja ljudima održan je studijski posjet u razdoblju od 21. do 24.9.2015. godine u Londonu, Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske, na kojoj je sudjelovala 1 policijska službenica.

U organizaciji CEPOL-a (European Police College) u Luxemburgu 26.11.2015. godine održan je CEPOL PRESIDENCY CONFERENCE pod nazivom „Law enforcement challenges in fighting organised crime groups active in THB“ sa osnovnim ciljem razmjene iskustava i prakse policijskih službenika na daljnjem radu u suzbijanju trgovanja ljudima na kojem je sudjelovao 1 policijski službenik.

U organizaciji EUROPOL-a, a u sklopu EMPACT prioriteta THB u vremenskom razdoblju od 1. do 2.12.2015. godine u Noordwijk u Nizozemskoj održana je radionica pod nazivom „Expert Meeting on Financial Investigation and Asset Recovery related Trafficking in Human Beings“ na kojem su sudjelovala 2 policijska službenika.

U organizaciji Vijeća Europe, a u suradnji sa Nacionalnim koordinatorom za suzbijanje trgovanja ljudima Crne Gore u vremenskom razdoblju od 15. do 16.12.2015. godine u Budvi u Crnoj Gori održana je radionica na temu poboljšanja pristupa naknadi štete za žrtve trgovanja ljudima i učinkovite primjene konvencijske odredbe o nekažnjavanju na kojem je sudjelovao 1 policijski službenik.

U organizaciji EUROPOL-a, a u sklopu EMPACT prioriteta THB u vremenskom razdoblju od 16. do 17.12.2015. godine u Haagu u Nizozemskoj održan je sastanak na temu „Identificiranje korištenje interneta u kontekstu THB-a“ na kojem su sudjelovala 2 policijska službenika.

	<p>Project START, tijekom srpnja 2015. godine, na poziv SELEC-a (<i>South East Law Enforcement Center</i>) u Bukureštu, Rumunjska, Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske je u svojstvu zemlje partnera, zajedno s policijama Rumunjske i Bugarske, aplicirala za sudjelovanje u projektu pod nazivom START</p> <p>Danube Region Project Fund se pod vodstvom SELEC Centra provodi unutar Strategije EU za Dunavsku regiju (EUSDR), i to za prioritarno područje 11 na temu: „Jačanje policijske suradnje: Borba protiv krijumčarenja droga, trgovanja ljudima i kompjutorskog kriminaliteta“. Cilj Projekta START je podržati razvoj u dunavskoj regiji i omogućiti financiranje transnacionalnih projekata koji će obuhvatiti sljedeće države članice SELEC-a: Bosnu i Hercegovinu, Republiku Bugarsku, Republiku Hrvatsku, Mađarsku, Republiku Moldaviju, Crnu Goru, Rumunjsku i Republiku Srbiju, a radi se o instrumentu osmišljenom za financiranje aktivnosti razvoja projekta i aktivnosti provedbe projekta između najmanje dvije zemlje dunavske makroregije. U sklopu navedenog Projekta, Ministarstvo unutarnjih poslova apliciralo je za sudjelovanje u području Trgovanja ljudima i Ilegalnih migracija (Countering Trafficking in Persons), a koja je aplikacija usvojena te je Projekt odobren i isti će trajati od 1.1.2016. do 30.6.2016. godine.</p>
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj identificirane djece žrtava trgovanja ljudima unutar romske populacije
Vrijednost za 2014. g.	4
Vrijednost za 2015. g.	1
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Aktivnosti su se obavljale u okviru redovne djelatnosti i financirale iz aktivnosti A553131 Administracija i upravljanje.
7.2.4.5. Jačanje programa u zajednici u cilju podizanja svijesti o problematici i pojavnim oblicima trgovanja djecom	
Nositelj:	ULJPPNM; <i>Sudionici u provedbi:</i> MUP (Ravnateljstvo policije, policijske uprave)
Provedba mjere:	Nacionalni preventivni projekt „Imam izbor“ provodi se od školske godine 2012./2013. Tijekom školske godine 2014./2015., ali i tekuće 2015./2016. godine, proveden je, odnosno provodi se po istom obrascu kao i prethodnih godina u odgojno-obrazovnim ustanovama koje pohađaju i djeca romske nacionalne manjine, a koje se nalaze na području Međimurske županije. Provedba je realizirana uz koordinaciju Ravnateljstva policije Ministarstva unutarnjih poslova. Kroz ovaj Projekt policija uspostavlja kvalitetnu suradnju s udrugama romske nacionalne manjine, organizacijama civilnog društva i odgojno obrazovnim ustanovama. <u>Projekt je</u> , kroz provedbu svojih 8 komponenti, usmjeren na prevenciju vršnjačkog nasilja i vandalizma te nasilja u obitelji i nasilja nad ženama, rizičnih i društveno neprihvatljivih ponašanja djece i mladih, zlouporabe droga i ostalih sredstava ovisnosti, smanjivanje rizika od trgovanja i krijumčarenja ljudi te jačanje prometne kulture. <u>Ciljana skupina</u> su učenici u dobi od 10 i 11 godina, te njihovi roditelji i nastavnici.

	Nacionalna preventivna akcija „Zajedno“ provodi se od 2014. godine. Tijekom 2015. godine nastavilo se, kao i prethodnih godina, s preventivnim aktivnostima fokusiranim na problematiku trgovanja ljudima te kroz senzibilizaciju, informiranje, educiranje i proaktivni pristup multiplicira znanje o trgovanju ljudima i identificiranju potencijalnih kriminalnih žarišta, te na taj način pridonosi smanjenju kriminaliteta trgovanja ljudima i zaštite potencijalnih žrtava. <u>Akcija je ciljano usmjerena</u> na aktivnosti da se kroz zajedničku suradnju sa svim nadležnim institucijama i organizacijama, privatnim sektorom, lokalnom zajednicom, udrugama civilnog društva i građanima podiže svijest o prevenciji trgovanja ljudima, potiče na odgovornu reakciju i pridonosi i smanjenju i sprječavanju trgovanja ljudima. <u>Ciljana skupina</u> akcije primarno su učenici završnih razreda strukovnih škola, nezaposleni, kao i djelatnici onih struka koje u svom radu mogu doći u kontakt s potencijalnim žrtvama i/ili počiniteljima, a sekundarno i široka populacija slijedom čega je kroz primarnu prevenciju u konačnici, obuhvaćen i dio romske zajednice.
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj provedenih aktivnosti za podizanje svijesti o problematici i pojavnim oblicima trgovanja djecom
Vrijednost za 2014. g.	15
Vrijednost za 2015. g.	
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Aktivnosti su se obavljale u okviru redovne djelatnosti i financirale iz aktivnosti A553131 Administracija i upravljanje.

POMOĆ U OSTVARIVANJU PRAVA

Posebni cilj 1: Povećati dostupnost besplatne pravne pomoći Romima sukladno Zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći

Pokazatelj učinka:

- a) Porast udjela pripadnika romske zajednice koji su zatražili i ostvarili besplatnu pravnu pomoć

Ministarstvo pravosuđa nije u mogućnosti navesti podatak o udjelu pripadnika romske zajednice koji su zatražili i ostvarili besplatnu pravnu pomoć jer se u informacijskom sustavu besplatne pravne pomoći ne vodi statistika po pripadnosti nacionalnoj manjini, već po državljanstvu podnositelja zahtjeva.

Mjere

7.3.1.1. Edukacija pružatelja pravne pomoći, nadležnih tijela i pripadnika romske nacionalne manjine kroz tematske okrugle stolove i javne tribine o Zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći	
Nositelj:	Ministarstvo pravosuđa, uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za opću upravu Grada Zagreba, MUP
Provedba mjere:	U 2015. su organizirana tri savjetodavna sastanka s uredima državne uprave u županiji/Gradu Zagrebu i jedan sastanak s pružateljima primarne pravne pomoći.
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj održanih okruglih stolova i tribina
Vrijednost za 2014. g.	2
Vrijednost za 2015. g.	3
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Sredstva Državnog proračuna Republike Hrvatske - razdjel 110 Ministarstvo pravosuđa, glava 11005 Ministarstvo pravosuđa, aktivnost A630048 Besplatna pravna pomoć.

Posebni cilj 2: Povećanje vidljivosti instrumenata besplatne pravne pomoći

Pokazatelj učinka:

- a) Stopa korištenja besplatne pravne pomoći od strane pripadnika romske nacionalne manjine

Mjere

7.3.2.1. Povećanje vidljivosti besplatne pravne pomoći putem informiranja javnosti putem brošure, info letaka i plakata koji će se distribuirati centrima za socijalnu skrb, HZMO-u, HZZ-u te putem mobilnih timova direktno na terenu	
Nositelj:	Ministarstvo pravosuđa, uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za opću upravu Grada Zagreba, mobilni timovi <i>Sudionici u provedbi:</i> Centri za socijalnu skrb, HZMO, HZZ, prvostupanjski sudovi

Provedba mjere:	<p>Aktivnosti su poduzete u sklopu djelovanja i rada pružatelja primarne pravne pomoći na temelju projektnog financiranja rada ovlaštenih udruga i pravnih klinika. Sve potrebne informacije o sustavu besplatne pravne pomoći nalaze se i na mrežnoj stranici Ministarstva pravosuđa.</p> <p>U sklopu financiranih projekta za pružanje primarne pravne pomoći udruge i pravne klinike pravnih fakulteta izrađivale su i info materijale. Ministarstvo pravosuđa ne vodi evidenciju o broju i distribuciji materijala.</p>		
POKAZATELJ REZULTATA:	Izrađena brošura	Izrađeni i distribuirani info-leci	Izrađeni i distribuirani plakati
Vrijednost za 2014. g.			
Vrijednost za 2015. g.	Izrađeni info materijali		
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Sredstva Državnog proračuna Republike Hrvatske - razdjel 110 Ministarstvo pravosuđa, glava 11005 Ministarstvo pravosuđa, aktivnost A630048 Besplatna pravna pomoć.		

Posebni cilj 3: Podići razinu dostupnosti besplatne pravne pomoći Romima, osobito u slučaju postojanja sumnje da su žrtve diskriminacije povećanjem dostupnosti pomoći u ostvarivanju prava te povećanjem vidljivosti besplatne pravne pomoći

Pokazatelj učinka:

- a) Promijenjena percepcija o dostupnosti besplatne pravne pomoći
- b) Povećanje stope korištenja besplatne pravne pomoći

Ministarstvo pravosuđa nije u mogućnosti navesti podatak o udjelu pripadnika romske zajednice koji su zatražili i ostvarili besplatnu pravnu pomoć jer se u informacijskom sustavu besplatne pravne pomoći ne vodi statistika po pripadnosti nacionalnoj manjini, već po državljanstvu podnositelja zahtjeva

Mjere

--

7.3.3.1. Provođenje aktivnosti usmjerenih na informiranje romske populacije o mogućnostima koje pruža Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći organiziranjem tematskih okruglih stolova koji bi sustav besplatne pravne pomoći približili građanima, uključujući pripadnike romske nacionalne manjine		
Nositelj:	Ministarstvo pravosuđa, ULJPPNM <i>Sudionici u provedbi:</i> Uredi državne uprave u županijama, Gradski ured za opću upravu Grada Zagreba, ovlaštene udruge i prvostupanjski sudovi	
Provedba mjere:	U 2015. organizirana su: - tri savjetodavna sastanka s uredima državne uprave u županiji/Gradu Zagrebu (105 sudionika). - jedan sastanak s pružateljima primarne pravne pomoći (20 sudionika). <i>Informativno pravni centar</i> u partnerstvu s Hrvatskim institutom za lokalnu samoupravu, Brodsko-posavskom županijom i Mrežom romskih udruga Hrvatske provodi projekt „Pravno uključivanje i održiva integracija Roma u Hrvatskoj“ čiji je cilj olakšati pristup romske populacije u 6 županija besplatnoj pravnoj pomoći - jačati romske organizacije civilnoga društva i Vijeća romske nacionalne manjine u Brodsko-posavskoj županiji, izraditi nacrt i promicati nove mehanizme praćenja i nadzora provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i lokalnih akcijskih planova. Za detalje molimo vidjeti 6.3.3.	
POKAZATELJ REZULTATA:	Broj organiziranih tematskih okruglih stolova	Broj sudionika
Vrijednost za 2014. g.	2	80
Vrijednost za 2015. g.	4	125
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Sredstva Državnog proračuna Republike Hrvatske - razdjel 110 Ministarstvo pravosuđa, glava 11005 Ministarstvo pravosuđa, aktivnost A630048 Besplatna pravna pomoć.	

8. UNAPRJEĐENJE PRIKUPLJANJA STATISTIČKIH PODATAKA

Ocjena stanja

Unatoč ostvarenom napretku na nekim područjima, općenito se i dalje može reći kako izazov prikupljanju podataka predstavlja uspostava mehanizama za prikupljanje podataka o provedbi mjera i aktivnosti vezanih za uključivanje i poboljšanje položaja romske nacionalne manjine sa svih razina na kojima se aktivnosti odvijaju – nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj, što uključuje podatke i pokazatelje tijela javne i izvršne vlasti, ali i podatke i pokazatelje aktivnosti i inicijativa civilnog sektora.

Velik dio mjera u ovom i drugim poglavljima AP zahtjeva dodatne financijske i administrativne resurse te je stoga njihova provedba i u ovom izvještajnom razdoblju bila djelomično ograničena. U pojedinim dijelovima ostvarene su daljnje pretpostavke za provedbu mjera. Tako je, npr. ULJPPNM u sklopu pripremi za provedbu projekata „Potpora nacionalnim manjinama na lokalnoj razini“ financiranog sredstvima IPA 2012 programa predvidio aktivnosti prikupljanja baznih podataka za praćenje provedbe AP NSUR te zasebnog sustava obrazaca za e-praćenje koji bi po završetku projekta trebali olakšati prikupljanje podataka o provedbi politika u području zaštite nacionalnih manjina, uključujući romsku nacionalnu manjinu, osobito na lokalnoj razini. Brojni lokalni dionici sudjeluju u projektima financiranim sredstvima programa IPA 2012, a Ured UNDP-a u RH, u okviru programa darovnica Europskog ekonomskog prostora i Kraljevine Norveške, ažurirao je lokalne akcijske planove u 4 županije: Koprivničko-križevačkoj, Brodsko-posavskoj, Osječko-baranjskoj i Primorsko-goranskoj te priredio Atlas romskih naselja u Koprivničko-križevačkoj, Brodsko-posavskoj, Osječko-baranjskoj, Sisačko-moslavačkoj i Primorsko-goranskoj županiji, koji sadržava podatke o društvenom i ekonomskom položaju Roma u 37 područja.²³

Ranije navedeni podatci MZOS-a, HZZ-a, MUP-a i drugih tijela ukazuju na stalna unaprjeđenja sustava praćenja.

Glavna postignuća i najveći problemi u provedbi

Kako bi se kontinuirano pratio napredak ispunjavanja ciljeva definiranih Akcijskim planom, potrebno je sustavno prikupljanje i analiza informacija. Praćenje je svojevrsan alat kojim se analizira postignuće planiranih rezultata u svrhu poboljšanja i donošenja odluka pri provedbi s ciljem uočavanja pozitivnih pojava i razine postignuća, ali i problema koji se javljaju tijekom same provedbe mjera i aktivnosti.

---

²³ <http://www.atlas-romskihnaselja.hr/o-atlasu.html>

Ured UNDP-a u RH je u okviru programa darovnica Europskog ekonomskog prostora i Kraljevine Norveške od travnja 2015. g. provodio projekt jačanja kapaciteta na lokalnoj razini, pri čemu su ažurirani lokalni akcijski planovi u 4 županije: Koprivničko-križevačkoj, Brodsko-posavskoj, Osječko-baranjskoj i Primorsko-goranskoj. Dodatne aktivnosti pružanju potpore i umrežavanju lokalnih dionika provedene su u Sisačko-moslavačkoj županiji. Prema preporuci Europske komisije, također je osigurano prikupljanje podataka za Atlas romskih naselja s ciljem uvida u ekonomski i društveni položaj Roma u Koprivničko-križevačkoj, Brodsko-posavskoj, Osječko-baranjskoj, Sisačko-moslavačkoj i Primorsko-goranskoj županiji, sukladno preporuci EK da zemlje članice prošire svoje istraživanje o stanju romskih zajednica ili provedbom fokusiranih istraživanja ili redovnim istraživanjima s dodatnim uzorkom Roma.

Velik doprinos na ovom području dala su i istraživanja objavljena u 2015. g. *Siromaštvo i dobrobit djece predškolske dobi u RH*²⁴, a Institut društvenih znanosti Ivo Pilar proveo je istraživanje *Roma Early Childhood Inclusion (RECI) in Croatia* o socijalnoj i obrazovnoj uključenosti djece pripadnika romske nacionalne manjine na području Republike Hrvatske. Svrha istraživanja je bila utvrđivanje općih i specifičnih okolnosti u kojima se nalaze romska djeca i obitelji u Hrvatskoj, a glavni cilj dobiti detaljan uvid u zdravstveni, socijalni i obrazovni status romske djece te identificirati i analizirati prioritetna pitanja ranog djetinjstva i politike za romske obitelji i djecu.²⁵

Ministarstvo zdravlja upozorava da se u području prikupljanja podataka o zdravlju, zdravstvenim navikama i drugim zdravstvenim pokazateljima romske populacije podaci ne razvrstavaju temeljem etničke pripadnosti. Veći broj centara za socijalnu skrb ističe kako se pripadnici romske nacionalne manjine na njihovom području vrlo često izjašnjavaju kao pripadnici većinskog naroda te je u takvim slučajevima otežano primjenjivati principe pozitivne diskriminacije i uključivati ih u pojedine programe za ranjive skupine, kao i voditi evidenciju o njima kao pripadnicima nacionalne manjine.

Također, u narednom razdoblju postoji potreba za redefiniranjem određenih pokazatelja učinka ili uspostava mehanizama koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

---

²⁴ http://www.unicef.hr/upload/file/402/201119/FILENAME/Publikacija_Siromastvo_Unicef_2015_online.pdf

²⁵ <http://www.pilar.hr/novosti/sve-novosti/20-izdvojeno/614-reci-roma-early-childhood-inclusion>

Provedba mjera

Posebni cilj 1: Osigurati prikupljanje statističkih podataka o romskoj nacionalnoj manjini u RH (uz poštivanje zaštite osobnih podataka) razvrstanih po spolu i dobi

Pokazatelji učinka:

- a) Izrađen atlas mikroregija: Podaci će biti dostupni nakon provedbe mjere.
- b) Izrađeni obrasci za prikupljanje i praćenje statističkih podataka razvrstanih po spolu i dobi: Obrasci za izvještavanje izrađeni; obrasci za prikupljanje i praćenje statističkih podataka razvrstanih po spolu i dobi izradit će se u narednom razdoblju.
- c) Dostupnost informacija o etničkoj dimenziji provođenja prava i pružanja društvenih usluga
- d) Državna tijela, javne ustanove i službe te javnost imaju potpune i pouzdane informacije relevantne za kontrolu i suzbijanje diskriminacije
- e) Uspostavljena baza podataka

Podaci za dio pokazatelja učinka definiranih Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

8.1.1 U suradnji s Državnim zavodom za statistiku, unutar svakog tijela državne uprave, u okvirima njegove nadležnosti izraditi ujednačene obrasce za praćenje statističkih podataka razvrstanih po spolu i dobi pripadnika romske nacionalne manjine, sa usporednim podacima u odnosu na ukupnu populaciju	
Nositelj:	ULJPPNM, TDU u suradnji s Državnim zavodom za statistiku <i>Sudionici u provedbi:</i> TDU u suradnji s Državnim zavodom za statistiku koji će pružiti metodološku pomoć
Provedba mjere:	ULJPPNM je u suradnji s nezavisnim stručnjacima razvio jedinstveni obrazac za izvještavanje o provedbi Akcijskog plana, posebno za tijela državne uprave i pojednostavljeni za JL/P(R)S. Također, održani su i inicijalni sastanci s DZS s ciljem uspostave suradnje te će ULJPPNM u narednom razdoblju pristupiti izradi ujednačenih obrazaca za praćenje statističkih podataka. Nadalje, s obzirom na aktivnosti EK, u okviru meže Nacionalnih kontakt točaka za Rome EU i Agencije Europske unije za temeljna prava, odnosno Radne skupine za praćenje integracije Roma u kojoj i RH sudjeluje, pri izradi obrazaca uzet će se u obzir i potrebe u vezi s uspostavom ujednačenog sustava praćenja politika za integraciju Roma na razini Europske unije.

8.1.2. Izraditi i barem jednom godišnje ažurirati jedinstvenu bazu podataka o položaju Roma i Romkinja pri ULJPPNM, uključujući atlas mikroregija	
Nositelj:	ULJPPNM <i>Sudionici u provedbi:</i> TDU u suradnji s Državnim zavodom za statistiku koji će pružiti metodološku pomoć
Pokazatelj rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • Uspostavljena baza podataka
Provedba mjere:	<p>Ured UNDP-a u RH je u okviru programa darovnica Europskog ekonomskog prostora i Kraljevine Norveške od travnja 2015. g. provodio projekt jačanja kapaciteta na lokalnoj razini, pri čemu se ažurirani lokalni akcijski planovi u 4 županije: Koprivničko-križevačkoj, Brodsko-posavskoj, Osječko-baranjskoj i Primorsko-goranskoj. Dodatne aktivnosti pružanju potpore i umrežavanju lokalnih dionika provedene su u Sisačko-moslavačkoj županiji.</p> <p>Također, tim je sredstvima osigurano prikupljanje podataka za Atlas romskih naselja u Koprivničko-križevačkoj, Brodsko-posavskoj, Osječko-baranjskoj, Sisačko-moslavačkoj i Primorsko-goranskoj županiji, a sadržava podatke o društvenom i ekonomskom položaju Roma u 37 područja. Razvijanje takvog društveno-grafičkog kartiranja romskih naselja je preporuka Europske komisije da zemlje članice prošire svoje istraživanje o stanju romskih zajednica ili provedbom fokusiranih istraživanja ili redovnim istraživanjima s dodatnim uzorkom Roma (http://www.atlas-romskihnaselja.hr/o-atlasu.html).</p> <p>ULJPPNM je tijekom 2015. g. nastavio i aktivnosti na pripremi projekta „Potpora nacionalnim manjinama na lokalnoj razini“, u sklopu pretpripravnog programa IPA 2012 koji je u okviru treće komponente predviđao izradu tehničke dokumentacije za lokacije naseljene Romima kako bi se pomoglo općinama i drugim dionicima izraditi podloge za daljnje samostalno kandidiranje projekata prema fondovima EU, s posebnim naglaskom na lokalne inicijative i prostorno opremanje te ograničene aktivnosti parcelacije i legalizacije romskih naselja.</p> <p>ULJPPNM je dobio i tehničku pomoć Centra za mir, pravne savjete i psihosocijalnu pomoć iz Vukovara, organizacije na čelu konzorcija zaduženog za provođenje projekta „Project Generation Facility Croatia (PGF Hrvatska)“ kojeg financijski podržava Fondacija Otvoreno Društvo iz Budimpešte (Contract No.: OR2013-10554) za potporu izradi projektne dokumentacije IPA 2012 u iznosu od 35,000 kn. Ipak, najveći broj planiranih jedinica lokalne samouprave nije dostavio podatke koji omogućuju izradu kvalitetne natječajne dokumentacije, a zbog niske razine spremnosti JLS na sudjelovanje, uglavnom zbog nerješanih prostornih ili imovinskih preduvjeta i neizvjesnosti oko osiguranja izvora sufinanciranja te stoga i posljedičnih rizika uz održivost rezultata projekta.</p> <p>S obzirom da su nalazi evaluacije, između ostalog, pokazali su da unatoč pozornosti koja se u NSUR i AP NSUR posvećuje pitanjima praćenja i evaluacije, ne postoji sveobuhvatan sustav prikupljanja podataka o provedbi planiranih mjera i ostvarivanju strateških ciljeva. Od ukupno 111 pokazatelja koji su definirani u AP NSUR samo 11 pokazatelja raspolaže s polaznim vrijednostima. U praktičnom smislu to znači da je zbog nedostatka polaznih vrijednosti onemogućeno zaključivanje, kako o eventualno postignutom napretku tako i o konačnom učinku provedenih mjera na život tj. uključivanje romske zajednice. Sukladno navedenom, evaluacijsko izvješće u preporukama ističe potrebu definiranja polaznih (baznih) podataka prema kojima će biti moguće donositi zaključke vezano</p>

	<p>uz razinu dosegnutih ciljeva definiranih kako provedbenim, tako i strateškim dokumentom, kao i izgradnju kapaciteta za praćenje i evaluaciju putem edukacije relevantnih dionika s posebnim naglaskom na izgradnju kapaciteta pripadnika romske nacionalne manjine (tj. vijeća i predstavnika romske nacionalne manjine te pripadnika romskog civilnog društva). Uz to, državna tijela i javne ustanove uglavnom ne prikupljaju podatke razvrstane po etničkoj pripadnosti²⁶ te je stoga i definiranje polaznih podataka opterećeno nizom poteškoća. Postojeći podaci iz administrativnih izvora nisu objedinjeni niti lako dostupni (kao ni podaci iz dosadašnjih istraživanja u Hrvatskoj) što dovodi do toga da su isti samo djelomično iskoristivi u kontekstu postavljanja polaznih vrijednosti javno-političkih dokumenata ili pak potpuno neiskoristivi. Tome treba dodati i poteškoće u definiranju opsega romske populacije u Republici Hrvatskoj. Sukladno navedenom, potreba definiranja polaznih vrijednosti (putem istraživanja koje će, uvažavanjem istraživačkih etičkih standarda, nadići poteškoće u prikupljanju etnički disegregiranih podataka s kojima se susreću administrativna tijela), kao i aktivnosti edukacije i praćenja koje trebaju uslijediti nakon istog (a koje su planirane ovim Ugovorom) nameću se kao logičan preduvjet učinkovite javne politike usmjerene unapređenju položaja romske nacionalne manjine na području Republike Hrvatske. Stoga je ULJPPNM za 2016 g. planirao u okviru treće komponente, u suradnji s nadležnim tijelima (MRRFEU i SAFU) izmijeniti projektni sažetak kako bi se alocirana sredstva i dalje koristila za poboljšanje položaja pripadnika romske nacionalne manjine te, uz odgovarajuće izmjene projektne dokumentacije, ugovoriti potrebne aktivnosti u okviru treće komponente projekta IPA 2012, odnosno provedbu potrebnih istraživačko-analitičkih, prezentacijskih i edukacijskih aktivnosti, te aktivnosti izrade, uspostave i testiranja web-sučelja za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma i pratećeg Akcijskog plana kako bi se ispunili preduvjeti za integraciju Roma na lokalnoj/regionalnoj i nacionalnoj razini.</p>
POKAZATELJ REZULTATA:	Uspostavljena baza podataka
Vrijednost za 2014. g.	0
Vrijednost za 2015. g.	0
Razlozi zbog kojih ne raspolazete s vrijednostima pokazatelja	Vidjeti gore pod <i>provedba mjere</i> .
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	ULJPPNM, A 513 041 Provedba nacionalne strategije za uključivanje Roma 2013 - Evaluacija nacionalne strategije za uključivanje Roma 80.000,00 kn.
Navesti druge izvore financiranja (fondovi)	A 513050 Priprema tehničke dokumentacije za IPA 2012 35,000 kn (PGF Hrvatska)

²⁶ Zakon o zaštiti osobnih podataka (NN 103/03, 118/06, 41/08,130/11, 106/12)

EU, ostali donatori) ukoliko ih je bilo	
--	--

Posebni cilj 2: Unaprijediti metodologiju prikupljanja podataka o stopama siromaštva, materijalnoj i socijalnoj deprivaciji, obrazovanju i zapošljavanju te kvaliteti življenja romske populacije

Pokazatelj učinka:

- a) Rezultati kvalitativnog i kvantitativnog istraživanja o siromaštvu, materijalnoj i socijalnoj deprivaciji i kvaliteti života

Mjere

8.2.1 Provoditi analize izvješća centara za socijalnu skrb i drugih tijela (obiteljskih centara, zdravstvenih ustanova, obrazovnih ustanova, organizacija civilnog društva)	
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s nadležnim TDU <i>Sudionici u provedbi:</i> JL/P(R)S, vijeća romske nacionalne manjine, udruge
Provedba mjere:	Mjera nije izvršena zbog nedostatka financijskih sredstava te će se provesti u narednom izvještajnom razdoblju.
8.2.2 Prikupljati podatke i provoditi ciljana istraživanja o učincima mjera socijalne zaštite, dostupnosti i učincima socijalnih usluga	
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s nadležnim TDU <i>Sudionici u provedbi:</i> CZSS, obiteljski centri, policija, JL/P(R)S, udruge
Provedba mjere:	Mjera nije izvršena zbog nedostatka financijskih sredstava te će se provesti u narednom izvještajnom razdoblju.
8.2.3 Provoditi longitudinalna istraživanja s ciljem praćenja pokazatelja vezanih uz socijalni status Roma i Romkinja	
Nositelj:	ULJPPNM u suradnji s nadležnim TDU <i>Sudionici u provedbi:</i> Znanstvene institucije u suradnji s romskim udrugama i JL/P(R)S
Provedba mjere:	Mjera nije izvršena zbog nedostatka financijskih sredstava te će se provesti u narednom izvještajnom razdoblju.
8.2.4. Kontinuirano pratiti pružanje pomoći socijalne skrbi od strane jedinica lokalne samouprave	

Nositelj:	JLS u suradnji s centrima za socijalnu skrb
Provedba mjere:	Podatci nisu dostupni.
Iz Izvješća jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave	Iz proračuna Općine Bilje izdvojeno je 11.430,00 kn za 25 korisnika jednokratne prigodne pomoći i pomoći u naturi, pomoć za troškove prehrane učenicima osnovnih škola.
8.2.5. Praćenje stanja u područjima socijalne skrbi kroz suradnju nadležnog centra za socijalni rad, vijeća odnosno predstavnika romske nacionalne manjine i nadležnog upravnog tijela jedinice lokalne samouprave	
Nositelj:	MSPM <i>Sudionici u provedbi:</i> centri za socijalnu skrb, obiteljski centri, JL/P(R)S, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Provedba mjere:	Tijekom 2015. godine centri za socijalnu skrb su sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi (Narodne novine broj 157/13, 152/14 i 99/15) rješavali o pravima u sustavu socijalne skrbi. Prema podacima dobivenima od centara za socijalnu skrb s najvećim brojem pripadnika romske nacionalne manjine: CZSS Beli Manastir, CZSS Čakovec, CZSS Đurđevac, CZSS Rijeka, CZSS Sisak i CZSS Slavonski Brod bilo je ukupno 14.958 primatelja slijedećih prava iz sustava socijalne skrbi od čega: broj primatelja zajamčene minimalne naknade 8.315 osoba, broj korisnika pomoći za podmirenje troškova stanovanja 782, broj korisnika troškova ogrjeva 1.878, broj primatelja naknade za osobne troškove korisnika smještaja 210, broj korisnika jednokratne pomoći 2.376, broj korisnika naknade u vezi s obrazovanjem 186, broj primatelja osobne invalidnine 162, broj primatelja doplatka za pomoć i njegu 436, broj osoba sa statusom roditelja njegovatelja ili statusom njegovatelja 11, broj primatelja naknade do zaposlenja 13, broj korisnika usluge savjetovanja i pomaganja 307, broj osoba koje su primile uslugu pomoći u kući 3, broj osoba koje su primile psihosocijalnu podršku 11, broj djece koja su primila uslugu rane intervencije 46, broj osoba koje su primile uslugu pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija) 6, broj osoba koje su dobile uslugu boravka 20, broj osoba koje su dobile uslugu smještaja 196.
POKAZATELJ REZULTATA	Broj pripadnika romske nacionalne manjine korisnika raznih prava
Vrijednost za 2014. g.	/
Vrijednost za 2015. g.	14.958 ²⁷

²⁷ Podaci centara za socijalnu skrb s najvećim brojem pripadnika romske nacionalne manjine (CZSS Beli Manastir, CZSS Čakovec, CZSS Đurđevac, CZSS Rijeka, CZSS Sisak i CZSS Slavonski Brod)

Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Provedba mjere se financirala iz sredstava Državnog proračuna u okviru redovne djelatnosti: razdjel 102, glava 08, Ministarstvo socijalne politike i mladih Program 4001 Socijalne pomoći i naknade, Aktivnost A 734169 , A 734177, A 734185, A 734187, A 790002, A 792001, A 799007.
8.2.6 Provesti snimku stanja problematike romske populacije na području jedinica lokalne samouprave (atlas mikroregija)	
Nositelj:	ULJPPNM <i>Sudionici u provedbi:</i> MSPM, JL/P(R)S, CZSS, obiteljski centri, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, udruge
Provedba mjere:	Tijekom 2015. godine ULJPPNM nije provodio mjeru budući je provedba iste planirana uz sufinanciranje sredstvima EU u 2017. godini. No pri tom je ULJPPNM surađivao s Uredom UNDP-a u RH koji je u okviru programa darovnica Europskog ekonomskog prostora i Kraljevine Norveške od travnja 2015. g. provodio projekt jačanja kapaciteta na lokalnoj razini, pri čemu se ažurirani lokalni akcijski planovi u 4 županije: Koprivničko-križevačkoj, Brodsko-posavskoj, Osječko-baranjskoj i Primorsko-goranskoj. Dodatne aktivnosti pružanju potpore i umrežavanju lokalnih dionika provedene su u Sisačko-moslavačkoj županiji. Također, tim je sredstvima izrađen Atlas romskih naselja u Koprivničko-križevačkoj, Brodsko-posavskoj, Osječko-baranjskoj, Sisačko-moslavačkoj i Primorsko-goranskoj županiji, a sadržava podatke o društvenom i ekonomskom položaju Roma u 37 područja. Razvijanje takvog društveno-grafičkog kartiranja romskih naselja je preporuka Europske komisije da zemlje članice prošire svoje istraživanje o stanju romskih zajednica ili provedbom fokusiranih istraživanja ili redovnim istraživanjima s dodatnim uzorkom http://www.atlas-romskihnaselja.hr/o-atlasu.html

Posebni cilj 3: Unaprijediti metodologiju prikupljanja podataka o zdravlju, zdravstvenim navikama i drugim zdravstvenim pokazateljima romske populacije

Pokazatelj učinka:

- a) Broj i vrsta metoda i alata za prikupljanje podataka o zdravlju, zdravstvenim navikama i drugim zdravstvenim pokazateljima romske populacije.

Mjere

8.3.1 Provoditi analize izvješća patronažnih službi, obiteljskih liječnika, specijalista i drugih stručnih službi	
Nositelj:	Ministarstvo zdravlja <i>Sudionici u provedbi:</i> HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo, Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, druga državna tijela i uredi
Provedba mjere:	Mjera nije provedena zbog nedostatka financijskih sredstava te će se provoditi u narednom izvještajnom razdoblju. No, Ministarstvo zdravlja upozorava da se u sustavu praćenja podataka vezano uz zdravstvenu zaštitu podaci ne razvrstavaju temeljem etničke pripadnosti.
8.3.2 Prikupljati podatke i provoditi ciljana istraživanja o zdravstvenim navikama, zdravlju, korištenju zdravstvene zaštite i broju neosiguranih osoba	
Nositelj:	Ministarstvo zdravlja <i>Sudionici u provedbi:</i> HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo, Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, druga državna tijela i uredi, JL/P(R)S i druge udruge
Provedba mjere:	Mjera nije provedena zbog nedostatka financijskih sredstava te će se provoditi u narednom izvještajnom razdoblju. No, Ministarstvo zdravlja upozorava da se u sustavu praćenja podataka vezano uz zdravstvenu zaštitu podaci ne razvrstavaju temeljem etničke pripadnosti.
8.3.3 Provoditi longitudinalna istraživanja s ciljem praćenja pokazatelja vezanih uz promjene zdravstvenih navika i zdravstvenog statusa	
Nositelj:	Ministarstvo zdravlja <i>Sudionici u provedbi:</i> HZJZ, županijski zavodi za javno zdravstvo, Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba, ULJPPNM, druga državna tijela i uredi, romske i druge udruge
Provedba mjere:	Mjera nije provedena zbog nedostatka financijskih sredstava te će se provoditi u narednom izvještajnom razdoblju. No, Ministarstvo zdravlja upozorava da se u sustavu praćenja podataka vezano uz zdravstvenu zaštitu podaci ne razvrstavaju temeljem etničke pripadnosti.

Posebni cilj 4: Unaprijediti metode praćenja uključivanja, zastupljenosti i sudjelovanja romske nacionalne manjine u društvenom, političkom i kulturnom životu zajednice

Pokazatelj učinka:

- a) Izrađena analiza društvene i političke uključenosti Roma na temelju obrazaca za prikupljanje i praćenje podataka
- b) Ostvarivanja prava na zastupljenost romske nacionalne manjine u predstavničkim tijelima

Podaci za pokazatelje učinka definirane Akcijskim planom nisu dostupni. U narednom razdoblju potrebno je redefinirati pokazatelje učinka ili uspostaviti mehanizme koji će omogućiti prikupljanje podataka po trenutno definiranim pokazateljima.

Mjere

8.4.1. Izrada analiza o udjelu romske nacionalne manjine u stanovništvu, razvrstano po rodnoj pripadnosti, na lokalnoj i regionalnoj razini u odnosu na zastupljenost u predstavničkim tijelima JL/P(R)S radi ostvarivanja prava zastupljenosti u predstavničkim i izvršnim tijelima JL/P(R)S propisanih Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina	
Nositelj:	Ministarstvo uprave u suradnji sa uredima državne uprave u županijama, Udrugom gradova i Udrugom općina <i>Sudionici u provedbi:</i> Ministarstvo uprave
Provedba mjere:	<p>Mjera je izvršena u IV kvartalu 2013.g. nakon što su provedeni dopunski izbori za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave iz reda pripadnika romske nacionalne manjine. Ministarstvo uprave je temeljem odredbi Zakona o lokalnim izborima („Narodne novine“, broj 144/12), prije održavanja lokalnih izbora u svibnju 2013. godine, utvrdilo točan broj članova predstavničkih tijela jedinica samouprave koji se biraju iz reda pripadnika nacionalnih manjina te je, postupajući sukladno odredbi članka 103. stavka 3. Zakona, navedene podatke javno objavilo na svojim internetskim stranicama. Na taj su način, prije održavanja lokalnih izbora, sva nadležna državna tijela i tijela jedinica samouprave te zainteresirana javnost bili upoznati s podacima o broju članova predstavničkog tijela koji se bira iz reda pripadnika nacionalnih manjina u svakoj jedinici samouprave.</p> <p>Pripadnicima romske nacionalne manjine bilo je, temeljem Zakona i sukladno lokalnim statutima, zajamčeno pravo na izbor ukupno 13 članova predstavničkih tijela, u ukupno 11 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Pravo na izbor po jednog člana u predstavničkim tijelima općina Kotoriba, Podturen, Peteranec i Petrijanec nisu ostvarili jedino pripadnici romske nacionalne manjine te je Vlada Republike Hrvatske, odlukom od 1. kolovoza 2013. godine, raspisala dopunske izbore za članove općinskih vijeća općina Kotoriba, Podturen, Peteranec i Petrijanec iz reda pripadnika romske nacionalne manjine. Za dan provedbe izbora određena je nedjelja, 22. rujna 2013. godine. Člana predstavničkog tijela na dopunskim izborima izabrali su samo pripadnici romske nacionalne manjine u Općini Podturen, dok dopunski izbori u općinama Kotoriba, Peteranec i Petrijanec nisu održani iz razloga što nadležna povjerenstva nisu zaprimila niti jedan prijedlog kandidacijske liste. Zastupljenost nije u potpunosti ostvarena radi nepodnošenja kandidatura pripadnika romske nacionalne manjine u tri općine.</p>

	<p>Od 12 izabраниh pripadnika romske nacionalne manjine u izvršna i predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, izabrana je samo jedna žena i to u predstavničko tijelo općine Mala Subotica.</p> <p>Pripadnici romske nacionalne manjine imali su na lokalnim izborima 2013. godine, sukladno Zakonu i statutima, pravo predložiti i izabrati kandidate za 2 zamjenika općinskog načelnika, u 2 općine, što je i ostvareno.</p> <p>U provedbi mjere poteškoća je nepotpunost podataka. Naime, poteškoće koje su se pokazale u prikupljanju podataka je nedostatak podataka o rodnoj zastupljenosti u Popisu stanovništva iz 2011. godine za pripadnike romske nacionalne manjine.</p> <p>Dana 31. svibnja 2015. održani su izbori za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u županijama, gradovima i općinama. Na izborima za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave izabrano je ukupno 285 vijeća i 169 predstavnika nacionalnih manjina, od čega ukupno 28 vijeća i 9 predstavnika romske nacionalne manjine. Temeljem uredno podnesenog zahtjeva za upis u Registar vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina na dan 25. siječnja 2016. upisano je 7 predstavnika romske nacionalne manjine u Registar. Također, u Registar je upisano 19 vijeća romske nacionalne manjine na razini jedinice lokalne samouprave, odnosno na razini jedinice područne (regionalne) samouprave. Prema podacima od 31. prosinca 2015. godine u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske zaposleno je 8 pripadnika romske nacionalne manjine.</p>
POKAZATELJ REZULTATA:	Ostvarivanje prava na zastupljenost romske nacionalne manjine u predstavničkim i izvršnim tijelima JL/P(R)S – nakon lokalnih izbora 2013.
Vrijednost za 2014. g.	Ostvarena zastupljenost romske nacionalne manjine u predstavničkim tijelima 10 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i u izvršnim tijelima 2 jedinice lokalne samouprave, a u 3 jedinice lokalne samouprave zastupljenost u predstavničkim tijelima nije ostvarena.
Vrijednost za 2015. g.	Ostvarena zastupljenost romske nacionalne manjine u predstavničkim tijelima 10 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i u izvršnim tijelima 2 jedinice lokalne samouprave, a u 3 jedinice lokalne samouprave zastupljenost u predstavničkim tijelima nije ostvarena.

9. USKLAĐENOST PROGRAMA S MEĐUNARODNIM STANDARDIMA TE PRIHVAĆENIM UGOVORIMA NA PODRUČJU LJUDSKIH I MANJINSKIH PRAVA

Ocjena stanja

Republika Hrvatska u velikoj je mjeri već usklađena s međunarodnim standardima na ovom području, što je rezultat kontinuiranog procesa usklađivanja koji u praksi prati i provedba standarda u nacionalnom okviru te izvještavanje o istoj kroz uspostavljene i od Hrvatske prihvaćene mehanizme utemeljene na sustavu ugovornih tijela UN-a na području ljudskih prava, jedinstvenom procesu Univerzalnog periodičkog pregleda te regionalnim mehanizmima Vijeća Europe.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova u skladu s vanjskopolitičkim djelovanjem na ovom području, nastavlja s aktivnim praćenjem kako razvoja i provedbe međunarodnih standarda na području ljudskih prava na svim međunarodnim forumima, a u što su uključena i prava romske nacionalne manjine tako i rada međunarodnih organizacija u čijem fokusu je njihova aktualna zaštita.

Tijekom 2015. godine, Ministarstvo je nastavilo s koordinacijskim aktivnostima glede međunarodnih ugovora kojih je Hrvatska stranka i prema kojima ima obvezu nacionalnog izvješćivanja. U tom kontekstu posebice se ističe priprema, koordinacija, i predstavljanje Drugog nacionalnog izvješća prema Univerzalnog periodičkom pregledu (prva polovica 2015.), te suradnja sa svim nadležnim tijelima pri formiranju konačnog stajališta glede prihvaćanja preporuka u okviru UPR procesa (tijekom ljeta 2015.). Napominjemo, kako i izvješće i preporuke u svom sadržaju imaju dio koji se odnosi na promicanje i zaštitu prava pripadnika nacionalnih manjina, uključujući i romsku. U tom smislu, Hrvatska je prihvatila i u procesu je implementacije svih preporuka koje se odnose na poboljšanje stanja prava romske nacionalne manjine, kao što su: borba protiv diskriminacije Roma, lakši pristup obrazovanju djece pripadnika romske nacionalne manjine kao i lakše ostvarivanje njihovih zajamčenih prava.

Stalno predstavništvo Republike Hrvatske pri VE (SPRH) nastavlja s praćenjem rada institucija koje u okviru VE kreiraju politike na području promicanja i zaštite prava romske nacionalne manjine te kontinuirano izvješćuje nadležne resore o dokumentima koji se donose i o tematskim događajima koji se tiču promicanja i zaštite prava romske nacionalne manjine. Također je povratno pružalo informacije o mjerama koje Hrvatska na nacionalnoj i međunarodnoj razini poduzima na ovom području. Hrvatska nastavlja s aktivnim djelovanjem u provedbi kampanje „Dosta“ kojom se promovira borba protiv diskriminacije Roma u Europi.

Ministarstvo aktivno sudjeluje na godišnjem Provedbenom sastanku ljudske dimenzije u Varšavi (HDIM) na kojima se zastupaju i nacionalna stajališta usklađena sa politikom EU na području ljudskih prava, uključujući i zaštitu ljudskih prava Roma. Tom se prilikom redovito izvješćuje o implementaciji ljudskih prava Roma kao i aktivnosti koje se provode na nacionalnoj razini.

Vezano uz djelovanje EU, Ministarstvo nastavlja s podupiranjem dokumenta „*Okvir EU za nacionalne strategije integracije Roma, do 2020. godine*“ kojim se traži snaženje mjera na području obrazovanja, zapošljavanja, zdravstva i stanovanja u kontekstu smanjivanja postojećeg jaza u odnosu na integraciju Roma. Također, djelatnici Službe za ljudska prava i regionalne međunarodne organizacije i inicijative redovito sudjeluju na sastancima Radne skupina za ljudska prava Vijeća EU (COHOM), na kojoj se raspravlja i o zaštiti ljudskih prava manjinskih pripadnika, uključujući i romske populacije.

Problematika prava nacionalnih manjina, uključujući i romsku, prati se i u forumima UN te Republika Hrvatska podržava i glasa za sve inicijative koje pozitivno adresiraju provedbu svih aspekata zaštite i promicanja prava manjina kao i borbu protiv stigme, diskriminacije i zločina iz mržnje.

Na 10. sjednici Ad hoc odbora stručnjaka za romska pitanja Vijeća Europe, mr.sc. Branko Sočanac, ravnatelj Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina izabran je za predsjednika Odbora s jednogodišnjim mandatom. Ovim izborom odano je i priznanje naporima Vlade Republike Hrvatske u poboljšanju položaja pripadnika romske nacionalne manjine, uključujući uspješno predsjedanje Desetljećem za uključivanje Roma, donošenje Nacionalne strategije u širokom konzultativnom procesu te aktivnosti u okviru mreža institucija EU koja se bave položajem Roma. Ad hoc odbor stručnjaka za romska pitanja Vijeća Europe (CAHROM) osnovan je 2011. g., a odgovoran je Odboru Ministara Vijeća Europe kojemu podnosi izvješća i preporuke, pri čemu se naglasak stavlja na analize i evaluacije politika, prepoznavanje dobrih praksi i promociju provedbe standarda Vijeća Europe. Članovi CAHROM-a su stručnjaci svih država članica Vijeća Europe, a promatrači su međunarodne organizacije i romske organizacije, primjerice Europski forum Roma i Putnika.

Republika Hrvatska je uspješno završila sudjelovanje u međunarodnoj inicijativi Desetljeće za uključivanje Roma 2005.-2015. te je sudjelovala u izradi plana pomoći EU zemljama kandidatkinjama koji se relizira kroz višekorisnički program. Predsjednica Povjerenstva je ujedno i Nacionalna koordinatorica Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015. te je u tom svojstvu sudjelovala i na završnom skupu Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015.g, održanom u rujnu 2015.g. u Sarajevu. Na sastanku su sudjelovali i predstavnici romskog civilnog društva iz RH. Na sastanku je još jednom odano priznanje Republici Hrvatskoj na iznimno uspješnom predsjedanju Desetljećem 2012.-2013. te uvođenju novih inicijativa, osobito horizontalnog prioriteta usmjerenog na mlade.

Imajući u vidu dugogodišnju marginalizaciju i još uvijek nedovoljno uspješno i cjelovito riješene probleme romske nacionalne manjine u većini područja, na iskustvima Dekade pokrenut je novi projekt za zemlje Jugoistočne Europe – Integracija Roma 2020 kojim će upravljati i koordinirati Vijeće za regionalnu suradnju sa sjedištem u Sarajevu. U okviru ovog projekta sudjelovat će sedam zemalja: Albanija, Crna Gora, Bosna i Hercegovina, Kosovo, Makedonija, Srbija i Turska. Najavljeno je da će ovu inicijativu podržavati Europska unija uz financijsku pomoć iz pretpristupnih sredstava. Republika Hrvatska kao članica Europske unije podržava ovu inicijativu s ciljem nastavka procesa integracije Roma koji će biti usmjeren na obrazovanje, zapošljavanje, stanovanje i statusna pitanja iako u njoj formalno neće sudjelovati.

Glavna postignuća i najveći problemi u provedbi:

Kroz sinergijsko i zajedničko djelovanje stalnih predstavništava Republike Hrvatske u inozemstvu pri međunarodnim organizacijama i Uprave za UN, globalna pitanja i međunarodne organizacije, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je dodatno doprinijelo usklađivanju s međunarodnim standardima i zaštiti prava romske nacionalne manjine.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina sudjelovao je aktivnostima u kontekstu EU kao Nacionalna kontakt točka za Rome, a ravnatelj Ureda, mr.sc. Branko Sočanac, izabran je za predsjedatelja Ad-hoc odbora stručnjaka Vijeća Europe za Rome (CAHROM).

Uspješno je završeno i sudjelovanje Republike Hrvatske u međunarodnoj inicijativi Desetljeće za uključivanje Roma 2005.-2015.

Provedba mjera

9.1.1. Kontinuirano praćenje ostvarivanja ljudskih i manjinskih prava Roma u skladu s međunarodnim standardima te prihvaćenim ugovorima na području ljudskih i manjinskih prava te aktivno djelovanje u međunarodnim organizacijama (UN, VE, OESS) kao i kroz EU i njena tijela te agencije	
Nositelj:	MVEP, ULJPPNM <i>Sudionici u provedbi:</i> ostala TDU, sukladno djelokrugu nadležnosti prema istaknutim pitanjima koja se razmatraju
POKAZATELJ REZULTATA:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ostvarena komunikacija s međunarodnim mehanizmima na području ljudskih prava, te povratne informacije (reakcije) na izvješća istih u dijelu u kojem se odnose na Rome i zaštitu njihova prava ▪ Aktivnosti poduzete na međunarodnoj razini, vezano uz pitanja zaštite Roma i njihovih prava
Provedba mjere:	<u>Izvješće MVEP-a:</u>

U skladu s definiranim prioritetima vanjske politike, MVEP aktivno potiče razvoj i promicanje međunarodnih standarda na području ljudskih prava, posebice u odnosu na prava romske nacionalne manjine. Ministarstvo na nacionalnoj razini prati primjenu međunarodnih standarda koji se odnose na prava romske nacionalne manjine i koordinira te podnosi izvješća nadležnim međunarodnim tijelima. Također aktivno sudjeluje u radu međunarodnih organizacija koje se bave ljudskim pravima, uključujući i pravima romske nacionalne manjine. Područje promicanja i zaštite manjinskih prava, uključujući i onih romske nacionalne manjine kontinuirano je u fokusu bilateralnih odnosa s drugim državama, posebice u susjedstvu.

U odnosu na Vijeće Europe ističe se: Kroz djelovanje Stalnog predstavništva Republike Hrvatske pri Vijeću Europe, MVEP aktivno sudjeluje u radu Vijeća Europe usmjerenom na razvoj politika, te promociju i zaštitu prava romske nacionalne manjine. Ministarstvo redovito podnosi nacionalna izvješća o provedenim aktivnostima vezanim uz ostvarivanje prava romske nacionalne manjine, kako na nacionalnoj tako i na međunarodnoj razini.

Republika Hrvatska nastavlja s provedbom kampanje Vijeća Europe “Dosta”, čiji je cilj promicanje borbe protiv diskriminacije Roma u Europi.

U odnosu na OEES: Ministarstvo sudjeluje na godišnjem Provedbenom sastanku ljudske dimenzije u Varšavi (HDIM) i predstavlja rezultate koje je Republika Hrvatska ostvarila kad je riječ o usklađivanju s EU politikama o ljudskim pravima. Ovom prilikom redovito izvještava o poduzetim aktivnostima vezanim uz promociju i zaštitu prava Roma, kao i primjeni relevantnih nacionalnih i međunarodnih standarda.

U odnosu na EU: Ministarstvo odlučno podupire Okvir EU za nacionalne strategije integracije Roma do 2020. godine, te redovito sudjeluje u radu Radne skupine za ljudska prava EU (COHOM), na kojoj se raspravlja o ostvarivanju prava romske nacionalne manjine na razini Europske unije. Hrvatska doprinosi definiranju EU stajališta kad je riječ o zaštiti manjinskih prava, uključujući pri tome i zaštitu prava Roma.

U odnosu na UN: Prema preporukama UN-a, Hrvatska prati ostvarivanje prava nacionalnih manjina, uključujući i Rome, i podržava inicijative kojima se jača zaštita prava manjina i potiče borba protiv diskriminacije, govora mržnje i zločina iz mržnje.

Izvješće ULJPPNM-a:

Na 10. sjednici Ad hoc odbora stručnjaka za romska pitanja Vijeća Europe, mr.sc. Branko Sočanac, ravnatelj ULJPPNM-a izabran je za predsjednika Odbora s jednogodišnjim mandatom. Ovim izborom odano je i priznanje naporima Vlade Republike Hrvatske u poboljšanju položaja pripadnika romske nacionalne manjine, uključujući uspješno predsjedanje Desetljećem za uključivanje Roma, donošenje Nacionalne strategije u širokom konzultativnom procesu te aktivnosti u okviru mreža institucija EU koja se bave položajem Roma. Ad hoc odbor stručnjaka za romska pitanja Vijeća Europe (CAHROM) osnovan je 2011. g., a odgovoran je Odboru Ministara

	<p>Vijeća Europe kojemu podnosi izvješća i preporuke, pri čemu se naglasak stavlja na analize i evaluacije politika, prepoznavanje dobrih praksi i promociju provedbe standarda Vijeća Europe. Članovi CAHROM-a su stručnjaci svih država članica Vijeća Europe, a promatrači su međunarodne organizacije i romske organizacije, primjerice Europski forum Roma i Putnika.</p> <p>Nadalje, ULJPPNM, kao Nacionalna kontakt točka za Rome, sudjeluje u svim relevantnim aktivnostima, kao što su Europska platforma za Rome te izrada Okvira za praćenje provedbe Preporuka Europskog vijeća. ULJPPNM sudjeluje i u aktivnostima Radne skupine za Rome Agencije EU za temeljna prava (FRA) unutar koje se usuglašava način praćenja podataka o provedbi i učinku mjera država članica. MRRFEU, MRMS i ULJPPNM sudjelovali su i u radu EUROMA, inicijative kojom se u razdoblju programiranja za financijsku perspektivu 2014.-2020., na temelju iskustava prethodne financijske perspektive u državama članicama i nove legislative EU izradilo nekoliko dokumenata s preporukama i na središnjoj i na lokalnoj razini.</p> <p>Povodom Međunarodnog dana ljudskih prava 10. prosinca 2015. godine, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske u suradnji s Vijećem Europe i <i>Human Rights Film Festivalom</i>, organizirao je okrugli stol i projekciju filma s ciljem uklanjanja predrasuda prema pripadnicima romske nacionalne manjine i otvaranja prostora šireg dijaloga, osobito o zanemarenim aspektima povijesti Roma. U kinu Europa prikazan je dokumentarni film <i>Štitarski Romi</i>, autora Šime Dominkovića i Antuna Smajića. Film govori o sudbini pripadnika romske zajednice koji su živjeli u Štitaru oko 150 godina, te zločinima koji su nad njima počinjeni. U okviru kampanje Vijeća Europe <i>Dosta! – Oslobodimo se predrasuda, upoznajmo Rome</i>, posvećene borbi protiv diskriminacije i društvenih predrasuda prema pripadnicima romske nacionalne manjine, ove je godine predstavnica Vijeća Europe Clementine Trollo-Bailey predstavila mrežnu stranicu posvećenu genocidu nad Romima i Sintima. Povijesno zanemarivanje progona Roma u 2. svjetskom ratu odražava diskriminaciju i isključenost s kojom se pripadnici romske nacionalne manjine i danas suočavaju</p>
<p>Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna</p>	<p>Aktivnosti MVEP-a su se provodile u okviru redovitih aktivnosti.</p>
<p>9.1.2. Praćenje politika prema Romima u drugim državama, posebice u regiji te snaženje bilateralnih odnosa u kontekstu rješavanja njihovih zajedničkih problema</p>	
<p>Nositelj:</p>	<p>MVEP, ULJPPNM</p>
<p>POKAZATELJ REZULTATA:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poduzete aktivnosti na bilateralnoj razini
<p>Provedba mjere:</p>	<p><u>Izvješće MVEP-a:</u></p>

	<p>Ministarstvo nastavlja pratiti provedbu zaštite manjinskih prava, uključujući i prava romske nacionalne manjine na globalnoj i regionalnoj razini. Kad je riječ o zaštiti manjinskih prava, uključujući i prava romske nacionalne manjine, u susjednim zemljama, posebna pažnja se poklanja napretku pristupnih pregovora Srbije i Crne Gore s Europskom unijom u ovom kontekstu.</p> <p><u>Izješće ULJPPNM-a:</u> Republika Hrvatska je uspješno završila sudjelovanje u međunarodnoj inicijativi Desetljeće za uključivanje Roma 2005.-2015. te je sudjelovala u izradi plana pomoći EU zemljama kandidatkinjama koji se realizira kroz višekorisnički program. Predsjednica Povjerenstva je ujedno i Nacionalna koordinatorica Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015. te je u tom svojstvu sudjelovala i na završnom skupu Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015.g, održanom u rujnu 2015.g. u Sarajevu. Na sastanku su sudjelovali i predstavnici romskog civilnog društva iz RH. Na sastanku je još jednom odano priznanje Republici Hrvatskoj na iznimno uspješnom predsjedanju Desetljećem 2012.-2013. te uvođenju novih inicijativa, osobito horizontalnog prioriteta usmjerenog na mlade.</p> <p>U dvodnevnom posjetu Republici Hrvatskoj 1. i 2. listopada 2015.g. boravili su predstavnici Ureda za narodnosti Vlade Republike Slovenije. Tijekom posjeta susreli su se s ravnateljem Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, mr. sc. Brankom Sočancem, predstavnicima ureda UNDP-a i UNICEF-a u Republici Hrvatskoj, Međimurske županije, načelnicima i zamjenicima načelnika (iz redova romske nacionalne manjine) te vijećima romske nacionalne manjine općina Orehovica i Pribislavec i OŠ Orehovica. Razmijenjena su mišljenja i iskustva na području manjinskih nacionalnih politika, osobito za romsku nacionalnu manjinu, participacije u društvenom i političkom životu, te sektorske koordinacije, praćenja i evaluacije provedbe politika. Istaknuti su uspješni primjeri prekogranične suradnje na lokalnoj razini, a razgovaralo se i o mogućnostima daljnje suradnje u okviru Europske unije na nacionalnoj i lokalnoj razini.</p>
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Nije bilo dodatnih intervencija iz državnog proračuna (aktivnosti se provode u okviru redovitih aktivnosti MVEP i ULJPPNM-a)
9.1.3. Koordinacija pripreme nacionalnih izvješća prema međunarodnim ugovorima na području ljudskih prava, uključujući i izvješćivanje prema Univerzalnom periodičkom pregledu Vijeća za ljudska prava, u dijelu koji se odnosi na izvješćivanje o ljudskim i manjinskim pravima Roma	
Nositelj:	MVEP <i>Sudionici u provedbi:</i> ostala TDU, sukladno djelokrugu nadležnosti prema istaknutim pitanjima koja se razmatraju
POKAZATELJ REZULTATA:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj provedenih aktivnosti u kontekstu izvještavanja ugovornih tijela

Provedba mjere:	Prethodno, u 2013. godini, Ministarstvo je u suradnji s nadležnim institucijama koordiniralo izradu Među-izvješća o preporukama Vijeća za ljudska prava prema mehanizmu Univerzalnog periodičkog pregleda ljudskih prava (UPR), dok je u 2015. godini koordiniralo Drugo nacionalno izvješće prema mehanizmu Univerzalnog periodičnog pregleda ljudskih prava (UPR). Oba dokumenta sadrže podatke vezane uz zaštitu i promociju prava romske nacionalne manjine. U svibnju 2015. godine, Hrvatska je predstavila Drugo nacionalno izvješće prema mehanizmu Univerzalnog periodičkog pregleda ljudskih prava (UPR) u kojem su predstavljeni detaljni podaci o ostvarivanju prava Roma. Hrvatska je prihvatila i u procesu je implementacije svih preporuka koje se odnose na poboljšanje stanja prava romske nacionalne manjine, kao što su: borba protiv diskriminacije Roma, lakši pristup obrazovanju djece pripadnika romske manjine kao i lakše ostvarivanje njihovih zajamčenih prava.
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Nije bilo dodatnih intervencija iz državnog proračuna (aktivnosti se provode u okviru redovitih aktivnosti MVEP).
9.1.4. Praćenje procesa usklađivanja zakonodavstva s međunarodnim standardima, s posebnim naglaskom na pravnu stečevinu Europske unije	
Nositelj:	MVEP
POKAZATELJ REZULTATA:	<ul style="list-style-type: none"> • Dopune i izmjene zakonodavstva
Provedba mjere:	Sa strane MVEP-a nije bilo inicijativa za izmjenu zakonodavstva.
Financijska sredstva utrošena za provedbu mjere u 2015. godini i naziv aktivnosti proračuna	Nije bilo dodatnih intervencija iz državnog proračuna (aktivnosti se provode u okviru redovitih aktivnosti MVEP).

Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje 2013.-2015.

Vlada Republike Hrvatske osnovala je Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine (NN 86/13, 126/13 i 40/14), u daljnjem tekstu Povjerenstvo) u svrhu praćenja provedbe cjelokupnog operativnog dijela Strategije.

Predsjednik Povjerenstva je jedan od potpredsjednika Vlade RH, zamjenik predsjednika je zastupnik romske nacionalne manjine u Hrvatskom saboru, a članovi Povjerenstva su iz reda predstavnika nadležnih državnih tijela i jednakog broja predstavnika romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj. Predsjednica Povjerenstva je ujedno bila i Nacionalna koordinatorica Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015. te je u tom svojstvu sudjelovala i na završnom skupu Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015., održanom u rujnu 2015. g. u Sarajevu.

Zadace Povjerenstva su: sustavno praćenje i koordiniranje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma; predlaganje mjera za unaprjeđenje provođenja Strategije i Akcijskog plana; izrada preporuka, mišljenja, stručnih obrazloženja i izvješća, te smjernica u vezi s provedbom Strategije; predlaganje izmjena i dopuna Strategije; praćenje rasporeda i utroška sredstava za provođenje Strategije za koju se sredstva izdvajaju iz Državnog proračuna; raspodjeljivanje financijskih sredstava za rješavanje problema i teškoća života pripadnika romske nacionalne manjine.

Sukladno Odluci o osnivanju Povjerenstva u rad Povjerenstva mogu se uključiti i predstavnici drugih tijela i institucija, odnosno stručnjaci koji nisu članovi Povjerenstva, ukoliko za to postoji potreba.

Administrativno-stručne poslove za Povjerenstvo obavlja Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

Tijekom 2015. godine Povjerenstvo je održalo tri sjednice. Na sjednicama su razmatrani i na prijedlog Radne skupine Povjerenstva usvojeni slijedeći akti: zaključak vezan uz tematsku sjednicu za područje obrazovanja (6. sjednica Povjerenstva, održana 8. prosinca 2014. godine); evaluacija provedbe NSUR-a i AP za provedbu NSUR-a; prijedlog Izvješća o provođenju Akcijskog plana za provedbu NSUR-a za 2014. godinu; zaključci vezani uz tematsku sjednicu za područje stanovanja i zapošljavanja. Osobito je važna potvrda politike kojom se preporučuju daljnje aktivnosti na nesegregaciji, odnosno unaprjeđenju infrastrukture postojećih segregiranih naselja i razvijanje politike desegregacije, kojom bi se omogućio lakši pristup stanovanju u stambeno integriranom okružju.

Povjerenstvo je na svojim sjednicama uz navedene teme razmotrilo i usvojilo prijedloge Radne skupine Povjerenstva o raspodjele financijskih sredstava za romsku nacionalnu manjinu u ukupnom iznosu od **358.740,70 kn** (Aktivnost 513030, Programi za Rome). Tijekom 2015.

godine, Povjerenstvo je također održalo dvije tematske sjednice na temu zapošljavanja i uključivanja u gospodarski život te socijalne skrbi.

Poslovníkom Povjerenstva predviđeno je osnivanje Radne skupine Povjerenstva radi razmatranja i unaprjeđenja provođenja Strategije i Akcijskog plana te pripreme prijedloga i zaključaka za sjednice Povjerenstva. Radnu skupinu čine zastupnik romske nacionalne manjine u Hrvatskom saboru, predstavnici nadležnih ministarstava, član Povjerenstva predstavnik ULJPPNM-a te članovi Povjerenstva iz reda pripadnika romske nacionalne manjine. U radne skupine mogu se, po potrebi, uključiti i vanjski stručnjaci za pojedina područja Strategije.

Zadace Radne skupine Povjerenstva, sukladno Odluci o imenovanju Radne skupine Povjerenstva su sljedeće: praćenje napretka i redovito izvještavanje Povjerenstva o provedbi Strategije i Akcijskog plana na svim razinama; koordiniranje ostvarenja ciljeva i provedbe mjera Strategije i Akcijskog plana; identificiranje problema i poteškoća u ostvarivanju pojedinih ciljeva i provedbi mjera Strategije i Akcijskog plana te predlaganje aktivnosti za unaprjeđenje; promicanje integrativnog pristupa na svim razinama u provedbi Strategije i Akcijskog plana; priprema prijedloga za reviziju Strategije i Akcijskog plana; praćenje uključenosti pripadnika romske nacionalne manjine u procese provedbe, praćenja i evaluacije na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini; praćenje utroška financijskih sredstava osiguranih u okviru Akcijskog plana; praćenje ostvarene i planirane uporabe sredstava iz fondova Europske unije i ostalih međunarodnih izvora; izrada prijedloga kriterija i raspodjele financijskih sredstava za romsku nacionalnu manjinu; priprema materijala za tematske sjednice Povjerenstva; razmatranje prijedloga i projekata koji su usmjereni na poboljšanje uvjeta života većeg broja pripadnika romske nacionalne manjine te obavljanje drugih poslova koje joj povjeri Povjerenstvo.

Radna skupina održala je sedam sjednica tijekom 2015. godine na kojima je raspravljala o sljedećim aktima i temama: zaključak vezan uz tematsku sjednicu za područje obrazovanja; evaluacija provedbe NSUR-a i AP za provedbu NSUR-a; prijedlog Izvješća o provođenju Akcijskog plana za provedbu NSUR-a za 2014. godinu; zaključci vezani uz tematsku sjednicu za područje stanovanja i zapošljavanja; razmatranje pristiglih zahtjeva za financijsku pomoć za romsku nacionalnu manjinu i izrada prijedloga raspodjele sredstava za Povjerenstvo.

Zaključak

Provedba Akcijskog plana u 2015. godini može se ocijeniti zadovoljavajuće. U većini poglavlja vidljiv je kontinuitet u provedbi politika i mjera usmjerenih na poboljšanje položaja romske nacionalne manjine, nadograđujući se na iskustva u provedbi i postignute rezultate Nacionalnog programa za Rome iz 2003. godine i Akcijskih planova za provedbu Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015.. Unatoč financijskim ograničenjima, u ključnim područjima je i dalje povećano financiranje mjera i aktivnosti.

Na temelju podataka predloženih u Izvješću može se konstatirati daljnji napredak u strateškim područjima: „Obrazovanje“, „Zapošljavanje i uključivanje u gospodarski život“, „Socijalna skrb“, te „Uključivanju romske nacionalne manjine u kulturni i društveni život“.

Na području obrazovanja, nastavljen je trend povećanja broja djece u predškolskom odgoju i obrazovanju i u programu predškole te povećanje broja učenika u srednjoškolskom sustavu, pri čemu je kontinuiran porast u trendovima moguće dovesti u vezu s aktivnostima podržanim Akcijskim planom.

Na području zapošljavanja Hrvatski zavod za zapošljavanje nastavio je provoditi aktivnosti pripreme za zapošljavanje te uključivanje nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine u mjere aktivne politike zapošljavanja.

Na području socijalne skrbi, nadležni centri za socijalnu skrb nastavili su unapređivati suradnju s osnovnim školama vezano uz neredovito pohađanje nastave romske djece te su se pojačale aktivnosti poticanja odgovornog roditeljstva koje dovode do promjena u kvaliteti ispunjavanja sadržaja roditeljske skrbi kod obitelji kojima su takvi oblici podrške pruženi.

Na području „Uključivanja romske nacionalne manjine u kulturni i društveni život“ nastavljen je trend unapređenja kvalitete programa koji doprinose očuvanju jezičnog i kulturnog identiteta u cjelini kao i kvalitetnijoj integraciji u zajednicu u kojoj žive.

Unatoč postignutom napretku u navedenim područjima, izvješće ukazuje i na nekoliko ključnih nedostataka u provedbi.

Glavni problemi i dalje su povezani s nepostojanjem učinkovitog i provedivog sustava prikupljanja podataka s ciljem praćenja provedbe mjera i postignutih učinaka na razini posebnih ciljeva. I vanjska evaluacija provedbe Strategije ukazuje da napredak u najvećem broju slučajeva nije moguće pratiti na razini ciljeva već tek na razini mjera. Uzimajući u obzir i nacionalne obveze i obveze izvještavanja o napretku politika za uključivanje Roma Europskoj komisiji te aktivnosti dionika na europskoj razini (poput Agencije Europske unije za temeljna prava) s ciljem izrade i uspostave zajedničkog sustava praćenja i seta pokazatelja za zemlje članice Europske unije kako bi se omogućila usporedna analiza provedbe tih politika na razini Europske unije, važno je pokazatelje uskladiti i s tim zahtjevima. Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina će stoga poticati ključne nositelje u kreiranju pokazatelja i mjera koji će,

ne samo biti relevantni i provedivi u hrvatskom kontekstu, već će biti usklađeni i sa zahtjevima Europske unije.

U nedostatku mogućnosti prikupljanja podataka razvrstanih po etničkog pripadnosti, kao što je to slučaj u strateškom području „Zdravstvena zaštita“, u narednom bi periodu trebalo potaknuti aktivnosti vezano uz uspostavu sustava koji će takvo prikupljanje omogućiti, s preporukom planiranja takvih intervencija kroz Strukturne fondove Europske unije, a u slučajevima gdje to neće biti moguće, potaknuti prilagodbu pokazatelja već dokazano učinkovitim alatima, poput praćenja napretka prikupljanjem posrednih podataka (npr. uzimajući u obzir iskustva Hrvatskog zavoda za zapošljavanje ili Ministarstva socijalne politike i mladih, odnosno centara za socijalnu skrb) i *ad-hoc* ankete i terenska istraživanja.

Strateško područje „Prostorno uređenje, stanovanje i zaštita okoliša“ u narednom je periodu potrebno iznova razraditi, ne samo kako bi se redefinirali pokazatelji učinka i rezultata već i kako bi se strateški ciljevi u tim područjima uskladili sa sveukupnom orijentacijom Nacionalne strategije na uključivanje pripadnika romske nacionalne manjine.

Evaluacijsko izvješće generalno ocjenjuje strateški i provedbeni dokument iznimno zahtjevnim i ambiciozno preporučuje definiranje prioriteta među strateškim područjima, pri čemu akcijski plan ne mora nužno uključiti sva strateška područja. Pored toga, predlaže se i definiranje prioriteta unutar svakog strateškog područja dodjeljivanjem konkretnih vremenskih okvira planiranim mjerama čime bi se reflektirala relativna žurnost kojom valja provoditi pojedine mjere.

S obzirom na razinu decentraliziranosti u Republici Hrvatskoj, njihove kapacitete i obveze, broj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su dosad usvojile provedbene dokumente te činjenicu da je malo dokaza da su mjere predviđene tim dokumentima doista i provedene, djelotvorniji pristup mogao bi uključivati institucije središnje razine kao nositelje odgovornosti za provedbu Akcijskog plana i koordinate aktivnosti na lokalnoj i područnoj razini. Na taj način osigurala bi se mogućnost učinkovitije provedbe definiranih mjera, ali i jednostavnije praćenje i izvještavanje. Učinkovitija provedba bi pri tome svakako morala uzimati u obzir i mogućnosti koje pruža članstvo RH u EU. Stoga će u narednom razdoblju biti nužno redefinirati ulogu i zadaće jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i u provedbi i u praćenju provedbe mjera i aktivnosti.